

Lei 13,50

ANTIȚA AUGUSTOPOULOS-JUCAN • CAPCANA

1985

ANTIŢA AUGUSTOPOULOS-JUCAN

capcana

Editura Dacia

Coperta de IOAN HORVAT-BUGNARIU

ANTIȚA AUGUSTOPOULOS-JUCAN

capcana

roman

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1985

Orice asemănare cu persoane, locuri sau fapte din realitate este întîmplătoare (Autoarea)

1

Studenții părăseau pe rînd sala de disecție. Tina Cernat începu să-și strîngă instrumentele cu care lucrase. Înainte de a pune bisturiul în trusă îl ținu cîteva clipe în mînă și, fără voie, privirea i se opri asupra cadavrului pe care-l disecase. Era al unui tînăr de vîrsta ei, adică de vreo nouăsprezece ani. Mușchii dezgoliți ai feței, puși în evidență după indicațiile manualului de disecție, nu-i mai permiteau să recunoască trăsăturile pe care le admirase atît de mult în primele zile cînd trebuise să se apuce de lucru. Atunci nu se simțea în stare să taie acel chip frumos, palid, cu gene lungi. Se oprise încurcată cu pensa și bisturiul în mînă, întrebîndu-se ce se va întîmpla dacă asistentul Aldea va observa ce se petrece cu ea. Desigur că-și va face o impresie proastă despre o viitoare doctoriță care se teme să disece. Din fericire, Ștefan Celaru, colegul ei de masă, cu care urma să lucreze împreună, îi observase ezitările și, zîmbindu-i încurajator, făcuse inciziile necesare și, cu mișcări sigure, ridicase pielea de pe fața cadavrului. Îi mulțumise colegului ei și se apucase și ea de lucru. Deși diseca fără tragere de inimă, reușise să evidențieze mușchii feței fără să secționeze vreo arteră sau vreun nerv și să descopere cu grijă atît de temuta anastomoză a nervilor auriculo-temporal și facial. Acum, după trei săptămîni, recunoștea că fără încurajările lui Ștefan nu ar fi reușit să se acomodeze prea ușor cu lucrul în sala de disecție. Cu cîteva zile în urmă avusese primul colocviu și severul asistent Aldea îi dăduse nota opt. Faptul o bucurase pe mătușa ei Stela, dar pe ea n-o încîntase în mod deosebit. Învăța sîrguincios, se străduia să fie o bună studentă dar, ca și pînă atunci, studiul medicinei nu o atrăgea.

Evitînd să mai privească în jur, Tina puse și bisturiul în trusă și își scoase halatul, îndesîndu-l într-o pungă de plastic. După liniștea ce se lăsase își dădu seama că toți colegii ei plecaseră. Gîndul că era singură în marea sală de disecție n-o încînta și, aruncîndu-și trusa cu instrumente, caietul cu planșe și manualul în sacoșă, porni grăbită spre vestiar ca să-și ia pardesiul. Voia să iasă cît mai repede afară, la aer curat, să scape de miasmele atît de neplăcute din sală, miasme în care predominau mirosul dulceag de cadavru și cel înțepător de formol. Străbătu sala aproape în fugă, și pătrunse în vestiar ștergîndu-și cu batista ochii care-i lăcrimau și o usturau din cauza formolului.

— Sper că nu dai apă la șoareci? o interpelă colega ei Delia Balș, cu un ușor ton de reproș, continuînd să-și „picteze" pleoapele cu un strat gros de fard negru.

În fiecare zi, după disecție, Delia rămînea în vestiar ceva mai mult decît ceilalți ca să-și fardeze ochii. Dimineața nu putea face acest lucru, deoarece lacrimile iscate de emanațiile înțepătoare ale formolului ar fi făcut să i se topească fardul și rimelul și i-ar fi inflamat ochii.

— Nu, nu plîng, se grăbi s-o asigure Tina. E din cauza formolului.

— Blestematul ăsta de formol! exclamă furioasă Delia. Din pricina lui trebuie să pierd vremea aici, în vestiar, ca să mă machiez. Și asta în fiecare zi!

Tina Cernat își privi colega și, așa cum se-ntîmpla de obicei, se-ntrebă de ce ținea neapărat aceasta să se urîțească, mînjindu-și chipul drăgălaș cu tot felul de farduri. Deși atît de diferite, se-mprieteniseră încă din primele zile de studenție și Tina, cu sinceritatea care o caracteriza, îi spusese Deliei că acel machiaj excesiv o îmbătrînea și nu se potrivea deloc cu trăsăturile ei delicate.

— Machiajul conferă unei femei personalitate și prestanță, replicase prompt, aceasta. Mie îmi place să mă fardez și dacă vrei să fim prietene trebuie să mă accepți așa cum sînt. Dealtfel, nu știu care înțelept spunea că sfaturile se cer numai ca să nu fie urmate.

Tina știa foarte bine cine era înțeleptul la care se referise noua ei prietenă, dar tăcuse deoarece nu-i plăcea să facă paradă de cunoștințe. De atunci nu-i mai pomenise nimic despre machiaj și căutase s-o accepte așa cum era, deși în multe privințe purtarea Deliei Balș lăsa de dorit. De pildă, îmbrăcămintea ei care consta dintr-o pereche de blugi ponosiți, un hanorac „ornat" cu petice de diferite culori și un pulovăr negru, ros pe la coate, îmbrăcăminte care contrasta în mod supărător cu chipul ei violent fardat și cu medalionul de aur masiv, adevărată operă de artă, pe care-l purta la gît. Din cauza aspectului ei exterior atît de excentric și bătător la ochi, a faptului că nu se sfia să circule cu țigara aprinsă prin sălile de cursuri și pe stradă, precum și a limbajului ei uneori prea „colorat" Delia Balș nu se bucura de o bună reputație printre colegii ei de an. Tina însă, deși nu aproba felul de a fi al noii sale prietene, nu le împărtășea părerea: ajunsese la concluzia că Delia se purta astfel ca să protesteze împotriva faptului că părinții ei, amîndoi medici, o siliseră să studieze medicina, în timp ce ea ar fi dorit să devină actriță. Găsea felul de a „protesta" al Deliei cam nepotrivit și copilăros, dar n-o putea condamna, fiindcă o înțelegea prea bine. O înțelegea și îi lua întotdeauna apărarea.

Tina Cernat, o fată frumoasă cu păr castaniu, ochi mari, negri și ten luminos, deși nu găsise de cuviință să „protesteze" în felul colegei sale, se afla în aceeași situație și-i împărtășea sentimentul de nemulțumire. Visul ei era să devină pilot de avion, înălțimile albastre o atrăgeau în mod irezistibil. Încă pe cînd era în liceu urmase cursuri de planorism și făcuse cîteva lansări cu parașuta, instructorii ei arătîndu-se mulțumiți de progresele ei. Din păcate însă, cînd pomenise tutorilor săi despre planurile sale de viitor, aceștia fuseseră consternați și-i interziseseră să se mai gîndească la așa ceva.

— Scoate-ți gărgăunii ăștia din cap! exclamase mătușa ei. Auzi acolo, pilot! Ce, vrei să te prăpădești? De aia te-am crescut? Ca să n-avem și noi pe cineva la bătrînețe? Ești o ingrată!

— Da, așa-i, îi ținuse isonul și unchiul ei, care totdeauna era de acord cu ceea ce spunea soția lui. Dealtfel, ne ajunge că doi membri ai familiei noastre au

pierit de moarte năprasnică. Nu e nevoie să le urmezi și tu pilda. Ai să fii medic. Este o profesiune demnă, nobilă, folositoare.

Părinții Tinei pieriseră într-un accident de automobil, cînd ea abia împlinise opt ani și, cum n-avea alte rude apropiate, fusese crescută de fratele tatălui ei și de soția acestuia. Referirea unchiului ei la tragicul sfîrșit al părinților o întristă pe fată.

— Și pilotul este folositor, replicase ea, căutînd să-și înăbușe suferința care-i năpădise sufletul. Nu simt nici o chemare pentru medicină, deci nu . . .

— Cînd ai să-ncepi să studiezi, o întrerupsese unchiul ei, ai să-ți dai seama că ești făcută pentru medicină.

— Bine, dar eu . . .

— Eu și iar eu, o întrerupsese din nou unchiul ei. Numai la tine te gîndești. Faptul că sînt bolnav de inimă nu te interesează?

— N-o interesează, intervenise în discuție mătușă-sa. Sigur că n-o interesează. Ce-i pasă ei dacă noi vom muri? E o ingrată, asta e. Nu recunoaște cîte sacrificii am făcut pentru ea. Că dacă nu eram noi, precis că ajungea la orfelinat. Și atunci s-o fi văzut! Am crescut-o ca pe copilul nostru și ea uite cum ne răsplătește!

Gîndul că putea fi socotită nerecunoscătoare și constatarea că rudele ei așteptau de la ea „răsplată" o îndureră nespus. Deși în casa unchiului ei nu prea avusese parte de înțelegere și căldură sufletească, îl iubea și se străduia s-o iubească și pe artăgoasa lui soție. De aceea renunță să se mai opună dorinței lor și începu să se pregătească cu multă sîrguință pentru examenul de admitere. Își dădea seama că dacă n-ar fi reușit, unchiul Matei și mătușa Stela ar fi crezut că intenționat nu se pregătise cum trebuie. Din fericire, strădaniile ei fuseseră încununate de succes și de aproape o lună de zile devenise studentă la Facultatea de Medicină din Cluj-Napoca.

— Ce-i cu tine, scumpo? Iar te lași pradă deznădejdii? o întrebă Delia, observînd că prietena ei nu prea avea chef de vorbă.

— Sînt cam obosită, răspunse Tina. Mai ai mult?

Delia, după ce-și unse genele cu o cantitate respectabilă de rimel, își „confecționă" niște cearcăne cu ajutorul unui creion viorii.

— Asta dă adîncime privirii, rosti ea, admirîndu-se în oglinjoara poșetei.

«Asta» te face să arăți ca Dama cu camelii pe patul de moarte, gîndi Tina, dar se feri să-și exprime dezaprobarea. Știa că ar fi fost inutil să înceapă o discuție pe tema machiajului.

„Poate că cu timpul, cînd vom ajunge să ne cunoaștem mai bine, voi reuși s-o influențez pe Delia și s-o fac să renunțe la această fardare excesivă", își zise Tina.

— Ce frumos medalion ai! E o bijuterie de familie? își întrebă ea colega, ca să schimbe subiectul conversației.

— Oarecum . . .

— Oarecum? făcu Tina mirată.

— Mi l-a dăruit o verișoară, zise Delia vădit jenată.

Tina nu mai insistă.

— Mergem? se mulțumi ea să întrebe.

— Dar de ce te grăbești, dragă? Te așteaptă Ștefan Celaru?

— Nu, nu mă așteaptă, răspunse repede Tina, înroșindu-se ușor.

— E posibil? Doar aproape în fiecare zi plecați împreună. Cum de te-a lăsat cu mine? Nu se mai teme că am să te corup?

— Hai, Delia, nu fi răutăcioasă, rosti Tina, înroșindu-se și mai tare, deoarece, într-adevăr Ștefan Celaru, cu care se împrietenise mai mult decît cu oricare dintre colegi, îi spusese de cîteva ori că Delia Balș nu este prietena care i se potrivește.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare, insistă Delia, punîndu-și hanoracul peticit. Unde-i fidelul tău cavaler?

— S-a dus să-l ajute pe tovarășul asistent Aldea la prepararea unor piese anatomice, îi explică Tina răbdătoare.

— Pff, parcă nu i-ar ajunge cadavrele de aici! făcu scîrbită prietena ei.

— Fiecare procedează cum crede de cuviință. Nu aceasta e deviza ta? replică malițioasă Tina.

— Unu la zero pentru tine! exclamă Delia rîzînd. Ce-i drept, m-ai dat gata. Nu-mi rămîne decît să-mi iau revanșa. Ei, dar dacă ești singurică-singurică, nu vii cu mine la cofetăria „Croco"? O să ne facem o intrare triumfală. Cînd vor vedea cu cîtă artă m-am „pavoazat", toți vor amuți de admirație.

— Cred și eu, zise Tina zîmbind și luîndu-și năstrușnica prietenă de braț o trase spre ieșire.

Cînd ajunseră în stradă, respirară de cîteva ori cu nesaț. Cerul era înnorat, dar ploaia încetase. Deși se aflau abia la jumătatea lui octombrie, vremea era destul de rece.

— Ei, ce-ai hotărît? Vii cu mine la „Croco"? întrebă Delia Balș.

— Nu pot. Mă grăbesc.

— Ce atîta grabă? protestă Delia. Te invit la o cafea.

— Nu, mulțumesc. Poate altă dată, se eschivă Tina.

— Așadar, mă refuzi categoric? zise Delia, încruntîndu-se ușor.

— Nu chiar categoric, dar te refuz. Ți-am mai explicat doar că doamnei Gîltan nu-i place să aștepte cu masa, făcu Tina necăjită.

— Dacă ai lua masa la cantină, așa cum te-am sfătuit eu, n-ai mai fi la cheremul acelei infernale „madame" Gîltan.

— Parcă un înțelept spunea că sfaturile se cer numai pentru a nu fi urmate, replică Tina rîzînd.

— Doi la zero pentru tine! spuse Delia izbucnind la rîndul ei în rîs. Azi ești tare, trebuie s-o recunosc. Dar sînt sigură că nici ție nu-ți place să fii la discreția acelui Cerber cu fustă.

— Asta așa este, însă n-am de ales. Cel puțin pentru moment.

„Da, pentru moment n-am de ales, își zise Tina Cernat, după ce se despărți de colega ei. Trebuie să le fac pe plac acelora care m-au crescut. N-aș vrea să mă considere nerecunoscătoare. Dealtfel, nu stau rău la doamna Gîltan".

Grăbi pasul. Gazda sa locuia în cartierul Andrei Mureșanu, pe strada cu același nume, și pînă acolo avea de parcurs o distanță destul de mare. Nu voia să întîrzie și să stîrnească nemulțumirea exigentei doamne Gîltan. Aceasta acceptase s-o ia pe Tina „în pensiune completă", după cum spunea, numai în urma insistențelor mătușii ei Stela, cu care pe timpuri fusese colegă de facultate. Camera pe care i-o cedase Tinei era spațioasă și mobilată cu gust. Și, ceea ce era mai important, fata avea liniștea necesară ca să poată învăța.

Într-adevăr, doamna Gîltan, profesoară pensionară și văduvă a unui magistrat, locuia într-o vilă cu trei camere, numai cu sora ei mai mare, o bătrînă tăcută.

Deși se grăbea, Tina se opri pentru cîteva clipe la librăria Universității ca să vadă ce noutăți mai apăruseră. Îi plăcea să citească în timpul liber și, în ciuda vîrstei sale tinere, reușise să-și alcătuiască o bibliotecă destul de bine înzestrată.

Străbătu grăbită frecventata stradă Petru Groza, răspunzînd distrată la salutul unor colegi și apoi o luă pe lîngă Teatrul Național, îndreptîndu-se spre strada unde locuia. De obicei, o însoțea colegul și prietenul ei Ștefan Celaru și discutînd cu el drumul nu i se părea atît de lung. Acum însă, cînd era singură, avea impresia că merge de ceasuri întregi.

Străbătînd grăbită străzile liniștite, străjuite de vile înconjurate cu grădini bine îngrijite, ale cartierului Andrei Mureșanu, Tina binecuvîntă faptul că prietena mătușii ei locuia într-un loc atît de plăcut.

Își privi ceasul și constatînd că pînă la ora mesei mai erau aproape trei sferturi de oră, zîmbi mulțumită: gazda ei se va bucura văzînd cît este de punctuală.

Cum nu mai avea motive să se grăbească încetini pasul și admiră veșmîntul verde, auriu și roșiatic al copacilor. Printre nori se iviseră ici-colo petice de cer albastru, iar cîteva raze de soare mai îndrăznețe reușiseră să învingă negurile și, pe alocuri, făceau să sclipească în mii de culori stropii de apă aninați de frunze.

La colțul străzii unde locuia, se-ntîlni cu factorul care tocmai ieșea din curtea unei case.

— Domnișoară Cernat, bine că v-am întîlnit. Am o scrisoare pentru dumneavoastră, îi spuse el și deschi-

zîndu-și geanta îi înmînă un plic. M-ați scutit de un drum.

Fata îi mulțumi și luă plicul înfiorîndu-se. Oare se întîmplase ceva acasă? Unchiul ei îi scria la fiecare două săptămîni și abia cu cîteva zile în urmă primise scrisoarea lui. De ce-i scria din nou? Privi plicul și constată mirată că adresa ei fusese scrisă la mașină. „Domnișoarei Tina Cernat, strada Andrei Mureșanu nr. 10, LOCO", citi ea. Unchiul Matei nu avea obiceiul să-și dactilografieze corespondența. Dealtfel, nici nu avea acasă mașină de scris. În afară de rudele ei, care o crescuseră și care locuiau la Arad, nu avea de la cine să primească scrisori. Căută pe verso numele și adresa expeditorului, dar nu găsi nimic. Tot mai îngrijorată, rupse plicul și scoase coala de hîrtie pe care o conținea. Se opri locului și începu să citească uimită următorul text, bătut la mașină:

„Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la o moștenire care vă aparține, vă rog să binevoiți a vă prezenta în ziua de 23 octombrie a.c., la orele 9 (nouă) dimineața, la căsuța cu numărul 57, din campingul de la Făget.

Cu stimă

Avocat (urma o semnătură complicată și indescifrabilă).

P.S. Locul ales ne va permite să păstrăm discreția cuvenită."

2

„De data asta am încurcat-o rău! Nu știu cum am s-o scot la capăt", se gîndi Petre Fărcaș răsfoind registrul din fața sa.

Verifică o lungă coloană de cifre, apoi alta, făcu tot felul de calcule și compară diferite chitanțe, dar rezultatul nu-l mulțumi.

Se sprijini de speteaza scaunului și închise ochii. Trebuia să se liniștească, să-și recapete calmul ca să poată judeca limpede. Doar pînă acum totul mersese de minune, se „descurcase", mai mult decît bine. De ce să se împotmolească așa, dintr-o dată? Desigur că exista o soluție. Nu putea să nu existe. Principalul era să nu se lase cuprins de panică, să nu-și piardă capul. Da, trebuia să se calmeze. *Trebuia* ...

Stătu multă vreme cu ochii închiși, așteptînd să i se potolească bătăile dezordonate ale inimii și durerea surdă care-i apăsa tîmplele.

Într-un tîrziu, deschise ochii și fără să-și schimbe poziția privi în jur. Camera în care se afla avea un aspect foarte modest. Mobilierul se compunea dintr-un divan larg, acoperit cu o cergă mițoasă roșie, un dulap mîncat pe alocuri de cari, o oglindă de perete, cîteva scaune cu spetează și o masă simplă, din lemn de brad negeluit. Covorul care acoperea podeaua era ros și avea culorile șterse, iar perdelele, deși curate, erau atît de vechi, încît se „tăiaseră" în multe părți.

„Asta a fost o idee bună, își zise el. Mobile puține, de proastă calitate, covoare uzate, perdele cîrpite. Nici bibelouri, nici cristaluri ... Da, da, bună idee. Nici mașină, nici frigider mare ... Nimic! Vorba aia: Sărac și cinstit. Și acum, să stric totul pentru un fleac? Nu, nu. Trebuie să chibzuiesc și să «aranjez» lucrurile".

Aruncă o privire cruntă teancurilor de chitanțiere, registrelor și grămezilor de bonuri și facturi care umpleau masa.

— Vă vin eu de hac, ce dracu, rosti cu voce tare. Ce dracu, repetă înciudat, doar am experiență, nu glumă!

Oarecum mai liniștit se apucă din nou de verificarea documentelor de pe masă. Aproape un ceas făcu tot felul de socoteli și compară bonuri și chitanțe.

— Cred că am găsit unde-i buba, mormăi el și luînd unul dintre registre se apucă să-l controleze pagină cu pagină.

Petre Fărcaș, un bărbat de vreo cincizeci de ani, voinic, cu pîntece destul de proeminent, chelie, buze groa-

se și ochi verzui, reci, era gestionarul unui mare depozit cu articole de îmbrăcăminte.

Dusese o viață destul de retrasă, fiindcă soția lui, cu care se însurase cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, era cam bolnăvicioasă. La început, cînd o cunoscuse, lucra într-un magazin de textile, dar, la cîțiva ani după căsătorie îmbolnăvindu-se, se pensionase de boală. Nu avuseseră copii și venitul lor lunar le permitea să ducă un trai îndestulat, ba să mai și pună ceva de o parte. Cum acasă nu prea avea ce face, Petre Fărcaș își petrecea la serviciu și o parte a timpului liber, aranjînd și sortînd mărfurile ce-i fuseseră încredințate. De mai multe ori fusese evidențiat și premiat pentru ordinea și curățenia care domneau în depozitul al cărui responsabil era. Scriptele erau totdeauna la zi și oricînd putea prezenta acte justificative în regulă, pentru orice sumă. Pe bună dreptate, atît șefii, cît și subalternii îl stimau și-l considerau un gestionar-model.

Ocupa un apartament modest, situat într-un bloc vechi din apropierea Pieții Pata. Mobilierul, moștenit de la părinții săi, era ce-i drept cam învechit și uzat, dar nici el, nici soția lui nu se gîndiseră să-l înlocuiască, fiindcă se obișnuiseră cu el și credeau că orice modificare a interiorului lor avea să-i facă să nu se mai simtă „acasă". Cînd piciorul vreunui scaun ajungea să se cam clatine și ușa șifonierului să nu se mai închidă cum trebuie, se mulțumea să le repare, fără să dea importanță faptului. Nu-și cumpărase mașină, deși ar fi avut cu ce, deoarece soția lui suferea de „rău de mașină". Dealtfel, depozitul pe care-l conducea era aproape de locuința sa; mergînd pe jos făcea pînă acolo douăzeci de minute. Da, pînă în urmă cu doi ani, Petre Fărcaș fusese un gestionar model și dusese un trai liniștit și modest. Pînă în urmă cu doi ani, nu se gîndise nici măcar pentru o clipă să-și folosească felul de viață retras și mobilierul învechit și uzat ca paravan pentru a-și acoperi fărădelegile. Și nu se gîndise, deoarece pînă atunci fusese, într-adevăr, un om corect din toate punctele de vedere. Dar de doi ani lucrurile se schimbaseră... Se schimbaseră radical.

În ultimii doi ani, Petre Fărcaș „reușise" să delapideze o sumă foarte mare: aproape o jumătate de milion. Experiența, deplina cunoaștere a „secretelor" meseriei și un „sistem" pe cît de simplu, pe atît de abil și greu de descoperit, îi permiseseră să-și însușească sumele de care avea nevoie. Îl favorizase și faptul că acei care veneau în control la „depozitul său" nu „puricau" prea mult documentele; n-aveau de ce să facă cercetări amănunțite și expertize cînd era vorba să verifice gestiunea unui om care mai bine de douăzeci de ani fusese cinstea personificată. Nu aveau de unde bănui modificarea radicală a mentalității lui Petre Fărcaș; nu puteau bănui, fiindcă, în aparență cel puțin, acesta nu-și schimbase cu nimic felul de viață. Ca și înainte, depozitul era întreținut în cele mai bune condițiuni, iar actele contabile păreau să fie în cea mai perfectă ordine. Atunci, de ce să se ordone efectuarea unei verificări minuțioase? De ce să se recurgă la serviciile unui expert contabil? Nu exista nici un motiv pentru luarea unor măsuri de acest gen; doar nimeni nu știa că, în urmă cu doi ani, în viața lui Petre Fărcaș intrase EA...

O cunoscuse cu doi ani în urmă, cu ocazia unei parade a modei, organizată de marele magazin clujean „Central". Frumusețea ei neobișnuită, trupul zvelt, eleganța și aerul ei de regină îl fascinaseră, îl uluiseră din prima clipă. O admirase, însă nu-și făcuse iluzii; nu-și imaginase nici măcar pentru o clipă că o asemenea Femeie, o asemenea frumusețe îi va acorda vreo atenție. Erau atîția acei care o înconjurau!... Și acești „atîția" erau mult mai tineri, aveau o poziție socială mult mai importantă decît a lui și, mai ales, aveau un aspect exterior deosebit de plăcut. Nu, nu sperase nimic și se mulțumise s-o adore de la distanță. Nici măcar flori nu îndrăznise să-i trimită. Socotea că unei femei ca ea nu-i putea oferi garoafe sau trandafiri. Ei i s-ar fi cuvenit orhidee, din acelea care sosesc cu avionul din țările calde și care sînt vîndute de florăriile de lux în cutii de cristal, căptușite cu catifea.

Și totuși, minunea se întîmplase! Fiindcă, desigur, era o minune că EA îi dăduse atenție, îl încurajase, și-l apropiase și, în scurt timp, îi devenise amantă! Nici azi, după doi ani, Petre Fărcaș nu se putea obișnui cu „marea fericire" care dăduse peste el. Să strîngă în bra-

te acel trup minunat, să sărute acele buze dulci și să dezmierde cu mîinile lui butucănoase acea piele mătăsoasă era pentru el prilej de neasemuită încîntare, de plăcere nebună. EA era a lui, îi aparținea, se bucura de mîngîierile ei! Da, era o minune că se-ntîmplase așa! Nu se întrebase de ce acea superbă făptură, care ar fi putut subjuga și un rege, își oprise privirile asupra lui. Faptul nu-l preocupase și nu încercase să afle motivele care o îndemnaseră pe EA să-i devină amantă. Principalul era că se bucura de dragostea EI. Era convins că EA îl iubea. Și pentru ca să păstreze fericirea și plăcerea pe care EA i le dăruia ar fi fost în stare de orice. Și dovedise cu prisosință acest lucru: în doi ani delapidase aproape o jumătate de milion de lei!

Da, pentru ca să-și mulțumească și să-și păstreze amanta făcuse totul. Dealtfel, ce-i drept, EA îl ajutase să pună la punct acel «sistem» simplu și ingenios, care-i permisese să-și însușească banii de care avusese nevoie. Și avusese nevoie de acei bani ca să cumpere pentru EA o vilă, blănuri, bijuterii, mobile scumpe, covoare, mașină. Nimic nu i se părea suficient de bun, suficient de scump pentru femeia iubită. Ar fi făcut orice și continua să facă orice pentru EA. Bineînțeles că, la rugămintea EI, păstrase legătura lor secretă. Nimeni nu bănuia că EA era amanta lui, iar vila EI, situată pe o stradă puțin frecventată, înconjurată de grădini și avînd în față un teren viran, prevăzută cu două intrări, dintre care una dădea într-un fel de mic crîng, îi permitea s-o viziteze de două ori pe săptămînă, „nevăzut și neauzit" de nimeni. Ce-i drept, el ar fi preferat să o viziteze mai des, însă EA îi atrăgea atenția, zîmbindu-i dulce, că „într-o situație ca a lor nu ești niciodată destul de prudent".

Nu atît spiritul de conservare, cît mai ales sfaturile EI înțelepte, date cu mult tact, îl determinaseră să nu-și schimbe cu nimic vechile obiceiuri și-l făcuseră să folosească drept paravan aspectul atît de modest al apartamentului pe care-l împărțea cu soția lui. De fapt, de la un timp, ajunsese să considere domiciliul conjugal *numai* ca pe un paravan. Adevărata lui locuință era vila pe care o dăruise amantei sale. Deși petreca acolo doar cîteva ceasuri pe săptămînă, pentru el vila aceea, pe

care EA o mobilase atît de luxos cu banii delapidați de dînsul, devenise *adevărata* lui locuință. Numai acolo se simțea *acasă*.

Și acum? Din cauza unei mici „încurcături", „operă" a unui subaltern nepriceput, se trezise cu o lipsă în gestiune. Nu era o sumă mare, era vorba doar de vreo douăzeci de mii de lei, dar lipsa exista și dacă n-o lichida, putea fi descoperită oricînd de un control. Și descoperirea unei lipse, chiar și în gestiunea unui om considerat „model", putea atrage după sine o verificare mai amănunțită, poate chiar o expertiză. Or, el avea toate motivele ca să evite o asemenea eventualitate primejdioasă. Nu că „sistemul" lui ar fi fost ușor de depistat, dar... cine știe? Vorba proverbului: „Paza bună trece primejdia rea". Și apoi, ar fi fost de-a dreptul ridicol ca el, care reușise să delapideze aproape cinci sute de mii de lei, să fie prins din cauza unei lipse de douăzeci de mii!

Era convins că, pînă la urmă, avea să-și poată pune la punct evidența contabilă, dar acest lucru nu era suficient: trebuia să pună în casă și suma de douăzeci de mii de lei, pentru ca în cazul unui control inopinat să nu se observe vreo lipsă. În alte împrejurări completarea unei asemenea sume ar fi fost un fleac, însă, din păcate, cu cîteva zile în urmă îi dăduse EI șaizeci de mii de lei ca să-și cumpere o etolă de șinșila „din pachet". EA spusese că este un adevărat chilipir, o astfel de blană valorînd mult mai mult. Ca urmare, la ora actuală nu dispunea de bani lichizi. În vreo săptămînă-două, grație „sistemului" său, și-ar fi „procurat" suma respectivă, dar nu putea risca să aștepte atîtea zile.

Degetele lui Petre Fărcaș, groase ca niște cîrnăciori și „împodobite" cu peri negri, răscoleau hîrtiile de pe masă. După o nouă verificare a chitanțelor și după mai multe confruntări cu cifrele înscrise în registre reuși să descopere unde anume se produsese greșeala și, răsuflînd ușurat, făcu corecturile necesare. Acum, scriptele erau din nou bine puse la punct și cel puțin scriptic, lipsa încetase să mai existe. Istovit de ceasurile de încordare și de muncă neîntreruptă, Petre Fărcaș se ridică de pe scaun și, după ce trase jaluzelele, se trînti

pe divan. Stînd în semiîntuneric își spuse mulțumit că și de data aceasta se „descurcase", trecuse cu bine hopul. În ce-l privește pe subalternul nepriceput, din vina căruia se produsese acea „încurcătură" nedorită, îl transferase cu mult tact la un alt depozit. Nu putea păstra în preajma lui oameni care datorită nepriceperii lor ar fi putut distruge ceea ce el „clădise" cu atîta migală. Tocmai ca să micșoreze riscul de a fi descoperit nu recursese la complici: pusese la cale totul numai el singur. Firește, îl ajutaseră și alții: contabili, merceologi, șefi de magazin etc., dar . . . făcuseră acest lucru fără s-o știe.

Ceea ce-l preocupa acum era procurarea imediată a sumei de douăzeci de mii de lei, mai precis optsprezece mii, fiindcă două mii avea asupra lui. O parte din aceștia reprezentau pensia soției lui, pe care o trimisese la țară, ca să fie mai liber în mișcări. Faptul nu ar fi surprins pe nimeni; în fiecare an nevastă-sa petrecea o lună-două, în casa părinților ei. Ca să schimbe aerul și ca să-i ajute la culesul viei.

„Dacă blestematul acela de cămătar mi-ar fi împrumutat banii, aș fi scăpat ușor de necaz, se gîndi el furios. Dar n-a vrut, a spus că nu-mi poate da. Abia peste zece zile mi-ar putea face rost de suma de care am nevoie. Auzi acolo! Parcă pot să aștept zece zile? I-aș suci gîtul cu plăcere, deși, ce-i al lui e al lui, bătrînul e tare discret. În privința asta n-am motive să mă plîng. Dar de unde să fac rost de bani?"

În ciuda situației neplăcute în care se afla, nici măcar pentru o clipă nu se gîndi să-i ceară EI suma respectivă, deși știa că EA i-ar fi putut-o da fără să se resimtă.

Într-un tîrziu, se ridică de pe divan și strînse hîrtiile de pe masă, așezîndu-le în ordine într-o servietă încăpătoare. Chiar a doua zi, luni, avea să le aducă înapoi și nimeni n-avea să observe nimic.

În timp ce făcea rînduială prin cameră se gîndi că singura soluție ca să iasă din impas era să scoată suma necesară de pe carnetul de CEC. În decursul anilor, cînd dusese un trai cu adevărat modest și retras, strînsese împreună cu soția lui aproape cincizeci de mii de lei. Îi păstrau pentru un ceas de nevoie. Chiar și după ce o cunoscuse pe EA nu se atinsese de acei bani, deoarece

soția lui știa de existența lor și n-ar fi putut justifica retragerea unei părți din suma respectivă. Acum însă n-avea de ales: va scoate cei optsprezece mii de lei care-i trebuia ca să acopere lipsa din cassă și apoi, după zece zile, avea să împrumute suma respectivă și s-o pună la loc.

„Poate că nici nu va fi nevoie să-i mai cer bătrînului, își zise el, devenind deodată optimist. Poate că voi reuși să fac rost de biștari prin «sistemul» meu. Iar dacă nevastă-mea, cînd va veni, va observa că am retras bani de la CEC, am să-i spun că a trebuit s-o fac ca să-l împrumut pe unul din șefii mei".

Încîntat de soluția găsită, se duse la bucătărie fiindcă i se făcuse foame. Își prepară în grabă o papară și deschise o sticlă de bere. În timp ce consuma acel prînz modest se gîndea mulțumit că la noapte, în adevărata lui casă, va sta la masă cu EA și vor mînca tot felul de bunătăți.

„Apoi o voi strînge în brațe, își spuse, simțindu-se năpădit de o dorință arzătoare. Va fi a . . ."

Țîrîitul soneriei de la intrare îi întrerupse firul gîndurilor și-l readuse brusc la realitate. Mirat și vag neliniștit se duse să vadă cine sunase. Cu un plăcut sentiment de ușurare constată că era factorul.

— Tovarășe Fărcaș, aveți o scrisoare, i se adresă acesta respectuos, întinzîndu-i un plic. Poftim și „Făclia".

Petre Fărcaș îi mulțumi și, mînat de sentimentul de ușurare care-l năpădise, îi oferi factorului un pahar cu bere. După ce acesta plecă, Fărcaș se grăbi să desfacă plicul. De la început își dăduse seama că nu putea fi de la soția lui, deoarece adresa lui era scrisă la mașină. Dealtfel, cînd pleca la băi sau la țară, ea nu obișnuia să-i trimită scrisori, ci numai cărți poștale. Foarte rar cîte o ilustrată. Atunci?

„Să fie ceva oficial? se-ntrebă Fărcaș, oarecum temător. Dar nu văd nici un antet. Ia să vedem despre ce-i vorba".

Cu degetele lui păroase scoase din plic hîrtia și citi următorul text bătut, de asemenea, la mașină:

„Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la o moștenire care vă aparține, vă rog să binevoiți a

vă prezenta în ziua de 23 octombrie a.c., la orele 9 (nouă) dimineața, la căsuța cu numărul 57, din campingul de la Făget.

Cu stimă
Avocat (urma o semnătură complicată și indescifrabilă)

P.S. Locul ales ne va permite să păstrăm discreția cuvenită."

3

Cimitirul central al Clujului are mai multe intrări. În preajma uneia dintre ele, și anume a celei de pe Calea Turzii, se află bodega „Calul negru". Deși localul este mic și nici gustările, nici vinurile care se servesc aici nu au nimic deosebit, totuși de obicei e plin de lume. Majoritatea clienților o alcătuiesc cei veniți la cimitir. Fie că veniseră să pună flori pe mormîntul vreunei rude, fie că asistaseră la vreo înmormîntare, după ce părăseau cimitirul mulți dintre ei simțeau nevoia să bea ceva, ca să-și mai refacă moralul. Clienți la fel de statornici erau groparii, dricarii și alții care aveau de-a face cu ceremoniile funebre. Desigur, erau și unii care intrau în local din întîmplare, numai fiindcă trecuseră pe acolo.

Bică Staicu, zis Matahală, nu aparținea nici uneia din categoriile de mai sus. Era un cunoscut spărgător, ieșit de abia cîteva luni din penitenciar și venise intenționat în mica bodegă. Acolo își dăduse întîlnire cu Ion Pantea, un fost „coleg" de detenție. Alesese el însuși localul pentru că era liniștit și aglomerat.

Deși apropierea noțiunilor de „liniștit" și „aglomerat" pare stranie, ele se potriveau cum nu se poate mai bine „Calului negru". Într-adevăr, numeroșii săi clienți, influențați de vecinătatea cimitirului, ori de șederea mai mult sau mai puțin îndelungată printre morminte, vorbeau în șoaptă și își sorbeau băutura cu privirile ațintite în gol. Acesta era felul obișnuit de a fi al clienților permanenți; ceilalți, care se nimereau întîmplător pe acolo sufereau încă din primele clipe influența acelei atmosfere de meditație și reculegere și, fără să vrea, ajungeau să vorbească și ei în șoaptă. Dealtfel, dacă vreunul ar fi încercat să ridice tonul ar fi fost de îndată fulgerat atît de privirile celorlalți consumatori, cît și de ale responsabilului, un tip taciturn și încruntat. Acesta, ajutat de un chelner la fel de tăcut și posomorit ca dînsul, își servea el însuși clienții. Atmosfera sobră, aproape funebră, nu-i împiedica pe acei care frecventau bodega „Calul negru" să se cinstească așa cum se cuvine, cantitatea băuturilor pe care le consumau fiind proporțională cu tristețea exprimată de chipurile lor.

Pe la șapte seara, foarte punctual, Ion Pantea pătrunse în local și încă de la intrare fu izbit de mirosul înecăcios al fumului de țigară, amestecat cu acela emanat de cîrnăciorii care se prăjeau într-o tigaie mare și afumată, precum și de liniștea care domnea în sala arhiplină. Pășea pentru prima oară pragul „Calului negru" și, pentru cîteva clipe, privi uluit la oamenii care, așezați la mese cu una sau mai multe sticle în față, vorbeau în șoaptă, cu privirile pierdute în gol, în timp ce deasupra capetelor lor pluteau lin nori de fum albăstriu.

„Drace, parcă am fi la parastas! își zise uimit Pantea. Numai luminările și coliva mai lipsesc! Nu cumva am greșit localul?"

Își roti neliniștit ochii în jur și descoperindu-l pe fostul său „coleg" la o masă mai retrasă, se-ndreptă grăbit spre el, așa cum naufragiatul se repede asupra unui colac de salvare. Graba lui displăcu vădit atît clienților, cît și personalului, care-i aruncară priviri dezaprobatoare. Stăpînit de un sentiment neplăcut, de parcă ar fi fluierat în biserică, Pantea se așeză la masa „colegului" cu mișcări ceva mai potolite.

— Ce ți-a venit să mă chemi aici? Alt loc n-ai găsit? îi șopti el furios. Ai zice că am nimerit la o înmormîntare!

Bică Staicu, căruia porecla de „Matahală" nu i se potrivea deloc, fiindcă era un individ pirpiriu și negricios, își încruntă fruntea teșită și-l țintui pe Pantea cu privirea ochilor lui mici și negri.

— Las-că-i bine așa, mormăi el. În hruba asta nu se zgîiește nimeni la noi și putem sta liniștiți de vorbă.

— Nu prea văd ce avem să ne spunem, rosti Pantea posomorît.

— Atunci de ce ai venit? i-o întoarse Staicu rînjind.

„Într-adevăr, de ce am venit? se-ntrebă necăjit Ion Pantea. Doar nu mă silea nimeni. Dracu știe. Poate că am făcut-o numai ca să scap de gura nevesti-mi. De cînd m-am întors, îi turuie gura ca o meliță. O ține una și bună: Să mă încadrez undeva, să mă încadrez undeva. Parcă am nevoie de dădacă!"

Nu găsi însă de cuviință să-i spună toate acestea fostului său „coleg" de pușcărie.

— Pot să și plec, zise el încruntîndu-se.

— Ei, lasă, nu te-nfuria. N-are rost să ne certăm, se grăbi să-i spună Matahală. Mai bine să bem un pahar de vinars și să ne vedem de-ale noastre.

Băură amîndoi în tăcere. Acel „ale noastre" nu-i prea plăcu lui Pantea, dar rămase tăcut. Aștepta să vadă, despre ce-i vorba.

— Uite ce-i, Ionele, șopti Bică Staicu umplînd din nou paharele. Cineva mi-o vîndut un pont. Treabă faină și ușor de făcut. Mergem la sigur.

— Adică?

— O căsoaie plină cu de toate: mangoți, blănuri, aurărie. Ce mai! Tot lucruri unu și unu. Dăm lovitura și ne pricopsim. Cu . . .

— Nu mă interesează, îl întrerupse Pantea.

— Cum nu te „enterasează", mă? Stai să vezi care-i clenciu ăl mare: în căsoaie stau numai două muieri. Ei, amu ce zici?

— Zic ca și-nainte: nu mă interesează.

— Ce, măi, ești bolund? Așa o pleașcă și tu îi dai cu piciorul?

— Nu mai avem ce discuta. N-am nevoie de „pleașca" asta, rosti hotărît Pantea, stăpînindu-se cu greu să nu ridice tonul.

— Măi Ionele, vorbești serios? făcu uluit Staicu.

— Cît se poate de serios.

— Nu-mi „esplici" și mie, pentru ca să te pot pricepe și eu?

— N-are rost, făcu Pantea, dînd să se ridice.

— Stai, Ionele, unde te duci? zise Bică apucîndu-l de braț. „Esplică-mi" și mie, că doar la pîrnaie . . .

— Tocmai de pîrnaie e vorba, îl întrerupse mohorît Pantea. Nu mai vreau să ajung acolo. Am o meserie și am să mă angajez undeva, într-o fabrică.

— Ce fabrică, măi? Și pleașca? Lași tu atîta bănet, pentru o leafă de . . .

— Da, o las, îl întrerupse din nou „Ionel".

— Doar ți-am grăit că în căsoaia aia sînt niște muieri, care cînd ne-or vedea n-or să . . .

— Ia mai lasă-mă-n pace, i-o tăie Pantea, că și data trecută tot așa ai spus: că în casă sînt numai două babe, că or să se sperie și-or să dea ochii peste cap cînd ne-or vedea și că pentru noi are să fie un fleac să luăm de acolo ce ne poftește inima . . . Și cînd colo, cum a fost? Babele au început să zbiere ca din gură de șarpe de au sculat tot cartierul și am ajuns unde am ajuns.

— Aia o fost și o trecut, replică Matahală, fără să se piardă cu firea. Amu, alta-i socoteala.

— O fi, dar pe mine nu mă interesează. M-am hotărît să-mi văd de meserie. Și apoi, nu uita că eu nu-s ca tine, singur pe lume: am copil, nevastă.

— Nevastă! făcu Staicu disprețuitor. Ce măi, ai ajuns sub papuc?

— Ține-ți gura, dacă nu vrei să ți-o închid eu, se răsti mînios Pantea.

— Amu, că ț-am vîndut și ție pontu, faci fasoane și te rățoiești la mine. Dar să știi că nu-ți merge, rosti amenințător Bică.

— Nu ți-am cerut să-mi vinzi nici un pont, replică Pantea. Și află că nu mă tem de unul ca tine.

— Ba să te temi. Că dacă te-ai făcut „cîntăreț" și „ciripești" ceva să știi că te tai, șuieră Matahală printre dinți.

Ion Pantea simți că i se urcă sîngele la cap, dar reuși să se stăpînească. Deși masa lor se afla într-un colț al sălii și vorbiseră tot timpul în șoaptă, furia de pe fețele lor și gesturile lor amenințătoare sfîrșiseră prin a atrage atenția responsabilului care se grăbi să se apropie de ei.

— Mai serviți ceva? întrebă el, privindu-i cercetător.

— O juma de vin, zise Bică.

Încă înainte ca responsabilul să se-ndepărteze, Pantea se ridică și luîndu-și șapca porni grăbit spre ușă. Își dădea seama că era primejdios să mai continuie discuția cu fostul său „coleg“ de penitenciar. Sigur că ar fi ajuns la scandal și așa ceva nu ar fi fost deloc spre binele lui. În primul rînd fiindcă Bică Staicu, zis Matahală, își cam pierdea capul la mînie și punea mîna pe șiș și în al doilea rînd pentru că risca să ajungă din nou la Miliție și, cine știe, poate și la închisoare. Ca recidivist ce era, firește că oamenii legii l-ar fi tratat cu mai multă asprime.

Cu cîțiva ani în urmă, Ion Pantea fusese un muncitor cinstit. Lucrase ca lăcătuș mecanic la Întreprinderea de reparat material rulant „16 Februarie“ din Cluj-Napoca și atît tovarășii de muncă, cît și șefii lui îl apreciau. Se-nsurase cu o fată din Bonțida și i se repartizase un apartament în cartierul Mănăștur. Totul părea să fie în ordine, dar la scurtă vreme după căsătorie, în urma unor mici neînțelegeri cu soția și cu neamurile ei, începuse să frecventeze bufetele. Spunea că bea de necaz. Bineînțeles că atunci cînd venea acasă „pilit“ Vetuța, nevastă-sa, îl mustra și el, ca să-i facă în ciudă, a doua zi, cum ieșea de la lucru, se ducea iar cu „prietenii“ ca să-și „înece amarul în băutură“. Pentru că, între timp, se-mprietenise cu cîțiva indivizi care-l „căinau“ și-l însoțeau bucuros în peregrinările sale prin localuri. Nu știa și nici nu căutase să afle cine erau tovarășii lui de pahar. Îi socotea prieteni sinceri. Nu bănuia că aceștia aveau să-l tîrască pe calea infracțiunii.

„N-ar fi trebuit să mă mai întîlnesc cu Matahală, își zise Ion Pantea, îndreptîndu-se cu pași mari spre cea mai apropiată stație de autobuz. De bună seamă că Vetuța are să-mi țină din nou o predică. Și oare n-are dreptate?“

Se-ntunecase de-a binelea și ploaia care se pornise pe neașteptate îi îndemna pe rarii trecători să se grăbească spre casele lor. Pantea, îmbrăcat într-un costum cam subțire, simți că umezeala îl pătrunde pînă la oase. Își trase mai tare șapca pe ochi și iuți pasul. Dimineața, cînd plecase de-acasă, vremea era însorită și nu-și luase fîșul. Cînd ajunse în stație, autobuzul tocmai pleca. Trase

o înjurătură și după ce rămase cîteva clipe nehotărît locului, se decise să aștepte autobuzul următor. Se adăposti sub streașina unei case din dreptul stației, își ridică gulerul hainei și se sprijini de perete.

Ploaia se întețise și mașinile care treceau în goană aruncau în dreapta și-n stînga jerbe lungi de apă. Luminile farurilor, ca și acelea ale felinarelor, risipeau numai în parte tenebrele. Pantea se lipi și mai tare de perete vrînd să se ferească de rafalele nemiloase ale ploii.

„Acum trei ani, într-o noapte ca asta a început totul, își spuse el. Ca acum, ieșisem dintr-un bufet; era undeva pe lîngă gară. Ajunși în dreptul unui parking, «prietenii» care mă-nsoțeau mi-au cerut să stau la pîndă, ca să poată demonta nederanjați de nimeni cauciucurile de la automobilul unui cunoscut de-al lor. Cică voiau să-i facă o farsă. «Să vezi ce-o să mai rîdem pe socoteala lui, mi-au zis. O să-l facem să tragă o spaimă! ...» Afumat cum eram, am acceptat rîzînd. Nici nu simțeam ploaia. Au demontat cauciucurile, le-au ... Ei, dar ce rost are să mă gîndesc la cele ce s-au petrecut atunci? Foarte curînd am aflat că nu fusese vorba de o glumă, ci de un furt. Am fost condamnat ... Însă, din păcate, nu m-am învățat minte ... A urmat spargerea aceea neizbutită ... Și atunci, cineva îi vînduse un pont lui Matahală ... Am fost condamnat din nou ...“

Sosirea autobuzului îi întrerupse brusc firul gîndurilor. Se grăbi să urce și după ce-și luă bilet se instală pe un scaun din față. Autobuzul era aproape gol, așa că locuri erau destule.

„Da, am fost condamnat din nou, își depănă el mai departe fuiorul amintirilor. Vetuța abia născuse ... Chiar dacă maică-sa a venit să stea cu dînsa cît am fost eu «înăuntru», sigur că nu i-a fost ușor. Fetița mea nu mă cunoaște. Pentru ea sînt un străin. Ei, dacă Vetuța nu m-ar fi sîcîit atîta ... Oricum, n-ar fi trebuit să mă-ntîlnesc cu Bică Staicu. Nici eu nu știu ce mi-a venit! Auzi acolo: mangoți, aurărie! Asta voia să mă bage iar la apă,“ își spuse simțindu-se năpădit din nou de furie.

Autobuzul opri într-o stație, în apropierea Fabricii de bere, și cei cîțiva călători coborîră, zgribulindu-se. Rămase numai Pantea. Nu urcă nimeni.

— Afurisită vreme! i se adresă șoferul. N-au oamenii chef de plimbare.
— Așa-i, zise Pantea cu jumătate de gură.
— Dumneavoastră unde coborîți?
— La a treia stație, mormăi el.
Nu-i ardea de taclale. Se gîndea la „primirea" pe care i-o va face nevastă-sa. „Ce măi, ai ajuns sub papuc?" Cuvintele lui Matahală îi răsunau și acum în urechi.
„Nu, n-am ajuns sub papuc, își spuse el. Ce-i drept, Vetuța e cam rea de gură. Dar asta nu înseamnă că sînt sub papuc. Mie n-o să-mi comande o muiere. Dacă-mi face scandal cînd ajung acasă, am s-o zgîlțîi să mă țină minte".
Pentru cîteva clipe se văzu pe sine „zgîlțîind-o" pe sîcîitoare-i soție, dar spre mirarea lui o asemenea perspectivă nu-l bucură deloc.
„Tare frumos mi-ar sta, se gîndi el rușinat. Să iau la rost o femeie care după ce a trudit ceasuri întregi în fabrică, a adus fetița de la cămin, a făcut de mîncare, a dereticat... În timp ce ea muncea, eu umblam haihui... Da, n-ar fi trebuit să mă întîlnesc cu Bică. Mîine am să mă duc pe la Oficiul de repartizare a brațelor de muncă. Cu cît mai repede, cu atît mai bine".

Cînd Ion Pantea intră în casă, nevastă-sa Vetuța, o femeie mică de statură, tivea niște hăinuțe de-ale copilului. Ochii ei mari, albaștri, erau încercănați, dar se ținea dreaptă și mînuia acul cu înverșunare, de parcă ar fi fost o mică spadă.
— Bună seara, Vetuțo, rosti bărbatul ei, străduindu-se să zîmbească. Am cam întîrziat.
— Ei, se mai întîmplă, răspunse ea liniștit. Văd că te-a udat bine ploaia. Scoate-ți repede hainele și vino să mănînci. Ți-am păstrat mîncarea caldă.
Pantea se opri în mijlocul camerei, privind-o uluit.
„Și eu care credeam că are să mă certe!" își zise el nevenindu-i să-și creadă urechilor.
— Ce te uiți așa la mine? făcu ea, punînd pe masă pîinea, o farfurie cu cartofi franțuzești și o bucată mare de plăcintă cu brînză. Doar e firesc să-mi îngrijesc bărbatul, nu? Te-am părăsit eu vreodată?
— Nu, șopti el mișcat. Nici atunci cînd...

— Nici atunci, îl întrerupse femeia. Dar n-are rost să te gîndești la ce a fost. Știi bine că n-aș vrea să ți se-ntîmple ceva rău.
Și văzîndu-l că stătea încă în mijlocul camerei, se grăbi să adauge:
— Hai, schimbă-te mai repede, că se răcește mîncarea.
Fără să mai încerce să dezlege taina purtării neobișnuit de blînde a soției sale, Pantea trecu în baie și își scoase hainele ude, apoi, după ce se spălă și își puse pijamaua se așeză la masă. Mirarea lui nu mai cunoscu margini cînd observă că Vetuța pusese lîngă farfuria lui un păhărel cu țuică.
„Ea, care nu putea suferi băutura în casă de cînd începusem să umblu prin bufete, îmi dă de băut? Oare ce s-o fi întîmplat? Oare, nu cumva... fetița?"
— Lenuca e bine? întrebă el neliniștit.
— Sigur că e bine. Ce-ți veni? Am culcat-o.
Renunțînd să-și mai frămînte mintea încercînd să afle ce o determinase pe Vetuța să se arate atît de grijulie față de el, Pantea începu să mănînce. Cum era flămînd, termină repede.
— Totul a fost tare bun. Mulțumesc, zise el zîmbindu-i Vetuței.
Spre mirarea lui, nevastă-sa nu se apucă să strîngă masa, ci luînd un scaun se așeză lîngă dînsul.
— Ioane, tu ai făcut ceva rău? îl întrebă cu un glas care tremura ușor.
— Ceva rău? Nu înțeleg. Doar știi că am fost închis pentru...
— Nu-i vorba de ce a fost. Vreau să spun, ai făcut ceva rău de cînd te-ai eliberat?
— N-am făcut nimic, o asigură el impresionat de teama oglindită în ochii ei mari, albaștri. De ce mă întrebi?
— Pentru că azi am primit asta, rosti ea, scoțînd din buzunarul încăpător al șorțului un plic. Adresa e bătută la mașină. Nu cumva o fi de la Miliție?
Bărbatul ei luă plicul și se uită la el temător, de parcă se aștepta să-i explodeze în mînă.
— De ce să fie de la Miliție? spuse cu greutate.

— Știu eu? Poate că e o citație. Că doar neamurile mele nu au mașină de scris.

— Și te-ai temut pentru mine? zise bărbatul ei înduioșat, cuprinzîndu-i umerii cu brațul.

— Da, m-am temut. Că știu cît ți-a fost de greu, chiar . . . chiar dacă ai greșit.

Emoționat, Pantea sărută tîmpla nevestei sale. Constatarea că în ciuda certurilor dintre ei și a faptelor lui rele ea îl iubea îi umplu inima de fericire. Purtat de acel val de fericire rupse plicul.

— Dacă tu mă iubești, nu-mi pasă de nimic, spuse el. Dar să vedem de la cine e scrisoarea. N-are de ce să fie de la Miliție. Dealtfel, în cazul că ar fi de acolo, ar scrie pe plic.

— Atunci, de unde-i?

— Vedem noi imediat, îi zîmbi Pantea și scoțînd din plic o coală de hîrtie începu să citească cu voce tare textul bătut la mașină:

„Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la o moștenire care vă aparține, vă rog să binevoiți a vă prezenta în ziua de 23 octombrie a.c., la orele 9 (nouă) dimineața, la căsuța cu numărul 57, din campingul de la Făget.

Cu stimă

Avocat (urma o semnătură complicată și indescifrabilă)

P.S. Locul ales ne va permite să păstrăm discreția cuvenită".

4

Sibila Doreanu, una dintre cele mai talentate actrițe ale Naționalului clujean, aruncă cît colo revista pe care o citea.

— Auzi ce-i în stare să scrie individul ăsta! exclamă ea furioasă.

Abia se sculase, era ora nouă dimineața, și se apucase să citească cronicile referitoare la recenta ei premieră.

— Ce-ai pățit, scumpo? Nici nu te-ai trezit bine-bine și te enervezi? rosti cu glas mieros Adela Tomovici, colega ei, o brună înaltă și uscățivă, plină de pistrui ca un ou de bibilică.

Tocmai intrase în încăpere cu o tavă pe care se aflau un pahar cu citronadă și două felii de pîine prăjită, deoarece Sibila Doreanu, dornică să-și păstreze silueta, lua un mic dejun foarte frugal.

— Cum să nu mă enervez? Să-ți citesc ce scrie infamul ăsta despre mine, spuse actrița luînd revista de pe jos. Iată: „Sibila Doreanu, ale cărei creații remarcabile am avut prilejul să le admirăm de atîtea ori, mizează în prea mare măsură pe aspectul ei fizic atrăgător. Este adevărat că ne farmecă, dar oare acest lucru este suficient? De mai bine de douăzeci de ani, frumusețea ei atît de . . ."

Sibila se opri din citit și, înecîndu-se de furie, aruncă revista în celălalt capăt al încăperii.

— Pricepi aluzia? strigă ea. «De mai bine de douăzeci de ani, frumusețea ei . . .» Pricepi? Vrea să spună că am îmbătrînit! Da, da, asta vrea să spună! Cred că e clar!

— De ce-i dai importanță cretinului acela? zise Adela Tomovici, depunînd pe noptieră tava cu micul dejun. Doar știi bine că publicul te adoră. La premieră ai fost aplaudată mai . . .

— Nu despre public este vorba, o întrerupse Sibila, a cărei furie nu se potolise. Știi de ce scrie astfel despre mine mizerabilul acela de critic? Fiindcă-și închipuie că diminuîndu-mă va reuși s-o „înalțe" pe miorlăita aceea de Ilenuța Bratu, „prietena" lui. Vrea s-o facă vedetă! Uită că pentru așa ceva nu e destul să ai un „amic" cronicar dramatic; mai trebuie și talent. Or, spălăcitei de Ilenuța tocmai asta îi lipsește.

— Ai dreptate, draga mea, se arătă Adela de acord. Are să ajungă Brătoaia vedetă, cînd și-o vedea ceafa.

Sibila Doreanu sorbi cîteva înghițituri de citronadă, ca să-și mai vină în fire.

— „De mai bine de douăzeci de ani“, zise ea cu un ton mai potolit. Auzi ce infamie! E adevărat că sînt actriță «de mai bine de douăzeci de ani», cum scrie el. Mai precis, de douăzeci și trei de ani. Dar uită să adauge că atunci cînd am pășit pentru prima oară pe scenă abia împlinisem optsprezece ani. Ceeace înseamnă că am patruzeci și unu de ani. Ei, și? Ce importanță are acest lucru? O actriță adevărată poate cuceri publicul și la o vîrstă înaintată. Exemple avem destule: Sarah Bernardt, Lucia Sturdza-Bulandra . . .

„De fapt ai patruzeci și cinci de ani“, se gîndi interlocutoarea ei cu răutate, dar rămase tăcută, mulțumindu-se să dea aprobator din cap.

Adela Tomovici încă nu împlinise cincizeci de ani, dar arăta mult mai în vîrstă. Ochii ei bulbucați, de o culoare nedefinită, fața plină de riduri și gîtul cu piele fleșcăită contribuiau cu prisosință la aceasta. Actriță de mîna a treia, urîtă și lipsită de talent, jucase ani de zile în roluri mici, rostind fraze de genul: „Poftiți cafeaua“, „Doamnă, masa e servită“, „Pe aici vă rog, sînteți așteptat“ etc. Deși o invidia și o ura pe frumoasa și talentata Sibila Doreanu, se aciuise pe lîngă ea în primul rînd pentru că aceasta, generoasă din fire, avea grijă ca în piesele în care juca să i se distribuie și ei un rolișor și în al doilea rînd deoarece îi convenea să fie socotită prietena și confidenta cunoscutei protagoniste. Ca urmare, venea zilnic la locuința colegei sale și cu toate că aceasta avea o menajeră, se străduia să-i facă tot felul de servicii: îi călca rochiile, îi servea micul dejun, îi pregătea baia, se ocupa de corespondența ei, dădea ajutor cînd soseau oaspeți și multe altele. Așa se face că deși unii ajunseseră, într-adevăr, să creadă că este „prietena și confidenta“ Sibilei, ea îi era mai degrabă cameristă și secretară. Bineînțeles, că răsfățata publicului clujean nu-i ceruse niciodată s-o servească, dar se obișnuise cu prezența și cu îngrijirile ei.

— N-are rost să-ți faci probleme în privința vîrstei sau a frumuseții, zise Adela străduindu-se fără succes să zîmbească „dulce“.

În această privință avea dreptate. Sibila Doreanu era o femeie foarte frumoasă. Ochii ei verzi, ușor alungiți spre tîmple, genele lungi, n-avea niciodată nevoie de gene false, tenul fără cusur, trupul bine proporționat și, mai ales, grația firească a mișcărilor te cucereau din prima clipă, oriunde ai fi văzut-o. Despre ea se putea spune, pe bună dreptate, că era pe cît de frumoasă, pe atît de talentată. Chipul ei, cu trăsături mobile, îi permitea să ia cu ușurință și oricînd expresia dorită. Repertoriul ei era vast și jucase cu același succes în comedii și drame, în vodeviluri și tragedii.

— Așa este, recunoscu Sibila, ronțăind o felie de pîine prăjită. Nu-i bine să mă enervez tocmai azi, cînd începem repetițiile la „Macbeth“. Sigur că o baie caldă mă va relaxa. E gata?

— Sigur, scumpo. Dar, apropo de repetiții: crezi că am s-o scot la capăt în rolul vrăjitoarei numărul doi?

— Bineînțeles, zise distrată Sibila și sculîndu-se din pat se-ndreptă spre camera de baie.

— Ai să-mi dai unele indicații? vru să știe colega ei. Rolul mi se pare dificil și . . .

— Am să-ți dau cîte indicații vrei, o întrerupse frumoasa actriță. Pînă una alta însă pune-mi la îndemînă rochia verde și eșarfa albă.

— Am să-ți pregătesc totul, o asigură Adela, repezindu-se la șifonier. Îmbăiază-te liniștită și caută să te relaxezi.

Sibila Doreanu deschise ușa camerei de baie, dar se opri brusc în prag.

— Ah, era să uit, spuse ea. Mașina e în ordine?

— Cred că da. Abia săptămîna trecută am adus-o de la „Dacia-service“. Mergem cu mașina?

— Firește. Știi cît de mult îmi place să șofez, răspunse Sibila părăsind încăperea.

„Prietena și confidenta“ ei se încruntă, dar rămase tăcută. Nu-i plăcea deloc cum șofa Sibila, care mergea cu viteză excesivă și, în general, nu prea respecta regulile de circulație, însă ar fi fost inutil să-i dea sfaturi în această privință.

— Numai de nu ne-am rupe gîtul, mormăi Adela, punînd pe un fotoliu rochia și eșarfa, pe care tocmai le scosese din șifonier.

După ce puse oarecare rînduială în cameră, se duse la bucătărie să-și facă o cafea.

„La urma-urmelor, gîndi ea în timp ce sorbea din licoarea fierbinte, merită să risc. Nu-i lucru mic să ajung la Teatru cu mașina și încă avînd-o ca „șofer“ pe Sibila Doreanu. Mulți m-ar invidia și ar vrea să fie în locul meu“.

Menajera încă nu se întorsese de la piață, așa că își putea bea cafeaua în liniște. Fără să lase ceașca din mînă se apropie de fereastră și privi afară. Ploua mărunt și o pîclă ușoară învăluia copacii din parcul apropiat, dîndu-le un aspect fantomatic.

„Fără îndoială că pe o asemenea vreme e un adevărat noroc să ai o mașină la dispoziție, își spuse ea, însă norocul ar fi și mai mare dacă mașina ar fi a mea“.

Sala de lectură a Teatrului Național era o încăpere vastă, cu ferestre ogivale. Draperiile de catifea roșie și policandrul cu țurțuri de cristal îi dădeau un aer festiv. Acolo, așezați în jurul unei mese lungi, cu o frumoasă învelitoare de pluș roșu cu broderii aurii, se aflau actorii care urmau să joace în piesa „Macbeth“. Fiecare din ei avea în față textul rolului. În capul mesei luaseră loc Dimitrie Vișan, directorul teatrului și regizorul Sempronius Mureșan, căruia i se încredințase regia piesei.

— Nu, nu voi fi niciodată de acord cu „inovațiile“ tale! Vrăjitoarele trebuie să arate ca niște vrăjitoare! rosti răspicat Sibila Doreanu, după ce ascultase indicațiile date de regizor pentru actul întîi.

Ochii ei verzi aruncau fulgere și obrajii i se înroșiseră de indignare.

— Parcă eu vreau să arate altfel? replică regizorul Sempronius Mureșan, un bărbat de statură potrivită, cu nas proeminent și bărbie ascuțită. Vor fi trei figuri calme, hieratice, cu mișcări domoale, înveșmîntate în alb. Fără păr despletit, fără țipete. Ce-i drept, acest mod de interpretare contravine canoanelor tragediei clasice, dar...

— Contravine? îl întrerupse Sibila Doreanu furioasă. O distrug, o masacrează!

— Bine, dar viziunea mea regizorală..., încercă să spună Sempronius.

— Viziunea ta regizorală este o adevărată catastrofă, îl întrerupse din nou Sibila.

— Te rog să-ți retragi cuvintele, rosti cu greutate regizorul, pălind de furie.

— Nici nu mă gîndesc, zise tăios frumoasa actriță. Nu pot admite ca din cauza ta să cadă piesa.

— Din... cauza.. mea să... să cadă piesa? făcu Mureșan, înecîndu-se de mînie.

— Firește. Știi și tu cît de importantă este crearea atmosferei prielnice. În foarte mare măsură succesul unei piese depinde de acest lucru. Or „Macbeth“ are nevoie, mai mult decît oricare altă piesă, de o *anumită* atmosferă. Și asta trebuie realizat încă din primele clipe. Da, din primele clipe spectatorul trebuie să se-nfioare, să simtă suflul misterului, al spaimei. Însă ce fior poate trezi apariția a trei băbuțe, cu părul bine pieptănat, calme și blînde? Mă mir că nu te-ai gîndit să le pui să-mpletească ciorapi!

Dimitrie Vișan, directorul teatrului, se stăpîni cu greu să nu surîdă. Era încîntat de intervenția Sibilei Doreanu, deoarece avea oroare de „ideile“ lui Mureșan. În general, acesta era un regizor capabil și talentat, dar cînd ținea morțiș să-și pună în practică unele idei „înnoitoare“ cu greu putea fi combătut.

— Parcă era vorba să-ncepem repetițiile, zise domol Denis Tanciu, care urma să interpreteze rolul lui Macbeth. Nu înțeleg de ce ne consumăm forțele cu aceste discuții inutile.

Toți cei adunați în sala de lectură amuțiră. Oare intervenția protagonistului însemna că sprijină viziunea regizorală a lui Mureșan? Directorul, deși neplăcut surprins, nu găsi nici de data aceasta de cuviință să intervină. Nu voia să dea prilej regizorului Mureșan să trîmbițeze iar în dreapta și-n stînga că „directorul se opune introducerii noului în teatru“.

De fapt, el nu era împotriva noului, dar nu voia ca în teatrul de care răspundea să se ajungă la exagerări primejdioase. Nu voia, bunăoară, ca actorii să prezinte „Regele Lear“ îmbrăcați în pînză de sac și impermeabile de ploaie, așa cum se întîmplase într-un cunoscut teatru occidental, și evita „experiențe“ de felul celei încercate de regizorul Miller, care punînd în scenă „Negutătorul din Veneția“ în costume din epoca victoriană îl prezentase pe Schylock cămătarul, îmbrăcat ca un distins gen-

tleman din City, cerînd nefericitului Antonio o halcă de carne din trupul său, reuşise doar să stîrnească ilaritatea spectatorilor.

— Inutile? exclamă Sibila Doreanu. Eşti de acord cu felul în care Semproniu vrea să prezinte vrăjitoarele?

— Cred că lucrurile se pot aranja, răspunse în doi peri Denis Tanciu.

Protagonista îi aruncă o privire dispreţuitoare, în timp ce regizorul Mureşan, oarecum încurajat de faptul că Tanciu nu-l combătuse făţiş, se decise să-şi apere cu şi mai multă înverşunare punctele de vedere. Îşi dădea însă seama că pentru a izbuti trebuia să recurgă la argumente serioase şi socoti că aceste argumente i le putea furniza chiar piesa.

— Dragă Sibila, rosti el căutînd să-şi păstreze calmul, uiţi se vede că însuşi marele Will ne arată că vrăjitoarele aveau un aspect obişnuit. Iată, de pildă, ce ne spune el la începutul actului întîi, scena a treia. Citez:* *Întîia vrăjitoare*: Unde-ai fost, surato? *A doua vrăjitoare:* Porci tăiat-am. *A treia vrăjitoare:* Dar tu, soro? *Întîia vrăjitoare:* O soaţă de matroz avea castane, şi moşmonea, din şorţ, şi moşmonea. Dă-mi şi mie, zisu-i-am. Hai te cară, cotoroanţo, mi-a ţipat, lelea ce cu tîrtiţi s-a-ndopat... etc. Cred că totul e limpede: dacă vrăjitoarea ar fi avut un aspect înfiorător, aşa cum susţii tu, atunci „lelea" aceea, „o soaţă de matroz" oarecare, n-ar fi îndrăznit s-o repeadă strigîndu-i „hai te cară, cotoroanţo." Vezi aşadar că am dreptate.

„De data asta i-a închis gura, gîndi Adela Tomovici, rînjind încîntată.

Zărindu-i rînjetul, tînăra actriţă Ilenuţa Bratu, care urma să fie în piesă „o doamnă de onoare a lady-ei Macbeth", îşi spuse că Adela, chiar şi nemachiată, putea juca cu deplin succes rolul vrăjitoarei.

— Regret, dar exemplul folosit de tine nu este deloc convingător, spuse Sibila Doreanu pe un ton mai potolit. Ca să te conving am să citez şi eu din piesă. Chiar în scena citată de tine, ceva mai încolo, *Banquo* rosteşte

---

* Citatele sînt din „Macbeth", traducerea de Ion Vinea, Biblioteca pentru toţi, Editura de stat pentru literatură şi artă, 1957.

următoarele cuvinte: Ce-s aceste hîde şi veştede-arătări în treanţa lor, de parcă nu-s făpturi de pe pămînt şi totuşi sînt? Deci: *de parcă nu-s făpturi de pe pămînt,* repetă ea, accentuînd cuvintele. Şi mai departe, aceeaşi scenă: *Banquo:* Băşici pămîntul face, precum apa. Iar ele asta sînt. Unde-au pierit? *Macbeth:* În aer. Ce părea trupesc s-a dus ca răsuflarea-n vînt. Deci: *Unde-au pierit? În aer,* repetă ea din nou. Şi mai departe: Actul patru, scena întîia. Ni se arată decorul: *O peşteră. La mijloc un cazan în clocot. Tunete. Intră cele trei vrăjitoare.* Acelaşi act, aceeaşi scenă. Vorbeşte *Hecate:* Fiecare ca o zînă la ceaun să joace pînă vraja-n el o fi stăpînă. Şi, ceva mai încolo, *Întîia vrăjitoare* rosteşte: Veniţi, vedeţi de el, surori, mi-l desfătaţi cu paşi uşori, vrăjesc văzduhul ca să sune, să-ncingeţi horele străbune, să vadă riga etc. Şi marele Will ne indică: *Muzică. Vrăjitoarele dansează şi apoi dispar cu Hecate.* Vezi prin urmare că avem de-a face cu o atmosferă stranie, plină de mister: tunete, fulgere, flăcări, vrăjitoare care dansează, fac farmece invocînd duhurile malefice. Nimic nu ne face să credem că avem de-a face cu nişte bătrîne calme şi imobile, aşa cum vrei tu să le înfăţişezi. Sper că-ţi dai, în sfîrşit, seama că am dreptate.

— Dacă pasajele citate de tine ne arată vrăjitoarele în mişcare, cel citat de Semproniu ni le prezintă ca pe nişte băbuţe inofensive care cer de pomană, zise cu un glas cam nesigur actriţa Maria Mărcuş.

Nu intervenise în discuţie de dragul regizorului; dorinţa ei era „s-o împungă" puţin pe răsfăţata Sibila. Ea însăşi se considera „un talent ignorat" şi socotea că fusese neîndreptăţită cînd i se încredinţase un rol secundar cum era cel al lady-ei Macduff. După părerea ei, ar fi trebuit să fie distribuită în rolul lady-ei Macbeth.

Cunoscîndu-i „of-ul", deoarece „lady Macduff" avusese grijă să se destăinuie tuturor, Sibila Doreanu zîmbi.

— Este adevărat, zise ea. Însă cele ce se rostesc în pasajul citat de prietenul meu Semproniu sînt doar *„povestite"*, nu *„se petrec"* pe scenă. Vrăjitoarea *povesteşte* doar că i-a cerut castane unei femei, nu o *vedem* făcînd acest lucru pe scenă.

— Da, însă în fața femeii, vrăjitoarea avea un aspect obișnuit, insistă Maria Mărcuș, deși știa că pierduse partida.

— Poate, replică frumoasa actriță. Doar vrăjitoarele își pot schimba înfățișarea.

— Mai există o eventualitate, spuse Barbu Costea, actorul care urma să interpreteze rolul lui Banquo.

— Care? făcu încruntat Semproniu Mureșan.

— Aceea că „soața de matroz" să fi fost scoțiană. Știut fiind cît de zgîrciți sînt scoțienii, e normal că n-a vrut să-i dea de pomană vrăjitoarei, oricît de sinistră ar fi fost înfățișarea acesteia, încheie glumețul actor.

Toți, inclusiv regizorul, izbucniră în rîs. Atmosfera se mai destinse și discuțiile continuară pe un ton mult mai calm. Pînă la urmă regizorul Mureșan renunță la „inovațiile" sale și acceptă ca vrăjitoarele să fie prezentate în modul propus de Sibila Doreanu, care dealtfel era cel clasic, dar insistă ca acestea „să fie învăluite într-o lumină difuză și să nu facă mișcări exagerate".

De data aceasta nimeni nu se opuse sugestiei sale.

— Ai dreptate, dragă Semproniu, îi zise Sibila Doreanu zîmbind. Sînt de acord cu tine: trebuie să evităm exagerările. În felul acesta evităm greșelile.

— Atunci, putem începe lectura piesei, spuse directorul teatrului. În ce privește propunerile tovarășului Mureșan, cred că sînt pe deplin realizabile. Mă refer la ultimele sale propuneri, ținu el să precizeze.

După repetiție, Sibila Doreanu se-ntoarse acasă cu mașina, însoțită, bineînțeles, de nelipsita ei „prietenă și confidentă". Faptul că, între timp, ploaia încetase și cerul se mai limpezise o îndemnă „să facă un tur" prin oraș, conducînd în felul ei atît de „personal" și încălcînd de cîteva ori regulile de circulație. Totuși, spre ușurarea Adelei Tomovici, reușiră să ajungă cu bine acasă.

Sibila Doreanu locuia la etajul întîi al unui bloc impunător de pe strada Pavlov și de la ferestrele apartamentului ei putea admira în orice anotimp arborii seculari din parcul orașului. Adela Tomovici ocupa o garsonieră în același bloc, însă la etajul trei. Acest lucru îi permitea, dealtfel, să-și viziteze atît de des colega.

Cum se-ntîmpla adeseori, luară masa în apartamentul Sibilei Doreanu. Aceasta era bucuroasă pentru că izbutise să-și impună punctul de vedere, arătîndu-i regizorului Mureșan cît de dăunător ar fi fost pentru bunul mers al spectacolului dacă ar fi adoptat năstrușnicele lui „idei".

— Draga mea, îi spuse Adela, onorînd cum se cuvine deliciosul tort Mocca preparat de menajeră, l-ai pus cu botul pe labe pe îngîmfatul acela de Mureșan.

— Intenția mea n-a fost „să-l pun cu botul pe labe", ci să-i fac să înțeleagă că punîndu-și în aplicare „teoriile" ar fi periclitat spectacolul, se grăbi Sibila s-o lămurească.

Era indispusă de faptul că, la fel ca Adela, și alții ar fi putut interpreta greșit intervenția ei.

— Oricum, ai obținut o victorie. Datorită ție, totul va merge ca pe roate. Recunoaște că nimeni n-a avut curajul să-l înfrunte pe Mureșan. Ce mai, ai fost grozavă, scumpo!

— Bine, bine, făcu plictisită Sibila Doreanu. Acum mă duc să mă schimb. Vrei să arunci o privire corespondenței?

— Cu plăcere, zise Adela și luînd de pe comodă un teanc de scrisori, începu să le numere.

— Cîte sînt astăzi? întrebă frumoasa actriță, care trecuse în dormitor.

Lăsase ușa deschisă ca, în timp ce se schimba, să poată discuta cu Adela.

— Nouăsprezece, răspunse aceasta.

— Ieri au fost douăzeci și șapte.

— E adevărat, dar nu poate fi la fel în fiecare zi, nu?

— Mi le citești?

— Imediat, zise colega ei.

Începu să desfacă plicurile și să citească cu voce tare scrisorile. Îi plăcea să facă acest lucru: își imagina că acele rînduri pline de elogii îi erau adresate ei.

— Aproape toate sînt de la studenți, constată ea, după ce citi cîteva scrisori. Ca de obicei, fiecare din ei îți cere o fotografie cu autograf și are grijă să-și scrie, cît mai citeț, adresa. Să continui?

— Firește.

Adela Tomovici mai citi două scrisori și, deodată, tăcu. Intrigată de tăcerea ei, Sibila se ivi în cadrul ușii, îmbrăcată într-o elegantă rochie de casă din catifea aurie.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea, privindu-și prietena.

— Este și un plic fără numele expeditorului. Mi se pare ciudat.

— Poate că își dă adresa la sfîrșitul scrisorii. Se întîmplă și asta. Să văd despre ce-i vorba, zise Sibila și apropiindu-se de masă, luă plicul pe care i-l întindea colega ei.

Îl desfăcu și scoase o coală de hîrtie.

— Și-a dactilografiat scrisoarea ca să poată fi citită mai ușor, observă Sibila Doreanu și despăturind hîrtia începu să citească cu glas tare textul:

„Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la o moștenire care vă aparține, vă rog să binevoiți a vă prezenta în ziua de 23 octombrie a.c., la orele 9 (nouă) dimineața, la căsuța cu numărul 57, din campingul de la Făget.

Cu stimă

Avocat (urma o semnătură complicată și indescifrabilă)

P.S. Locul ales ne va permite să păstrăm discreția cuvenită."

5

Verificarea motorului îi luase mult timp, dar acum totul era în ordine. Puteau porni oricînd în excursie cu Dacia lor. Mai ales că-i schimbase și unul din cauciucuri, care dădea semne de vădită „oboseală". Desigur, trebuia să facă ordine în garaj, dar principalul fusese făcut.

„Dacă lucrezi în tihnă, fără grabă, e cu totul altceva", se gîndi inginerul Tudor Mladin, ștergîndu-și mîinile pătate de ulei.

Era un bărbat de vreo treizeci și cinci de ani, înalt, voinic, cu umeri largi și brațe puternice. Părul blond, ochii albaștri și, mai ales, gropițele din obraji îi dădeau un aer copilăros.

Dădu ocol mașinii, mai cercetă o dată farurile și, mulțumit de cele constatate, ieși afară din garaj. Deși mirosul de benzină și cauciuc care domnea acolo nu-i displăcea, își spuse că n-ar strica să respire și puțin aer curat. Dealtfel, o pauză era binevenită.

Ploaia încetase și printre norii vineții se iviseră pete de cer senin. Mirosea plăcut a pămînt umed, a frunze și a crizanteme.

„Crizanteme! Ce frumoase sînt!" își zise, admirînd straturile bine îngrijite în care „reginele toamnei", cum le numea soția lui, își înălțau mîndre corolele albe, roze sau galbene.

Nucul din preajma garajului încă nu-și pierduse pe de-a-ntregul frunzele, dar cele mai multe dintre acestea, atinse de penelul vrăjit al toamnei, deveniseră galbene sau ruginii.

„Peste o săptămînă va trebui să bat nucul", își spuse el zărind în iarbă mai multe nuci.

Se aplecă să le adune; și nevastă-sa și „cel mic" erau mari iubitori de nuci noi. Sub nuc domnea o lumină stranie, difuză. Cîteva raze, scăpate din capcana norilor, risipiseră ici-colo bănuți luminoși. În iarba umedă sclipiră parcă solzi verzi, ca niște paiete... Ca niște paiete... Și, deodată, își aminti... Perfidul atac al amintirilor îl găsi nepregătit. Nu-l așteptase. Nu-l dorise. Izgonise de mult amintirile acelea... Ura amintirile... Unele amintiri...

Continua să adune nucile de pe jos, dar prin minte îi treceau imagini... Paiete verzi... Umeri albi... Talie mlădioasă... buze roșii... puncte luminoase... femeia... ca o cupă cu licoare dulce și veninoasă... Ură..., amărăciune..., ură...

Făcea eforturi să scape de acele imagini. De ce-i veniseră în minte? Nu trebuia. Mai bine să rămînă acolo,

în apa cea adîncă a uitării. Să nu urce la suprafață. Nu trebuia. Amărăciune..., ură...

— Tudore, mai ai mult? auzi glasul soției.

Un alt glas... din trecut... „Dorule, Dorule“...

— Tudore, masa e gata, se auzi iar glasul de acum, glasul soției.

Izbuti să izgonească amintirile, imaginile. Nu le voia. Îl făcuseră să sufere prea mult. Paietele verzi..., umerii albi... femeia ca o cupă... dispărură. Le alungase. Nu le voia. Răsuflă adînc, ca după o goană nebună, bezmetică.

— Vin imediat. Am cules cîteva nuci, răspunse el, și se bucură dîndu-și seama că vocea nu-i tremura.

„Am cules cîteva nuci... Vorbe simple. Curate“, se gîndi și zîmbi.

Se simțea mulțumit. Parcă scăpase de o mare primejdie. Se sprijini de trunchiul viguros al nucului și îmbrățișă cu privirea casa și grădina. Învăluite în lumina blîndă a toamnei aveau un aer pașnic, calm. Dinspre bucătărie răzbătea clinchetul veselei și, din cînd în cînd, zvon de glasuri: al soției, al lui Săndel.

Da, totul era liniștit, simplu. O fericire simplă. Atunci, de mult, fusese... Dar nu voia să se mai gîndească la trecut.

Cînd intră în casă, Rodica, soția lui, punea masa. Micul Săndel, în vîrstă de aproape patru ani, așezat pe o pătură, se juca cu cuburile. Mînuțele trandafirii, cu gropițe, apucau cu grijă cuburile multicolore.

„E un băiețel frumos și cuminte“, își spuse inginerul, cu sufletul năpădit de mîndrie și duioșie.

— Cum merge treaba? și aplecîndu-se mîngîie zulufii blonzi ai copilului.

— Fac o casă, răspunse micuțul cu seriozitate, așezînd un cub albastru peste celelalte.

— E tare frumoasă, zise tatăl zîmbind. Are și baie?

Săndel rămase pentru cîteva clipe descumpănit; la așa ceva nu se gîndise. Găsi însă curînd soluția. Puse un cub roșu lîngă celelalte și răsuflă ușurat.

— Acum are. Uite-o, spuse încîntat, arătînd cubul cel roșu.

— Ei, atunci e bine, îl lăudă inginerul.

Îi plăcea să discute așa, „serios“, cu băiețelul lui, să se joace cu el, gîndindu-se cu bucurie la viitor. Săndel avea să devină elev, student. Aveau să meargă împreună peste tot; trebuia să-i arate atîtea lucruri, să-i explice...

— Îi pun și covor, rosti copilul triumfător și întinse între două cuburi o bucată de staniol.

Inginerul îngenunche pe pătură ca să-și ajute odrasla să-și „mobileze“ construcția.

— Acum, la masă, spuse soția lui, apropiindu-se de ei.

Era o blondă cam plinuță, cu ochi blînzi și obraji fragezi.

Îl duse pe Săndel în baie ca să-și spele mîinile, punînd astfel capăt rodnicei „colaborări“ dintre tată și fiu. Apoi, după ce-l instală pe micuț în scaunul lui înalt, se grăbi să aducă mîncarea.

— Mm, văd că avem papricaș de pui cu smîntînă, zise inginerul. Atunci, am să scot două sticle de bere din frigider.

— E tocmai ceea ce trebuie, încuviință soția lui.

— Îmi dai și mie bere? vru să știe micul Săndel.

— Nu, că e amară, îl lămuri maică-sa, tăindu-i carnea din farfurie. Tu ai să bei suc de mere.

— Îmi place, făcu aprobator băiețașul. Îmi place că e dulce.

Părinții lui izbucniră în rîs.

„Da, pot să mă socotesc un om fericit“, gîndi inginerul, privindu-și înduioșat soția și băiatul.

Și, într-adevăr, nu greșea. Era o fericire calmă, simplă. Atît el, cît și soția lui, care era tot ingineră, lucrau la Întreprinderea de cazane mici și arzătoare din Cluj-Napoca. Dimineața, cei doi soți plecau împreună la serviciu, îl lăsau pe Săndel la căminul de zi, apoi, după terminarea orelor de program, îl luau și reveneau toți trei acasă.

Casa în care locuiau, situată într-un cartier periferic înecat în verdeață, nu era prea arătoasă, dar lor li se părea potrivită: era înconjurată de o grădină spațioasă, unde Săndel se putea juca în voie. Și apoi, la amîndoi le plăcea să se ocupe de grădinărit. Îngrijeau cu drag

pomii fructiferi și florile, iar acum, cînd copilul mai crescuse, plantaseră într-un colț însorit cîteva straturi cu fasole verde și roșii. Inginerul Tudor Mladin moștenise casa de la părinți. Soră-sa renunțase la partea ei de moștenire în favoarea lui; ea era învățătoare într-o comună din preajma Clujului, se măritase cu un coleg și își construise acolo o locuință confortabilă.

Da, inginerul Mladin ducea o viață liniștită, fără urcușuri și coborîșuri. La serviciu era apreciat, muncea cu tragere de inimă. Cu Rodica, soția lui, se-nțelegea foarte bine. Firea ei potolită, blîndețea și bunătatea ei îl ajutaseră să-și recapete echilibrul sufletesc, să se regăsească pe sine. La un moment dat avusese convingerea că Rodica îl ajutase să și uite. Însă, cele întîmplate cu abia cîteva ceasuri în urmă îl făcuseră să-și dea seama că se înșelase. Este adevărat că trecutul îl „ataca“ tot mai rar, la intervale tot mai mari de timp, dar... îl „ataca“. Niciodată nu încercase să analizeze amănunțit ceea ce se petrecea cu el în acele clipe. Șocul pe care-l resimțea cînd amintirile urcau brusc la suprafață, venind de undeva din adîncurile eului său, îl îndemnau numai să se străduiască să le alunge, să se elibereze de ele. Numai asta îl preocupa. Nu îndrăznea să-și acorde un răgaz ca să chibzuiască asupra lor. Singura lui preocupare era să le izgonească. Și reușea s-o facă. De fiecare dată reușea s-o facă, deși nu cu destulă ușurință. Poate că, în curînd, amintirile acelea care-l umpleau de amărăciune vor pieri sau, dacă nu, el va fi în stare să se aplece asupra lor fără să mai simtă nimic. Ca și cînd ar fi fost amintirile altcuiva, nu ale lui.

Acum, cînd își recăpătase calmul și se afla lîngă cei dragi, acum, cînd putea privi fețele lor senine, își spuse că desigur va ajunge să rămînă indiferent la năvala *anumitor* amintiri.

„În acea clipă voi fi cu adevărat liber, își zise Tudor Mladin, sorbindu-și încet berea. Fericirea nu-mi va mai fi umbrită de nimic“.

— Cred că iar ți-a venit vreo idee, spuse soția lui, întrerupîndu-i firul gîndurilor.

— Idee?

— Firește. De ce nu recunoști? Aveai un aer atît de preocupat! Nu mă îndoiesc că este o idee bună care te

va ajuta să-ți pui la punct inovația, dar nu uita că *acum* ești în concediu.

— Ai dreptate, recunoscu el zîmbind.

— Vrei să-l duci pe Săndel să se spele pe mîini? i se adresă ea. Trebuie să-l culc și după aceea să strîng masa și să spăl vasele.

— Lasă, am să-l culc eu, spuse Mladin.

— Mai ai de lucru în garaj?

— Puțin. Pot să te ajut să strîngi pe aici.

— Nu e nevoie. Mai bine să termini ce ai de făcut în garaj. Poate că reușim să aruncăm o privire prin grădină. Și acolo sînt destule de făcut.

— Cum vrei, replică soțul ei, dar mîine, dacă va fi timp frumos, vom merge într-o excursie. Doar sîntem în concediu, nu?

— Așa este, admise Rodica și bucuroasă îl sărută.

În timp ce soția lui vedea de treburile casei, inginerul își culcă fiul și apoi se duse în garaj. Curăță cu spray geamurile Daciei și așeză la loc sculele cu care lucrase. Îi plăcea să știe unde se află fiecare obiect, pentru ca atunci cînd avea nevoie de ceva să-l poată găsi cu ușurință.

După ce termină cu aranjatul sculelor se apucă să facă rînduială și în garaj.

„Ar trebui să mă ocup și de inovația mea, își spuse el. Mai înainte, Rodica a crezut că mi-a venit vreo idee. Și cînd colo, eu mă gîndeam cum să scap odată pentru totdeauna de amintirea trecutului. Și voi scăpa. Oricum, e mai bine că nu i-am povestit nimic Rodicăi. De ce să-i otrăvesc și ei sufletul? Poate că dacă i-aș fi destăinuit totul m-aș fi simțit mai bine. Dar ea? Da, am procedat foarte înțelept renunțînd să-i împărtășesc cele ce mi s-au întîmplat... cîndva. Fără îndoială că ar suferi dacă ar ști. Nu, nu vreau ca ea să sufere.“

Cînd totul fu aranjat, părăsi garajul, încuind cu grijă ușa. Soția lui, care-și terminase treaba, îl aștepta în grădină. Își pusese pe cap o bășmăluță albastră și îmbrăcase o jachetă de lînă. Cerul se înseninase și mai mult, dar era destul de rece.

— Se pare că mîine va fi timp frumos, zise ea, așa că vom putea merge în excursie. Te-ai gîndit unde anume?

— Tu n-ai nici o preferință?

— Nu.

— Atunci, ce zici de o plimbare pînă la Ciucea?

— N-am nimic împotrivă. Împrejurimile sînt încîntătoare, răspunse ea, tăind cu foarfeca de grădină cîteva fire de crizanteme. Și toamna se poate petrece un concediu plăcut.

De fapt, soții Mladin își luaseră o parte din concediu la începutul lui iulie și, împreună cu micul Săndel, petrecuseră două săptămîni pe litoral.

— Știi, scumpa mea, zise inginerul Mladin în timp ce îndepărta tulpinile uscate ale bujorilor, am să-ți comunic ceva care-ți va face plăcere. Azi n-am fumat aproape deloc.

— Tot este ceva, făcu soția lui rîzînd. Înseamnă că ai voință.

— Mărturisesc că de data asta voința mea n-a prea contat. M-a ajutat bricheta.

— Bricheta? întrebă ea mirată. Nu înțeleg.

— Foarte simplu: am pierdut-o, răspunse el izbucnind în rîs. Am pierdut-o și cum n-aveam chibrituri asupra mea... Acum însă am să-mi aprind o țigară.

— Mi s-a părut că victoria obținută în lupta împotriva fumatului te-a bucurat. Nu credeam că vei depune atît de ușor armele, îl ironiză ea zîmbind.

— Ai dreptate. Pierderea sau dispariția brichetei mele trebuie să fie pentru mine hotărîtoare. N-am să mai fumez!

— Felicitări! Iată că un eveniment mărunt are urmări importante, spuse Rodica cu prefăcută gravitate.

Cei doi soți continuară să lucreze în grădină. Erau amîndoi bine dispuși, rîdeau din te miri ce și inginerul părea să fi uitat cu totul clipele neplăcute pe care le trăise cu cîteva ceasuri în urmă. Săndel se trezise și „galopa“ în jurul lor, călare pe un cal de lemn.

Începuse să se-ntunece. Umbrele înserării înaintau încet-încet, țesînd văluri albăstrii deasupra grădinii. Aurul frunzelor sclipea stins și crizantemele căpătaseră ciudate nuanțe viorii.

— Ei, ar cam fi vremea să ne retragem, spuse Rodica, luîndu-și băiețelul de mînă.

— Vreau să mă mai joc, protestă el, continuînd să țină cu putere hățurile calului de lemn.

— Mămica are dreptate. Mergem în casă.

— Dar, vreau să...

— Cine nu este cuminte, mîine nu merge în excursie, rosti sentențios tatăl.

— Cu mașina? întrebă micuțul cu vădit interes.

— Bineînțeles.

Această perspectivă îl făcu pe Săndel deosebit de ascultător. Fără să se mai opună își urmă liniștit părinții în casă.

— Pînă pregătești cina, am să mă uit prin ziare, zise inginerul.

— Le-ai adus? Azi, m-am luat cu una cu alta și n-am „vizitat“ cutia de scrisori.

— Mă duc să le iau, spuse Mladin. Și așa trebuie să văd dacă poarta e încuiată.

Cutia de scrisori era prinsă pe partea interioară a porții. Inginerul se asigură că poarta era încuiată, apoi deschise cutia. Înăuntru, în afară de ziarele „Făclia“ și „Scînteia“ la care erau abonați, găsi și un plic. Se-ntunecase de-a binelea, dar la lumina becului de pe stradă constată că adresa era bătută la mașină.

„De la cine o fi?“ se-ntrebă și se-ntoarse în casă.

Cînd intră, soția lui îi dădea lui Săndel să mănînce.

— Avem și o scrisoare? făcu ea, observînd plicul din mîna lui.

— Da. Nu știu cine mi-a trimis-o, dar cred că e ceva oficial. Adresa e scrisă la mașină.

— Ceva oficial? se miră Rodica.

Inginerul Mladin luă un cuțit de pe masă, tăie cu atenție plicul și scoțînd foaia de hîrtie pe care o conținea, începu să citească cu voce tare textul:

„Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la o moștenire care vă aparține, vă rog să binevoiți a vă

prezenta în ziua de 23 octombrie a.c., la orele 9 (nouă) dimineața, la căsuța cu numărul 57, din campingul de la Făget.

Cu stimă
Avocat (urma o semnătură complicată și indescifrabilă)

P.S. Locul ales ne va permite să păstrăm discreția cuvenită."

6

— Vezi, Tina, dacă ridicăm și dăm la o parte mușchiul milohioidian, zise Ștefan Celaru, apucînd cu pensa mușchiul pe care tocmai îl secționase, observăm nervii milo-hioidian și lingual.

— Și anastomoza lor? întrebă ea și se aplecă asupra feței cadavrului la care lucrau, ca să poată urmări mai bine explicațiile colegului ei.

— Iat-o, aici, răspunse tînărul și-i arătă cu vîrful bisturiului locul unde se întîlneau cei doi nervi.

— Și ceea ce se vede în profunzime este mușchiul hioglos?

— Exact, rosti încîntat Ștefan.

Se bucura că în dimineața asta colega lui se purta ca de obicei, că nu mai avea privirea aceea absentă care-l îngrijorase în ultimele zile. Era sigur că i se întîmplase ceva, dar nu îndrăznise să pună întrebări; cu toată prietenia ce se înfiripase între ei nu voia să fie indiscret.

„Dacă va simți nevoia să-mi mărturisească ce o frămîntă am s-o ascult și am s-o ajut. Nu ar fi însă corect din partea mea să o asaltez cu întrebări", își spuse el.

Privi capul cu bucle castanii al fetei și se simți năpădit de o emoție necunoscută. Tina îi plăcuse din prima clipă și recunoștea că nici una dintre fetele pe care le cunoscuse pînă atunci nu stîrniseră în sufletul lui sentimente asemănătoare.

— Cred că am să mă încumet și eu să pun în evidență anastomoza milo-hioidianului cu lingualul, zise Tina și își luă pensa și bisturiul.

— Ai grijă însă cum faci secțiunea, îi atrase atenția colegul ei. În prealabil, va trebui să eliberezi mușchiul milohioidian și ...

Ștefan își întrerupse explicațiile: observase că Tina nu-l mai asculta. Privirile ochilor ei negri erau ațintite undeva, departe ...

Așa cum i se întîmpla adesea în ultimele zile, Tina Cernat se lăsă pradă gîndurilor. Pînă la ea ajungeau frazele ce se rosteau în jurul ei, dar nu le prindea sensul: „Ei, cum să fie mediu alcalin? ...", „Vezi, că era să tai nervul intercostal ...". „Dă-mi o pensă ...", „Ce părere ai de puloverul Ninei? ...", „E superb, tu ...", „Te-ai și apucat de secționarea mușchiului oblic mare? ..." Auzea frazele ce se rosteau în jurul ei, dar parcă pentru ea n-aveau nici un înțeles. Acum, mintea ei era preocupată doar de un singur lucru: scrisoarea pe care o primise. Din această cauză, în ultimele zile, părea atît de schimbată, de absentă. Bineînțeles că se ferise să pomenească gazdei sale despre acea stranie misivă; era convinsă că doamna Gîltan i-ar fi pus de îndată la curent pe tutorii ei. Și, pentru nimic în lume nu voia să se întîmple așa ceva. Nu înainte ca ea să se lămurească despre ce e vorba.

„Mîine e 23 octombrie, își spunea Tina, și încă nu știu ce să fac. Să mă duc sau nu la întîlnirea cu acel misterios avocat? Oare despre ce moștenire poate fi vorba? Să-mi fi lăsat părinții mei dragi ceva de care nu știe nimeni? Nu este exclus ca ei să fi dat instrucțiuni vreunui avocat ca să-mi vorbească despre existența moștenirii la o anumită dată. Nu înțeleg însă ce mi-ar fi putut lăsa. Bunurile din casă au revenit unchiului Matei, pînă la majoratul meu. Nu erau lucruri de valoare, cu excepția cîtorva piese de argintărie, rămase de la bunica. Și apoi, de ce să fi recurs părinții mei la un avocat? Doar au pierit într-un accident de automobil. Nu puteau ști ... dinainte ... Nu, e absurd. Și totuși, scrisoarea există. Să fie vorba de o glumă proastă? Parcă nu-mi vine să cred. Prea se potrivește totul. Ce bine ar fi dacă aș putea discuta cu cineva despre scrisoare. Dar, cu cine?"

Ştefan Celaru era tot mai îngrijorat de starea colegei sale, dar n-ar fi îndrăznit s-o tulbure dacă n-ar fi observat că asistentul Aldea se apropie de masa lor. Vrînd să evite ca fata să se afle într-o situaţie neplăcută, o apucă de braţ şi i-l scutură uşor. Tina reveni brusc la realitate şi întîlnind privirea întrebătoare a colegului ei roşi.

„Oare n-ar fi bine să mă sfătuiesc cu Ştefan? Ce-ar fi să-i povestesc totul chiar acum?" îşi spuse ea, dar observîndu-l la rîndul ei pe asistentul Aldea, renunţă la hotărîrea ei şi aplecîndu-se asupra cadavrului, începu să disece cu multă atenţie.

Asistenul se opri şi la masa lor, verifică felul în care disecau studenţii, puse unele întrebări şi, după ce controlă caietele de disecţie, se-ndreptă spre altă masă.

— Se pare că ne-am prezentat bine, constată mulţumit Gelu Cencel, colegul lor de masă, care diseca membrul superior al cadavrului.

— Ai dreptate, se arătă de acord Brînduşa Capătă, continuînd să îndepărteze cu grijă muşchiul oblic mare.

Ştefan Celaru lucră cîtva timp în tăcere; spera că Tina se va hotărî să-i spună ce o frămîntă.

— Tina, ce-i cu tine? o întrebă el, într-un tîrziu. Nu vreau să fiu indiscret, însă sînt tot mai îngrijorat din cauza ta. Ce ţi s-a întîmplat? Oare nu te-aş putea ajuta?

— Eşti foarte drăguţ, răspunse Tina străduindu-se să zîmbească, dar te asigur că nu mi s-a întîmplat nimic. Poate că nu m-am obişnuit încă cu sala de disecţie.

— Poate, făcu Ştefan, deloc convins de explicaţia ei. Oricum, să ştii că sînt gata să te ajut. Poţi conta pe mine în orice împrejurare.

Tina îi mulţumi emoţionată, dar nu pomeni nimic despre scrisoare. Ce-i drept, la un moment dat voise să-i spună totul, însă acum se răzgîndise.

„Mîine am să mă duc la căsuţa cu numărul 57 de la Făget şi am să aflu despre ce e vorba. Numai după aceea am să mă sfătuiesc cu Ştefan. Da, cred că aşa e cel mai potrivit."

Lumina roşiatică a veiozei arunca umbre fugare asupra trupului gol al femeii; părea că ultimele raze ale unui asfinţit nevăzut îl înfăşurau în văluri purpurii.

Degetele păroase ale lui Petre Fărcaş se plimbau, asemeni picioarelor unui păianjen monstruos, pe umerii, pe şoldurile sau pe pîntecele ei. Chipul lui, cu ochi bulbucaţi şi buze groase, semăna mai mult ca oricînd cu acela al unui satir. Dar nu cu satirul vesel şi ghiduş din zgomotoasele alaiuri dionisiace, ci cu acela pîntecos şi ameţit de băutură de înfăţişarea căruia rîdeau frumoasele nimfe. Cum însă în acele clipe nu-şi putea vedea chipul şi cum „nimfa" din braţele lui nu rîdea de el, ci se lăsa pradă mîngîierilor sale Petre Fărcaş era fericit. Fericit cum nu mai fusese de mult. Şi avea motive să se simtă astfel: pe lîngă faptul că reuşise să „aranjeze" lipsa celor douăzeci de mii de lei din gestiune, lipsă datorată „nechibzuinţei" unui subaltern nepriceput, mai avusese şi norocul ca EA, aflînd că atît soţia lui, cît şi vecinii lor de apartament plecaseră în concediu, cedase rugăminţilor lui şi se arătase de acord să petreacă noaptea împreună, în vila pe care, cu atîta generozitate, i-o dăruise el. La motivele de mai sus se adăuga încă unul, şi anume perspectiva dobîndirii unei moşteniri importante. Gîndul că va putea să ofere noi daruri iubitei sale şi, mai ales, minunatul trup de care se putea bucura din plin îl făceau să se simtă în al nouălea cer.

Într-adevăr, cînd primise scrisoarea care-l invita la căsuţa de la Făget, nu se gîndise nici măcar pentru o clipă că ar fi vorba de o farsă şi aceasta deoarece, în preajma primului război mondial, unul dintre unchii mamei sale emigrase în America. Pe vremea aceea de cruntă asuprire mulţi ardeleni, de obicei atît de legaţi de pămîntul natal, luaseră calea exilului, dornici să scape de oprimare. Unul dintre ei fusese şi unchiul Partenie, despre care se vorbea că ar fi reuşit să se îmbogăţească în noua lui patrie. În copilărie, Petre Fărcaş auzise pomenindu-se adesea numele „unchiului din America" socotit a fi un posibil salvator al rudelor rămase acasă. Nu ştia în ce măsură se adeveriseră speranţele nutrite de membrii familiei, nici cît de reale fuseseră zvonurile cu privire la „bogăţia" celui înstrăinat: maică-sa murind de tînără, tatăl lui se recăsătorise şi părăsise satul natal, mutîndu-se la Cluj, ceea ce-l îndepărtase cu totul de rudele mamei sale. Acestea se arătaseră nemulţumite că „bărbatul Veronei se grăbise să-şi pună din nou piros-

triile“ și nu mai voiseră să aibă de-a face cu el. Citind textul dactilografiat al scrisorii, Petre Fărcaș își amintise de toate acele vechi întîmplări și se hotărîse să se ducă neapărat la întîlnirea fixată de avocatul cu semnătură complicată și indescifrabilă. Nici faptul că acesta alesese un loc de întîlnire atît de neobișnuit pentru o discuție „juridică“ nu-l mirase. Găsea firesc că avocatul voia să învăluie totul într-o discreție absolută. Cel puțin pentru moment. Parcă el însuși nu-și învăluia faptele într-o „discreție“ asemănătoare?

Cînd își mai potoli focul patimei care-l mistuia, în mintea lui Petre Fărcaș, preocupată pentru cîteva ceasuri numai de prezența tulburătoare a amantei sale, reveni cu intensitate gîndul acelei „moșteniri care-i aparținea“. Zîmbi în semiîntuneric și strînse mai tare trupul gol al femeii.

Lumina difuză a veiozei îl făcea să vadă totul „în roz“, la propriu și la figurat... Da, era foarte plăcută acea lumină trandafirie, care făcea ca mobilele masive să pară mari animale adormite. Prin colțurile mai îndepărtate ale dormitorului umbrele erau mai dese și dădea încăperii aspectul unei peșteri cu comori. Draperiile grele de catifea violetă căpătaseră o ciudată nuanță ciclamen, iar uriașul covor persan care acoperea în întregime podeaua părea o pajiște înflorită, luminată vag de licărirea trandafirie a zorilor. Cîteva bijuterii, uitate pe toaletă într-o frumoasă cupă din cristal de stîncă, aruncau sclipiri multicolore care se răsfrîngeau în luciul mat al oglinzii.

— Iubito, șopti Fărcaș într-un tîrziu, ce ai mai vrea să-ți cumpăr?

Răspunsul Ei fu doar un „mmm“, cam adormit.

— Iubito, insistă el, ce ți-ar dori inimioara? Curînd am să fiu în stare să-ți dăruiesc și alte...

— Și pînă acum mi-ai dăruit, îl întrerupse EA alintîndu-se.

— Da, însă nu atîtea cîte ai merita. Într-un viitor nu prea îndepărtat am să pot nu numai să-ți fac cadouri, ci să mă și căsătoresc cu tine.

— Poftim? făcu EA tresărind.

Somnolența care o moleșea îi pieri brusc și se ridică într-un cot, privindu-l îngrijorată. Chipul lui buhăit

nu era plăcut la vedere, dar asta n-o interesa. Dealtfel, știa prea bine cum arată darnicul ei „iubit“.

„N-aș vrea s-o ia razna“, gîndi EA îngrijorată.

— Am să-ți fac și mai multe cadouri și am să mă căsătoresc cu tine, îi repetă Fărcaș, încîntat de interesul EI, interpretîndu-l într-un fel care-l flata, dar care era, din păcate, cu totul greșit.

— Să te căsătorești cu mine? exclamă EA. După cîte știu ai o soție.

— Am, însă aș putea divorța.

— Să divorțezi? Și „sistemul“? Vrei să dai totul peste cap?

— Bineînțeles că nu. Dar dorința mea cea mai arzătoare este să mă aflu cît mai des și cît mai mult în preajma ta, răspunse el. Dacă ne căsătorim, vom putea locui împreună. Nu va mai fi nevoie să ne ascundem.

Pentru cîteva clipe, EA se simți năpădită de o furie nebună. Privirea i se încețoșă și trupul i se încordă ca un arc. Cu prețul unui mare efort reuși să se stăpînească; își dădea seama că numai păstrîndu-și sîngele rece putea rămîne stăpînă pe situație.

— Dragul meu, zise EA izbutind să dea vocii sale un ton alintat, sînt fericită că gîndești astfel. Și mie mi-ar place să ne căsătorim, să nu mai fim siliți să ne întîlnim pe furiș. Știi însă că, pentru moment cel puțin, așa ceva este imposibil.

— De ce? replică Fărcaș. Divorțez, așteptăm un timp și pe urmă ne căsătorim. La nevoie, ne putem muta în alt oraș.

— Este imposibil și primejdios, continuă EA, fără să țină cont de spusele lui. Chiar *foarte* primejdios. Existența „sistemului“ nu-ți permite să atragi în nici un fel atenția asupra ta. Nu acum.

— Bine, dar în cazul că n-am mai folosi „sistemul“?

— Nici atunci. Dealtfel, voiam să-ți atrag atenția că, o vreme, n-ar strica să te oprești.

Petre Fărcaș fu tentat să-i vorbească despre scrisoare. Dacă nu va obține întreaga moștenire? Doar mai puteau fi și alți moștenitori, cu care avocatul poate și luase legătura. Da, la asta nu se gîndise. Dealtfel, nu știa în ce constă moștenirea și cît de importantă era.

„E mai înțelept să nu-i pomenesc acum despre scrisoare, își spuse el. Am să o fac după ce am să aflu ce anume moștenesc."

— Ai ca întotdeauna dreptate, scumpo, rosti el cu glas spășit.

— Sigur că am, replică EA. Așa cum ți-am spus și altădată, în situația noastră trebuie să fim extrem de prudenți. Pentru nici un motiv nu trebuie să-ți schimbi felul de viață. Cel puțin în aparență, adăugă sărutîndu-l.

— Ai dreptate, ai dreptate, repetă Fărcaș supus. Dar despre divorț...

— La divorț, îl întrerupse EA știind că redevenise stăpînă pe situație, nici măcar nu trebuie să te gîndești. *Acum*. În viitor vom vedea. Să știi că dacă ai să faci greșeli, ai să mă pierzi.

Ultimele ei cuvinte îl făcură pe Fărcaș să se-nfioare. Nu, nu voia s-o piardă. N-ar mai fi putut trăi fără EA.

— N-am să greșesc, am să fac numai ce-mi spui tu, șopti și luînd-o în brațe o strînse cu putere, de parcă se temea ca EA să nu dispară.

Stăpînit de patimă uită de toate și nu zări surîsul triumfător al femeii.

Ion Pantea ieși de la Oficiul de repartizare al forțelor de muncă cu repartiția în buzunar. De la întîi noiembrie urma să lucreze ca mecanic la Întreprinderea de reparații auto. Faptul că avea să muncească în meseria lui îl bucura în mod deosebit. Porni grăbit spre casă, dornic să comunice Vetuței vestea cea bună. Dar, după ce făcu cîțiva pași se opri și privi cercetător în jur. Își amintise că, în ziua precedentă, Bică Staicu, zise Matahală, îi ațînuse calea cînd ieșise de la Oficiu. Ce-i drept, datorită faptului că-l zărise la timp reușise să-l evite: trecuse repede strada și sărise în primul autobuz întîlnit. Nu voia să mai dea ochii cu fostul lui „coleg" de închisoare. Acum cînd se convinsese că Vetuța ținea la el avea și mai puțină poftă să ajungă din nou „la pîrnaie". Din fericire, de data aceasta Matahală nu se afla prin apropiere și, răsuflînd ușurat, Pantea își continuă drumul.

— Ei, să fie într-un ceas bun, zise Vetuța cînd soțul ei îi arătă repartiția. Acum, nu rămîne decît să-ți vezi de treabă.

— Dacă n-aveam de gînd să-mi văd de treabă, i-o întoarse Pantea, fii sigură că nu mă străduiam să mă angajez undeva.

— Asta așa-i, se grăbi să spună Vetuța, dîndu-și seama că vorbele ei îl cam supăraseră. Dar cu scrisoarea aceea ce ai de gînd să faci? Te duci la întîlnire?

— Cred că am să mă duc, răspunse soțul ei.

— Încă nu te-ai hotărît? Păi, poimîine e douăzeci și trei octombrie!

— Pînă atunci am tot timpul să iau o hotărîre, zise el gînditor.

Adevărul era că de cînd primise scrisoarea buclucașă se tot întreba care dintre neamurile lui i-ar fi putut lăsa vreo moștenire. Se sfătuise îndelung cu Vetuța și de la bun început ajunsese la concluzia că nu putea fi vorba de o farsă. Cine s-ar fi apucat să-i facă farse unui amărît ca el? Cei mai mulți dintre foștii lui „colegi" de penitenciar n-ar fi fost în stare să alcătuiască un text ca acela al scrisorii pe care o primise. Iar cei puțini, care ar fi putut să ticluiască o astfel de epistolă și-ar fi folosit „talentul" ca să păcălească pe cineva care le-ar fi putut aduce vreun „profit"; nu s-ar fi „ostenit" să-i scrie lui. În ce-i privește pe foștii lui tovarăși de muncă de la „16 Februarie" era sigur că nu s-ar fi apucat să-i facă farse tocmai omului a cărui purtare îi revoltase, tocmai omului care nesocotindu-le sfaturile și ignorîndu-le ajutorul apucase pe calea infracțiunii.

„Nici eu nu cred că scrisoarea ți-a fost trimisă de vreunul din foștii tăi tovarăși de muncă, spusese și soția lui cînd discutaseră despre eventualul expeditor al scrisorii. Nu le arde lor să glumească în felul acesta cu tine."

Pînă la urmă ajunseseră la concluzia că, fără îndoială, cel care le scrisese era cu adevărat avocat.

„Mai mult ca sigur că vreun neam de-al tău ți-a lăsat bunurile lui, își dăduse Vetuța cu părerea. Trebuie însă să te gîndești cam cine ar putea fi acela care te-a făcut moștenitorul lui".

„Am să mă gîndesc, dar nu ți se pare cam curios că mă cheamă la căsuța aceea de la Făget? De ce nu la tribunal sau la el acasă?“ obiectase Pantea.

„Știu și eu ce să spun? Să nu fie vreo încurcătură la mijloc“, zisese femeia.

„Adică, ce fel de încurcătură?“

„Cu moștenirea. Poate că vrea să stea de vorbă cu tine fără ca ceilalți moștenitori să prindă de veste“, replicase ea.

La-nceput, Pantea nu fusese de acord cu această părere a Vetuței dar, chibzuind mai temeinic, găsise că o asemenea eventualitate era posibilă. Se trăgea dintr-o familie numeroasă, cu mulți unchi, veri și nepoți așa că dacă vreunul dintre ei știind în ce situație grea ajunsese și vrînd să-l ajute îi lăsase totul lui, n-ar fi fost de mirare să stîrnească mînia celorlalți care, poate, se socoteau mai îndreptățiți ca dînsul să fie moștenitori.

Într-un tîrziu, cînd se așezară la masă, Pantea își aminti de toate cîte le discutase cu soția lui.

— Dragă Vetuțo, îi zise el, află că m-am hotărît să mă duc poimîine la Făget. Îmi dau seama că oricît ne-am frămînta noi mintea, tot nu putem da de capăt poveștii ăsteia cu moștenirea. Cel mai bun lucru este să mă duc la fața locului. Și pe urmă: văzînd și făcînd. Cît despre cine mi-ar fi putut lăsa o moștenire, ar putea fi unul din verii dulci ai lui taică-meu; unchiul Iacob, cum îi ziceam noi, era însurat dar nu avea copii. Cum și el și răposata nevastă-sa erau oameni harnici aveau o gospodărie frumoasă. Vărul tatii a murit anul trecut, cînd eu eram încă „înăuntru“. Mai știi? Dacă mi-o fi lăsat mie bunurile lui? Ținea tare mult la tata, se aveau ca frații.

— El n-avea frați, surori?

— Avea o soră, dar nu se împăca deloc cu dînsa. Sigur, poate că mă înșel, dar nu pot afla despre ce-i vorba decît dacă am să discut cu avocatul. N-are rost să ne tot batem capul. Poate că mi-a lăsat ceva, cine nici nu gîndesc.

— Ai dreptate, recunoscu Vetuța. Degeaba încercăm noi să ne lămurim, că nu izbutim. De la avocat ai să afli ce și cum.

— Și dacă nu iese nimic din toată treaba? făcu el.

— Mi-ar părea rău, că și nouă ne trebuiesc destule, zise Vetuța, însă pînă nu vorbești cu avocatul care ne-a scris nu poți ști cum stai.

— Am să mă duc, rosti hotărît Pantea, dar, pînă nu se lămuresc lucrurile, pînă cînd nu vom ști cu siguranță că am moștenit ceva care merită, e mai bine să nu-ți faci planuri. Ar fi păcat să te necăjești după aceea.

— Aaaaa! răcni Adela Tomovici și începu să-și învîrtească repede brațele ca aripile unei mori de vînt. Aaaaa! Macbeth, mărire ție, than de Cawdor!

Apoi, continuînd să dea din mîini, începu să țopăie ca apucată.

Denis Tanciu, interpretul rolului titular, tresări și o privi uluit, în timp ce regizorul Semproniu Mureșan se prinse cu mîinile de cap. Adela, sigură că „jocul ei de scenă“ era excelent, continuă să țopăie agitîndu-și brațele. Din cauza efortului chipul i se înroșise, pistruii fiind mai evidenți ca oricînd, iar părul care-i atîrna în șuvițe „rebele“ pe umeri, semăna cu o claie de fîn risipită de furtună.

„I-am dat gata, gîndi ea, continuîndu-și țopăitul frenetic. Am făcut bine că la indicațiile Sibilei am adăugat și eu ceva. Parcă eu nu pot avea idei? Se vede că efectul dramatic a fost grozav!“

Actorii și figuranții prezenți pe scenă se stăpîneau cu greu să nu rîdă. Felul cum găsise Adela Tomovici să-și „îmbogățească“ rolul în loc să înfioare stîrnea rîsul. Repetiția cu „Macbeth“ care începuse destul de bine era acum conturbată.

— Stai, stai! strigă disperat regizorul. Ce-i asta? Ești o vrăjitoare, un duh al pămîntului, nu o canibală care țopăie în jurul cazanului în care fierbe un misionar gras.

Adela Tomovici se opri brusc și-i aruncă regizorului o privire asasină. Era incapabilă să vorbească; se sufoca de indignare.

— I-ar trebui o fustiță de rafie și o suliță, șopti malițios actorul Barbu Costea la urechea colegei sale Ilenuța Bratu.

— Cine ți-a dat indicația să interpretezi rolul în acest fel? continuă Semproniu Mureșan furios.

Deşi acesta vorbise fără gînd ascuns, toţi socotiră cuvintele sale o aluzie la adresa Sibilei Doreanu şi îşi îndreptară privirile spre protagonistă. Ea stătea pe un scaun şi fuma cu un aer gînditor. Adela Tomovici, care spera că prietena ei îi va lua apărarea, se simţi cuprinsă de deznădejde.

Toţi cei de faţă erau miraţi de strania nepăsare a combativei Sibila, fiindcă ştiau că avusese o dispută cu Mureşan tocmai în legătură cu felul în care ar trebui interpretate rolurile vrăjitoarelor. O priveau aşteptîndu-se la o izbucnire din partea ei, însă frumoasa actriţă continua să fumeze impasibilă. Adela, singura care ştia de ce se purta ea astfel, făcu un gest de lehamite.

„Iar se gîndeşte la blestemata aceea de scrisoare, îşi spuse ea necăjită. N-are să facă nimic pentru mine. Nu-mi rămîne decît să mă apăr singură."

Se-ntoarse cu un aer ameninţător spre regizor, însă Dimitrie Vişan, directorul teatrului, care asista ca de obicei la repetiţii, găsi de cuviinţă să intervină.

— Cred că gestica dumitale, dragă Adela, ar trebui să fie ceva mai moderată, zise el pe un ton liniştit. Să te controlezi mai bine. Dealtfel, rostul repetiţiilor este acela de a-i ajuta pe actori să-şi interpreteze cît mai perfect rolul. Nu-i aşa?

Intervenţia directorului restabili calmul şi repetiţia continuă fără alte incidente.

Ceva mai tîrziu, cînd ajunseră la locuinţa Sibilei Doreanu, „prietena şi confidenta ei" nu se mai putu stăpîni.

— Să ştii Sibila că nu mă aşteptam din partea ta să mă laşi să lupt singură cu îngîmfatul acela de Mureşan, zise ea cu repros.

— Dacă ai fi urmat întocmai indicaţiile mele n-ai fi avut de ce să te „lupţi", replică colega ei. Poate că ai cam exagerat.

— „Poate că am cam exagerat", repetă supărată Adela. Vorbeşti de parcă n-ai fi fost de faţă!

— E drept că n-am fost prea atentă. Mă gîndeam...

— Te gîndeai la afurisita aceea de scrisoare, o întrerupse „amica" ei.

Altădată n-ar fi îndrăznit să-i vorbească pe un asemenea ton; s-ar fi temut de reacţia violentă a protagonistei. Acum însă era prea indignată ca să-i mai pese de consecinţe. Dealtfel, Sibila Doreanu, preocupată la culme de strania epistolă primită cu două zile în urmă, nici nu se gîndi să se supere.

— Da, ai dreptate, recunoscu ea. Stau şi mă tot întreb cine mi-a trimis-o. Dar, nu faci o cafea?

Mirată de calmul frumoasei actriţe, Adela Tomovici se duse la bucătărie şi reveni curînd cu două ceşti aburinde. Adevărul era că şi pe ea o preocupa acea scrisoare.

— Tot mai crezi că e vorba de o farsă? i se adresă Sibilei.

— Fireşte. Doar ştiu bine că nu am pe cine să moştenesc, răspunse aceasta sorbind din băutura aromată.

— Nu sînt de acord, rosti Adela. Cînd spui că „n-ai pe cine moşteni" te gîndeşti la rude, însă s-ar putea ca moştenirea respectivă să provină de la un admirator.

— La asta nu m-am gîndit, recunoscu Sibila.

— Şi nu numai de la un admirator, ci chiar de la o admiratoare. Nu ţii minte că acum trei ani Lida Deneş, cîntăreaţa de Operă, ţi-a lăsat prin testament colierul acela superb? „Ca un omagiu pentru marele tău talent", parcă aşa scrisese în testament. Ei? De ce n-ar putea fi şi acum vorba despre aşa ceva?

— Pentru că atunci am fost invitată la Notariat, pe cînd acum sînt invitată într-o căsuţă din campingul de la Făget, replică actriţa. Auzi, la Făget, la sfîrşitul lui octombrie! Nu, sigur că e vorba de o farsă. Dacă era ceva serios primeam o adresă oficială.

— Da, însă nu s-ar putea ca avocatul respectiv să aibă nişte motive speciale? i-o întoarse Adela, decisă să-şi apere punctul de vedere.

— Şi pentru „motivele lui speciale" mă cară pe mine la Făget pe o asemenea vreme? făcu înciudată Sibila.

— Draga mea, nu uita că, de anul trecut, campingul de la Făget a fost înzestrat cu nişte căsuţe extrem de confortabile. Cameră cu unul sau două paturi, radiator electric, nişă cu duş, telefon.

— Văd că eşti foarte bine informată! făcu mirată frumoasa actriţă.

— Sînt, pentru că fandosita aceea de Maria Mărcuș a povestit tuturor cu lux de amănunte „cît de drăguță" este căsuța în care își petrece uneori week-endurile. Așa că avocatul nu „te cară" cum zici tu într-un loc nepotrivit. Dealtfel, omul scrie că vrea să...

— Dar dacă autoarea scrisorii este chiar Maria Mărcuș? o întrerupse Sibila. Voia tare mult rolul lady-ei Macbeth și a plesnit de ciudă cînd mi-a fost repartizat mie. Da, voia rolul; nu-și dădea seama că n-ar fi fost în stare să facă față cerințelor unui rol atît de dificil, complex.

Ochii Sibilei aruncau fulgere. Redevenise ea însăși...

— N-aș crede, făcu Adela Tomovici cam fără convingere.

Nu era exclus ca Sibila să aibă dreptate. Maria Mărcuș și prietenii ei ar fi putut aștepta în căsuța cu pricina și, la apariția protagonistei s-ar fi amuzat copios.

— Ce s-ar mai bucura că m-a păcălit! spuse Sibila Doreanu, parcă ghicindu-i gîndurile. Cît de satisfăcută ar fi invidioasa aceea!

— Atunci, poate e mai bine să nu te duci, zise Adela.

— Nu, am să mă duc, exclamă cu hotărîre protagonista. Și te asigur că am să-i dau o lecție celei care a avut obrăznicia să-mi trimită scrisoarea. O lecție atît de usturătoare, încît are să-i piară pofta să se mai țină de farse tîmpite!

Vremea destul de frumoasă le permisese soților Mladin să meargă în excursia proiectată. Vizitaseră castelul-muzeu al poetului Octavian Goga, admiraseră frumusețea peisajului din împrejurimile orașului Ciucea și se-ntorseseră acasă seara tîrziu. Însă acea plăcută excursie în mirificul decor al toamnei nu păruse să fi contribuit la buna dispoziție a soților Mladin. Dimpotrivă, relațiile dintre ei păreau să fie destul de încordate. Ei care de obicei se simțeau atît de bine împreună și rîdeau din te miri ce, acum își vorbeau numai cînd era absolut necesar și chiar evitau să se privească. Micul Săndel, care zburdase în voie și adunase un coșuleț cu nuci, rîdea, vorbea necontenit și prin prezența lui făcea ca, în aparență, totul să aibă aspectul obișnuit. Dar numai în aparență.

— La nenea acela erau iepurași, spuse copilul cînd se așezară la masă. Noi de ce n-avem?

Iepurașii văzuți în gospodăria unui țăran, la care se opriseră ca să ia apă, îi plăcuseră tare mult, mai ales că gospodarul îi dăduse voie să se joace cu ei.

— Pentru că nu avem cuști pentru ei, îi răspunse maică-sa cam tăios. Acum mergem la culcare.

— Nu vreau la culcare. Am să fac o cușcă pentru iepurași. O fac cu cuburile.

— Dacă ai să fii cuminte, peste cîteva zile vom merge din nou în excursie și ai să te poți juca iar cu iepurașii lui nenea Marcu, zise tatăl.

— Cînd mergem? Mîine? vru să știe micuțul.

— Nu. Peste cîteva zile.

— De ce nu mîine? făcu Săndel necăjit.

— Pentru că trebuie să duc mașina la reparat, îl lămuri taică-său. Doar fără mașină nu putem ajunge la nenea Marcu.

Săndel găsi argumentul convingător și acceptă să fie dus în pătucul lui fără să se mai opună.

După ce culcă băiețașul, Rodica reveni în bucătărie și începu să facă rînduială. Soțul ei citea ziarul, fumînd. Acum, cînd Săndel se culcase, în încăpere se lăsase o tăcere apăsătoare. Altădată, cei doi soți ar fi comentat cele văzute, ar fi făcut planuri pentru noua excursie, ar fi glumit și s-ar fi distrat de minune. Acum, parcă între ei exista o animozitate surdă. De aproape cinci ani, de cînd se căsătoriseră, nu li se mai întîmplase așa ceva și le era greu la amîndoi.

Totul începuse din cauza acelei stranii epistole, cu textul bătut la mașină. Inginerul Mladin spusese că nu avea pe cine să moștenească și că, desigur, la mijloc era o farsă.

„Probabil că mucalitul de Iliuță, spusese el referindu-se la un inginer cu care fusese coleg de facultate, știind că sînt în concediu a vrut să se distreze pe socoteala mea. În definitiv, nu strică să dau o raită pînă la Făget. N-am fost de mult pe acolo. Poate că, în altă zi, am să vă duc și pe voi."

„Sînt sigură că nu Iliuță ți-a trimis scrisoarea, își dăduse Rodica cu părerea. Doar îl cunoști de atîția ani și niciodată nu ți-a făcut farse de acest gen. Și apoi. după cîte știu, omul s-a însurat abia de cîteva săptămîni. E greu de crezut că aflîndu-se în luna de miere își pierde timpul dactilografiind scrisori pentru tine."

„Asta cam așa e, recunoscuse inginerul Mladin. Însă, dacă nu-i el, e altul și ca să aflu cine-i expeditorul scrisorii am să mă duc la întîlnirea fixată. Poate că, pînă la urmă, am moștenit într-adevăr ceva și ne îmbogățim."

Încercase să ia totul în glumă, dar, spre mirarea lui, Rodica se opusese categoric ca el să se ducă la întîlnirea din campingul de la Făget. Cum inginerul voia să meargă neapărat ca să-l cunoască pe autorul farsei, fu neplăcut surprins de opoziția ei. Din această cauză se cam certaseră. Rodica, atît de calmă și blîndă de obicei, insista cu încăpățînare ca soțul ei să renunțe la hotărîrea lui de a da curs invitației misteriosului avocat.

— Rodica, scumpa mea, zise inginerul nemaiputînd suporta acea tăcere dușmănoasă, nu are rost să ne purtăm ca doi străini pentru o cauză atît de minoră.

— Ai dreptate, n-are rost să ne certăm, dar cauza nu e deloc minoră, spuse soția lui.

— Nu te înțeleg. Am impresia că dai prea mare importanță acelei scrisori stupide.

— Nu i-aș da nici un fel de importanță, dacă tu nu ai ține atît de mult să te duci la locul întîlnirii, rosti ea străduindu-se să-și păstreze calmul.

— Ți-am explicat că vreau să aflu cine-i expeditorul epistolei, replică el. Oare trebuie să faci din asta o dramă? Mărturisesc că nu mă așteptam la o asemenea reacție din partea ta.

— Tudore, te rog, te rog, nu te duce, exclamă Rodica privindu-l rugător.

Inginerul Mladin o privi surprins. Oare ce se petrecea cu soția lui?

— Draga mea, purtarea ta este cu totul neobișnuită. Nu cumva te temi?

— Da, da, mă tem! izbucni ea. Mie povestea asta nu-mi place deloc. Dacă e vorba, într-adevăr, de o moștenire, de ce este nevoie de atîta discreție?

— Dar ți-am explicat că totul este o farsă! Nu există nici o moștenire! exclamă inginerul, uluit de atitudinea soției sale. N-ai nici un motiv să te temi.

— Mie nu-mi place toată afecerea asta, repetă ea.

— Draga mea, nu fi copilă, încercă Mladin s-o lămurească. Ce ar putea să mi se întîmple la Făget, ziua în amiaza mare? Doar nu sînt invitat acolo la miezul nopții! Crezi că nu sînt destui oameni care se plimbă prin acele locuri?

— Poate că greșesc, admise Rodica cu un ton mai liniștit. Odată ce ții să te duci . . .

— Să nu mai discutăm despre asta, spuse el îmbrățișînd-o. Fii sigură că în căsuța de la Făget nu mă pîndește nici o primejdie. Ce ar putea să mi se întîmple?

7

Pădurea Făget, care-n timpul verii gemea de lume, fiind locul unde clujenii preferă să-și petreacă duminicile, era acum pustie. Lumina palidă care se strecura printre norii plumburii dădea pădurii un aspect straniu. Trîmbe de ceață se încolăceau în jurul trunchiurilor negre, asemeni unor liane fumurii. Verdele sumbru al brazilor contrasta cu frunzișul auriu-roșcat al celorlalți copaci. De pe frunze picura apa, iar pămîntul, acoperit cu un strat foșnitor de frunze ruginii și galbene, mustea de umezeală. Ici-colo, mușchiul catifelat alcătuia mici insule verzi-argintii. Printre arbori se zăreau căsuțele campingului, asemeni unor stupi uriași.

Tina Cernat mai făcu cîțiva pași și se opri. Chiar în fața ei se vedea o căsuță vopsită în albastru. Pe ușă era desenată cu alb o cifră mare: 57. Stejari, cu frunzișul îngălbenit de răsuflarea toamnei, brazi falnici și tufe de soc și tisă înconjurau căsuța din toate părțile.

Fata stătea nemișcată; nu se hotăra să străbată mica distanță care o despărțea de ținta ei. Venise la Făget hotărîtă să afle ce este cu moștenirea despre care

se pomenea în scrisoarea ce o primise. Spera ca aceasta să-i permită să scape de sub tutela unchiului ei și să-și realizeze visul de a deveni pilot. Plănuia să le cedeze tutorilor ei cea mai mare parte din suma sau bunurile pe care avea să le moștenească așa ca să n-o mai poată numi ingrată. Acum însă, cînd ajunsese la destinație se simțea copleșită de teamă. Tăcerea și pustietatea din jurul ei o făceau să se-nfioare.

„Și dacă e o capcană?" se-ntrebă ea.

Deodată tresări: de căsuța cu numărul 57 se apropia un bărbat. Se folosise de cărăruia care șerpuia printre tufe și de aceea nu-l văzuse venind.

„Poate că este avocatul care mi-a trimis scrisoarea", își spuse oarecum mai liniștită.

Deși în sufletul ei mai stăruia o undă de neîncredere, porni spre căsuță, cînd observă un lucru ciudat: bărbatul corpolent pe care-l credea expeditorul scrisorii bătea la ușă.

„Dacă el este stăpînul căsuței, ce rost are să bată la ușă? Oare să mai fi convocat avocatul și pe altcineva?" își zise Tina, oprindu-se din nou.

Se vede că omul primise permisiunea să intre, deoarece apăsă pe clanță și pătrunse înăuntru.

Hotărîndu-se să-l urmeze, Tina Cernat se-ndreptă spre căsuța cu numărul 57.

„Se pare că avocatul se află deja acolo, iar cel care a intrat acum este vreun cunoscut de-al său. Dar de ce l-a invitat și pe acesta? Din cele ce mi-a scris mie reiese că dorește ca totul să se petreacă într-un mod cît mai discret. Nu prea înțeleg, însă, desigur, că peste cîteva minute voi afla, în sfîrșit, despre ce-i vorba", gîndi ea.

Problema „păstrării discreției absolute", despre care se menționa în scrisoarea primită, îl preocupase și pe Ion Pantea. Noul angajat al Întreprinderii clujene de reparații auto se hotărîse să pătrundă în campingul din pădurea Făget evitînd cu grijă poarta principală și, bineînțeles, pe funcționarii de acolo. Felul acesta de a intra oferea, după părerea lui, două avantaje: îi dădea posibilitatea să respecte indicațiile avocatului cu privire la „păstrarea discreției" și, în cazul unor încurcături, îl punea la adăpost de privirile iscoditoare ale unor

paznici prea zeloși. Deoarece, dacă presupunerile Vetuței cu privire la existența unor alți moștenitori se adevereau, „încurcăturile" nu erau excluse. Or, în asemenea împrejurări e mai bine să nu ai martori. Bineînțeles, că nu i-ar fi surîs deloc să intre în vreun fel în conflict cu legea. Și tocmai, ca să se convingă că nu-l pîndește o atare primejdie, Ion Pantea se hotărî să sosească la locul întîlnirii ceva mai devreme de ora fixată „ca să cerceteze cu atenție împrejurimile." Nu-i fu greu să pătrundă „nevăzut" pe teritoriul campingului: de pe vremea cînd avea legături cu indivizi de genul lui Bică Staicu, zis Matahală, aflase de la ei unele „locuri sigure" pe unde cei dornici să „opereze" puteau intra în camping. Acestea erau de fapt spărturi în gardul de sîrmă, care împrejmuia partea din pădurea Făget rezervată campingului, spărturi camuflate cu grijă în dosul unor tufișuri de tisă.

Ion Pantea, care pe la orele opt dimineața coborîse din autobuz cu o stație înainte de Făget, porni fără grabă spre ținta călătoriei sale matinale. Vremea răcoroasă și ceața nu îndemnau pe nimeni să facă excursii, așa că ajunse curînd în preajma unuia din „locurile sigure" fără să întîlnească țipenie de om. Dînd la o parte crengile tufișului, Pantea descoperi spărtura din gard și trecu dincolo străduindu-se, din păcate fără succes, să nu-și rupă hainele. După ce, la adăpostul ocrotitor al tufelor, cercetă cu atenție împrejurimile, porni în căutarea căsuței cu numărul 57. Fiindcă era posibil ca, în ciuda timpului nefavorabil, și alte căsuțe să fie locuite de persoane dornice de liniște și izolare, Ion Pantea înainta cu grijă, servindu-se de pavăza protectoare a copacilor și tufișurilor. Curînd zări căsuța căutată. Era ceva mai izolată și în jurul ei nu se vedea nici o mișcare. Obloanele ei închise creau impresia că este nelocuită. Faptul nu-l miră pe Pantea; îl socotea doar o măsură de prevedere a avocatului, care voia să păstreze „discreția" cuvenită.

Sigur că expeditorul scrisorii se și afla înăuntru, Pantea se apropie de ușă și bătu. Nu primi nici un răspuns.

„Ei, n-o fi auzit", își spuse el și mai bătu de cîteva ori.

Cum nu primi nici de data aceasta răspuns, rămase locului descumpănit. Deodată, tresări: De undeva, se auzea zgomotul unei mașini care se apropia.

„Nu trebuie să fiu văzut“, gîndi speriat și, în neștire, apăsă pe clanță.

Spre mirarea lui, ușa se deschise. Fără să mai piardă un minut, Ion Pantea intră în căsuță.

Din cauza obloanelor închise, interiorul era cufundat în semiîntuneric. Pantea cercetă cu privirea încăperea. Era mobilată simplu cu un pat, o masă, două scaune și un șifonier. Într-un colț, o perdea pe jumătate trasă lăsa să se vadă o mică nișă în care se afla un duș.

— Domnule avocat, sînteți aici? întrebă Pantea, deși vedea bine că în căsuță nu era nimeni.

„Unde să fie? se întrebă intrigat. Doar a lăsat ușa descuiată.“

Ochii lui, obișnuindu-se cu semiîntunericul, distinse încă o ușă, ceva mai îngustă decît cea pe unde intrase.

„Oare asta unde dă? Să mai fie încă o cameră?“ gîndi Pantea.

În clipa aceea se auziră bătăi în ușa principală. Dîndu-și seama că i-ar fi fost greu să-și justifice prezența acolo, Ion Pantea se repezi în nișă și trase perdeaua ca să se ascundă.

„Afacerea asta nu-mi place deloc, își spuse el cu sufletul stăpînit de o spaimă neînțeleasă. Deîndată ce individul de afară are să plece, am s-o șterg și eu.“

„Individul de afară“, pe care-l zărise și Tina Cernat, nu era altul decît Petre Fărcaș. Acesta, după ce bătu de cîteva ori în ușă fără să primească răspuns, apăsă pe clanță și intră în căsuță.

— Hei, nu e nimeni aici? strigă el, privind cercetător în jur.

La auzul acelei voci tunătoare, Pantea tresări și cum nișa era foarte strîmtă, perdeaua care o acoperea se mișcă. Cu un gest hotărît, Fărcaș se apropie și o dădu la o parte. Lipit de perete, îl zări pe Ion Pantea. Hainele acestuia rupte pe alocuri de trecerea prin spărtura din gard și șapca trasă pe ochi îi dădeau un aer cît se poate de suspect.

— Ce cauți aici? îl întrebă Fărcaș, apucîndu-l cu putere de braț.

— Am..., am... venit..., începu Pantea înspăimîntat.

— Ai venit să spionezi sau să furi? îl întrerupse gestionarul, privindu-l iscoditor.

— Nnuu..., eu sînt..., sînt... un vizitator, izbuti să rostească soțul Vetuței.

— Un vizitator? făcu ironic Fărcaș. Ei, nu mai spune?

Ion Pantea era îngrozit; iar intrase într-o încurcătură! Cum să-i explice individului acesta ce se întîmplase? Abia acum înțelegea cît de neverosimil putea să pară motivul care-l adusese acolo.

— Da, am venit să caut pe cineva, zise străduindu-se să-și recapete stăpînirea de sine.

— Pe cine?

— Un prieten de-al meu. Dar nu l-am găsit, așa că am să plec, spuse Pantea încercînd să se degajeze din strînsoarea celuilalt, care continua să-i țină brațul.

— Nu ți se pare că ești cam grăbit? rosti batjocoritor Fărcaș, și fără să-i dea drumul, încuie ușa din fundul încăperii și puse cheia în buzunar.

Mașina pe care Ion Pantea o auzise apropiindu-se era a Sibilei Doreanu. Actrița frînă atît de brusc pe aleea din preajma căsuței, încît Tina Cernat, care o urmărea din dosul unui tufiș, se miră că mașina nu se ridică pe două roți, așa cum văzuse că fac caii cei nărăvași ai cow-boy-lor din filmele western. Sosirea spectaculoasă a frumoasei Sibila o determinase pe Tina să se oprească din nou. Frumusețea și eleganța noii venite îi dădură curaj și tocmai era să se apropie de ea, cînd, de pe o cărăruie laterală, se ivi un bărbat.

„Oare avocatul care mi-a trimis scrisoarea a invitat și pe alții la căsuța cu numărul 57? se-ntrebă nedumerită studenta. Oricum, nici una din aceste persoane nu-mi este cunoscută. Să fie vreo confuzie la mijloc?“

Actrița, care se pregătea să urce cele trei trepte ce duceau la ușa căsuței, îl privi mirată pe noul venit.

„Să fie expeditorul scrisorii?“ își spuse ea.

Cu vădită ușurare constată că nu avea de-a face cu unul dintre prietenii Mariei Mărcuș. Dealtfel, nici colega ei, pe care o bănuise a fi autoarea farsei, nici altcineva din cercul acesteia nu se zăreau.

„Te pomenești că, pînă la urmă, este într-adevăr vorba de o moștenire!" gîndi Sibila Doreanu amuzată și cum înfățișarea și statura atletică a necunoscutului îi plăceau, îi zîmbi.

Inginerul Tudor Mladin, căci el era „necunoscutul", o privi și avu impresia că o mai văzuse undeva. Se miră că frumoasa femeie se afla lîngă căsuța la care-l convocase cel care-i trimisese epistola.

„Nu mai înțeleg nimic!" își zise el.

— Căutați pe cineva? i se adresă actrița, observîndu-i aerul încurcat.

— Da, doamnă, răspunse inginerul înclinîndu-se ușor. Am întîlnire cu un cunoscut de-al meu într-una din căsuțe.

— Și n-o găsiți? zise Sibila, zîmbind iar. Poate că v-aș putea ajuta eu. Venind încoace cu mașina am privit foarte atentă în jur. Ce număr căutați?

Actrița se arătase dornică să-l ajute, pentru că bărbatul cel blond îi plăcea. Nici pentru o clipă nu-i trecuse prin minte că și el se interesa de căsuța cu numărul 57.

— Numărul 57, răspunse Mladin.

— Numărul 57! exclamă Sibila Doreanu uluită.

— Da, rosti inginerul vădit încurcat.

— Acolo locuiește cunoscutul dumneavoastră? insistă ea.

— Cred că da.

— Prin urmare, nu sînteți sigur? întrebă actrița cu iritare în glas.

— Firește că sînt sigur, replică Mladin.

— Și ce profesiune are acest cunoscut? vru ea să știe. Inginerul o privi neplăcut surprins.

— Nu vi se pare că întrebările dumneavoastră sînt cam indiscrete, stimată doamnă...

— Doreanu, zise actrița. Sibila Doreanu, domnule...

— Mladin. Inginer Tudor Mladin, se prezentă el înclinîndu-se.

„Deci de aceea mi se părea cunoscută, gîndi el. Este răsfățata actriță a Naționalului. Cum de nu mi-am dat seama imediat?"

O admirase în cîteva roluri de mare succes și atît frumusețea cît și talentul ei îl impresionaseră.

— Întrebările mele sînt, într-adevăr, indiscrete și vă cer scuze pentru aceasta, zise Sibila Doreanu surîzînd cît mai fermecător, însă, din păcate, și eu am fost invitată la aceeași căsuță. Poate de către amicul dumneavoastră.

— Cum adică „poate"? făcu uimit inginerul.

— Nu știu cine m-a invitat, îi explică ea. Scrisoarea avea o semnătură complicată și indescifrabilă.

— Ați primit o scrisoare? întrebă Mladin din ce în ce mai mirat.

— Da. Și în ea scria clar că sînt așteptată în căsuța cu numărul 57, în ziua de 23 octombrie. Nu-i azi 23 octombrie?

— Sigur, făcu inginerul descumpănit.

— Vedeți? Sînt așteptată la ora nouă dimineața. Cum este deja nouă și un sfert, înseamnă că sînt în întîrziere, zise frumoasa femeie, privindu-și ceasul-brățară. Sper că amicul dumneavoastră nu și-a pierdut răbdarea.

— Amicul... meu? repetă ca un ecou inginerul Mladin, neștiind ce să mai presupună.

— Domnule inginer, oare n-ar fi mai bine să recunoașteți? spuse Sibila Doreanu cu un aer malițios.

— Ce anume?

— Că am primit amîndoi o scrisoare cu același conținut. „Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la o moștenire care vă aparține..." etc. etc.

Tudor Mladin o privi stupefiat.

— Ați primit și dumneavoastră o epistolă cu acest text? făcu el.

— Deci recunoașteți?

— Firește. De ce aș nega?

— Stranie scrisoare, rosti gînditoare actrița.

— Bănuiți cine a trimis-o?

— Nu, răspunse ea, după o scurtă ezitare. Dumneavoastră?

N-avea rost să-i spună că o bănuise pe colega ei Maria Mărcuș; de altfel, își dădea seama cît de greșite fuseseră bănuielile ei.

— Nici eu.

— Atunci, nu ne rămîne decît să cerem explicații celui care locuiește în căsuță, rosti femeia și urcă grăbită treptele care duceau la ușa acesteia.

Tudor Mladin o urmă. Actrița tocmai se pregătea să bată, cînd ușa se deschise brusc și în cadrul ei se ivi Petre Fărcaș.

— Distinsă doamnă Doreanu, stimate domnule inginer Mladin, sînt încîntat că vă cunosc, spuse el înclinîndu-se într-un fel care se voia grațios, dar care nu reușea decît să fie grotesc.

Inginerul și actrița îl priviră uimiți. Oare cine era individul care le știa numele? În clipa aceea nu le trecu prin minte că explicația era foarte simplă: convorbirea lor avusese loc chiar lîngă intrarea căsuței și Fărcaș trăsese pur și simplu cu urechea.

— Cu ce v-aș putea fi de folos? li se adresă el cu un zîmbet mieros.

Trupul lui mătăhălos astupa cu totul intrarea și-i împiedica să vadă interiorul căsuței.

— Locuiți aici? întrebă Sibila Doreanu, vădit enervată.

— Dar dumneavoastră pe cine căutați? o întrebă la rîndu-i Fărcaș.

Mladin găsi că e momentul să intervină.

— Pe acela care locuiește în această căsuță, răspunse el tăios.

— Mă tem că nu-l veți găsi, cum nu l-am găsit nici eu, replică ironic gestionarul.

— Ce vreți să spuneți? îl interpelă inginerul Mladin furios.

— Distinsă doamnă și stimate domn vreau să spun că n-are rost să ne ascundem după deget, zise Fărcaș cu un ton împăciuitor. Fără voia mea am ascultat ce ați vorbit și știu că ați venit din cauza unei scrisori. Oare nu v-ați dat încă seama că cineva și-a bătut joc de noi? Cel mai înțelept lucru pe care-l avem de făcut este să plecăm de aici.

— Nu avem nevoie de sfaturile dumneavoastră, replică inginerul Mladin. Nu vă cunoaștem și odată ce nu

locuiți în această căsuță n-avem ce discuta. Doamna și cu mine avem o întîlnire...

— Cu avocatul cu semnătură indescifrabilă și care vă va da niște „date interesante despre o moștenire care vă aparține"? îl întrerupse batjocoritor Fărcaș, fără să se clintească din ușă.

Tudor Mladin și Sibila Doreanu schimbară o privire plină de înțeles.

— Dumneavoastră ne-ați trimis scrisoarea aceea aiurită? îl întrebă actrița.

— Nu. Dimpotrivă. Adică, hm, de fapt, am primit și eu o scrisoare asemănătoare. Recunosc că i-am dat crezare, dar, după cum se vede, m-am înșelat. Am venit aici, la căsuța cu numărul 57, însă nu am găsit pe nimeni. De aceea socot că ar fi bine să plecăm. De să ne facem de rîs?

Sibila Doreanu își înălță capul cu un gest trufaș și-l învălui pe pîntecosul gestionar cu o privire disprețuitoare.

— Domnule, am impresia că țineți foarte mult să ne vedeți plecați, rosti ea cu un ton amenințător.

— Păi, dacă e vorba de o glumă proastă, de ce să mai pierdem vremea? răspunse Fărcaș, înălțînd din umeri.

— Glumă sau nu, zise actrița enervată, știu că nu vom pleca de aici pînă cînd nu vom sta de vorbă cu locatarul căsuței. În cazul că momentan nu este înăuntru, îl vom aștepta.

Fără să mai stea pe gînduri, îl împinse pe Fărcaș la o parte și pătrunse în căsuță, urmată de inginerul Mladin, care găsi de îndată comutatorul și aprinse lumina.

— Așa e mai bine, zise el.

Atunci îl zăriră pe un scaun pe Ion Pantea. Privirea lui speriată îi impresionă.

— Domnule, ați afirmat că nu este nimeni în căsuță, exclamă actrița indignată.

— Sigur că nu era nimeni, se grăbi să-i explice gestionarul. Pe individul acesta l-am găsit ascuns după perdeaua de colo. Mai precis, în nișa unde se află dușul. Se vede că venise ca să fure.

— Și ați vrut să protejați avutul celui care locuiește aici, deși nu-l cunoașteți? întrebă inginerul Mladin, revoltat de atitudinea gestionarului.

— N-am venit ca să fur, protestă Pantea, recăpătîndu-și glasul.

Petre Fărcaș se pregătea să-l repeadă, cînd se auziră bătăi în ușă. Cei patru se uitară mirați unul la altul.

— Intră, zise inginerul Mladin, sperînd că, în sfîrșit, sosise misteriosul expeditor al scrisorii.

Ușa se deschise pe dată și în cadrul ei apăru silueta zveltă a Tinei Cernat. Ascunsă după tufele de soc și tisă, fata auzise discuția dintre cei trei vizitatori ai căsuței și cum nu reușise să se lămurească socotise că sosise momentul să-și facă apariția. Faptul că avea de-a face cu mai multe persoane, printre care și o femeie, îi spulberase teama.

Intră în încăpere și privi atentă la cei prezenți.

— Mă numesc Tina Cernat și sînt studentă la Medicină, se prezentă ea cu seriozitate. Aș dori să știu care dintre dumneavoastră mi-a trimis scrisoarea referitoare la moștenire?

— Prin urmare, ați primit și dumneavoastră o asemenea epistolă? întrebă Mladin uimit la culme.

— Da. Și...

— Ei, asta-i prea de tot! exclamă Sibila Doreanu cuprinsă de mînie. Oare cine a îndrăznit să-și bată joc de noi în halul acesta?

Poșeta îi scăpă din mînă și Tina, care găsea pe deplin justificată indignarea frumoasei actrițe, se aplecă să i-o ridice.

— Păi, nu vă..., începu Fărcaș, însă fu întrerupt de strigătul înspăimîntat al studentei.

Toți se întoarseră spre ea. Tina Cernat, palidă și cu ochii măriți de spaimă, arăta cu o mînă tremurătoare spre pat.

— Acolo..., acolo..., zise ea cu greutate, este..., este cineva.

Inginerul Mladin și Petre Fărcaș se aplecară amîndoi și priviră spre locul indicat de fată. Zăriră două picioare nemișcate. Inginerul se aplecă mai tare și cînd se ridică era alb ca varul la față.

— Sub pat e un om și... și mă tem că e mort! rosti el cu glasul înăbușit de emoție.

8

Cei cinci se priviră îngroziți.

„Nu era vorba de nici o moștenire, gîndi Tina Cernat înfiorîndu-se. Era o c a p c a n ă! O c a p c a n ă!“

Ion Pantea se ridică încet de pe scaun și încercă să se strecoare spre ușă. Știa că nimerise într-o mare încurcătură și că i-ar fi fost extrem de greu să se disculpe. Gîndul că risca să ajungă din nou în pușcărie îl înnebunea. Mai făcu cîțiva pași, dar inginerul Mladin îi tăie calea.

— Încotro? îl întrebă el.

— Am să... plec, izbuti să spună Pantea. Nu vreau să... am de... de-a face cu... crime...

— De unde știi că e vorba de o crimă? îl interpelă Petre Fărcaș cu asprime. Poate că omul a murit de moarte bună.

— Nu cred, replică Mladin. Are un...

— Atunci, să vedem, îl întrerupse gestionarul și apucînd picioarele mortului îl trase afară de sub pat.

Omul zăcea cu fața-n jos. Între omoplați avea înfipt pînă la prăsele un pumnal cu mîner sculptat. Halatul de culoarea alunei pe care-l purta era năclăit de sînge.

— A... a fost asasinat! șopti Fărcaș. Oare cine o fi?

Zicînd aceste cuvinte întoarse cadavrul ca să i se vadă fața.

— N-ar fi trebuit să-l atingi, pentru că..., începu inginerul Mladin, dar se întrerupse brusc.

Cu un strigăt de spaimă, Sibila Doreanu se prăbuși leșinată pe podea, iar Petre Fărcaș, palid și cu fruntea acoperită de broboane de sudoare, se lăsă să cadă pe un scaun.

Tudor Mladin, ajutat de Ion Pantea, o ridică pe actriță și o întinse pe pat, în timp ce Tina Cernat îi dădea îngrijirile necesare.

— Ce-i cu dumneavoastră, vă este rău? îl întrebă inginerul pe Fărcaș.

— Așa, un pic, răspunse acesta cu greutate, masîndu-și încet pieptul în regiunea inimii. Nu sînt obișnuit cu cadavrele și... Ei, dar are să-mi treacă imediat.

Cum chipul lui crispat și tremurul mîinilor îi dezmințeau spusele, Mladin se grăbi să-i aducă un pahar cu apă. Gestionarul îl goli pe dată. Era vădit că făcea eforturi să-și vină în fire. Starea lui îl mira pe inginer. I se părea ciudat că un individ atît de violent și sigur de sine se arăta atît de sensibil.

Ion Pantea socoti că era momentul să o șteargă și se îndreptă hotărît spre ușă. Nu avea nici o îndoială că un recidivist ca el, de curînd ieșit din închisoare, avea să fie considerat suspectul numărul unu. Dar, și de data aceasta, inginerul Mladin îl observă și, apropiindu-se de dînsul, îl apucă de braț.

— Nu te-aș sfătui să pleci, îi spuse el liniștit. Ar fi în dauna dumitale. Te rog să mă crezi.

— El e criminalul! strigă Petre Fărcaș, care își revenise. Cînd am intrat, l-am găsit aici. A vrut să fure și fiind surprins de locatarul căsuței l-a ucis.

Se ridică de pe scaun și repezindu-se la Pantea îl apucă cu brutalitate de reverele hainei.

— Tu ai făcut-o! strigă, pregătindu-se să-l lovească cu pumnul lui uriaș.

Ion Pantea, surprins de acel atac neașteptat, nu era în stare să reacționeze. Stătea încremenit și aștepta să fie lovit.

— Nu-i bine să ne pierdem cumpătul, zise Mladin. Vă rog să luați amîndoi loc și să discutăm ca...

— Ce să mai discutăm? îl întrerupse cu vehemență gestionarul. E limpede ca lumina zilei că individul ăsta e ucigașul!

— Un moment, un moment, îl temperă iar inginerul Mladin. Cine a pătruns primul în căsuță!

— El! răspunse cu răutate Fărcaș arătîndu-l pe Pantea.

— E adevărat? îl întrebă pe acesta inginerul.

— Da, murmură fostul pușcăriaș.

— Veniseși să furi? îl întrebă iar Mladin, la fel de calm.

— Nu, nu, se grăbi să răspundă Pantea.

— Atunci? Ce căutai aici? răcni Fărcaș, gata să se năpustească asupra lui.

Sibila Doreanu, care între timp își revenise din leșin, asculta cu atenție, evitînd cu grijă să privească spre

colțul unde se afla cadavrul. Tina Cernat, așezată lîngă ea pe pat, deși urmărea cu mult interes cele ce se discutau, nu-și putea lua privirile de la cel asasinat. Fărcaș îl lăsase să zacă cu fața în sus și-l putea vedea bine. Era un bărbat de vreo șaizeci și cinci — șaptezeci de ani, cu păr alb, rar, buze subțiri și nas acvilin. Ochii sticloși erau umbriți de sprîncene groase, la fel de albe ca și părul. Fața cu trăsături fine era liniștită. Din cauza pumnalului înfipt în spate, pieptul îi era înălțat într-un mod nefiresc. Gura îi era întredeschisă și bărbia proeminentă îi atîrna.

„În loc de moștenire, un cadavru! Și eu, cîte planuri îmi făcusem! Acum totul s-a sfîrșit. Era o capcană. O c a p o a n ă!" gîndi fata deznădăjduită și, cu un vădit efort, reuși să-și întoarcă privirile de la victimă.

— Ce căutai aici? repetă calm inginerul.

Pantea îl privi rugător. Își dădea seama că era singurul care l-ar fi putut ajuta.

— Am primit o... scrisoare, răspunse anevoie.

— Și el? exclamă uluită actrița, care se simțea ceva mai bine.

— Ce fel de scrisoare? rosti Mladin, deși, ca toți ceilalți, știa care va fi răspunsul.

Ion Pantea, cu un gest obosit, scoase din buzunar o hîrtie și i-o dădu inginerului. Acesta o luă și citi textul atît de cunoscut: „Dacă doriți să aflați amănunte interesante..."

„Temerile Rodicăi s-au dovedit întemeiate. Nu era vorba de o farsă, așa cum am crezut eu", gîndi abătut Mladin.

Tăcut, întinse epistola gestionarului care-și aruncă privirea asupra textului, fără s-o atingă.

— Drace! se mulțumi Fărcaș să rostească.

Apoi, de parcă puterile l-ar fi părăsit din nou, se așeză pe un scaun. Văzînd că acela pe care-l luase drept hoț venise la căsuța cu numărul 57 nu ca să fure, ci din cauză că primise o scrisoare asemănătoare cu a lui, Petre Fărcaș înțelese că nu-l va mai putea acuza cu aceeași ușurință că-l ucisese pe locatarul căsuței.

„Va avea loc o anchetă și cei de la Miliție vor scormoni peste tot, vor vrea să afle totul despre noi, își

spuse gestionarul îngrozit. Cum să scap din încurcătura asta? Dacă, în căutările lor milițienii îmi vor descoperi «sistemul» ce mă fac? Și EA? Speram că moștenirea îmi va permite să-i dăruiesc și mai multe bijuterii, și mai multe rochii și cînd colo?"

— Poftim, ia-o, îți va trebui, îi spuse Mladin fostului pușcăriaș, întinzîndu-i scrisoarea.

— Nu, nu vreau să mai pun mîna pe ea. Am venit aici fiindcă am primit hîrtia asta blestemată și... Da, trebuie să recunosc, am crezut că, într-adevăr, am moștenit ceva, îi zise Pantea amărît.

— Ia-o, insistă inginerul.

Pantea făcu din nou un gest de refuz; de parcă se temea să mai atingă acea epistolă fatală.

— Domnul inginer are dreptate, interveni Tina Cernat în discuție. Luați-o.

Omul acela pirpiriu, îmbrăcat cu haine ponosite îi stîrnea mila. Înțelegea prea bine de ce nu vroia să pună iar mîna pe scrisoare: o socotea, ca și ea dealtfel, aducătoare de nenorociri.

— Luați-o, repetă ea cu blîndețe. Fără scrisoarea aceasta nu veți putea dovedi de ce ați venit aici.

Soțul Vetuței recunoscu că atît inginerul, cît și fata îi voiau binele. Într-adevăr, acel petic de hîrtie era singura dovadă cu care și-ar fi putut justifica prezența în căsuța unde se comisese crima.

— Vă mulțumesc... la amîndoi, zise el și luînd epistola din mîna inginerului o puse la loc în buzunar.

„Bine că am păstrat și plicul", se gîndi oarecum mai înseninat.

Dar această înseninare fu de scurtă durată. Faptul că fusese găsit singur în căsuță și că se ascunsese avea să pledeze desigur în defavoarea lui.

„Am să dau iar de bucluc, își spuse el cuprins de disperare. Ce se va întîmpla cu Vetuța? Și cu slujba! Tocmai găsisem un loc atît de potrivit! De ce a trebuit să vin aici?"

— Oare scrisorile ne-au fost trimise de cel asasinat? i se adresă Tina Cernat lui Mladin.

— Cine știe? răspunse el gînditor. Oricum, avem certitudinea că locuia în căsuța aceasta.

— Nu e deloc sigur, replică actrița.

— Cum nu e sigur? făcu Tina. Poartă pijama și halat. Doar nu credeți că a venit din oraș într-o ținută atît de sumară?

— Nu susțin că a venit din oraș, zise Sibila Doreanu, ci din altă căsuță.

— Din altă căsuță! Credeți? exclamă Fărcaș.

— E foarte posibil, răspunse actrita. Si apoi, după cum vedeți, patul nu-i deranjat. Parcă n-a dormit nimeni în el.

— De ce? Adică este exclus să-l fi făcut victima ceva mai devreme? Doar se știe că bătrînii nu prea au somn.

— Cine o fi? murmură Pantea ca pentru sine.

— Vă referiți la asasin? întrebă Tina.

— Nu, la victimă, spuse soțul Vetuței. Oare cum îl cheamă?

— Îl cunoaște vreunul dintre dumneavoastră? întrebă inginerul Mladin.

— De unde să-l cunoaștem? mormăi Fărcaș.

— Și acum, ce facem? întrebă neliniștită actrița.

— Nu putem face decît un singur lucru, îi răspunse Mladin.

— Ce anume? vru să știe ea.

— Să anunțăm Miliția, o lămuri inginerul.

— Miliția! exclamă Fărcaș.

Clipa de care se temuse sosise. Trebuia să-l determine pe inginer și, la nevoie, pe ceilalți, să-și schimbe hotărîrea.

— De ce să anunțăm Miliția? continuă el pe un ton mai potolit. Vom avea cu toții neplăceri, vom fi sîcîiți cu tot felul de întrebări, ce mai... Deși sîntem nevinovați, vom avea parte numai de necazuri.

— Și atunci, ce propuneți? întrebă Sibila Doreanu căreia de asemenea nu-i surîdea ideea de a avea de-a face cu Miliția.

— Ceva foarte simplu, explică gestionarul, intuind că frumoasa femeie avea motivele ei să-l sprijine. Foarte-foarte simplu: să plecăm.

— Să plecăm? făcu Tina Cernat ca un ecou.

— Da, domnișoară, să plecăm, repetă gestionarul cu însuflețire.

— Bine, dar..., începu fata, însă Fărcaş se grăbi s-o întrerupă.

— Vă rog să mă ascultaţi mai întîi. Numai aşa evităm scandalul. Fiindcă vă daţi seama ce se va vorbi pe socoteala noastră, cînd se va afla că sîntem amestecaţi într-o afacere ca asta... O crimă e un lucru grav şi toţi cunoscuţii ne vor privi cu suspiciune. Dacă plecăm scăpăm de scandal, de tracasări, de bănuieli...

— Aveţi dreptate, zise actriţa. Aveţi perfectă dreptate, domnule...

— Fărcaş, Petre Fărcaş, sărut mînuşiţele, spuse el încîntat că găsise o aliată atît de combativă.

— Da, aveţi dreptate, repetă frumoasa Sibila, pe socoteala noastră se vor spune vrute şi nevrute.

— Şi, prin urmare, sînteţi şi dumneavoastră de părere să... ne retragem? făcu ironic inginerul.

— Fireşte, răspunse actriţa. Dacă vom fi solidari şi ne vom ţine gura nimeni nu va şti că am venit aici.

— Şi cadavrul? întrebă Tina Cernat, vădit descumpănită.

— N-are decît să-l descopere altcineva, răspunse prompt actriţa.

— Aşa-i, se grăbi s-o susţină Petre Fărcaş. Doamna Doreanu a găsit cea mai bună soluţie: n-are decît să descopere altcineva cadavrul. Noi plecăm, ne vedem de treburi ca de obicei, nu discutăm cu nimeni despre cele întîmplate şi, în caz de ceva, îl luăm pe „nu ştiu, n-am văzut“ în braţe.

— Ar fi..., ar fi foarte bine, murmură cu timiditate şi Ion Pantea.

— Vorba ceea: „nici usturoi n-am mîncat, nici gura nu ne miroase“, rosti sentenţios gestionarul, renunţînd cu „mărinimie“ să-l mai repeadă pe Pantea.

— Atunci, să plecăm, zise Sibila Doreanu, ridicîndu-se de pe pat şi luîndu-şi poşeta.

— Nu, nu putem pleca, spuse inginerul Mladin. Ar fi o mare greşeală din partea noastră. Numai un vinovat fuge de la locul faptei.

— Bine, dar noi nu sîntem vinovaţi! exclamă actriţa enervată. Am venit aici din cauza acelor scrisori blestemate!

— Ştiţi cine le-a trimis? întrebă inginerul.

— Bineînţeles că nu, făcu ea indignată.

— Vedeţi? Nu ştiţi.

— E normal, nu? rosti ea, înălţînd din umeri.

— Fireşte, recunoscu Mladin. Însă nu v-aţi gîndit că aceste „scrisori blestemate“ cum le-aţi numit puteau să fie scrise de unul dintre noi?

— De unul dintre noi? se miră Sibila Doreanu.

— Da. Cum tot atît de bine s-ar putea ca u n u l dintre n o i s ă f i e a s a s i n u l.

Pentru cîteva clipe, în căsuţă domni o tăcere adîncă. Cei prezenţi se priviră înspăimîntaţi.

„Da, e o c a p c a n ă, îşi spuse din nou Tina Cernat, înfiorîndu-se. Este foarte firesc să fim bănuiţi.“

— Asta-i din calea-afară! strigă Sibila Doreanu furioasă. Mă acuzaţi că...

— Nu vă acuz de nimic, o întrerupse inginerul Mladin, care-ncepuse să-şi piardă răbdarea. Dar, trebuie să recunoaşteţi că nu putem exclude o asemenea posibilitate. Iar dacă plecăm de aici, fără să dăm autorităţilor explicaţiile cuvenite, este ca şi cînd ne-am recunoaşte vinovăţia.

— Domnule inginer, nu vă permit să ne insultaţi, interveni Fărcaş în discuţie. Dacă am fi solidari şi...

— Dar nu vă daţi seama că ar fi inutil să plecăm? zise Tina Cernat, care recunoştea justeţea argumentelor inginerului Mladin.

— Inutil? făcu Fărcaş enervat.

„Ce se amestecă şi mucoasa asta?“ gîndi el, stăpînindu-se cu greu să nu înjure.

— Cum inutil, domnişoară? zise şi Sibila Doreanu. Găsesc propunerea domnului Fărcaş potrivită. Cum puteţi susţine contrariul? Pe ce vă bazaţi?

— Pe faptul că atunci cînd am venit la Făget am fost văzuţi. Eu, de exemplu, l-am întrebat pe paznicul de la intrarea principală a campingului unde se află căsuţa cu numărul 57, îi explică Tina.

— Eu n-am întrebat pe nimeni nimic! exclamă triumfătoare actriţa.

— N-aţi întrebat, dar aţi venit cu maşina. Cum credeţi că n-aţi fost văzută? Mai ales că şofaţi într-un mod atît de... îndrăzneţ, o lămuri Mladin.

Sibila Doreanu fu silită, în sfîrşit, să admită că inginerul Mladin şi Tina Cernat aveau dreptate.

— Şi atunci? murmură ea necăjită.

— Trebuie să anunţăm Miliţia, zise inginerul vădit uşurat.

— De ce atîta grabă? replică Petre Fărcaş.

„Iar o luăm de la capăt!" gîndi exasperat Mladin.

— Ce vreţi să spuneţi? îl întrebă Tina Cernat, observînd exasperarea inginerului.

— Vreau să spun că ar trebui să ne sfătuim, răspunse gestionarul.

— Adică? se interesă actriţa.

— Să ne sfătuim ce să le relatăm miliţienilor, continuă el. Să ne-nţelegem între noi cum să prezentăm lucrurile.

— N-ar strica, fu de acord Sibila Doreanu.

— Sigur că nu. Altfel, dacă unul va spune una şi celălalt alta, o să ne încurcăm şi . . .

— Dacă vom spune adevărul, fără să ascundem nimic, îl întrerupse Mladin tăios, atunci precis că nu ne vom încurca.

— Ei, adevărul e de mai multe feluri, rînji Fărcaş.

— Adevărul este unul singur, replică inginerul.

„Doamne, în ce încurcătură m-am băgat, gîndi Pantea disperat. Eu unul, chiar dacă am să mărturisesc adevărul, va fi greu să mă fac crezut. Doar am cazier!"

Acum nu mai voia să plece. Îşi dăduse seama că inginerul Mladin avea dreptate: fugind de la locul crimei ar fi fost ca şi cînd şi-ar fi recunoscut vinovăţia. În cazul că ar fi fost prins mai tîrziu, n-ar mai fi putut scăpa de bănuielile şi de acuzaţiile adunate împotriva lui.

— Ascultaţi-mă pe mine, îşi susţinu Fărcaş punctul de vedere, trebuie să ne sfătuim şi să ne punem de acord declaraţiile. În felul acesta nici unul dintre noi nu va fi socotit vinovat. De pildă, să declarăm că am sosit aici împreună.

— Dar am fost văzuţi venind separat, observă Mladin, străduindu-se să-şi păstreze stăpînirea de sine.

— Pe mine . . ., nu m-a văzut nimeni, zise Pantea.

— Tot ce se poate, replică inginerul, însă făcînd declaraţii false nu ne vom îmbunătăţi situaţia, ci dimpotrivă. Repet, va trebui să spunem numai adevărul. Nimic altceva.

— Dacă declarăm că am venit toţi odată, înseamnă că nici unul dintre noi nu avea posibilitatea să comită crima, zise Sibila Doreanu. Ştiind că sîntem nevinovaţi . . .

— Nu ştim acest lucru, o întrerupse Mladin.

— Cum adică „nu ştim acest lucru"? îl interpelă Fărcaş, roşu de furie.

Tina Cernat, revoltată de atitudinea lui, nu se mai putu stăpîni.

— Domnule Fărcaş, îmi permit să vă atrag atenţia că împiedicîndu-l pe domnul inginer Mladin să anunţe Miliţia nu faceţi decît să ne înrăutăţiţi situaţia.

— Eu? În ce fel? întrebă gestionarul.

— Oare nu credeţi că celor de la Miliţie li se va părea ciudat faptul că nu i-am anunţat *imediat* ce am descoperit crima? răspunse fata liniştit.

— Asta aşa e, recunoscu Fărcaş, plecînd capul. Să nu mai pierdem timpul.

Inginerul Mladin îi mulţumi Tinei cu o privire şi se uită în jur ca să găsească telefonul. Spera că se afla unul în căsuţă.

— O colegă de-a mea mi-a spus că anul trecut s-au instalat telefoane în toate căsuţele campingului, zise actriţa.

Curînd, inginerul găsi pe o policioară ceea ce căuta. Ridică receptorul şi formă numărul.

— Alo, Miliţia? rosti el calm. Vă rog să trimiteţi pe cineva la căsuţa cu numărul 57 din campingul de la Făget. S-a comis o crimă. Sînt inginerul Tudor Mladin. Da. Vă aşteptăm.

9

Plecaseră toţi. Cei cinci „candidaţi la moştenire", procurorul, echipa tehnică, ajutorul său locotenentul-major Mircea Ilieş, medicul legist şi oamenii de la Salvare cu cadavrul. Acum, maiorul Andrei Crişan rămăsese singur

în căsuța cu numărul 57. Așa cum obișnuia, voia să studieze în liniște „locul faptei". În cazul respectiv, fapta era o crimă. Îi rugase pe cei din echipa tehnică să nu schimbe poziția diferitelor obiecte din încăpere. Și ei îi îndepliniseră dorința. Toate se găseau la locul lor. „Grupul celor cinci", cum îi numise locotenentul-major Ilieș pe adresanții straniilor epistole, își aduseseră bucuros contribuția ca și cel mai neînsemnat lucru să fie aranjat așa cum îl găsiseră cînd pătrunseseră în căsuță. Și era firesc că făcuseră acest efort; voiseră să-și răscumpere cumva greșeala de a fi mișcat din loc trupul victimei.

Maiorului Andrei Crișan, un bărbat de vreo patruzeci de ani, înalt, bine legat, cu păr castaniu, ușor ondulat și ochi negri, pătrunzători, îi plăcea să lucreze metodic și să înceapă totdeauna cu începutul. Și începutul, după părerea lui, era o cît mai minuțioasă cercetare a locului faptei. Bineînțeles, îi audiase deja pe cei cinci vizitatori ai căsuței și îi lăsase să plece. Mai precis, numai pe patru dintre ei, fiindcă Ion Pantea fusese reținut, cel puțin momentan, pentru cercetări.

Maiorul se sprijini cu spatele de ușă și privi cu atenție în jur. Ca să poată observa și cel mai mărunt detaliu lăsase lumina aprinsă; lumina cenușie a acelei zile mohorîte de toamnă n-ar fi putut alunga toate umbrele de prin colțuri. Încăperea, de formă dreptunghiulară, nu era prea spațioasă. Chiar în fața ușii principale se afla o alta, mai îngustă, care dădea în spatele căsuței. Pe acolo voise s-o șteargă Pantea cînd fusese surprins de Petre Fărcaș. În dreapta intrării se găseau: patul, acoperit cu o cuvertură de lînă cu franjuri lungi, un cuier pom, în care atîrnau încă pardesiul, pălăria și umbrela celui asasinat, iar lîngă cuier, pe o mică etajeră, erau pantofii și galoșii acestuia. În partea stîngă a încăperii se aflau: nișa cu dușul și W.C.-ul, un șifonier de dimensiuni destul de modeste și un mic frigider Fram. Într-un colț, pe o policioară era telefonul. În mijlocul camerei se afla o masă și, în jurul ei, două scaune. După cum declarase îngrijitoarea Ioana Mantu, cuvertura de lînă, fața de masă de catifea și scrumiera de argint aparțineau victimei. Le adusese ca să-și înfrumusețeze interiorul locuinței sale temporare. Și arma crimei, un pumnal indian, aparținea de asemeni victimei. Se servea de el ca să taie hîrtie sau filele cărților.

Maiorul se apropie de șifonier și-l deschise. Înăuntru, pe polița de sus se găseau lenjeria de corp, batistele și cămășile celui asasinat, iar pe stinghie se găseau agățate umerașele cu două costume ale sale. Deși nu prea noi, articolele vestimentare ale victimei erau de bună calitate.

Maiorul trase sertarul șifonierului și-i verifică din nou conținutul.

„Nimic deosebit, își spuse el. Cîteva perechi de ciorapi, o pijama, un fular, două prosoape și o trusă de manichiură. Și totuși, bătrînul a fost ucis în timp ce stătea aplecat asupra acestui sertar. Oare ce voise să ia de aici?"

Într-adevăr, așa se întîmplase. Pata de sînge din fața șifonierului o atesta pe deplin. Cei cinci vizitatori nu o văzuseră dintr-un motiv foarte simplu: cînd intraseră ei în căsuță, pata era acoperită cu un covoraș. Ei nu dăduseră importanță amănuntului respectiv, însă pe maior acesta îl frapase din prima clipă. Observase că în încăpere se aflau numai două covoare: unul lung, vișiniu cu bordură neagră, care străbătea camera de la un capăt la celălalt și unul mai mic, roșu, de iută, așezat în fața șifonierului.

„Locul lui ar fi în fața patului, nu a șifonierului" se gîndise el cînd îl zărise.

Și-l dăduse la o parte. Sub el se afla o pată mare de sînge. Covorașul era, de asemenea, plin de sînge, dar lucrul nu se observa din cauza culorii sale roșii. Bineînțeles că-l trimisese la laborator.

Maiorul Crișan se instală pe un scaun. Pe masă, în afară de prețioasa scrumieră, se mai aflau un stilou, o sticluță cu cerneală și un caiet gros. Pe copertă un titlu: „Pictura naivă în România". Primele pagini erau acoperite cu un scris mărunt, dar foarte citeț.

„N-a apucat să scrie prea mult, constată maiorul. Locuia aici doar de patru zile. Studiul lui despre «Pictura naivă în România» a rămas neterminat."

Aruncă o privire paginilor scrise, apoi, lăsînd manuscrisul pe masă, se apropie de pat.

„Cei cinci au declarat că la sosirea lor patul era aranjat, de parcă nu dormise nimeni într-însul, își aminti

maiorul. Dar s-au înşelat. Se pune întrebarea: cine a aranjat aşternutul? Victima sau asasinul? Înclin să cred că acesta din urmă. Mi se pare greu de crezut că bătrînul, oricît de pedant ar fi fost, să se fi sculat în zorii zilei ca să-şi facă patul. Doar atunci, în zori, cînd a fost ucis, era în pijama. Desigur că abia se trezise. Sau îl trezise criminalul? Rămîne de stabilit. Deci criminalul este cel care a făcut patul. Îngrijitoarea, la cererea bătrînului, venea să facă ordine numai pe la amiază. De ce a procedat astfel asasinul? Fireşte, a avut un motiv serios. Acelaşi motiv care l-a determinat să acopere pata de sînge din faţa şifonierului cu covoraşul şi să ascundă cadavrul sub pat. Să-l ascundă în aşa fel încît să fie găsit, dar nu prea curînd. Mai precis, să fie găsit cînd cei cinci aveau să se afle în căsuţă."

Îngenunche şi se uită sub pat. Erau şi acolo cîteva pete mai mici de sînge. Cuvertura ajungea pînă aproape de podea, însă, după cum declaraseră cei cinci vizitatori, picioarele cadavrului ieşeau de sub cuvertură. Nu mult. Numai atît încît să le zăreşti dacă te-ai fi aplecat oricît de puţin. De exemplu, ca să-ţi legi şiretul de la pantof sau ca să ridici ceva de pe jos.

„Aşa cum s-a şi întîmplat. Cînd studenta Tina Cernat s-a aplecat să ridice poşeta actriţei Sibila Doreanu, a văzut picioarele cadavrului. Pînă atunci nu-l observase nimeni. Da, îşi spuse maiorul ridicîndu-se, e clar că asasinul nu a vrut să fie găsit cadavrul imediat, de primul care ar fi intrat în căsuţă. Dacă acest lucru i-ar fi fost indiferent, nu l-ar fi ascuns sub pat; l-ar fi lăsat să zacă pe locul unde-l ucisese, adică în faţa şifonierului. În cazul că nu ar fi vrut să fie descoperit deloc sau să fie descoperit mult mai tîrziu, l-ar fi putut ascunde în pădure. Locuri ar fi fost destule. Sau l-ar fi dus în altă parte. Nu, fără îndoială că asasinul a urmărit ca victima lui să fie găsită, dar nu prea curînd. În această privinţă nu mai încape nici o îndoială. Se pune întrebarea: de ce?"

Maiorul Crişan dădu ocol încăperii, apoi se opri în faţa frigiderului. Şi acesta fusese adus de victimă. Îl deschise şi-i cercetă din nou interiorul. Brînzeturi, ouă, conserve, cîteva borcane cu iaurt, suc de roşii, bere.

„Omul se aprovizionase bine, îşi zise maiorul. Se vede că nu voia să se..."

Sosirea locotenentului-major Mircea Ilieş îi întrerupse firul gîndurilor.

— Ei, Ilieşule, care-i situaţia? îl întrebă maiorul. Ai stat de vorbă cu administratorul campingului?

— Da, tovarăşe maior.

— Ai să-mi comunici ce ai aflat ceva mai tîrziu. Mai întîi n-ar strica să arunci o privire mai atentă prin încăpere. Ştiu că ai făcut-o şi mai înainte, însă desigur că n-ai putut observa toate detaliile; erau prea mulţi cei care se-nvîrteau pe aici.

Locotenentul-major Ilieş, un tînăr de douăzeci şi opt de ani, de statură mijlocie, solid, cu păr arămiu şi ochi căprui, cunoştea prea bine teoria superiorului său cu privire la cercetarea cît mai minuţioasă a locului faptei. Aşa că, la rîndul lui, dădu ocol încăperii, străduindu-se să-şi întipărească în minte toate amănuntele. Deschise şi el frigiderul şi şifonierul, cercetă mica nişă care servea drept cameră de baie, apoi răsfoi manuscrisul de pe masă.

Între timp, maiorul se aşezase iar pe un scaun şi-l invită şi pe ajutorul său să-l imite.

— Cum ţi se pare interiorul acestei căsuţe? îl întrebă maiorul. Ai unele observaţii de făcut?

— Am, tovarăşe maior, zise tînărul ofiţer, luînd loc. Interiorul este destul de confortabil. Fiecare lucru se află la locul său, ceea ce îmi permite să trag două concluzii: prima că locatarul căsuţei era un om ordonat şi a doua că asasinul nu pare să fi scotocit prin încăpere. Am precizat că „nu pare", deoarece nu este exclus ca ucigaşul să fi avut la dispoziţie suficient timp ca să facă ordine. Aşa cum a procedat şi cu patul. Avînd în vedere că crima s-a comis între orele două şi cinci dimineaţa, îmi este greu să presupun că victima, chiar dacă suferea de insomnie, să se fi apucat să-şi facă patul. De asemenea, datorită faptului că petele de sînge se găsesc numai în faţa şifonierului şi sub pat, pot afirma că asasinul a cărat victima în braţe. Dacă ar fi tîrît-o, ar fi lăsat urme, halatul mortului fiind năclăit de sînge. Deşi distanţa dintre aceste două mobile nu este mare, totuşi, cum victima avea cel puţin şaizeci şi cinci de kilograme,

presupun că criminalul era un bărbat destul de puternic. Nu-mi vine să cred că o femeie ar fi fost în stare să ducă pe brațe o asemenea greutate.

Locotenentul-major rămase tăcut pentru cîteva clipe. Superiorul său aștептă răbdător. Punea mare preț pe asemenea discuții. Din ele se puteau scoate multe observații interesante, observații care adesea se dovedeau a fi „capătul firului".

— Ar mai fi ceva, tovarășe maior, spuse în cele din urmă Mircea Ilieș.

— Să auzim, făcu maiorul cu un ton încurajator.

— Acest „ceva" este tot în legătură cu interiorul căsuței, ținu să precizeze tînărul. Cînd am remarcat că e confortabil, am făcut de fapt o comparație cu vechile căsuțe ale campingului, care semănau cu niște cutii de lemn. Noile căsuțe, dintre care face parte și cea în care ne aflăm acum, sînt mai spațioase, mai bine mobilate și înzestrate cu confortul necesar. Dar, desigur că locuința victimei este mult mai confortabilă. Și nu numai atît; are și acele obiecte, mobile, bibelouri etc., de care o persoană în vîrstă se atașează și în mijlocul cărora se simte bine. Spun aceasta pentru că victima, deși venise să locuiască aici numai pentru o scurtă perioadă de timp, a ținut totuși, să-și înfrumusețeze interiorul cu cîteva obiecte dragi. Mă refer la cuvertura de lînă, la fața de masă din catifea înflorată, la scrumiera de argint și la pumnal. Or, mi se pare curios că un om de aproape șaptezeci de ani își părăsește apartamentul din oraș, unde trăia printre lucrurile dragi lui, de care-l legau cu siguranță vechi amintiri, ca să se instaleze, fie și temporar, într-o căsuță din campingul de la Făget. Și încă la sfîrșitul lui octombrie.

— Într-adevăr, dacă omul care a procedat astfel nu era un excentric, purtarea lui poate să pară, pe bună dreptate, curioasă, admise maiorul. Bineînțeles, că înainte de a trage o concluzie definitivă, îi vom vizita locuința. Și aceasta o vom face chiar azi. Mai ai de observat ceva?

— Da, tovarășe maior, răspunse subordonatul său. Mă miră lipsa cărților și a notițelor. Victima scria un studiu despre „Pictura naivă în România". E posibil să nu fi avut nici un fel de notițe?

— Este o observație judicioasă, zise Andrei Crișan. Faptul m-a frapat și pe mine. În pustietatea aceasta, pentru un om în vîrstă, cărțile, revistele sînt un divertisment. Fără să mai vorbim de folosirea lor ca sursă de documentare. Însă aici n-am văzut nici o carte, nici un caiet cu însemnări. Nici măcar vreun album cu reproduceri ale unor picturi naive.

— Să fi fost luate de asasin sau de vreunul dintre cei cinci vizitatori? Firește, dacă nu cumva ucigașul este unul dintre ei.

— Nici unul dintre ei nu avea asupra sa așa ceva, îl lămuri maiorul Crișan. Asta însă nu înseamnă nimic: în cazul că le-au luat, le puteau arunca undeva sau chiar arde. Oricum, cercetarea minuțioasă a împrejurimilor căsuței nu ne-a adus nici un fel de indicii. Cel puțin pînă în prezent. Mai ai de făcut vreo remarcă cu privire la locul faptei?

— Doar că e un loc ideal, dacă mă pot exprima astfel, pentru comiterea unei crime, zise locotenentul-major. Pustietate, ceață, posibilitatea de a veni și pleca fără să atragi atenția.

— Așa este. La toate aceste „avantaje" trebuie să-i adăugăm și pe cei cinci „invitați", făcu maiorul. Datorită lor vom avea un car de amprente și tot felul de urme; dacă nici unul dintre ei n-a ucis, atunci adevăratului asasin i-au fost de mare folos, fiindcă mișcîndu-se în acest spațiu strîmt au încurcat sau au șters urmele lăsate de el. Și pentru că veni vorba de urme, încheie maiorul, ce ar fi să mai aruncăm o privire pe aici?

— O cercetare în plus nu strică niciodată, zise Mircea Ilieș, deși . . .

Tînărul ofițer se opri încurcat.

— Știu ce vrei să spui, făcu înțelegător maiorul Crișan. Că echipa tehnică și-a făcut datoria. Sînt și eu convins de aceasta. Dar cred că e bine să ne mai uităm o dată. Nu căutăm amprente, scrum, urme de praf și altele asemenea. Pe noi ne interesează orice. Patului și sertarului șifonierului trebuie să le acordăm o atenție specială.

Cei doi ofițeri se apucară să inspecteze din nou încăperea. Maiorul trase sertarul și amîndoi începură să despăturească articolele vestimentare conținute. Nu des-

coperiră însă nimic. Maiorul Crişan ridică şi hîrtia albă care acoperea fundul sertarului şi găsi un plic de celofan alb. Îl apucă cu batista şi-l examină atent.

— Pe el se zăreşte o urmă vagă a unei amprente, constată el, dar nu este exclus să aparţină fostului locatar. Dealtfel, nu văd la ce ar putea folosi un astfel de plic.

În timp ce superiorul său îşi punea „descoperirea" într-o pungă de plastic pe care o scosese din buzunar, locotenentul-major se străduia să-şi amintească.

— Tovarăşe maior, în asemenea plicuri se pun felicitările.

— Felicitările? făcu acesta surprins.

— Da. Mai precis, felicitările pentru Anul Nou, cu plicul lor cu tot, se vînd ambalate în astfel de punguliţe de celofan, explică tînărul ofiţer.

— Interesant, zise maiorul, însă e cam devreme pentru asemenea lucru. Chiar şi cel mai grijuliu om nu cumpără felicitări pentru Anul Nou în octombrie. Însă, repet, poate că plicul acesta aparţine fostului locatar al căsuţei. Laboratorul ne va da un răspuns sigur. Şi acum, să ne ocupăm şi de pat.

Traseră patul şi cercetară cu atenţie podeaua. În afară de cîteva pete mici de sînge nu observară nimic. Nici cercetarea atentă a aşternutului nu se soldă cu vreun rezultat.

— Să-l punem la loc, zise maiorul Crişan, împingînd patul.

Locotenentul-major îl ajută să împingă şi, atunci, auziră amîndoi un sunet metalic: unul dintre picioarele patului, care era de fier, se izbise de ceva. Tînărul ofiţer îngenunche pe podea şi aprinse un chibrit ca să vadă mai bine.

„Oare ce poate fi? se-ntrebă el. Doar mai înainte ne-am uitat şi nu era nimic."

— Trebuie să fie vreun obiect lîngă unul dintre picioarele patului. Vezi, sînt uşor îndoite, formînd un fel de nişă, constată maiorul Crişan, aplecîndu-se la rîndul lui.

Aprinse şi el un chibrit şi în dosul piciorului aflat chiar lîngă perete zări lucind ceva. Întinse mîna şi, ser-

vindu-se din nou de batistă, apucă obiectul respectiv. Se ridică şi examină la lumină ceea ce găsise.

— O brichetă! spuse mirat locotenentul-major, apropiindu-se. Oare a cui să fie? După cîte mi s-a spus, victima nu fuma; scrumiera de argint servea doar ca podoabă.

Era o brichetă obişnuită, de tip mai vechi. Pe suprafaţa ei strălucitoare fuseseră scrijelate cu un vîrf ascuţit două iniţiale: T. şi M.

— T. M., rosti gînditor maiorul, punînd cu grijă bricheta într-o altă pungă de plastic. Ar putea fi iniţialele unuia dintre cei cinci şi anume ale inginerului Tudor Mladin.

— Cel care ne-a anunţat? exclamă Mircea Ilieş.

— Da. După cum se vede, a pierdut-o pe cînd se afla aici. Sper să fie în stare să ne explice în ce împrejurări s-a întîmplat acest lucru.

— Parcă el şi gestionarul acela, Fărcaş, au scos cadavrul de sub pat. Credeţi că i-a căzut atunci?

— Presupuneri putem face multe, răspunse maiorul, însă pot fi toate greşite. Să vedem ce ne va spune el, inginerul.

„Sînteţi de părere că Tudor Mladin este criminalul?" vru să întrebe locotenentul-major, dar se stăpîni.

— Aveţi dreptate, se mulţumi el să spună. Mă mir însă că n-a fost găsită de la început. Patul a mai fost tras de cîteva ori.

— Aşa-i, recunoscu maiorul Crişan. Se pare că bricheta se înţepenise în acea „nişă" formată de îndoitura piciorului şi abia acum s-a „desprins". De fapt, nici noi n-am fi dat de ea, dacă nu auzeam acel slab zgomot metalic. La prima cercetare era prea mare vînzoleală pe aici şi sunetul era prea slab ca să se audă.

Cei doi ofiţeri terminară verificarea, sau mai corect, reverificarea interiorului căsuţei, fără să descopere alte indicii.

— Nu cred să ne fi scăpat ceva, spuse maiorul aşezîndu-se iar pe scaun şi invitîndu-şi şi subalternul să ia loc. Şi acum, să vedem ce ştim despre victimă. Ţi-ai notat datele din buletinul său de identitate?

— Da, tovarăşe maior.

— Atunci, citeşte-le. În ordinea în care le-ai notat.

— Bine, tovarășe maior. Borza Ieronim, fiul lui Grigore și al Veturiei; născut în 1910, februarie 6, la Oradea; necăsătorit; domiciliat în județul Cluj, municipiul Cluj-Napoca, str. Gruia nr. 43. Posesor al Buletinului de identitate seria T, nr. 895412, eliberat de Miliția Cluj, la 19 aprilie 1972.

— Deci, victima avea șaizeci și opt de ani și locuia într-un cartier destul de liniștit, observă maiorul. Raportează-mi ce ai aflat de la administratorul campingului.

— Mi-a relatat că victima, avocat pensionar, critic de artă și poet, închiriase căsuța săptămîna trecută, dar se mutase numai cu patru zile în urmă. Insistase să i se dea o căsuță cît mai izolată, deoarece avea nevoie de liniște ca să scrie. Nu precizase, firește, ce anume scria. De asemenea, ceruse permisiunea să-și aducă unele obiecte personale ca să-și înfrumusețeze locuința temporară, precum și un mic frigider. Îi explicase administratorului, care nu prea fusese de acord cu aducerea frigiderului, că dorește să-și procure alimente pentru mai multe zile, neavînd intenția să se ducă prea curînd în oraș.

— Pentru cît timp închiriase căsuța?

— Pentru două săptămîni, răspunse locotenentul-major. Curățenie îi făcea îngrijitoarea Ioana Mantu. La cererea lui Borza, femeia venea să facă rînduială numai pe la amiază.

— De ce atît de tîrziu?

— Pentru că Borza îi spusese că dimineața scrie și nu vrea să fie deranjat. În timp ce femeia deretica, el se plimba prin pădure.

— Trebuie să mai discutăm cu ea, zise maiorul. Altceva?

— Administratorul a declarat că Ieronim Borza nu mai locuise în camping.

— Cîte căsuțe mai sînt ocupate? întrebă maiorul. Vara pe aici e plin de turiști, însă acum nu cred că are prea mulți clienți.

— Așa este. În afară de aceasta, mai sînt închiriate și locuite două căsuțe. Locatarii sînt următorii: Leontin Crețan, cunoscutul scriitor și tinerii căsătoriți Alexandru și Liliana Lobonțiu. N-am reușit să stau de vorbă cu ei, fiind plecați cu toții; scriitorul Crețan la o ședință

a Asociației Scriitorilor, iar tînăra pereche în oraș. Nu prea cred însă ca aceste trei persoane să fi observat ceva, deoarece căsuțele lor se află în partea opusă a pădurii. M-am interesat dacă Ieronim Borza a fost vizitat de cineva de cînd s-a instalat aici. Răspunsul a fost negativ. Firește, cu excepția vizitatorilor de azi. În schimb, am aflat că Borza, în prima zi, a fost adus la camping cu mașina de către o rudă de-a lui, un văr. Acesta din urmă, ajutat de unul dintre paznici, a cărat în căsuță frigiderul. Cu paznicul Ilarie Sfetca n-am discutat încă; abia la orele 14 intră în serviciu.

— Prin urmare, spuse maiorul, în afară de cei cinci vizitatori, va trebui să stăm de vorbă cu îngrijitoarea Ioana Mantu și cu paznicul Ilarie Sfetca. Cei care au fost de serviciu astăzi nu au observat nimic deosebit. Au pomenit numai de o tînără care a întrebat în ce direcție este căsuța cu numărul 57 și de „o doamnă frumoasă care se afla la volanul unei mașini". Se refereau la studenta Tina Cernat și la actrița Sibila Doreanu. Poate că oamenii din personalul campingului își vor aminti unele amănunte cînd se vor mai liniști.

— Din păcate, din cauză că activitatea campingului este redusă, în afară de administrator, personalul se compune numai dintr-o îngrijitoare și doi paznici, spuse locotenentul-major, nu prea încîntat de datele pe care le obținuse.

— Ceva tot vor fi remarcat ei, zise maiorul. Oricum, din cercetările efectuate pînă acum reiese limpede că nu jaful a fost mobilul crimei. Victima avea asupra sa un ceas și un inel de aur, fără să mai vorbim de scrumiera de argint și de bani. Nimic n-a fost furat.

— Poate că asasinul n-a avut timp să ia..., începu locotenentul-major, dar se întrerupse. Nu. Greșesc, recunoscu el. Odată ce a putut face ordine în căsuță, înseamnă că criminalul...

— Ne vom ocupa și de mobil, îl întrerupse maiorul. Pînă una alta să aruncăm o privire la locuința lui Ieronim Borza. Procurorul ne așteaptă și formalitățile au fost îndeplinite.

Cei doi ofițeri părăsiră căsuța cu numărul 57, lăsînd un om de pază. Maiorul socotise acest lucru necesar ca

să evite surprizele. În drum, opriră la sediu și locotenentul-major Ilieș lăsă plicul de celofan și bricheta la laborator.

10

Vetuța Pantea era o fiică supusă și ascultătoare, dar de data aceasta, cînd maică-sa începu să-i critice bărbatul, se revoltă.

— Ion e om bun și n-are nici o vină, protestă ea cu ochii în lacrimi.

— Dacă-i om bun, cum de o ajuns la Miliție? replică mama ei, o țărancă trupeșă din Bonțida.

— Pentru cercetări, o lămuri repede Vetuța.

— Nu prea-mi vine a crede, i-o-ntoarse bătrîna. Pe ăilalți i-or lăsat acasă, pe el nu.

— Au să-l lase curînd și pe Ion al meu, zise Vetuța, deși în sinea ei nu era deloc sigură de acest lucru. Își dădea seama că situația soțului ei nu era deloc ușoară; oricum, avea cazier și fusese găsit în încăperea unde zăcea un om asasinat. Bineînțeles, nici măcar pentru o clipă nu se gîndise că el ar putea fi ucigașul. Era sigură de nevinovăția lui și ceea ce o îndurera cel mai mult era faptul că nenorocirea îl lovise tocmai acum cînd găsise o slujbă bună și era atît de dornic să muncească, să se desprindă pentru totdeauna de greșelile din trecut.

— Apăi, draga mamii, Ion ăsta al tău, numa năcazuri ț-o adus. Că de cînd v-ați luat laolaltă numa de lacrimi ai avut parte. Pînă amu nu și-o văzut de treabă, o fost hoț, o stat la pușcărie, dară nu i-o vinit mintea la cap. Amu o ajuns și ucigaș ca . . .

— Ion nu-i ucigaș, o întrerupse fiica ei, tremurînd de indignare. N-a luat viața nimănui. E nevinovat.

— Dacă era fără nici o vină, nu-l țineau la Miliție. Asta . . .

— Mamă, nu-ți dau voie să-mi ponegrești bărbatul, strigă Vetuța, cuprinsă de disperare. Dacă a greșit înainte a fost și vina mea că l-am tot bătut la cap. Da, eu, în loc să-l întîmpin cu un cuvînt bun, îl sîcîiam ba cu una, ba cu alta. Și, fie vorba între noi, dumneata mă îndemnai să-i tot amintesc de banii ăia pentru mobile, de zisese că-i are. Vezi, deci . . .

— Văd, o întrerupse maică-sa, că Ion al tău îi un sfînt și că numa tu porți vina păntru fărădelegile lui, bătu-l-ar ăl de sus să-l bată. Cît dăspre banii de mobilă aveam direptate. Dară nu să lăudase cînd o vinit la mine de te-o cerut că are vro șaișpe mii de lei păntru mobilă? Și după nuntă n-o făcut el pe mutu? Că n-o dat nici un ban ca să vă puneți și voi casa în rînd. Uite, ești măritată cu el de aproape patru ani și nici amu n-ai ce-ți trebe, că ai trăit numa din leafa ta. Prăpăditu de Ion o stat mai mult pîn pușcărie. Săraca-n de mine, d-aia te-am născut pe lume și te-am crescut ca pe o floare ca să ajungi nevastă de pușcăriaș?

Vocea bătrînei se frînse și ochii i se umeziră. Vetuța, deși supărată de acuzațiile pe care i le aducea soțului ei, se stăpîni. Știa că maică-sa, rămasă văduvă din primii ani de căsnicie, o crescuse cu mari sacrificii și, cu toate că o ceruseră destui, nu se recăsătorise, fiindcă nu voise ca fiica ei să aibă tată vitreg.

— Dragă mamă, zise ea pe un ton ceva mai potolit, știu cît de mult ții la mine și cît te-ai zbătut ca să mă crești și să mă-nveți o meserie, dar crede-mă că în privința lui Ion al meu te înșeli. A greșit, ce-i drept, însă nu-i numai el de vină că a apucat-o pe un drum . . .

— Ba, numa el îi de vină, o întrerupse iar bătrîna. Și nu-i om de treabă. Că dacă era n-avea ce căta la ăl de o fost omorît. S-o fi dus iară după v-un furtișag.

— Nu-i adevărat, strigă Vetuța. S-a dus la întîlnirea aceea, deoarece credea că e vorba de o moștenire. Și eu l-am îndemnat să se ducă.

— No, că aiasta-i bună! făcu maică-sa cu vădită ironie. Cine să-i lase lui moștenire? Unui neisprăvit ca dînsul?

Vetuța, cuprinsă de furie, uită de respectul filial și era să-i dea aprigei sale mame un răspuns tăios, cînd se auzi soneria de la intrare.

„Poate că s-a întors Ion", se gîndi ea și se repezi la ușă.
Însă bărbatul care sunase îi era necunoscut.
— Sînteți tovarăşa Elisabeta Pantea? o întrebă el.
Vetuța îl privi surprinsă.
— Da, îi răspunse ea.
— Sînt maiorul Andrei Crișan, de la Miliție, se prezentă el.
Femeia tresări, speriată.
— Am putea sta de vorbă cîteva minute? spuse maiorul zîmbind.
Observase teama din ochii ei și voia s-o liniștească.
— Sigur, poftiți, făcu Vetuța, dîndu-se la o parte ca să-l lase să intre.
Soții Pantea locuiau într-un apartament confortabil, de două camere, într-un bloc nou din cartierul Mănăştur.
„Apartamentul e frumos, dar mobilierul cam... sumar, își spuse maiorul, remarcînd că încăperea unde-l condusese soția lui Pantea era «mobilată» doar cu o masă, patru scaune, un divan și un cuier. Nici nu-i de mirare, avînd în vedere că Ion Pantea, din cei patru ani de căsnicie, mai bine de jumătate i-a petrecut la închisoare".
— Mamă, dumnealui este tovarășul maior Crișan. De la Miliție, îl prezentă Vetuța unei bătrîne falnice, instalată pe divan, cu cîteva perne la spate.
— Bine ați venit, tovarășe maior, zise ea ridicîndu-se. Luați loc.
Maiorul se înclină ușor și vru să se așeze.
— Nu pe ăla! exclamă bătrîna, care se reașezase pe divan. Ăla e cam sclab de picioare. Stați pe ăstalalt, cu răzămătoare înaltă.
Andrei Crișan se instală pe scaunul indicat, în timp ce Vetuța își plecă fruntea rușinată.
— Ce să-i faci? continuă maică-sa. N-au nici de unele, tovarășe maior, că jinere-meu o stat mai mult...
— Mamă, o întrerupse Vetuța, fulgerînd-o cu privirea, dumnealui știe totul despre Ion, așa că n-are rost să-i spui unde a stat.
— Locuiți aici? o întrebă maiorul pe bătrînă.

— Nu, tovarășe maior, răspunse aceasta cu obidă, că dacă aș fi locuit aici, cu dînșii, l-aș fi ținut din scurt pe prăpăditul ăla de jinere-meu și n-ajungea unde-o ajuns.
„Nu-ncape îndoială că l-ai fi ținut din scurt, gîndi Andrei Crișan, stăpînindu-se cu greu să nu zîmbească. Aprigă femeie!"
— Mamă, te rog, făcu Vetuța, gata să izbucnească.
— Ați venit de mult la fiica dumneavoastră? vru să știe Crișan.
— Da de-unde! Am vinit azi-dimineață, că mi-o trîmis vorbă Vetuța mea că bărbatu-su o dat iar de năcaz. Cînd am aflat una ca aiasta, parcă m-ar fi pălit careva cu maiu în cap! Că de cînd s-or luat, biata fată-mea numa de of și vai are parte. Ei, și cum vă spuneam, cînd am auzît că Ion e iar „înlontru" m-am grăbit să vin încoace și am adus și niscai bucate. Că de sclabă ce-i o suflă vîntu. M-am suit pe trin și iată-mă-s!
— Prin urmare, zise maiorul, cînd au primit scrisoarea și ginerele dumneavoastră s-a dus la întîlnirea de la Făget, dumneavoastră nu erați aici?
— Nu, nu eram, răspunse bătrîna, că dacă eram nu-l lăsam să se ducă. Apăi, cine era să-i lase lui moștenire, mă rog frumos? Mai bine își vedea de slujbă.
„Sigur că ar fi fost mai bine, își spuse maiorul. Însă, din păcate, nu și-a văzut."
— La ce oră a plecat ieri soțul dumneavoastră de acasă? o întrebă el pe Vetuța, care era tot mai indignată de răspunsurile mamei ei.
— Ieri a fost 23 octombrie, preciză ea, ziua cînd trebuia să se întîlnească cu avocatul care ne-a trimis scrisoarea.
— Da, se mulțumi să spună maiorul.
— A plecat de acasă pe la șapte dimineața, continuă femeia.
— Și cu o seară înainte? întrebă el.
— N-a ieșit deloc din casă, spuse Vetuța. Alaltăieri dimineață a fost la Oficiul de repartizare al forțelor de muncă și a primit repartiție pentru Întreprinderea de reparații auto. Serviciul îi convenea lui Ion. Am tot vorbit despre asta și despre moștenire. După masă a făcut niște cumpărături. La complexul de lîngă noi. Pe urmă, n-a mai ieșit nicăieri. Adică de pe la șase seara n-a mai

plecat nicăieri. Lenuca, fetița noastră, e cam bolnavă și am stat acasă s-o îngrijesc. Știți, încă n-are trei ani. Acum e ceva mai bine și mîine-poimîine am să mă pot duce la lucru.

— Deci, soțul dumneavoastră a fost acasă în noaptea de 22 spre 23 octombrie, zise maiorul.

Vetuța ezită o fracțiune de secundă.

— Sigur, sigur că a fost, se grăbi ea apoi să spună.

Ezitarea ei nu scăpă nici maiorului, nici bătrînei. Dar, spre surprinderea lui, aceasta nu făcu nici un comentariu.

„Ceva nu-i în regulă“, gîndi Andrei Crișan.

Elisabeta Pantea era foarte palidă, iar ochii ei mari, albaștri, păreau imenși din cauza cearcănelor.

— Cred că ar fi mai bine să nu-mi ascundeți nimic, rosti maiorul cu blîndețe.

— Tovarășul maior are direptate, zise și bătrîna. De ce să-l aperi pe ...

— Nu-l apăr, izbucni Vetuța. Nu e cazul să-l apăr. Ion e nevinovat. Pe dumneata, mamă, te rog să-l lași în pace. Știu că nu ți-a plăcut că m-am măritat cu el; ai fi vrut să mă dai după Gavriluț, feciorul lui nea-Ghirișan, vecinul dumitale. Dar eu pe Ion l-am ales. El este și va rămîne soțul meu. Așa să știi, mamă.

„Ei, așchia nu sare departe de trunchi, gîndi maiorul. Fata are firea la fel de aprigă ca maică-sa.“

— Fă cum vrei, fata mamii, zise aceasta cu un aer spășit. Eu ț-am vrut numa binele.

— Acum nu de dumneata e vorba, i-o tăie Vetuța. Tovarășe maior, i se adresă ea ofițerului, mă bucur că ați venit la noi. Dacă n-ați fi făcut-o, m-aș fi dus eu la dumneavoastră. Voiam să vă spun totul. Ion al meu n-are nici o vină. Nu că mi-e bărbat și că vreau să-l apăr; ăsta-i însă adevărul. Și el și eu am luat scrisoarea aceea în serios. Vedeți, Ion a avut o rudenie, un văr dulce de-al tatălui său, care n-avea copii și era văduv. Vărul a murit cînd Ion era la închisoare. Fusese om cu stare și ne-am gîndit că-l lăsase moștenitor pe Ion. Ce-i drept, vărul avea o soră, dar, după cum spunea soțul meu, nu se înțelegea cu ea. În schimb, cu tatăl lui Ion se aveau ca frații. Era firesc să credem că ...

— Păntru moștenire te cheamă la notarăș, nu în pădure, o întrerupse maică-sa, pe care, după cum se vedea, fiica ei o pusese la curent cu conținutul scrisorii.

— Așa-i, recunoscu Vetuța, dar tocmai din cauza acelei surori ne-am gîndit că avocatul voia să se întîlnească cu Ion într-un loc mai ferit, ca să stea de vorbă în tihnă. Vă rog să mă credeți, tovarășe maior, că amîndoi am întors problema pe toate fețele fără să-i putem da de capăt. Pînă la urmă ne-am spus că n-are rost să ne frămîntăm mintea. Ne-am hotărît ca Ion să se ducă la întîlnirea de la Făget și să afle de la avocatul care ne-a trimis scrisoarea cum stau lucrurile.

— Nu v-ați gîndit că ar putea fi vorba de o farsă? o întrebă maiorul.

— Nu, că n-avea cine să-i facă lui Ion farse, răspunse prompt Vetuța. Se vedea că scrisoarea era scrisă de un om cu carte și nici unul dintre cei cu care bărbatu-meu stătuse la închisoare n-ar fi fost în stare să o scrie. Cît despre foștii lui tovarăși de muncă, cred că aveau ceva mai bun de făcut decît să-i ...

— Decît să-i trimeată răvașe unuia care abia ieșise de la răcoare, zise mama ei, luîndu-i vorba din gură. Ce-i drept, e drept. Aia de la Cefereu, unde o lucrat jinere-meu înainte, erau oameni sărioși; nu să țîn ei de glume dîn astea. Și, dacă-i să spunem lucrurilor pe nume, nici n-o fost glumă cu scrisoarea aceea, că doar l-o băgat la apă. Asta-i.

„Cam așa-i, recunoscu maiorul în sinea lui. Se comite o crimă și la locul faptei este surprins un individ care nu numai că are cazier, ci pe deasupra abia a fost eliberat din penitenciar. Nici că se putea găsi un «suspect» mai potrivit. Bătrîna are dreptate: cel care i-a trimis lui Pantea epistola cu pricina a urmărit să-l bage la apă. Se pune însă întrebarea: de ce i-a «invitat» și pe ceilalți? Să fie oare unul dintre ei autorul scrisorii? Și Mladin? Trebuie să stau de vorbă cu el cît mai curînd.“

— Soțul dumneavoastră are dușmani? o întrebă el apoi pe Vetuța.

— Nu știu să aibă, dar ...

Femeia se opri ezitînd.

— S-ar putea ca unii dintre aceia cu care a fost la închisoare să aibă dușmănie pe dînsul, că vrea să mun-

cească cinstit, zise ea în cele din urmă. Însă nu știu cine sînt.

„Nu, nu cred că niște borfași de teapa acelora cu care se-nhăitase Pantea ar fi fost capabili să pună la cale o combinație atît de diabolică, își spuse maiorul. Și, dealtfel, ei nici n-ar fi avut de unde să cunoască adresele celorlalți patru."

— Totuși, așa cum v-am mai declarat, nu cred că vreunul dintre cei cu care-a fost Ion la închisoare să fie în stare să scrie o scrisoare ca aceea, ținu să precizeze Vetuța, de parcă i-ar fi ghicit gîndul.

— V-aș ruga să-mi mai răspundeți la două întrebări, zise el, evitînd s-o aprobe sau s-o dezaprobe. Prima este: de ce a plecat soțul dumneavoastră la Făget la șapte dimineața, cînd întîlnirea era pentru ora nouă?

— Pentru că voia să cerceteze împrejurimile, răspunse Vetuța fără nici o ezitare.

— De ce? vru să știe maiorul.

— Ca să fiu sinceră, m-am mirat și eu văzîndu-l că se pregătește să plece atît de devreme, dar cînd l-am întrebat de ce-i atît de grăbit mi-a zis: „Drumul e lung, autobuzele circulă mai rar în direcția Făgetului și n-aș vrea să întîrzii. Și apoi nu strică să arunc o privire prin împrejurimi."

— Mda, făcu maiorul.

— Poate că se temea să nu aibă încurcături, îl lămuri Vetuța.

— Ce fel de încurcături?

— Cu rudeniile, îi explică femeia. Noi, mai ales eu, ne-am gîndit că poate sînt și alți moștenitori. Doar vărul lui taică-său avea o soră. Se putea să mai fie și alții doritori să pună mîna pe avere.

„Ce planuri și-au făcut! se minună maiorul. Lucrul însă nu trebuie să mi se pară ciudat: adeseori oamenii, chiar și cei mai inteligenți, își iau dorințele drept realități. Adică, dacă doresc cu ardoare ceva, oricît de imposibil de realizat ar părea acel «ceva», ajung să se convingă de contrariul. Cum spune un înțelept proverb popular, «își închipuie că tot ce zboară se mănîncă»."

— Poate de aceea s-a hotărît Ion să cerceteze ce-i prin preajma căsuței cu pricina, continuă Vetuța, confirmîndu-i presupunerile. Mie nu mi-a spus, dar acuma

gîndesc că se temea să nu dea peste vreo rudenie. Ar fi putut sta careva la pîndă acolo. Moștenirea avea mare însemnătate pentru noi. Ne lipsesc multe și...

— Așa-i, o întrerupse din nou maică-sa. O moștenire nu le-ar fi stricat deloc, da vezi că n-o fost nimica. Ați îmblat amîndoi după cai verzi pe pereți. Oameni în toată firea și parcă ați dat în mintea copiilor, Doamne iartă-mă!

„Au pățit-o și alții mai deștepți", își spuse maiorul, dar se feri să-i dea dreptate bătrînei.

— Dumneata mamă vorbești așa acum, cînd știi că n-a fost la mijloc nici o moștenire, însă dacă ai fi citit scrisoarea sînt sigură că ai fi judecat ca și noi, replică necăjită Vetuța.

— Și-acum a doua întrebare, se grăbi să continue maiorul, observînd aerul bătăios al bătrînei.

Nu voia să asiste la o nouă dispută. Dealtfel, cele auzite pînă atunci explicau oarecum faptul că Ion Pantea, înainte un meseriaș cinstit, devenise după căsătorie un obișnuit al bufetelor.

— V-aș ruga să-mi spuneți, ce s-a întîmplat în noaptea de 22 spre 23 octombrie.

— Unde? întrebă Vetuța.

— Aici, în apartamentul dumneavoastră, preciză maiorul.

— Aici? Ce să se întîmple? se miră ea.

— Aceasta mi-o veți spune dumneavoastră, zise maiorul Crișan.

— Nu înțeleg, făcu femeia încurcată.

„Ba, înțelegi foarte bine", gîndi ofițerul, dar își păstră părerea pentru sine.

— Am să fiu mai concret, rosti el liniștit. Vă rog să-mi povestiți cum v-ați petrecut timpul.

— În noaptea de 22 spre 23 octombrie?

— Da.

— Păi, pe la nouă am cinat. Pe urmă, am stat amîndoi lîngă fetiță, că era bolnavă. Pe la miezul nopții l-am trimis pe Ion să se culce, doar a doua zi trebuia să meargă la întîlnirea cu avocatul. Cel puțin așa credeam noi atunci; că avea să se întîlnească cu un avocat. Nu bănuiam ce ne așteaptă... Da, cam asta e tot, încheie ea.

— Unde se află patul fetiței? întrebă maiorul.

— Dincolo, adică în camera cealaltă, răspunse Vetuța. Acolo dormim. Însă . . .

Femeia tăcu descumpănită. Se temea că vorbise prea mult. Pentru maior lucrurile erau clare: Ion Pantea se culcase în camera unde se aflau ei acum, cameră care comunica direct cu holul, iar soția lui rămăsese în dormitor, lîngă copila bolnavă. Nu este exclus ca, istovită de veghe, să fi ațipit. Și îi era teamă să continue. Fiindcă, cele două încăperi nu comunicau între ele și deci Ion Pantea ar fi putut părăsi locuința în timpul nopții fără ca ea să-l audă!

„Așadar, Ion Pantea nu are alibi, își spuse maiorul. Între două și cinci dimineața ar fi avut tot timpul să se ducă la Făget, să-l ucidă pe Ieronim Borza și să se întoarcă acasă, fără ca soția lui să prindă de veste. Elisabeta Pantea nu poate afirma cu certitudine că în noaptea de 22 spre 23 octombrie soțul ei n-a părăsit casa și tocmai de aceea se teme."

— Însă? întrebă el, observînd că tăcerea femeii se prelungea.

— Tovarășe maior, am să vă urmez sfatul și n-am să vă ascund nimic, murmură Vetuța cu ochii în lacrimi. Eu am rămas în dormitor, la căpătîiul Lenucăi. Dar am ațipit. Nu pentru mult timp. Ion s-a culcat în camera asta, pe divan. Totuși, n-a plecat nicăieri. Vă rog să mă credeți. L-aș fi auzit. E nevinovat. Pentru nimic în lume n-ar fi luat viața unui om. Am spus-o și colegilor dumneavoastră care au fost ieri pe aici.

Maiorul Crișan o privi cu milă. Mult mai pătimise biata femeie!

— Dacă n-aș fi sigură de nevinovăția lui, aș fi încercat să ascund adevărul, zise ea.

Glasul ei își recăpătase fermitatea și își șterse ochii cu o mișcare furioasă, parcă rușinîndu-se că dăduse dovadă de slăbiciune.

„Da, Ion Pantea n-are alibi sigur, însă nici eu nu cred că e vinovat, își spuse maiorul. Dacă l-ar fi ucis pe locatarul căsuței între două și cinci dimineața, nu s-ar fi reîntors la Făget la orele nouă și n-ar fi intrat în căsuță."

— Să sperăm că nici soțul dumneavoastră nu va încerca să ascundă adevărul, se mulțumi el să observe. Să sperăm că își dă seama cît este de important pentru el să fie sincer.

— Va fi sincer, sînt sigură că va fi sincer! exclamă Vetuța. Acum știu că cineva a vrut să dea vina pe Ion al meu. Nu era nici o moștenire. Da, cineva îi voia răul.

„Sînt convins că așa este, își spuse maiorul Crișan. Ce rol au însă ceilalți patru?"

— Dacă are să relateze totul cu sinceritate, atunci are să fie bine pentru el, o asigură maiorul.

— Și o să-i dați drumul? întrebă Vetuța tremurînd.

— S-ar putea, răspunse maiorul Crișan, ferindu-se să facă promisiuni.

— Vezi, mamă? Tovarășul maior a spus că or să-i dea drumul lui Ion, rosti ea cu glasul sugrumat de emoție.

— Tovarășul maior o spus că „s-ar putea", n-o spus că e sigur, replică arțăgoasa bătrînă, dornică să aibă ultimul cuvînt.

11

Nori vineții, mînați de vîntul rece care sufla dinspre munții Gilăului, se fugăreau pe cerul plumburiu. În lumina difuză a acelei zile de toamnă sobrietatea fațadelor cenușii ale clinicilor universitare devenea apăsătoare. Frunze galbene și ruginii coborau spre pămîntul umed, descriind volute ciudate. Frasinii și stejarii își înălțau crengile negre spre cer ca într-o rugă mută; brazii argintii și albaștri, învăluiți în panglici lungi de ceață, aveau un aspect fantomatic. Fără larma veselă a studenților din anul întîi al Facultății de Medicină generală, te-ai fi putut crede în parcul unui castel scoțian bîntuit de stafii.

Tina Cernat se opri nehotărîtă în capul scărilor, iar Ștefan Celaru, care o urma, făcu la fel. Colegii lor pă-

răseau în grupuri mai mari sau mai mici amfiteatrul Institutului de Fiziologie, unde asistaseră la un curs de biofizică. Cei mai mulți comentau expunerea deosebit de interesantă a profesorului universitar Domițian Lapteș.

— Ce faceți? Voi nu veniți? li se adresă colegul lor Grachus Bulzan, apropiindu-se de ei. Se vede că încă nu v-ați revenit după demonstrația aceea cu cîinele, continuă el fără să le aștepte răspunsul. Profesorul a fost grozav! Nu degeaba este considerat o somitate pe plan mondial. Ceea ce ne-a arătat nouă e un fleao pentru dînsul. La Congresul de la Buenos-Aires i-a uluit pe toți cu capul acela de cîine fără trunchi, „capul izolat" cum i se...

— Vorbești de parcă ai fi fost acolo, îl întrerupse Ștefan ironic.

— Bineînțeles că nu am fost, zise Grachus, însă am văzut totul la televizor și am citit articolul publicat de profesorul Lapteș în „Revista științelor medicale". Hai să mergem. Pe drum, am să vă explic și vouă despre ce e vorba. A fost ceva nemaipomenit, vă asigur.

— Eu mai rămîn, se grăbi să spună Tina.

Nu-l simpatiza deloc pe colegul ei Grachus Bulzan. Deși nu era băiat rău, acesta avea obiceiul de „a readuce oamenii pe pămînt" sau „de a prezenta lucrurile în adevărata lor lumină" cum obișnuia el să se exprime. Și nu-l interesa dacă celorlalți „readucerea pe pămînt" sau „prezentarea" lui le era sau nu pe plac. După părerea lui „toți oamenii trebuie să fie realiști și să nu se lase robiți de un romantism desuet". Ca urmare, cînd auzea vreun coleg îndrăgostit rostind cu o privire visătoare că părul fetei dragi este auriu ca spicele de grîu, Grachus Bulzan „îl readucea pe pămînt" explicîndu-i că, fără îndoială, aleasa lui folosește șamponul Lux nr. 6 pentru părul blond deschis; iar în cazul că lua parte la o excursie și auzea pe cineva exprimîndu-și admirația pentru trilurile armonioase ale păsărelelor, incorigibilul Grachus socotea de datoria lui să-i atragă atenția că savantul maghiar Szöke Péter a întemeiat o nouă știință și anume ornitomuzicologia, conform căreia cîntecul păsărilor nu este altceva decît un complex de semnale, avînd o semnificație biologică strict informațională. Cunoscînd

obiceiurile „realistului" ei coleg Tina Cernat îl evita întotdeauna.

„În starea mea sufletească numai o discuție despre un cap de cîine desprins de trunchi mi-ar mai trebui", gîndi ea necăjită.

— Vrei să mai rămîi? făcu mirat Grachus.

— Da. O... o aștept pe Delia, zise repede Tina.

— N-are rost s-o aștepți; Delia a plecat printre primii, o lămuri „realistul" Grachus.

— Cum de n-am văzut-o? murmură fata încurcată, nemaiștiind ce să inventeze.

— E firesc, odată ce a șters-o pe ușa cealaltă, rosti colegul ei triumfător.

Sprîncenele frumos arcuite ale Tinei se încruntară ușor; cuvintele lui Grachus constituiau încă o dovadă că Delia Balș o ocolea. În ciuda felului ei aiurit de a se machia și îmbrăca, Tina o simpatiza pe Delia și-i plăcea să stea de vorbă cu ea. Or, de cîteva zile observase că excentrica ei colegă o evită. Împotriva evidenței, sperase că se înșală, însă spusele lui Grachus Bulzan o sileau să admită realitatea.

— Prin urmare, continuă el, poți veni liniștită cu noi. Ard de nerăbdare să vă povestesc despre extraordinara experiență a profesorului Lapteș.

Fata își plecă fruntea resemnată. Nu vedea cum ar fi putut scăpa de „conferința" teribilului Grachus!

— Scuză-ne, dragă Grachus, zise atunci Ștefan Celaru, dar azi nu te putem însoți. Tina trebuie să-și viziteze verișoara, care-i internată la Ginecologie, și eu i-am promis s-o însoțesc.

Tînăra, uluită, nu fu în stare să scoată o vorbă.

— La Ginecologie? E... suferindă? se interesă „realistul".

— Oarecum, se grăbi să-l lămurească Ștefan. A născut doi gemeni.

— Și ce legătură ai tu cu verișoara Tinei?

— Am, că soțul ei mi-a fost coleg de liceu, veni prompt răspunsul.

— Ei, dacă-i așa, vă las, făcu dezamăgit Bulzan, dîndu-și seama că pierduse prilejul să le țină „prelegerea" despre capul de cîine fără trunchi. Servus, pe mîine! le strigă, coborînd în fugă scările Instiutului.

Voia să ajungă din urmă un grup de colege cărora să le împărtășească bogatele sale cunoștințe despre Congresul de Fiziologie de la Buenos-Aires.

Cum Tina continua să rămînă locului, privindu-l uluită, Ștefan Celaru o apucă de braț.

— Sper că nu te-ai supărat din cauza minciunilor pe care i le-am debitat lui Grachus, spuse el vădit îngrijorat. Am avut însă impresia că nu erai deloc dispusă să asculți „expunerea" colegului nostru. Oare m-am înșelat?

— Nu, nu, îl asigură fata, și îți mulțumesc din inimă că m-ai salvat. Ce de povești ai inventat! Verișoara mea, gemenii și soțul ei care, culmea, ți-a fost coleg de liceu! Ai fost tare drăguț, încheie ea zîmbind.

— În sfîrșit, surîsul s-a ivit din nou pe buzele tale! exclamă Ștefan bucuros. Dacă Grachus m-ar auzi, precis că s-ar apuca să-mi demonstreze că, de fapt, surîsul este doar o contracție a mușchilor orbicular al buzelor și marele zigomatic!

— Așa-i, zise Tina izbucnind în rîs.

— Mergem? o întrebă colegul ei vesel.

— Da.

Cei doi tineri coborîră scările Institutului de Fiziologie și, străbătînd parcul clinicilor, ieșiră în stradă.

— Încotro? întrebă Ștefan Celaru, observînd necăjit că chipul frumoasei lui colege se întristase din nou.

— Spre casă, răspunse fata.

Porniră, pășind tăcuți unul lîngă altul. Deodată Tina Cernat se opri.

— Ștefan, știi ..., eu ... trebuie să-ți vorbesc. Este ceva ... grav. Voiam să-ți povestesc totul chiar a doua zi, însă ... însă n-am îndrăznit ...

— De ce? Nu ți-am spus că îți stau oricînd la dispoziție? zise tînărul emoționat. De la o vreme ești mereu abătută, preocupată. Am fost și sînt foarte îngrijorat din cauza ta.

— Dar e ceva grav, ceva deosebit de grav, insistă fata.

— Orice ar fi, voi face totul ca să te ajut.

— Orice? Chiar ..., chiar și o crimă? rosti ea cu greutate.

— O crimă? făcu el uimit. Despre ce crimă vorbești? Ce s-a întîmplat cu tine, draga mea?

„Draga mea! Niciodată nu mi-a spus așa", se gîndi Tina tulburată.

Își privi colegul de parcă atunci îl vedea pentru prima oară. Ochii lui castanii o priveau cu îngrijorare. Și nu numai cu îngrijorare; cu duioșie, cu dragoste. Da, cu dragoste! Cum de nu-și dăduse seama pînă atunci?

— Ștefan, tu ..., începu ea și se opri încurcată.

— Da, Tina, te iubesc, îi răspunse el simplu. Cred că m-am îndrăgostit de tine din primul minut. Uneori chiar mi se pare că te iubesc de mult, că te cunosc de cînd lumea. Aș fi vrut să-ți spun că te iubesc într-un decor mai romantic, nu la un colț de stradă, bătută de vînt. Dar, sînt fericit că ți-am mărturisit ce simt pentru tine. Locul nu are importanță.

— Nu, n-are, recunoscu fata. Cred, adică nu ..., sînt sigură, da, sînt sigură că și eu te iubesc. Totdeauna mă simt atît de ..., atît de bine lîngă tine!

— Draga mea, șopti emoționat Ștefan, luîndu-i mîna.

Stăteau acolo, neclintiți, copleșiți de fericire.

— Servus, fraților! Ce ați rămas așa, stană de piatră? le strigă un coleg, trecînd grăbit pe lîngă ei.

Cei doi tineri revenîră la realitate și, ținîndu-se de mînă, își continuară la rîndul lor drumul.

— Deci, nu-ți pasă că e vorba de o crimă? întrebă Tina.

— Nu, nu-mi pasă, dar ar fi bine să mă lămurești și pe mine. Ca să te pot ajuta, adăugă Ștefan, căruia de cînd aflase că fata visurilor lui îl iubește i se părea că plutește.

— S-o luăm pe străzi mai lăturalnice, propuse ea, ca să-ți pot povesti ce mi s-a întîmplat. Te-aș pofti la mine, însă e ora mesei și doamna Gîltan s-ar putea supăra.

— Vai, cît sînt de zăpăcit! exclamă Ștefan. De ce să umblăm aiurea cînd sînt cu mașina?

Tînărul își cumpărase cu banii adunați pe vremea cînd urma liceul un Trabant vechi și cam hîrbuit. Pe Tina o dusese acasă cu mașina numai de cîteva ori, deoarece „Trăbănțelul" cum, îl alinta el, se defecta des.

— Parcă era la reparat? se miră ea.

— Era, dar ieri am scos-o. Am lăsat-o în parkingul de lîngă Casa de cultură a studenților. Ce zici? Opresc mașina pe o stradă liniștită și discutăm nestingheriți.

— Foarte bine, aprobă Tina bucuroasă. Cel puțin vom fi apărați de vînt.

Se îndreptară în fugă spre parking și se urcară în Trabant. Ștefan se instală la volan și Tina se așeză lîngă el.

Găsiră curînd o stradă mai retrasă și tînărul opri motorul.

— Te ascult, scumpa mea, zise el, cuprinzîndu-i umerii cu brațul.

Tina rămase pentru cîteva clipe tăcută. Îi plăcea să simtă brațul lui în jurul umerilor ei; gestul lui afectuos îi dădea curaj.

— Totul a început cu o scrisoare, rosti ea în cele din urmă. Cineva, care se dădea drept avocat...

Povesti totul, fără să omită vreun amănunt.

— Nenorocirea este că nu am alibi, mai precis, nu am cine să-mi confirme alibiul, încheie ea. Camera în care dorm este cam izolată și dealtfel, e normal ca între orele două și cinci dimineața doamna Gîltan și sora ei să doarmă.

— Între două și cinci dimineața? Atunci s-a comis crima?

— Da. S-a stabilit că crima a fost comisă în acest răstimp.

— Bine, dar ce nevoie ai tu de alibi? Nu cred că te-a acuzat cineva. Ar fi absurd! zise el revoltat.

— Nu, nu m-a acuzat nimeni. Încă.

— Încă?

— Firește. Medicul legist a fost de părere că lovitura a fost dată de cineva care se... pricepe, spuse ea înfiorîndu-se. Prin urmare, n-ar fi exclus ca bănuielile să cadă asupra mea.

— Dar ce, tu te pricepi să omori oamenii cu pumnalul? exclamă Ștefan indignat.

— Nu, însă sînt studentă la medicină. Și se presupune că am unele cunoștințe anatomice.

— Tina, vino-ți în fire! o rugă tînărul. Nu-ți împuia capul cu asemenea aiureli. Doamne! Acum înțeleg de ce erai atît de schimbată în ultimul timp. Draga mea dragă, prin ce chinuri ai trecut! Ce coșmar!

— Da, a fost un coșmar, șopti ea cutremurîndu-se. Toți cinci am căzut în capcană și... și unul dintre noi cinci este desigur asasinul.

— Este adevărat că scrisorile au fost trimise cu scopul să vă atragă într-o capcană, însă nu cred că unul dintre cei cinci, sau mai precis, unul dintre cei patru este asasinul. Nu. Asasinul este expeditorul scrisorilor.

— Adică un al șaselea? Și dacă te înșeli? replică fata. Omul acela atît de violent, Fărcaș, da, Petre Fărcaș ar fi putut ucide. Poate că el ne-a trimis scrisorile.

— Puțin probabil s-o fi făcut, zise Ștefan Celaru. De unde ți-ar fi cunoscut el adresa? Doar abia ai venit de la Arad.

— Da, de unde mi-ar fi cunoscut el adresa? repetă fata ca un ecou.

— Vezi? Trebuie să ne mai gîndim. Cel care v-a trimis scrisorile, adică asasinul, e un individ diabolic. V-a chemat la Făget ca să arunce vina pe voi. Tu însă nu poți fi bănuită. Cei de la Miliție au experiență, știu să deosebească un vinovat de un nevinovat. Aceasta este realitatea, crede-mă, nu-ți vorbesc astfel numai ca să te încurajez. Vom chibzui împreună și poate vom da de un fir. În orice împrejurare, voi fi alături de tine.

— Îți mulțumesc, Ștefan. Însă...

— Însă?

— Mă tot întreb: oare de unde-mi cunoștea adresa asasinul?

* *

Maiorul Andrei Crișan sorbi din ceașca de cafea, ascunzîndu-și cu greu indignarea. De aproape o jumătate de oră, de cînd discuta cu Stela Cernat, mătușa studentei Tina Cernat, aceasta nu făcea altceva decît să-și ponegrească nepoata.

Venise la doamna Gîltan ca să stea de vorbă cu fata, dar nu o găsise; încă nu se întorsese de la cursuri.

— Nu va întîrzia mult, îl asigurase gazda ei, după ce-i cercetase minuțios legitimația. Dacă doriți, o puteți aștepta, deși nu înțeleg de ce o căutați.

Îl condusese într-o încăpere luminoasă, cu mobile vechi, masive, din rădăcină de nuc. Covorul roșu de lînă și crizantemele albe și galbene, așezate în vase de lut pe masă și pe tăblia bufetului, alcătuiau oaze de culoare menite să desfete privirea.

Într-un fotoliu, stătea o femeie mică de statură și grasă. Părul ei coafat în formă de turn avea probabil menirea s-o facă să pară mai înaltă. Privirea ochilor ei bovini se opri iscoditoare asupra lui.

— Tovarășul maior Crișan, doamna Stela Cernat, făcu prezentările stăpîna casei.

— Da, sînt mătușa Tinei, zise Stela Cernat, întinzîndu-i mîna cu cochetărie.

„Soția unchiului ei", gîndi maiorul.

— Ați venit, desigur, ca s-o interogați pe nepoata mea, continuă femeia.

— N-am venit s-o interoghez, ci doar ca să stăm de vorbă. Probabil că . . .

— Da, colegii dumneavoastră de la Miliția din Arad, orașul unde locuiesc, ne-au pus la curent pe mine și pe unchiul ei, îl întrerupse grăsuna. Soțul meu fiind suferind, am fost nevoită să mă ocup eu de această neplăcută afacere.

Doamna Gîltan vru să părăsească încăperea, însă maiorul o opri.

— Vă rog să rămîneți, doamnă. Pînă sosește domnișoara Cernat, aș dori să discut și cu dumneavoastră. Sper că-mi puteți acorda cîteva minute.

Doamna Gîltan luă loc tăcută. Pe chipul ei cu trăsături severe nu se putea citi nimic.

— Cîteva minute vă pot acorda, rosti ea în cele din urmă, deși, repet, nu înțeleg de ce o căutați pe Tina. Sper că nu i s-a întîmplat nimic rău.

— Nu, nu i s-a întîmplat nimic, o asigură ofițerul. Mă aflu aici pentru că anchetez o crimă și cred că domnișoara Cernat mă poate ajuta, dîndu-mi unele indicii.

— Tina? Să vă dea indicii în legătură cu o crimă? făcu doamna Gîltan sincer mirată. Nu cumva e o greșeală?

— Din păcate, nu. Domnișoara Cernat nu v-a spus nimic?

— Nu, rosti sec gazda. Nu prea stăm de vorbă. Fata se duce la cursuri, are de învățat. Ne vedem doar la masă. Dealtfel, relațiile dintre noi nu sînt de așa natură încît s-o . . .

— Ei, parcă te poți înțelege cu o îndărătnică cum e Tina? o întrerupse Stela Cernat.

— Vreau să spun că n-am încurajat-o pe Tina să-mi facă confidențe, ținu să precizeze doamna Gîltan, fără să acorde atenție întreruperii. Poate că am fost prea severă.

— Cu una ca nepoată-mea nu poți fi niciodată *destul* de severă, replică „mătușa".

— Exagerezi, se mulțumi să-i spună doamna Gîltan.

— Nici doamna Cernat nu v-a adus la cunoștință cele întîmplate?

— Nu, că n-am apucat, răspunse musafira în locul gazdei. Am sosit la Cluj acum două ore, m-am instalat la hotelul „Astoria", unde mi-am lăsat lucrurile și apoi am venit aici. Cu cîteva minute înaintea dumneavoastră. Așa că n-am avut timp s-o pun la curent cu ceea ce s-a petrecut.

— Înțeleg, zise Andrei Crișan.

— Vă rog să-mi explicați, dacă este posibil, cum de a ajuns chiriașa mea într-o situație atît de neplăcută, i se adresă fosta profesoară.

— Domnișoara Cernat a primit o scrisoare de la un pretins avocat, prin care era invitată într-o căsuță de la Făget ca să discute despre o moștenire care o interesa, spuse maiorul. Ea s-a dus la întîlnirea respectivă însă acolo, în loc de avocat, a dat peste un cadavru.

Severa doamnă Gîltan se înfioră. Acum nu mai părea deloc rece și distantă.

— Biata copilă, prin ce clipe groaznice a trecut! murmură ea cu milă.

— Fii sigură că pentru ea n-au fost groaznice, se grăbi s-o asigure Stela Cernat. Doar e obișnuită cu cadavrele.

— Cu cadavrele? Ce tot spui? se miră doamna Gîltan.

— Firește. Nu-i studentă la medicină?

Doamna Gîltan fusese ani de zile profesoară și era învățată să se stăpînească. De aceea reuși să rămînă

tăcută. Numai privirea ei arăta cît de mult dezaprobă purtarea musafirei sale.

— Aş dori s-o ajut, i se adresă ea maiorului.

— În acest caz, v-aş ruga să-mi spuneţi dacă în noaptea de 22 spre 23 octombrie aţi observat ceva neobişnuit.

— Nu, nimic. Ca de obicei ne-am culcat pe la zece şi jumătate.

— Şi domnişoara Cernat?

— Ea s-a retras în camera ei îndată după cină, adică pe la nouă. Avea de învăţat.

— Şi pînă dimineaţă n-aţi mai văzut-o?

— Nu. Camera ei se află de partea cealaltă a coridorului. Ferestrele ei dau spre grădină.

„Deci, Tina Cernat putea părăsi casa în timpul nopţii fără să fie văzută", gîndi maiorul.

— Şi despre colegele şi colegii ei ce ştiţi? Cine o vizita?

— Aşa cum v-am arătat deja, nu prea discutam cu Tina. Vine acasă de la cursuri, învaţă. De mai bine de o lună, de cînd stă la mine, n-a fost la cinema decît o singură dată. Cu un coleg de al ei, Ştefan Celaru, care a venit s-o ia. Este un tînăr serios şi student eminent. I-am permis Tinei să meargă cu el pentru că îl cunosc. Mi-a fost elev. Şi la liceu învăţa foarte bine. Ştefan a mai venit la ea de cîteva ori ca să înveţe împreună. Altcineva n-a vizitat-o. Nu-i cunosc colegii. Da, n-am încercat să mă apropii de fată şi cele întîmplate mă fac să regret acest lucru. Dacă relaţiile dintre mine şi ea ar fi fost mai calde, mai puţin . . . oficiale, desigur că mi-ar fi vorbit despre scrisoare şi aş fi putut s-o sfătuiesc.

— Dragă Sofia, pe nepoată-mea, de fapt e nepoata lui Matei nu a mea, deci, pe nepoată-mea în zadar ai fi încercat să o sfătuieşti, rosti sentenţios Stela Cernat. Cît despre crimă . . . Dar, apropo, domnule maior, cum a fost ucis nefericitul . . . sau nefericita?

— Victima a fost înjunghiată, răspunse Andrei Crişan, fără să specifice dacă era vorba de un bărbat sau de o femeie.

— Înjunghiată? Ei, asta presupune anumite cunoştinţe anatomice, nu?

— Oarecum, mormăi maiorul.

— Aşadar, criminalul sau . . . criminala se pricepea la anatomie, observă „mătuşa".

— Ce vrei să insinuezi? întrebă fosta profesoară pălind.

— Nu insinuez nimic, replică grăsuna, dar nu m-ar mira dacă pînă la urmă s-ar dovedi că ucigaşa e aiurita aceea de Tina.

— Cum îţi permiţi! exclamă revoltată doamna Gîltan.

— Îmi permit, deoarece adesea unele . . . „obiceiuri", unele apucături sînt ereditare, răspunse liniştită grasa Stela Cernat.

— Adică? făcu maiorul, ascunzîndu-şi cu greu scîrba.

— Domnule maior, pe Tina o cunosc bine, că doar eu am crescut-o. Da, am crescut-o de la vîrsta de opt ani. A fost şi este recalcitrantă, obraznică, încăpăţînată şi nerecunoscătoare. Cu toate eforturile noastre, ale mele şi ale sărmanului Matei, bărbatu-meu, n-am reuşit s-o facem să se supună. Ce-i drept, s-a dus la facultatea pe care i-am impus-o noi, spre binele ei desigur, însă ne sfidează. Dacă aţi vedea cu cîtă ură ne priveşte uneori! . . . Mă doare, recunosc, mi-e nepoată şi am crescut-o. Dar acest fapt nu mă va face să mă ascund după deget. O cred pe Tina capabilă să ucidă.

— Ceea ce afirmi este . . . este monstruos! izbuti să spună doamna Gîltan, sufocîndu-se de indignare.

— Aduceţi domnişoarei Cernat o acuzaţie gravă, observă maiorul, stăpînindu-se cu greu să nu-i spună „iubitoarei mătuşi" ce crede despre ea.

— Nu o acuz. Îmi exprim doar părerea, replică Stela Cernat. Am încercat s-o educ pe Tina şi, în oarecare măsură, am izbutit. Însă firea nu i-am putut-o schimba. Ereditatea joacă un rol însemnat, aceasta o ştiţi şi dumneavoastră domnule maior, o ştii şi tu Sofia.

— Ereditatea? făcu maiorul. La ce anume vă referiţi?

— La faptul că mama Tinei şi-a ucis soţul! răspunse „mătuşa" cu un aer triumfător.

— Nu-i adevărat! Cum îndrăzneşti să rosteşti asemenea grozăvii? protestă fosta profesoară. Părinţii Tinei au pierit amîndoi într-un accident de automobil.

— *Părea* accident, dar în realitate a fost o crimă.

— O crimă? exclamă doamna Gîltan uluită.

— Da, o crimă. Ce denumire s-ar putea da unui accident provocat?

— V-aş ruga să fiţi mai explicită, zise cu severitate Andrei Crişan.

— Voi fi, dar nu uitaţi că şi Miliţia a fost indusă în eroare, observă Stela Cernat. Iată, Georgiana Cernat, mama Tinei, era o femeie extrem de geloasă. Soţul ei, fratele lui Matei, o adora, ea însă îi făcea mereu scene de gelozie. În ziua aşa-zisului accident, între ei a avut loc o ceartă teribilă. Georgiana îi reproşa soţului ei că-i acordase prea multă atenţie unei colege de birou. „Am să te ucid, n-am să te las alteia!“ îi striga mama Tinei bărbatului ei. Scandalul a avut loc în casa noastră, aşa că am auzit totul. Apoi au pornit la drum. Maşina lor s-a prăbuşit într-o prăpastie. Dimineaţa, pe timp frumos. Pe şosea circulaţia era redusă. Atît eu, cît şi Matei am fost convinşi că Georgiana a provocat accidentul. Deci, dacă mama a ucis, de ce n-ar ucide şi fiica?

12

Ieronim Borza locuise pe liniştita stradă Gruia, într-o vilă cu trei camere, proprietate personală. Maiorul Andrei Crişan, locotenentul-major Mircea Ilieş şi procurorul Emilian Suciu de îndată ce o zăriră înţeleseră de ce proprietarul ei închiriase temporar căsuţa cu numărul 57 din campingul de la Făget: clădirea era înconjurată de schele, iar în grădină se găseau grămezi de nisip şi ciment, găleţi şi tot felul de scule. Cînd cei trei ajunseră la locuinţa victimei, muncitorii care se ocupau cu „ferchezuirea“ exteriorului vilei tocmai se pregăteau de plecare. Înainte de a trece la cercetarea casei, maiorul şi ajutorul său socotiră necesar să discute cu zugravii, cărora li se prezentară ca inspectori de la Primărie. Cei doi muncitori, angajaţi ai cooperativei „Constructorul“, declarară că lucrează zilnic de la orele şapte dimineaţa la trei şi jumătate după-amiază.

— Dacă vremea o îngăduie, stăm şi mai tîrziu. Bunăoară ca astăzi, ţinu să precizeze unul dintre ei, un bărbat voinic şi negricios. Pe stăpînul casei l-am văzut o singură dată şi anume acum cinci zile, cînd ne-a explicat cum vrea să zugrăvim casa pe dinafară. Pe urmă şi-a luat ceva lucruri şi s-a mutat la niscaiva motel.

— N-a spus unde? întrebă maiorul.

— Nu. Ne-a zis numai că are să se întoarcă cînd om termina noi. „Unde mă duc am să pot lucra în linişte şi am să vă las şi pe dumneavoastră să vă vedeţi de treabă“, aşa ne-a zis. Nouă ne-a părut bine, că nu ne place să ne stea clientul pe cap şi să ne tot sîcîie. Da, domnu' Borza îi om fain. Cu el n-avem probleme.

Era clar că nu aflaseră de moartea proprietarului casei; şi, pentru moment, maiorul, Crişan nu intenţiona să-i pună în temă.

— Şi dacă aveţi nevoie de ceva, cui vă adresaţi, odată ce domnul Borza este plecat? se interesă procurorul.

— Păi, femeii care-i îngrijeşte casa. Bărbatu-său e portar la blocul cel nou. Acela din colţul străzii. Se vede bine de aici.

Într-adevăr, blocul elegant, cu şapte etaje, construit recent, domina cu silueta lui falnică vilele din preajmă. Fusese înălţat pe locul unui teren viran unde bălăriile şi scaieţii creşteau în voie.

La un semn al superiorului său, locotenentul-major Ilieş se duse s-o cheme pe soţia portarului.

— Cheile casei sînt la ea şi stă mai tot timpul p-acilea, spuse unul dintre muncitori. Harnică muiere. Mereu găseşte cîte ceva de dereticat. Domnu' Borza a spus că ea şi bărbatu-său îs oamenii lui de încredere.

— Cînd plecaţi lăsaţi poarta grădinii descuiată? întrebă Andrei Crişan.

— Nu. Încuiem şi cheia o predăm îngrijitoarei lui domnu' Borza. Dimineaţa, ea vine înaintea noastră, descuie poarta şi ne omeneşte cu de-ale gurii. Aşa i-o poruncit domnu' Borza să facă. Dară . . . nu vă fie cu supărare, de ce ne întrebaţi?

— Ca inspectori, avem obligaţia să verificăm cum sînt întreţinute clădirile, cum decurg reparaţiile şi dacă este asigurată îngrijirea locuinţelor, îl lămuri maiorul. Şi de cînd lucraţi aici n-a fost nimeni la vilă?

— Nimeni, veni prompt răspunsul.

Curînd, zugravii plecară, nu înainte de a-i asigura pe „inspectori" că ei execută lucrări de cea mai bună calitate.

Rămași singuri, maiorul și procurorul se priviră gînditori.

— Mi se pare ciudat că Ieronim Borza și-a lăsat casa pe mîna acelei portărese, zise la un moment dat procurorul. Blocul a fost terminat și predat locatarilor cu cîteva luni în urmă, așa că pe femeie nu o cunoaște de multă vreme.

— Discutînd cu ea, o să aflăm cum stau lucrurile, spuse maiorul Crișan.

Peste cîteva clipe, locotenentul-major Ilieș se întoarse împreună cu portăreasa blocului învecinat. Era o femeie între două vîrste, înaltă și voinică, cu părul încărunțit pe la tîmple. Purta o rochie de stofă cafenie și un pulover de aceeași culoare, iar pe cap o basma gălbuie.

Maiorul Crișan se legitimă și îi explică scopul venirii lor. Femeia, uimită, îi conduse în casă și-i pofti într-o încăpere spațioasă, care servea ca sufragerie și cameră de lucru. Remarcară ordinea și curățenia care domneau peste tot.

Femeia, care se numea Pelaghia Ifrim, îi lămuri curînd de ce se bucurase de deplina încredere a lui Ieronim Borza.

— Îi îngrijesc casa de aproape șase ani, le spuse ea. Înainte ca bărbatu-meu să se angajeze portar la blocul cel nou, unde stăm acum, am locuit într-o căsuță pe strada asta. Domnul Borza m-a rugat să vin o dată pe săptămînă să-i deretic. De cînd cu reparațiile însă, vin pe aici zilnic, ca să-i întîmpin pe muncitori și să le pregătesc ceva de mîncare. Odată la două zile, domnul Borza mă sună și mă întreabă cum merge treaba. Știți, nu poate suferi dezordinea. D-aia s-a mutat în camping, la Făget. Că de aproape o săptămînă stă acolo. În căsuța cu numărul 57. Are și telefon; la nevoie, mi-a spus să-l sun eu. Da, domnului Borza nu-i place dezordinea. Și cînd deretic eu, dumnealui se duce la plimbare. Așa era și maică-sa, odihnească-se în pace, că a murit. Sînt vreo cinci ani de atunci. Că pe mine, doamna Borza cea bătrînă m-a angajat mai întîi.

„Iată deci motivul pentru care victima îi acorda deplină încredere Pelaghiei Ifrim", gîndi maiorul, schimbînd cu procurorul o privire semnificativă.

— Și domnul Borza e om de treabă; a fost avocat, dar acum e pensionar. Scrie și la reviste. E tare învățat. Are sumedenie de cărți. Să-mi fie cu iertare, dar nu pricep de ce trebuie să-i cercetați casa.

Femeia părea numai mirată, nu speriată. Vorbea degajat, calm și răspundea bucuroasă la întrebări. Se vedea că-i place să stea la taclale.

— Îmi închipui că vine multă lume pe la domnul Borza, spuse maiorul, evitînd să răspundă la întrebarea Pelaghiei.

— Nu prea, zise ea cu vădit regret. După cum spunea doamna bătrînă, cu vreo zece-cincisprezece ani în urmă, casa era mereu plină de oaspeți, acum însă numai domnul Valerian Stoleriu, vărul domnului Borza, și cîțiva domni de la revistele unde scrie dumnealui mai vin pe aici. Dar și dînșii foarte rar.

— Cam cît de rar? vru să afle procurorul.

— Domnii de la reviste, cam o dată pe lună, domnul Valerian și mai rar.

— Dumneata ne-ai spus că faci curățenie în fiecare săptămînă. Atunci, cum poți ști atît de sigur cine anume și cînd îl vizitează pe domnul Borza? întrebă maiorul.

— E adevărat că îi deretic o dată pe săptămînă, dar la fiecare două zile vin pe aici ca să-i fac de mîncare, să-i cumpăr ce-i trebuie de la piață și să îngrijesc de grădină. Ce-i drept, nu stau prea mult, că am și eu casa mea. Numai vreo două-trei ceasuri.

— Asta înseamnă că s-ar putea să vină la domnul Borza unele persoane fără ca dumneata să le vezi sau să afli de venirea lor, spuse maiorul.

— De bună seamă că da, răspunse femeia intrigată. Oare.. oare a intrat cineva fără știrea mea și... Vai de mine, doar nu s-o fi plîns domnul Borza la Miliție că-i lipsește ceva!

În ochii ei se ivise spaima și glasul îi tremura ușor.

— Dacă ar dispare vreun obiect din casă, dumneata ți-ai da seama? întrebă procurorul.

— Cred că da, rosti femeia, după o scurtă ezitare Vedeți că domnul Borza are tare multe lucruri și... Dar, nu, nu se poate. Știu unde se află fiecare lucrușor și, pînă la urmă, aș observa. Precis.

— Bun. În acest caz, în timp ce noi vom cerceta încăperile, dumneata ne vei însoți și vei încerca să stabilești dacă lipsește ceva, spuse maiorul. Dealtfel, vei fi unul dintre martori. Cine crezi că ar putea fi al doilea?

— Domnul Dumitraș, vecinul domnului Borza și pensionar ca și dumnealui, răspunse femeia, după ce se gîndi cîteva clipe.

Curînd, invitat de locotenentul-major Ilieș, sosi și cel de-al doilea martor. Era un bătrînel uscățiv, cu ochi albaștri spălăciți și nas coroiat.

— La dispoziția dumneavoastră, zise el. Din cîte mi-a explicat tovarășul locotenent-major, urmează să efectuați o percheziție. Oricum, pentru atîta lucru nu trebuia să-i percheziționați locuința. Borza a fost desigur defăimat. Dealtfel, de cîtva timp nici nu mai dădea bani cu împrumut.

— De cît timp? întrebă maiorul, reușind cu greu să-și ascundă surpriza.

— De mai bine de un an. Și apoi, el nici nu face un secret din asta. Doar nu-i cămătar!

— Știți cui i-a împrumutat bani? se interesă procurorul, mirat și el de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Nu. Și nici nu mă interesează, preciză bătrînelul cu emfază.

— Veneați des pe la prietenul dumneavoastră? i se adresă maiorul Crișan.

— Foarte rar, că de felul meu sînt cam bolnăvicios și nu-mi prea place să ies din casă. Și, de fapt, nu pot afirma că sîntem prieteni. Doar vecini. Despre chestiunea cu împrumuturile de bani știu fiindcă Borza l-a împrumutat pe un nepot de-al meu. Băiat tare bun, inginer. Voia să-și cumpere mașină și nu-i ajungeau banii. Borza l-a împrumutat cu douăzeci de mii de lei. Asta a fost acum cîțiva ani. Nepotul meu i-a dat înapoi la termenul fixat.

— Fără dobîndă? întrebă procurorul.

— Cu o dobîndă infimă: trei la sută. Nu-i mult. Știți, Borza nu dădea bani cu împrumut ca să cîștige; voia doar să-i ajute pe cei care aveau nevoie.

— Se vede că avea de unde, observă maiorul.

— Avea, că pe lîngă pensie, încasa tot felul de drepturi de autor, explică pensionarul.

— Pe vărul domnului Borza îl cunoașteți?

— Și da și nu. Frumos tînăr!

— Adică? făcu maiorul, nemulțumit de acel răspuns contradictoriu.

— Borza mi l-a prezentat odată, însă nu știu dacă am schimbat cu el două vorbe. Vine foarte rar pe aici. Ce să aibă de discutat un tînăr ca dînsul cu niște moșnegi ca noi...

— Înțeleg, zise maiorul. Dumneata știai că domnul Borza dădea bani cu împrumut? o întrebă el pe îngrijitoare.

— Nu știam, că domnul Borza nu-mi vorbea de treburile dumisale.

— Vom vedea, rosti Andrei Crișan. Ei, și acum să ne apucăm de treabă. Dumneata, i se adresă Pelaghiei, fii cu ochi-n patru și dacă vezi că vreun obiect lipsește sau se află în alt loc decît de obicei să ne atragi atenția.

Între timp, locotenentul-major Ilieș verificase minuțios ușile și ferestrele.

— Tovarășe maior, nu sînt urme de efracție, raportă el. Dealtfel, cu schelăria care împrejmuiește casa nici nu-i de mirare.

Superiorul său zîmbi acru.

„Nici în căsuța de la Făget nu erau, gîndi înciudat. Acolo am găsit cinci persoane care se vînzoliseră peste tot, iar aici schele, zugravi, o femeie de serviciu și un vecin binevoitor. Da, martori și indicii avem berechet, numai că nu ne-au prea ajutat, cel puțin pînă acum, să ne apropiem de asasin."

Oamenii legii începură percheziția, asistați de portăreasa Pelaghia Ifrim și de pensionarul Aristică Dumitraș. După cum părea nici unul dintre ei nu avea cunoștință de faptul că Ieronim Borza murise, și încă de moarte năpraznică. Maiorul Crișan și procurorul Suciu se în-

teleseseră să le aducă la cunoştinţă moartea lui Borza numai la terminarea percheziţiei. În felul acesta evitau o pierdere de timp inutilă.

*
* *

Lumina tulbure a înserării se strecura prin ferestrele înalte umplînd încăperea de umbre fugare. Cei trei oameni ai legii se aflau în dormitorul lui Ieronim Borza. Era ultima cameră pe care o cercetau. Pînă acum nu obţinuseră vreun rezultat. Stabiliseră că victima avea maşină de scris, dar scrisorile primite de cei cinci nu fuseseră scrise cu ea.

Locuinţa lui Ieronim Borza era un muzeu în miniatură. Mobilele erau toate vechi şi preţioase. Deşi aparţineau celor mai variate stiluri, fusesră astfel aşezate, încît alăturarea lor nu era supărătoare. Oglinzile veneţiene, candelabrele de Murano şi covoarele de Brussa şi Tabriz se armonizau cu acel mobilier de preţ. Pe etajere şi în vitrine de cristal se aflau bibelouri scumpe, provenind din toate colţurile lumii: statuete de fildeş şi jad din Orientul îndepărtat, cranii şi statuete din cristal de stîncă din Mexic, idoli de lemn şi măşti rituale din Africa, delicate porţelanuri de Sèvres şi cristaluri de Boemia. Cele cîteva tablouri care împodobeau pereţii purtau semnăturile unor pictori renumiţi, atît români, cît şi străini: Pallady, Ressu, Aman, Monet, Gauguin şi Turner.

„O adevărată avere", îşi spuse maiorul Crişan.

Constataseră însă că defunctul, avocat de meserie şi deci bun cunoscător al legilor, întocmise formele necesare pentru aceste valori, care făceau parte din patrimoniul naţional. Găsiră totul consemnat cu grijă într-un registru aflat în biroul lui. De asemenea, în afară de carnetul de CEC, în valoare de cincizeci de mii de lei, găsit în căsuţa de la Făget, mai descoperiră, într-un sertar al aceluiaşi birou, încă două carnete CEC: unul cu o depunere de nouăzeci şi opt de mii de lei, iar celălalt cu o depunere de treizeci şi cinci de mii de lei.

— În total, o sută optzeci şi trei de mii de lei, zise procurorul, adunînd cele trei sume.

„Oare cine le moşteneşte"? fu cît p-aci să întrebe maiorul, dar se opri la timp; încă nu sosise momentul să-i pună pe cei doi martori la curent.

Pelaghia Ifrim îşi păstrase vioiciunea şi se uita cu atenţie în jur, ca să observe dacă nu lipseşte vreun obiect. În schimb, bătrînul Dumitraş, simţindu-se ostenit, se instalase într-un fotoliu confortabil şi nu se arăta dispus să-l părăsească.

— Nu lipseşte nimic, tovarăşe maior, spuse femeia, după ce cercetaseră primele două încăperi. Toate sînt la locul lor.

— Aici, totul e în ordine? o întrebă el aprinzînd lumina.

Dormitorul era mai puţin încărcat cu mobile şi bibelouri. Un recamie, acoperit cu o frumoasă cuvertură chinezească de mătase, un şifonier cu trei uşi, o noptieră şi o etajeră, cu colecţiile revistelor clujene „Steaua" şi „Tribuna", alcătuiau mobilierul. Pe jos un covor persan, ros pe alocuri şi, pe perete, deasupra recamieului, un singur tablou: o natură moartă de Pallady. Pe ultimul raft al etajerei, într-o cupă de cristal verde, se înălţa lujerul suplu al unui crin de argint, cu stamine de aur.

— Nu, nu lipseşte nimic, îl asigură femeia, după ce îşi plimbă ochii prin cameră.

Maiorul Andrei Crişan, amintindu-şi că Ieronim Borza fusese ucis în faţa şifonierului, se apropie de şifonierul din dormitor şi-l examină atent. Trase sertarul şi, împreună cu ajutorul său, începu să-i verifice cu grijă conţinutul.

— Se vede că vecinul dumneavoastră este un pasionat colecţionar de obiecte de artă, i se adresă procurorul bătrînului Dumitraş.

— Da' de unde, replică acesta. Borza n-a prea colecţionat multe lucruri. Ceea ce se află în casă a aparţinut, mai ales, tatălui său, un renumit avocat, precum şi bunicului său dinspre mamă.

— I-aţi cunoscut cumva familia? întrebă procurorul.

— Nu. Numai pe el. Dar, chiar Borza mi-a explicat cine a adunat toate comorile astea. Singurul lui merit este că nu le-a înstrăinat, mă refer la cele moştenite, şi că a adăugat şi dînsul la ele cîteva obiecte de valoare.

— Domnul Borza nu colecționează nimic în mod deosebit? îl întrebă iar procurorul.

— După cîte știu eu, mai mult tablouri. Îi place să scrie poezii și să facă pe criticul de artă. Ei, în tinerețe, i-au plăcut femeile. De fapt, nu numai în tinerețe. Dar acum s-a mai potolit și se ocupă cu precădere de scris. E și asta o pasiune! Mai nou, se numește hobby! Ce ne mai pocim limba, domnule!

— Într-adevăr, recunoscu procurorul, dar o ușoară exclamație a maiorului Crișan îl făcu să-și îndrepte atenția spre el.

Maiorul ținea în mînă un carnețel cu scoarțe cenușii și-l răsfoia încet.

— L-am găsit în sertarul șifonierului, îi explică procurorului, înmînîndu-i carnețelul. Cuprinde numele tuturor acelora cărora le-a împrumutat bani. În prima coloană sînt trecute numele, în a doua suma împrumutată și data, iar în a teria coloană data cînd i s-a restituit suma și dobînda primită. Dobînda e de trei la sută, așa cum ne-a declarat domnul Dumitraș.

— Nu v-am spus eu! exclamă încîntat pensionarul. Borza e om de treabă, nu caută să tragă foloase de pe urma nimănui.

— Așa-i, răspunse distrat procurorul Suciu, privind numele sub care se oprise degetul maiorului. Deci, se cunoșteau! șopti el uimit.

— Nu încape îndoială, replică maiorul calm.

Procurorul citi încă o dată numele, nevenindu-i să-și creadă ochilor. În carnețelul cu scoarțe cenușii, Ieronim Borza scrisese clar:

„Petre Fărcaș 45.000 la 17 martie 1976 — Restituit 45.000 + 1350 la 26 noiembrie 1976".

Locotenentul-major Ilieș, căruia superiorul său îi arătase cele scrise în carnețel, era și el mirat.

— Acum, trebuiesc verificate atent toate numele, zise procurorul Suciu. Poate că mai descoperim ceva . . .

Nu le fu greu să controleze lista care cuprindea optsprezece nume. Însă, printre ele, nu figurau și acelea ale celorlalți patru „invitați" în căsuța de la Făget.

Cercetarea dormitorului nu le mai oferi alte „surprize".

— Dacă Fărcaș ar fi fost vinovat n-ar fi lăsat aici carnețelul, îi șopti maiorul subordonatului său.

— Poate că n-a avut timp să-l caute sau poate că nici nu-i bănuia existența, replică acesta.

— E posibil, zise maiorul. Oricum, pentru orice eventualitate, doi oameni de-ai noștri să facă de pază cu schimbul aici. Pînă ce valorile inestimabile din această locuință vor fi puse la adăpost și . . .

— . . . pînă se vor mai limpezi apele, completă procurorul.

— Domnul Borza are dușmani? o întrebă el pe îngrijitoare, în timp ce maiorul telefona la sediu ca să dea instrucțiunile necesare.

— Dușmani? Eu una nu știu să aibă, răspunse Pelaghia. Că e om bun și niciodată n-a neîndreptățit pe nimeni.

— Și dumneavoastră, domnule Dumitraș, ce părere aveți?

— Greu de răspuns, oftă pensionarul. În mod normal n-ar trebui să aibă, dar cine poate fi sigur? Unii ajung să te dușmănească din te miri ce. Din păcate, nici cei buni și drepți nu scapă de dușmănie.

— Vă referiți la cineva anume? i se adresă maiorul, care dăduse deja ordinele trebuitoare.

— Nu. Nu-i cunosc pe dușmanii lui Borza. Însă, ca să fiu sincer, întrebarea dumneavoastră mi se pare ciudată . . . I s-a întîmplat ceva vecinului meu?

— Da, domnule Dumitraș, răspunse maiorul. Vecinul dumneavoastră a murit. A fost asasinat.

Pelaghia Ifrim scoase un țipăt de spaimă și acoperindu-și gura cu mîna izbucni în plîns.

— Bietul domnu' Borza! Nu se poate, nu se poate! murmura ea hohotind.

Pensionarul Aristică Dumitraș, palid ca un mort, se lăsă moale pe spătarul fotoliului.

— Asasinat! reuși el să îngîne, privind cu ochi rătăciți la maior.

— Din nefericire, acesta este adevărul, spuse procurorul.

— Ce grozăvie! Ce grozăvie, rostea în neștire femeia. Un om atît de cumsecade.

Uluiala și disperarea celor doi arătau limpede că, într-adevăr, pînă atunci nu avuseseră cunoștință de moartea lui Ieronim Borza.

— Cu vărul lui se-nțelegea bine? întrebă maiorul, cînd cei doi își mai revenirâ.

— Nu prea aveau de-a face unul cu altul. Domnul Valerian e tînăr și își vede de ale lui. Vine rar pe aici, răspunse femeia.

— Așa-i, confirmă și pensionarul. Defunctul meu vecin... Ce îngrozitor este să mă gîndesc că a murit! Defunctul meu vecin nu mi s-a plîns niciodată de vărul lui. Ce-i drept, se vedeau rar, însă nu din cauză că nu se-nțelegeau. Numai că fiecare avea alte preocupări.

— Cînd l-ați văzut ultima oară pe vărul lui Ieronim Borza? întrebă procurorul Suciu.

— În urmă cu o săptămînă, cînd a venit să-l ducă pe Bor..., pe răposatul Borza la Făget.

— Și eu tot atunci l-am văzut, zise și Pelaghia, ștergîndu-și ochii înroșiți de plîns.

— Oare n-ar trebui să-l anunț pe Valerian Stoleriu că vărul lui a decedat? Știu că tînărul e acum la Felix, spuse pensionarul.

— O vom face noi, îl asigură maiorul. Pe dumneavoastră, pe amîndoi, vă rog să nu pomeniți nimănui despre moartea lui Ieronim Borza. Dacă vă amintiți ceva care credeți că poate fi de folos anchetei sau dacă observați ceva suspect, vă rog să-mi telefonați la acest număr.

Maiorul Crișan rupse două foi din agenda lui și după ce-și notă numărul de telefon le înmînă celor doi.

— Mîine plec în stațiunea Felix ca să-i anunț lui Valerian Stoleriu decesul rudei sale, îi spunea mai tîrziu maiorul subordonatului său, în timp ce se îndreptau spre sediu. Dumneata, în lipsa mea, să-mi faci o listă cu titlurile tuturor cărților din biblioteca lui Borza. Nu sînt multe, doar vreo cîteva sute. Te va ajuta plutonierul Gheorghe Roșu. Să cercetezi fiecare volum în parte. Poate dai de ceva.

— Am înțeles, tovarășe maior, spuse locotenentul-major Ilieș.

„Bine că sînt *numai* cîteva sute, gîndi el, încercînd să se arate optimist. Dacă ar fi fost cîteva mii, ce mă făceam?"

13

Flori de toate culorile se îmbinau în romburi și pătrate, în cercuri și chenare ca să alcătuiască minunate covoare vegetale. Soarele își revărsa cu dărnicie razele făcînd să strălucească în mii de nuanțe gingașele petale și anina păienjeniș de lumină în frunzișul auriu și roșiatic al copacilor. Silueta impunătoare a hotelului „Victoria", unul dintre cele mai confortabile din stațiunea Felix, se profila limpede pe fundalul albastru al cerului.

Maiorul Andrei Crișan, abia sosit la Felix dintre ploile și negurile Clujului, privi încîntat în jur. Străbătu, pășind încet, aleea presărată cu pietriș, care ducea la intrarea hotelului șerpuind printre brazi pitici și straturi de flori.

„E frumos aici, tare frumos, dar și Clujul are farmecul lui, un farmec cu totul aparte", gîndi el simțind vagi remușcări fiindcă pentru o clipă se lăsase vrăjit de priveliștea încîntătoare și de clima blîndă a Felixului și orașul de pe Someș i se păruse mai puțin atrăgător.

Iubea Clujul și uneori, cînd obligațiile profesionale i-o permiteau, îi plăcea să rătăcească prin oarș. Străbătea centrul aglomerat, admirînd străvechea catedrală și o lua pe străduțele întortocheate. Pășea printre clădirile care le mărgineau, clădiri rămase de pe vremea cavalerilor împlătoșați în zale, și ajungea, pe neașteptate, în vreo piață cu castani și tei, străjeri neclintiți ai unor nemuritoare vestigii de piatră din vremurile cînd orașul era roman și se numea Napoca, ori ai statuii vreunui ilustru contemporan. Alteori, o pornea pe străzile largi care străbăteau noile cartiere, cu sute de blocuri și spații verzi sau se plimba pe aleile umbroase ale Grădinii botanice. Soția lui îl însoțea, de obicei, în aceste

peregrinări și îl ajuta să descopere noi colțuri atrăgătoare ale străvechiului Cluj-Napoca.

Înainte de a merge să-l întîlnească pe Valerian Stoleriu, trecuse pe la sediul Miliției din Oradea, dealtfel, era așteptat. Colegii săi de acolo, la cererea lui, făcuseră investigații și fuseseră în măsură să-i furnizeze unele date despre singura rudă a celui asasinat.

„Valerian Stoleriu, de profesiune economist, își petrece concediul în stațiunea Felix, îi spusese maiorul Martin Dobre de la Miliția din Oradea. Se află acolo de zece zile. Este însoțit de o anume Marta Lupșa, care de asemenea este în concediu. Locuiesc la același hotel, «Victoria», dar, firește, în camere separate. Sînt văzuți mereu împreună. Respectivul o prezintă tuturor drept logodnică. La hotel n-a fost vizitat de nimeni. Așa cum ai cerut, încă nu i s-a comunicat moartea vărului său."

„Foarte bine, am s-o fac eu", replicase maiorul Crișan.

Desigur, nu-l încînta o asemenea perspectivă, însă nu putea proceda altfel: voia neapărat să vadă cum va reacționa Stoleriu la aflarea veștii că vărul său fusese asasinat. Socotea necesar acest lucru ca să nu-i permită celui în cauză să-și „compună" o atitudine, să-și pună ordine în idei și să decidă ce să spună și ce nu. El trebuia să afle *totul;* orice avea vreo legătură cu cel asasinat.

— Aș dori să vorbesc cu domnul Stoleriu, i se adresă maiorul Crișan funcționarului de la recepție.

Directorul hotelului fusese prevenit despre „vizita" lui, dar, pentru moment, maiorul nu intenționa să facă uz de calitatea sa oficială.

Funcționarul aruncă o privire tabloului cu chei.

— Încă n-a coborît. Îi telefonez îndată. Cine să ...

— Nu-i nevoie să-i telefonați, îl întrerupse ofițerul. La ce oră coboară de obicei?

— Pe la nouă. Se duce direct la piscină. Știți, avem o superbă piscină interioară.

— Atunci, nu am mult de așteptat; e nouă fără zece, zise maiorul privindu-și ceasul.

Se pregătea să se-ndrepte spre unul dintre fotoliile din hol, cînd o exclamație a funcționarului îl făcu să se oprească.

— Aveți noroc, spuse acesta, arătînd spre ascensor. Domnul Stoleriu este astăzi mai matinal.

Bărbatul care tocmai părăsea ascensorul era înalt, cu umeri largi și șolduri înguste. Purta un pantalon bej și o bluză maro. Pe braț avea un halat pufos de baie. Privindu-l cum înainta, cu mers suplu de atlet, maiorului, deși era sigur că nu-l mai întîlnise niciodată, vărul lui Borza i se păru cunoscut.

„Mersul, alura, întreaga sa înfățișare ... Da, parcă l-aș cunoaște. Dar de unde?" se întrebă încurcat.

Maiorul Crișan se apropie de el. Se bucura că vărul lui Ieronim Borza era singur. Pentru început, prefera să discute cu el între patru ochi. Mai tîrziu, avea să stea de vorbă și cu această logodnică, despre care nu-i pomenise nici Pelaghia Ifrim, care îngrijea de casa defunctului, nici pensionarul Aristică Dumitraș. Dar, poate că „logodnica" era în realitate o simplă „cunoștință de vacanță" și, ca atare, cei doi nu aveau de unde s-o cunoască.

— Domnul Valerian Stoleriu? i se adresă maiorul.

— În persoană. Cu cine am onoarea?

— Sînt maiorul Andrei Crișan. Mi-ați putea acorda cîteva clipe?

— Maior?

— Da. De Miliție.

— Maior de Miliție! făcu celălalt mirat.

Ochii lui Stoleriu exprimau o mirare sinceră. Nimic altceva.

— Nu știu să fi încălcat regulile de circulație, adăugă și buzele lui, frumos modelate, schițară un surîs ușor.

— Îmi puteți acorda cîteva clipe? repetă Andrei Crișan.

— Desigur, rosti Stoleriu cam descumpănit. Să mergem în salonul hotelului. La ora asta nu cred să fie nimeni acolo. V-aș fi invitat în camera mea, însă e cam dezordine și ...

— N-are importanță unde vom discuta, îl întrerupse maiorul. Principalul este să nu fim deranjați.

Valerian Stoleriu vru să spună ceva, dar se răzgîndi și porni înainte, invitîndu-l pe maior să-l urmeze.

Într-adevăr, în salonul hotelului „Victoria" nu se găsea nimeni. La ora aceea, locatarii săi se aflau fie la res-

taurant, unde-și luau micul dejun, fie la piscina interioară, fie în sălile de tratament; hotelul era bine înzestrat din toate punctele de vedere.

Încăperea era spațioasă. Draperiile grele de catifea care încadrau ferestrele largi, covoarele moi care acopereau podeaua și fotoliile erau de culoare albastră, odihnitoare. Pe măsuțele așezate ici-colo se aflau toate cele necesare pentru scris.

Luară loc, însă maiorul Crișan nu se grăbi să-nceapă discuția. Privirea lui se opri, chipurile în treacăt, asupra lui Stoleriu. Acesta se instalase cît mai confortabil într-un fotoliu și aștepta cu o expresie nedumerită pe față. Avea vreo treizeci și cinci de ani și era, într-adevăr, un bărbat frumos. Unul dintre aceia după care femeile se dau în vînt.

„Desigur, nu duce lipsă de «cuceriri», se gîndi maiorul. Oare ce logodnică și-o fi ales? Bineînțeles, dacă este cu adevărat logodnică."

Vărul lui Ieronim Borza nu dădea semne de nerăbdare, ci aștepta liniștit.

„Are nervi tari, își spuse ofițerul, știe să se stăpînească."

— Domnule Stoleriu, i se adresă el, trebuie să vă comunic o veste neplăcută.

— Sper că nu m-au călcat hoții? făcu acesta zîmbind, dar cu un licăr de îngrijorare în priviri.

— Nu. E vorba de Ieronim Borza, ruda dumneavoastră.

— De unchiul Ieronim? Oare a fost prădat?

— Nu.

— Atunci?

— Unchiul dumneavoastră a murit.

— A murit? se miră Stoleriu. Dar săptămîna trecută, cînd l-am dus la Făget, era sănătos. A făcut vreun infarct?

„Pare mirat, nu îndurerat, constată Andrei Crișan. Vestea morții vărului său, pe care-l numește «unchi» nu pare să-l fi afectat în mod deosebit."

— Suferea de inimă? făcu maiorul.

— Nu. Cel puțin eu nu știu să fi fost bolnav de inimă, însă la vîrsta lui... se întîmplă. Din ce cauză a murit?

— A fost asasinat, răspunse liniștit maiorul Crișan.

Chipul frumos al lui Stoleriu se crispă ușor.

— Asasinat? exclamă el surprins.

— Da.

— După cum se vede, ideea lui de a se instala în căsuța aceea de la Făget nu s-a dovedit deloc bună.

— A fost ideea lui?

— Firește. M-a rugat să-i duc acolo frigiderul; un Fram mic, și alte cîteva lucruri menite să-i înfrumusețeze locuința temporară.

— De ce credeți că a fost asasinat la Făget?

— Numai acolo s-ar fi putut întîmpla nenorocirea. Locul era izolat și unchiul avea asupra lui bani, ceas și inel de aur și adusese și alte obiecte de preț care ar fi putut tenta un spărgător.

— Un spărgător nu este neapărat un asasin, observă maiorul.

— Așa-i, însă un spărgător prins asupra faptului poate deveni foarte lesne asasin.

— Este posibil, însă unchiului dumneavoastră nu i s-a furat nimic.

— Ei, poate că hoțul n-a apucat să-l prade. După ce l-a ucis, s-a speriat și a fugit.

— Văd că ați și ajuns la o concluzie.

— Aș vrea să vă ajut, rosti Valerian fără prea mare convingere.

— Asta și așteptăm din partea dumneavoastră.

— Am toată bunăvoința, îl asigură Stoleriu.

— Moartea unchiului dumneavoastră nu pare să vă fi îndurerat prea mult.

— E adevărat. Sfîrșitul lui tragic și neașteptat m-a întristat, însă nu în asemenea măsură încît să mă facă să-mi pierd mințile. Și cum de felul meu sînt un om sincer, evit să afișez o durere pe care nu o resimt.

— Sinceritatea dumneavoastră vă onorează, spuse maiorul Crișan cu gravitate. Prin urmare, Ieronim Borza vă era unchi?

— De fapt, îmi era văr. De al doilea, ținu Valerian Stoleriu să precizeze. Tatăl lui a fost văr primar cu mama mea. Însă din cauza diferenței de vîrstă dintre noi, îi spuneam unchi. Avea aproape șaptezeci de ani.

— Am stabilit acest lucru din actele găsite asupra lui.

— A fost recunoscut?
— Cine?
— Cadavrul. Parcă așa se obișnuiește, nu?
— Da. Totuși, va trebui s-o faceți și dumneavoastră, zise ofițerul ascunzîndu-și cu greu indispoziția.
Purtarea, atît de „sinceră“, a lui Valerian Stoleriu îl nemulțumea și-l descumpănea. Firește, nu se așteptase ca acesta, bărbat în toată firea, să leșine sau să izbucnească în lacrimi, mai ales că nici legăturile dintre el și vărul lui „de-al doilea“, cum precizase, nu fuseseră prea strînse. Dar, oricum, Ieronim Borza era singura lui rudă și pierise de moarte năpraznică.
— Credeam că nu va trebui să îndeplinesc o formalitate atît de neplăcută, însă dacă e nevoie . . . Oare nu-i suficient că l-au recunoscut alții?
— Nu prea.
— Bine, atunci voi veni la Cluj. Și așa voi fi silit să-mi întrerup concediul ca să mă ocup de înmormîntare. Dar nu mi-ați spus cine a făcut recunoașterea cadavrului.
„Mă așteptam să mă întrebe în ce mod a fost ucis“, își spuse maiorul.
— Personalul campingului, răspunse el.
— Personalul campingului! făcu disprețuitor Stoleriu. N-aș putea afirma că se-ngrijește prea mult de clienții săi . . .
— Ce l-a determinat pe unchiul dumneavoastră să se mute la Făget? N-avea o locuință potrivită? întrebă ofițerul, evitînd să înceapă o discuție despre felul cum muncește personalul campingului, discuție cu totul inutilă.
— Locuința unchiului Ieronim era cît se poate de confortabilă, dar adusese oameni s-o repare. Ce-i drept, momentan numai pe dinafară. Însă dezordine tot se făcuse și unchiului nu-i plăcea dezordinea și zgomotul. Așa, s-a hotărît să se mute, pentru vreo două săptămîni, în campingul de la Făget. Spunea că acolo va avea condiții să scrie.
— Un roman? întrebă maiorul, dornic să afle în ce măsură era Stoleriu la curent cu proiectele unchiului său.
— Nu. Parcă un studiu. N-aș fi în stare să vă indic cu precizie ce anume scria. Deși de profesiune era avocat, unchiul avea mania scrisului. Era poet și critic de artă.

— Scrieți și dumneavoastră? făcu maiorul afișînd naivitate.
Valerian Stoleriu îl privi surprins.
— Eu? Nu sînt înzestrat cu astfel de talent. Sînt economist.
— N-am știut. De altfel, și un om al cifrelor poate să scrie poezii.
— Deci, unchiul meu a fost asasinat, rosti Stoleriu calm, de parcă făcea o simplă constatare.
— Din nefericire, așa este, răspunse maiorul, mirat de atitudinea interlocutorului său.
— Și mă bănuiți pe mine.
— Am avea motive să vă bănuim?
— Oarecum . . .
— Răspunsul dumneavoastră e cam vag. Nu găsiți?
— Aveți dreptate, recunoscu Valerian Stoleriu.
— Atunci? Îmi veți explica de ce ar trebui să vă bănuim?
— Cu plăcere, replică Stoleriu zîmbind. Pentru că sînt singura rudă a lui Ieronim Borza și, ca atare, moștenitorul lui.
— Ar putea fi și alți moștenitori, observă ofițerul.
— Nu. Mi-a lăsat mie totul, replică celălalt, la fel de zîmbitor.
— Adevărat?
— Cît se poate de adevărat. Unchiul Ieronim făcuse un testament prin care-mi lăsa mie bunurile sale. Și nu sînt puține. Fără să mai vorbim de bani.
— De unde știți?
— Mi-a spus-o chiar el.
— Cînd?
— Acum cîteva luni.
— Poate că, între timp, și-a modificat testamentul.
— Și, în acest caz nu m-ați mai bănui?
— N-am afirmat că vă bănuiesc.
— N-ați afirmat, însă unele lucruri se pot . . . intui.
— De data aceasta intuiția dumneavoastră a dat greș, zise maiorul Crișan, străduindu-se să-și păstreze calmul.
Era clar că adversarul său pornise la atac.

„Adversar? își zise el. De ce «adversar»? Individul acesta este pur și simplu un îngîmfat“.

— Nu, domnule maior. Vreți să-mi spuneți că ați fi venit pînă aici ca să-mi comunicați personal că unchiul meu a fost asasinat, dacă nu m-ați fi bănuit?

— Cine credeți că a comis crima? Unchiul dumneavoastră avea dușmani?

Maiorul preferase să pună întrebări, decît să dea un răspuns.

— Nu vreți să știți dacă l-am ucis eu?

„Oare unde vrea să ajungă? se-ntrebă maiorul Crișan. Ce urmărește?“

— Și . . . l-ați ucis?

— Firește că nu, veni prompt răspunsul.

— Unde erați în noaptea de 22 spre 23 octombrie? întrebă calm ofițerul.

— Deci, atunci a fost omorît sărmanul meu unchi . . . Da. 22 spre 23. Să mă gîndesc. Unde . . . A, sigur. Mi-am amintit. Regret, domnule maior, dar, pentru noaptea respectivă, am un alibi. Un alibi de neclintit: am fost aici, la hotel. Împreună cu . . . În sfîrșit, într-o companie foarte plăcută.

În acea clipă ușa se deschise și în salon pătrunse o tînără, care zărindu-l pe Stoleriu se-ndreptă spre el, aproape în fugă.

Era o fată de vreo douăzeci și cinci de ani, de statură potrivită, cam slăbuță și urîțică. Părul șaten îi cădea în lațe pe umeri. Numai ochii mari, umbriți de gene dese, erau frumoși.

— Val, aici erai? exclamă ea. Te-am căutat peste tot. Ce s-a întîmplat?

„Să fie logodnica? Nu mă așteptam să arate astfel“, își spuse maiorul.

— Îți explic mai tîrziu, îi răspunse Stoleriu. Acum . . .

— N-am vrut să te deranjez, spuse repede fata. Te aștept sus.

Se-ntoarse și, înainte ca Valerian s-o poată opri, ieși grăbită din încăpere.

— Era logodnica mea, îi zise Stoleriu maiorului. Îmi pare rău că n-am reușit să v-o prezint.

— O veți face cu altă ocazie. Nu vă mai rețin, se mulțumi să spună acesta. Sînteți așteptat.

— Și cu alibiul meu cum rămîne? Nu-l verificați?

— Toate la timpul lor, rosti maiorul Crișan liniștit. Pentru moment, vă rog să primiți condoleanțele mele pentru moartea unchiului dumneavoastră.

*
* *

După o scurtă convorbire cu colegii săi de la Miliția din Oradea, cărora li-l lăsă „în atenție“ pe Valerian Stoleriu, maiorul Andrei Crișan se reîntoarse la Cluj-Napoca. Plutonierul Vasile Năstase, șoferul mașinii cu care călătorea, își dădu seama după chipul lui încruntat că nu-i în apele lui și tot drumul nu scoase o vorbă. De obicei, cînd călătoreau împreună, mai discutau de una de alta. Acum însă era altfel. Maiorul Crișan n-avea chef de vorbă.

Într-adevăr. N-avea. Privea drept înainte, fără să acorde vreo atenție locurilor pe unde treceau. Se gîndea la convorbirea avută chiar în dimineața aceea cu Valerian Stoleriu, la împrejurările în care fusese ucis Ieronim Borza, la cei cinci destinatari ai scrisorilor și nu reușea să ajungă la o concluzie.

„Am la dispoziție un noian de date, o mulțime de suspecți și, cu toate acestea, bat pasul pe loc, își spuse el înciudat. Pot afirma că tocmai de aceea nu izbutesc să dau de capătul firului. De capătul cel bun al firului, că fire am destule. Chiar prea destule. Sînt pur și simplu copleșit de atîtea date, de atîția suspecți. Motivul? Nu am reușit încă să stabilesc *ce legătură* există între grămada asta de fapte și de oameni. De exemplu, ce legătură poate fi între faptul că Ieronim Borza a fost ucis în fața șifonierului și între faptul că a fost „transportat“ apoi sub pat? Ce legătură poate fi între actrița Sibila Doreanu și fostul pușcăriaș Ion Pantea? Ce legătură poate fi între . . . Fir-ar să fie! Oare unde duc toate aceste fire? În afacerea asta nimic nu se potrivește.“

Cufundat în gînduri cum era nici nu observă că ajunseseră la sediu. Cînd coborî, șoferul îl salută privindu-l nedumerit.

Deîndată ce intră în biroul lui, maiorul Crișan ordonă să-i fie adus Ion Pantea. Fiind convins că nu acesta era ucigașul, îndeplinise formalitățile necesare pentru punerea lui în libertate. Înainte însă voia să stea de vorbă

cu el. Cele aflate de la Vetuța Pantea se cereau confirmate.

— Ia loc, îi spuse el lui Pantea cînd acesta fu condus în încăpere.

Soțul Vetuței avea o înfățișare jalnică. Nebărbierit, cu ochii duși în fundul capului și înconjurați de cearcăne vinete, cu obrajii palizi, părea însăși imaginea deznădejdii. Și era, într-adevăr, deznădăjduit. Nu vedea cum avea să scape din capcana în care se vîrîse de bunăvoie. Fiindcă acum nu mai avea nici o îndoială: scrisoarea aceea avusese menirea să-l atragă într-o capcană.

„M-am băgat singur cu capul în laț și totul s-a dus pe apa sîmbetei, cugeta el amărît, așezîndu-se pe scaunul aflat lîngă biroul maiorului. S-a dus și slujba și libertatea mea, și viața nouă pe care voiam s-o încep. S-au dus toate."

— Iar ai pățit-o, i se adresă Andrei Crișan.

— Am pățit-o, domnule maior, și asta numai din cauza prostiei mele. De ce a trebuit să dau crezare afurisitei aceleia de scrisori?

— Asta aștept să-mi explici, spuse maiorul. Să fii bănuit de crimă nu-i glumă.

— Dar, domnule maior, dumneavoastră știți foarte bine că sînt nevinovat! exclamă Pantea disperat. Ce-i drept, am greșit de două ori, însă...

— Aștept să-mi răspunzi la întrebare, îl întrerupse liniștit maiorul Crișan.

— Vă rog să mă iertați, zise repede Pantea. De necăjit ce sînt nu mai pot judeca cum trebuie. Nu v-am ascuns și n-am să vă ascund nimic. Așa cum v-am mai spus, m-am dus la căsuța cu numărul 57 fiindcă credeam că e vorba de o moștenire. Scrisoarea mi-a dat-o nevastă-mea, Vetuța. Ea era acasă cînd a adus-o factorul. Am citit-o împreună cu dînsa și ne-am tot frămîntat mintea cam ce moștenire poate fi la mijloc. Vă jur, domnule maior, că nu ne-am gîndit nici o clipă că ar putea fi vorba de o farsă. Cine să facă farse unui prăpădit ca mine? Și apoi, scrisoarea se vedea cît de colo că fusese scrisă de un om cu carte multă, or în ultimii doi ani, știți și dumneavoastră cu ce fel de oameni am avut eu de-a face. Aia n-ar fi fost în stare nici măcar să țină creionul în mînă ca lumea, necum să scrie la mașină.

Și așa, atît eu, cît și Vetuța am socotit că e ceva serios. Tot chibzuind, mi-am adus aminte de vărul lui taică-meu, care avea avere și murise nu de mult. V-am mai vorbit despre el.

— Da, recunoscu maiorul. Și, de aceea te-ai dus?

— Sigur că de aceea. Vedeți, fiindcă de cînd m-am însurat am stat mai mult în pușcărie, și asta numai din vina mea, Vetuța s-a descurcat tare greu. Ne lipsesc multe. Și o moștenire ne-ar fi prins bine. Poate că și asta ne-a făcut să dăm crezare acelei scrisori. Ne-am spus: „O moștenire e tocmai ce ne trebuie". Ce mai, domnule maior, am dat crezare scrisorii fiindcă *voiam* să-i dăm. Asta-i. Am fi vrut atît de mult să fie adevărate cele scrise-n ea că *le-am și crezut* adevărate.

— Înțeleg, zise maiorul, amintindu-și că și el făcuse același raționament.

— Ce-i drept, ni s-a părut cam ciudat că sînt invitat într-o căsuță din campingul de la Făget și nu la Notariat, dar se vede că dorința noastră ca scrisoarea să fie adevărată era atît de mare, încît ne-am zis că avocatul care-mi scrisese alesese acel loc ca să păstreze discreția. Că așa glăsuia scrisoarea: „Locul ales ne va ajuta să...", adică nu, „ne va permite să păstrăm discreția cuvenită."

— Și ai fost sigur că ai să afli despre o moștenire?

— Nu chiar sigur, domnule maior, răspunse Pantea după o scurtă ezitare.

— De ce?

— Pentru că mă temeam că sînt și alți moștenitori. Doar vărul lui taică-meu avea și alte rude. Mă gîndeam că eu avînd cazier puteam fi dat ușor la o parte de către ceilalți. Tocmai de aceea m-am bucurat că avocatul alesese un loc atît de retras, ca să stea de vorbă cu mine. M-am dus și am nimerit drept în capcană!

„Da, a fost o capcană și pentru cei cinci și pentru Miliție", gîndi maiorul.

— Înțeleg, spuse din nou. Și în căsuță ai intrat primul?

— Cred că da, făcu soțul Vetuței.

— Nu ești sigur?

— Știu și eu ce să spun? Ușa era descuiată.

„Și nu prezenta urme de efracție, își zise maiorul. Asta înseamnă ori că victima îi deschisese asasinului, ori

că acesta avea o cheie. De cheia căsuței ar fi putut face rost mulți, însă de deschis, la o oră atît de nepotrivită, între două și cinci dimineața, Ieronim Borza n-ar fi deschis decît dacă ar fi fost vorba de un cunoscut."

— Cînd ai trecut prin pădure n-ai observat nimic? îl întrebă apoi pe Pantea.

— Din păcate, nu.

— De ce ai intrat prin spărtura din gard?

— Tot de teamă că aș fi putut da peste vreunul dintre moștenitori. Și ...

Ion Pantea tăcu încurcat. Maiorul așteptă cu răbdare.

— Și pentru că ... Domnule maior, vreau să vă spun adevărul. M-am gîndit că ... Pe scurt, mi-am zis că dacă se-ntîmplă vreo încurcătură e mai bine să nu fiu văzut.

— Ce încurcătură? rosti Andrei Crișan liniștit, fără să-și arate interesul.

— Cu avocatul și cu ceilalți moștenitori, răspunse Pantea.

— Adică?

— Păi, m-am gîndit că dacă acolo, la Făget, vor fi de față și alte rubedenii de-ale mele, fie chemate de avocat, fie venite din proprie inițiativă, s-o pot șterge.

— E cam încurcat ce spui și asta nu te ajută, observă maiorul.

— Dar n-am ucis pe nimeni, n-am nici o vină! exclamă Pantea. Așa m-am gîndit, nu vă mint. Adevărul este că de cînd am fost închis, mă tot strecor, mărturisi el plecîndu-și fruntea rușinat. Parcă aș fi o fiară hăituită. Nu mai umblu printre oameni ca înainte, cu capul sus. M-am nenorocit singur ... Domnule maior, dumneavoastră nu puteți crede că eu am ucis.

— Nu, nu cred, admise maiorul, înțelegînd prea bine ce se petrecea în sufletul lui Pantea.

— Știam, știam! bîigui acesta emoționat.

— Nu cred că ai ucis, dar declarația lui Petre Fărcaș te acuză. Ai intrat primul în căsuță și te-ai ascuns.

— Așa-i, recunoscu Pantea amărît.

— N-ai văzut pe nimeni prin împrejurimi?

— Nu. Și m-am tot uitat că mă temeam să nu dau peste vreo rubedenie. Ei, se vede că planurile mele s-au dus ... Tocmai acuma, cînd găsisem o slujbă bună și

voiam să muncesc cinstit ... Că-i promisesem și Vetuței ... Cine m-ar mai primi acum?

— De ce să nu te primească? făcu maiorul. Parcă trebuia să te prezinți la noul serviciu la întîi noiembrie, nu?

— D-da, izbuti să murmure Pantea.

— Azi e numai douăzeci și cinci octombrie, așa că ai tot timpul să-ți iei slujba în primire.

— Adică ..., adică ... Domnule maior, îmi dați drumul?

— Da, zise maiorul, însă înainte va trebui să-mi spui adevărul.

— Dar n-am ascuns nimic!

— Atunci, am să te las să-ți amintești.

— La arest?

— Depinde de tine dacă ai să te-ntorci acolo sau nu.

— Domnule maior, vă rog să mă credeți că n-am as ...

Ion Pantea se opri. Își amintise de întîlnirea lui cu Bică Staicu, zis Matahală, de faptul că acesta-i ațintuse calea.

— Aveți dreptate, domnule maior, mai e ceva, dar n-am pomenit de asta fiindcă n-are nici o legătură cu afacerea de la Făget.

— Lasă-mă pe mine să judec dacă are vreo legătură sau nu, spuse ofițerul.

— Să vedeți, e vorba de Bică Staicu, zis Matahală. Am stat cu el la pușcărie.

— Acela cu care ai fost prins ultima oară? făcu maiorul, ascunzîndu-și dezamăgirea.

Un individ de teapa lui Staicu n-ar fi fost în stare să pună la cale un „aranjament" atît de complicat.

— Da, domnule maior, am fost prinși amîndoi cînd am încercat să ..., cînd am vrut să facem spargerea la bătrînele acelea, la domnișoarele Corbeanu, de pe strada Iosif Vulcan nr. 82.

— Știu, continuă.

Ion Pantea îi povesti maiorului cum decursese întîlnirea cu Bică și tot ce avea legătură cu ea, fără să omită vreun amănunt.

— Asta-i tot, încheie el.

— Bine. Și în noaptea de 22 spre 23 octombrie ce ai făcut?

— Am stat acasă. Copila...

Îi relată maiorului cele petrecute în noaptea respectivă. Spusele lui coincideau întru totul cu acelea ale Vetuței.

„Dacă ar fi vinovat, n-ar pomeni de faptul că a dormit într-o cameră de unde putea ieși fără să fie văzut, își spuse maiorul Crișan. Mai ales că n-are de unde să știe că soția lui mi-a vorbit despre aceasta."

— Pe ceilalți patru care au venit la căsuța de la Făget îi cunoșteai?

— Nu, domnule maior, atunci i-am văzut pentru prima oară. Dar, fără îndoială că acela care ne-a scris ne cunoștea pe toți. Și lucrul ăsta mă miră foarte mult.

— Da?

— Firește. Păi, ce legătură poate să fie între unul ca mine și între ceilalți? O artistă de teatru, o studentă, un inginer, un gestionar și eu, care abia am ieșit din penitenciar. Cine are de-a face cu o studentă, de pildă, nu poate avea de-a face cu mine. Tare încurcată treabă!

„Asta-i și părerea mea", își zise maiorul.

— Pune totul pe hîrtie și dacă-ți amintești mai tîrziu ceva despre cele întîmplate la Făget sau dacă afli vreun amănunt care are legătură cu crima sau cu cei patru, dă-mi îndată de știre.

— Da, domnule maior. Așa am să fac. Și ..., și după ce dau declarația pot să plec acasă?

— Poți, răspunse simplu maiorul.

— Și ... și la întîi noiembrie mă pot duce la serviciu? Or să mă ... primească?

— Sigur că te vor primi, îl asigură ofițerul. Vom avea noi grijă de asta. Dar, să ai și tu însuți grijă. Soția ta are încredere în tine.

— Știu, domnule maior, și n-am s-o dezamăgesc. Destul a pătimit din cauza mea. Vă mulțumesc din suflet, do ...

— Lasă, lasă, îl întrerupse Andrei Crișan. Ai să dovedești prin fapte că te-ai schimbat.

După ce-l predă unui subofițer care urma să-i ia depoziția scrisă și apoi să-l lase pe Pantea să plece acasă, maiorul Crișan părăsi încăperea. Mai avea încă multe de făcut.

14

Petre Fărcaș se plimba prin casă ca un leu în cușcă. Se apropia de fereastră și privea pentru cîteva clipe norii plumburii tiviți cu vinețiu care se îmbulzeau pe cerul din ce în ce mai întunecat și frunzele moarte ale copacului din fața blocului; mînate de vînt se desprindeau pe rînd de ramurile negre și cădeau undeva, în gol. Apoi, străbătea camera, ieșea în hol și, după ce-l parcurgea de la un capăt la celălalt, trecea în cea de-a doua cameră și, cu pași hotărîți, se îndrepta spre telefon. Întindea mîna, ridica receptorul și cînd auzea că vine tonul... punea încet receptorul la loc. Acel du-te-vino al său dura de aproape o oră. În acest răstimp ridicase receptorul de zeci de ori, însă nu-ndrăznise să formeze numărul dorit. Numărul EI. Și nu îndrăznise s-o facă, deoarece EA îi interzisese categoric să-i telefoneze și s-o întîlnească.

În ziua de 23 octombrie, cînd se dusese în căsuța de la Făget, unde în loc de moștenire, dăduse peste cadavrul lui Ieronim Borza, deîndată ce i se permisese să plece după interogatoriile preliminare, se grăbise să-i telefoneze EI și, ceva mai tîrziu, s-o viziteze. Tulburat cum era, nu-i ascunsese nimic. Nici faptul că, în urmă cu doi ani, împrumutase de la Borza o sumă de bani.

„De ce nu mi-ai spus că-l cunoșteai pe acel Borza și că ai împrumutat bani de la el?" exclamase EA pălind.

„Ce rost avea să te plictisesc cu asemenea treburi? replicase Fărcaș, mirat de emoția EI. Dealtfel, i-am restituit banii la timp. Firește, dacă se află acest lucru ..."

„Fii sigur că are să se afle, îl întrerupsese amanta lui cu asprime. Cînd cei de la Miliție vor da peste numele tău te vor aresta."

„Unde să dea de el? Banii i-am restituit anul trecut. Și apoi, nu cred că Borza își nota ..."

„Ce crezi tu n-are nici o valoare, îl întrerupsese EA din nou, cu nedisimulată ironie. Acei care obișnuiesc să dea bani cu împrumut, de obicei, au grijă să-și noteze minuțios atît numele persoanelor cărora le-au dat bani, cît și sumele împrumutate."

„Chiar în cazul că este așa, nu văd de ce să fiu arestat. Doar nu eu l-am ucis", replicase el și, aplecîndu-se încercase să-i sărute genunchii goi.

EA însă îl împinsese cu putere și, ridicîndu-se de pe canapeaua unde stătuse pînă atunci, se instalase într-un fotoliu.

„Lasă acum efuziunile, îi spusese batjocoritor. Mai bine gîndește-te la situația ta, care este deosebit de gravă."

„Dar, scumpa mea, sînt nevinovat. O știi foarte bine", protestase el.

„Eu nu știu nimic. Nu am și nici nu vreau să am vreun amestec cu această afacere. Oricum, chiar presupunînd că ești nevinovat cum susții, împotriva ta sînt deja destule dovezi."

„Dovezi?" exclamase Fărcaș uimit.

„Da, dovezi, repetase EA tăios. În primul rînd ai fost găsit în căsuța de la Făget în ziua cînd s-a comis crima, în al doilea rînd le-ai ascuns celor de la Miliție că-l cunoșteai pe cel asasinat și că împrumutaseși bani de la dînsul și, în al treilea rînd nu ai un alibi."

„Bine, dar ce interes aș fi avut să-l ucid pe Borza?" obiectase el.

Tonul EI rece, felul aproape brutal în care-l respinsese și, mai ales, insistența EI de a-l scoate vinovat îl jigniseră și-l îndureraseră. Sperase să găsească lîngă EA mîngîiere și încurajare.

„Ești crudă cu mine, rostise el abătut. Credeam că ai să mă ajuți să-mi recapăt curajul. În brațele tale, aș fi uitat de toate grijile care mă copleșesc."

„Nu te sfătuiesc să uiți nici măcar pentru o clipă în ce situație te afli, i se adresase EA pe un ton amenințător. Altfel, ești pierdut. Și apoi, există și «sistemul» . . .

Da, exista și „sistemul" și pericolul ca Miliția să-l descopere.

„Și ce-ar trebui să fac, după părerea ta?" o întrebase el copleșit.

„Ți-am spus: să nu uiți în ce situație te afli și, mai ales, să nu uiți de existența «sistemului». Acum, mai mult ca oricînd, nu trebuie să bănuiască nimeni că noi doi ne cunoaștem. Pentru un timp este absolut necesar

să nu ne mai vedem. Ai comis deja o mare greșeală venind aici. Dacă te-a urmărit cineva . . ."

„Nu m-a urmărit nimeni, se grăbi el s-o asigure. Am fost cît se poate de atent. N-aș vrea pentru nimic în lume să ai neplăceri din cauza mea. Cînd am să vin la tine, am să fiu . . ."

„N-ai să mai vii aici, îl întrerupsese EA furioasă. Nu trebuie să ne mai vedem, nu înțelegi?"

„Cum poți să-mi ceri așa ceva? exclamase el cuprins de disperare. Știi că n-aș fi în stare să rezist fără să . . ."

„Trebuie să rezişti, iubitule", îi spusese EA și așezîndu-se din nou lîngă el, pe canapea, îl lăsase s-o ia în brațe.

„Cum să trăiesc fără tine, murmurase Fărcaș, mîngîindu-i trupul gol și acoperind-o cu sărutări. Cere-mi orice, dar nu asta."

„Dar e vorba numai de o anumită perioadă de timp, căutase EA să-l liniștească. Cînd cei de la Miliție se vor convinge că n-ai nici o vină și cînd vei fi sigur că nu ești supravegheat, vei veni din nou aici, la mine. Este un sacrificiu pe care sîntem nevoiți să-l facem amîndoi, dragule", suspinase EA, fără să se mai împotrivească dezmierdărilor lui.

Petrecuse noaptea cu EA și, înainte de a se lumina de ziuă, se despărțiseră. Acceptase, bineînțeles, să nu se mai întîlnească o vreme. Pînă la urmă EA îl făcuse să accepte . . . Se înțeleseseră ca atunci cînd el va socoti că pericolul trecuse, s-o sune de la un telefon public și să-i comunice în ce zi și la ce oră va veni la locuința EI. Și, firește, în tot acest răstimp să nu recurgă la „sistem".

„Am să aștept cu nerăbdare clipa revederii, îi spusese EA la despărțire. Pînă atunci am să mă gîndesc mereu la tine."

Se desprinsese cu greu din preajma femeii care-i stăpînea simțurile și plecase mai convins ca oricînd că EA îl iubește și că va suferi ca și dînsul din cauza despărțirii lor forțate.

În primele două zile care urmaseră își văzuse de serviciu, ca de obicei, găsind că EA avusese perfectă dreptate cînd îi pretinsese să nu se întîlnească. În cea de a

treia zi însă, pe măsură ce treceau orele, regreta tot mai mult că se lăsase convins de îndemnurile EI. La urma-urmelor, nimeni nu bănuia prezența EI în viața lui și, dacă ar fi luat aceleași măsuri de prevedere ca întotdeauna, ar fi putut s-o viziteze fără să atragă atenția nimănui.

„Dacă de mai bine de doi ani n-a aflat nimeni de legătura noastră, nu văd de ce ar izbuti să afle acum, își spunea el înciudat. Dacă m-ar urmări cineva de la Miliție ar fi altceva, însă m-am convins că nu se află nimeni pe urmele mele. Am fost cu ochii în patru și aș fi observat pe oricine m-ar fi urmărit. Atunci, de ce să nu-i telefonez de aici, de acasă, cum am mai făcut de atîtea ori? De ce să nu mă duc la EA?“

Străbătu pentru a nu se știe a cîta oară holul, intră în camera unde se afla telefonul și, cu un gest hotărît, ridică iar receptorul. Cînd auzi tonul, începu să formeze numărul EI. Țîrîitul strident al soneriei de la intrare îl sili să se-ntrerupă. Depuse receptorul în furcă, dîndu-și seama că nu va mai avea curajul s-o sune din nou în aceeași seară.

„În nici un caz să nu-mi telefonezi de la tine de acasă... Numai de la un telefon public...“ Vorbele EI îi răsunau parcă și acum în urechi.

„EA s-ar fi supărat foc dacă aș fi încălcat înțelegerea noastră. Doar am fost și eu de acord că, pentru un timp, este mai bine să nu ne vedem. Aș fi făcut o mare greșeală nesocotind sfaturile EI. Mai mult ca sigur că EA nu mi-ar fi iertat nesocotința. Cel care a sunat acum mi-a făcut un mare bine fără să știe“, își spuse Fărcaș zîmbind.

Trecu în hol și se grăbi să deschidă. Cînd văzu însă că „cel care sunase“ era locotenentul-major Ilieș, zîmbetul îi pieri de pe buze.

— Bună ziua, îl salută vesel tînărul ofițer. Am putea sta puțin de vorbă?

„Numai asta-mi lipsea“, gîndi Fărcaș îngrijorat.

— Desigur, mormăi el și-l pofti să intre.

„Oare ce i s-o fi întîmplat?“ se întrebă ofițerul, observîndu-i chipul palid și privirile rătăcite.

Luă loc pe scaunul oferit de gazda sa și privi mirat în jur. Din prima clipă remarcase mobilierul sărăcăcios

și desperecheat și i se păruse ciudat că gestionarul Petre Fărcaș are un interior atît de modest. Salariul lui, destul de bun, și pensia de boală a soției sale reprezentau un venit mulțumitor care le-ar fi permis să-și aranjeze casa mult mai frumos. Mai ales că nu aveau nici copii, nici părinți sau rude bătrîne de întreținut. Ba, dimpotrivă, socrii lui Fărcaș îl aprovizionau în fiecare an cu legume, fructe, vin, păsări.

„Poate că nu le place să cheltuiască, ci să strîngă bani albi pentru zile negre“, se gîndi locotenentul-major privindu-și gazda.

Petre Fărcaș, datorită unui mare efort, reușise să-și recapete calmul, dar încercările prin care trecuse, zbuciumul, nesiguranța și, în mod deosebit, gîndul că poate pentru o lungă perioadă de timp nu se va mai întîlni cu EA lăsaseră urme de neșters; ridurile de pe frunte și din jurul gurii devenite parcă mai adînci, ochii înroșiți de veghe și paloarea bolnăvicioasă a feței îl făceau să arate mult mai bătrîn decît era în realitate.

Locotenentul-major Ilieș îl privea ascunzîndu-și cu greu uimirea.

„Cu omul acesta ceva nu-i în regulă, își spuse el. Se străduiește să pară calm, însă e clar că a suferit un șoc puternic. Nu e vorba de teama pe care unii o resimt cînd au a face cu autoritățile, ci de altceva. Să nu-și fi revenit după cele petrecute la Făget? Greu de crezut. Deși avea motive să fie tulburat, în ziua de 23 octombrie, cînd am discutat cu el la locul unde se comisese crima, arăta mult mai destins și mai vioi. Ce s-o fi petrecut cu el în acest răstimp?“

— Serviți o cafea, un coniac? îl întrebă Fărcaș, încercînd să dea vocii sale un ton nepăsător.

— Nimic, mulțumesc, răspunse locotenentul-major. Am trecut pe la dumneavoastră deoarece trebuie să lămurim unele lucruri.

— Vă stau la dispoziție, zise repede gestionarul. Cu toate că nu văd cum v-aș putea ajuta. Am declarat ce știam și...

— Poate că v-ați mai amintit de unele amănunte.

— Dacă-mi aduceam aminte de ceva, atunci fiți sigur că vă telefonam.

— Prin urmare, începu ofițerul, v-ați dus la întîlnirea de la Făget crezînd că este vorba de o moștenire.

— Da. Așa am și declarat. Oricît de curios ar părea, cînd am primit scrisoarea m-am gîndit că, poate, unchiul mamei mele, plecat de mulți ani în America, sau descendenții lui îmi lăsaseră ceva avere.

— Corespondați cu rudele dumneavoastră?

— Nu. Nu știu nici unde locuiesc anume, nici cu ce se ocupă. Nu știu nimic de soarta lor. De ani de zile nu au mai dat nici un semn de viață, dar scrisoarea aceea m-a făcut să sper că moștenisem ceva. Nu m-am gîndit deloc că ar putea fi vorba de o farsă.

— Foarte bine. Cînd ați trecut prin pădure nu ați observat nimic.

— Nu. Trebuie să recunosc că nici nu am prea fost atent. Mă grăbeam să ajung la căsuță la ora fixată, ca să aflu pe cine și ce anume moștenisem. Dar, toate acestea le-am declarat deja, observă Fărcaș cu un aer plictisit.

— Și cu Ion Pantea cum a fost? întrebă locotenentul-major, fără să pară impresionat de observația lui.

— Am bătut la ușă și, mirat că nu-mi răspundea nimeni, am apăsat pe clanță. Ușa s-a deschis și, intrigat, am intrat în căsuță. Acolo am dat peste Pantea. Se ascunsese în nișa unde se afla dușul. Părea tare speriat. Am fost sigur că pătrunsese înăuntru ca să fure și numai venirea mea îl împiedicase s-o facă. Pe urmă am aflat că primise și el o scrisoare ca aceea primită de mine și n-am mai fost chiar atît de convins că venise să șterpelească. Oricum, Pantea a venit primul și ar fi avut destul timp la dispoziție ca să-l ucidă pe Borzea sau Borza acela.

„Se preface că nici numele nu i-l cunoaște", își zise tînărul ofițer, dar nu găsi de cuviință să comenteze faptul.

— Prin urmare, credeți că Ion Pantea este criminalul? se mulțumi să întrebe.

— Cred că *ar fi avut* posibilitatea să ucidă, odată ce a intrat primul. Nu susțin că el a ucis. Adică, socot că ar fi putut comite crima, dar nu sînt sută la sută sigur că a comis-o, explică Fărcaș.

— Și ceilalți?

— Știu și eu? Au venit mai tîrziu, mai precis, cînd au sosit ei Pantea și cu mine ne aflam în căsuță.

— Îi cunoșteați?

— Nu. De actrița Sibila Doreanu auzisem; cine n-a auzit de ea la Cluj? dar de cunoscut, n-o cunoșteam personal. Pe ceilalți i-am văzut atunci pentru prima oară.

— Deci, nu-i cunoșteați?

— Nu.

— Nici pe Ieronim Borza nu-l cunoșteați?

— De unde să-l cunosc? făcu Petre Fărcaș, reușind cu greu să-și ascundă tulburarea.

— Asta vă întreb eu, rosti sec locotenentul-major.

— Mi s-a mai pus această întrebare și acum vă dau același răspuns ca și atunci: nu-l cunoșteam pe Borza, zise răspicat gestionarul.

— Sînteți consecvent, remarcă ofițerul.

— Firește că sînt, spuse Fărcaș calm.

În realitate era înspăimîntat. Se întreba dacă cei de la Miliție aflaseră deja că împrumutase bani de la Borza. Pentru o clipă fu tentat să mărturisească adevărul, dar se răzgîndi.

„În cazul că recunosc, milițienii vor vrea să știe pentru ce am avut nevoie de bani. Îndată se vor gîndi la o lipsă în gestiune și se vor apuca să cerceteze totul. Și nu vor întîrzia să descopere că am delapidat aproape o jumătate de milion!" își spuse Fărcaș îngrozit.

— Da, sînt, repetă el, reușind să se stăpînească.

„Chiar dacă afurisitul acela de Borza și-a notat undeva numele meu și suma pe care mi-a împrumutat-o, așa cum presupunea și EA, cei de la Miliție nu vor reuși să dovedească nimic. Doar sînt destui cu numele de Fărcaș. Principalul este să nu-mi pierd cumpătul", își spuse el, simțindu-se mai liniștit.

— Dacă este vorba de adevăr, consecvența este lăudabilă. Dacă e vorba de minciună însă se schimbă lucrurile, i se adresă ofițerul calm. Nu uitați că este în interesul dumneavoastră să declarați tot ce știți.

— Așa am și făcut, replică gestionarul.

— Mă îndoiesc. Avînd în vedere că nu ne-ați pomenit nimic despre faptul că-l cunoșteați pe Borza, care

v-a împrumutat suma de patruzeci și cinci de mii de lei, în ziua de 17 martie 1976.

— N-am împrumutat nimic de la nimeni, spuse Fărcaș pălind.

— Ieronim Borza a întocmit o listă cu numele persoanelor care au împrumutat bani de la el. Lista aceasta este în posesia noastră și numele dumneavoastră figurează...

— Numele meu nu poate figura, îl întrerupse Petre Fărcaș. Poate că e vorba de altcineva. Eu n-am împrumutat bani de la nimeni. Cîștig destul. Ce rost ar fi avut să mă împrumut cînd am depuși la CEC aproape cincizeci de mii de lei?

„Într-adevăr, ce rost ar fi avut? se-ntrebă și locotenentul-major Ilieș. După cum se vede nu și-a cumpărat nici mobilă, nici mașină. De ce să împrumute atîția bani? Să-i împrumute și să-i restituie... Ciudat, foarte ciudat!"

— Cu cît mai repede vă veți decide să ne spuneți adevărul, cu atît va fi mai bine, se mulțumi să zică ofițerul.

— Dar așa am și făcut, repetă cu fermitate Fărcaș.

— Unde ați fost în noaptea de 22 spre 23 octombrie? îl întrebă Ilieș, renunțînd, pentru moment să-l contrazică.

— Aici, acasă, răspunse prompt gestionarul.

— Singur?

— Bineînțeles. Soția mea este la țară, la părinții ei.

— Și vecinii?

— Sînt plecați în concediu.

— Deci, nu poate dovedi nimeni că ați fost *într-adevăr* acasă.

— Așa este, recunoscu Fărcaș, care-și recăpătase pe deplin stăpînirea de sine și, odată cu ea, și impertinența. Însă asta nu contează. Pentru că nu eu trebuie să dovedesc că am fost cu adevărat acasă, ci dumneavoastră că *nu* am fost.

— Va fi foarte ușor, rosti ofițerul, ridicîndu-se.

— Mă îndoiesc.

— În orice caz, cu cît mai repede vă veți hotărî să faceți declarații sincere, cu atît mai bine va fi pentru

dumneavoastră, îi repetă locotenentul-major Ilieș, înainte de plecare.

Petre Fărcaș, socotind că obținuse o victorie, zîmbi ironic. În acele clipe nu bănuia cît de multă dreptate avea tînărul ofițer...

*

* *

Maiorul Andrei Crișan ajunse acasă destul de tîrziu. Se simțea obosit și nemulțumit; încă nu reușise să clarifice cît de cît cazul Borza. Mai orbecăia în noianul de date.

Soția lui îi ieși în întîmpinare în hol și, după ce-l sărută, îi luă trenciul ud.

— Înainte de cină ar fi bine să faci un duș, spuse ea dîndu-și seama de starea lui.

— N-aș vrea să vă fac să așteptați. Și așa e tîrziu, replică maiorul, lăsîndu-se învăluit de atmosfera plăcută a căminului.

— Nu-i mai tîrziu ca alte dăți, zise soția lui, zîmbind. Un duș are să-ți facă bine.

Maiorul se duse supus în baie. Jeturile de apă caldă, apoi rece îl înviorară, însă nu-l făcură să uite straniul caz Borza. Ca întotdeauna cînd ancheta un caz, acesta îl absorbea întru totul.

În jurul mesei îl așteptau ai lui; soția, fiul lui Horică și soacra. Văzîndu-l, soția lui aduse un platou cu crenvurști și pireu de cartofi.

„Bine că măcar din cînd în cînd reușim să luăm masa cu toții împreună", gîndi Silvia, soția maiorului, punîndu-i la îndemînă muștarul.

Maiorul începu să mănînce fără prea multă poftă.

— Se vede că nu-i în apele lui, îi șopti soacră-sa băiatului.

— Nu-i de mirare, replică acesta, elev în ultimul an de liceu, doar tata se ocupă de cele mai dificile cazuri.

Mîncară în tăcere. Cînd ajunseră la desert, Andrei Crișan se lăsă pe speteaza scaunului și încercă să zîmbească.

— Aș vrea să vă pun o întrebare, zise el. Are importanță din punct de vedere psihologic.

— Sînt numai urechi! exclamă fiul lui cu interes.

— Iată; să presupunem că primiţi o scrisoare, prin care sînteţi invitaţi undeva ca să primiţi informaţii despre o moştenire care vă aparţine. V-aţi duce?

— Oho, şi încă cum! spuse băiatul.

— Cred şi eu că m-aş duce, adăugă soacră-sa.

— Şi tu, Silvia? Te-ai duce?

— Fireşte.

— Chiar dacă aţi şti că n-aveţi de la cine primi vreo moştenire? Chiar dacă aţi fi siguri că nu există nici o posibilitate să moşteniţi ceva?

— În materie de moştenire nu se ştie niciodată, observă soacră-sa. Aşa că n-aş lăsa să-mi scape ocazia.

— Depinde de locul unde aş fi invitată, zise soţia lui. Dacă mi s-ar cere să merg la Constanţa, la Tecuci sau în alt oraş mai îndepărtat m-aş gîndi bine înainte de a porni la drum. Nu m-aş grăbi să fac tot felul de cheltuieli.

— Şi în cazul că ai fi invitată la Someşeni, la Cojocna sau la Cîmpia Turzii? Te-ai duce? o întrebă soţul ei.

— Fără îndoială că da, răspunse ea.

— Bineînţeles că s-ar duce, adăugă şi soacră-sa.

— De ce? întrebă mirat Andrei Crişan. Odată ce aţi şti că nu aveţi pe cine moşteni?

— Eu unul aş merge şi din curiozitate, zise Horică.

— La urma-urmelor, de ce să nu ne ducem? Ce-am avea de pierdut? conchise soţia lui, punîndu-i în faţă o farfurioară cu compot de mere.

„Desigur că aşa au judecat şi cei cinci destinatari ai scrisorilor, îşi spuse maiorul. Cel puţin în această privinţă n-au minţit. Poate că pe aceasta a mizat şi acela care le-a trimis epistolele. Dar oare expeditorul şi asasinul sînt una şi aceeaşi persoană?“

15

— De ce să nu mă duc la Făget? Ce aş avea de pierdut? i-am spus eu soţiei care mă sfătuia să nu dau curs invitaţiei, îi spunea maiorului inginerul Tudor Mladin,

făcîndu-l pe acesta să-şi amintească de discuţia avută cu ai săi în seara precedentă.

— Soţia dumneavoastră nu era de acord să vă prezentaţi la întîlnirea fixată în scrisoare?

— Nu, nu eram de acord şi cele petrecute ulterior au dovedit cu prisosinţă că aveam dreptate, răspunse Rodica Mladin, intrînd în încăpere cu o tavă pe care se aflau două ceşti cu cafea aburindă.

Stăteau în camera de zi, care servea soţilor Mladin şi ca salon. Maiorul Crişan venise să stea de vorbă cu inginerul. Voia să-l întrebe dacă nu avea ceva de adăugat la depoziţia făcută în ziua crimei şi, mai ales, să stabilească cum ajunsese bricheta lui sub patul victimei.

— Nu credeaţi că aveţi de primit o moştenire? i se adresă maiorul lui Tudor Mladin.

— Şi da şi nu, veni răspunsul. Mai precis, deşi nu excludeam întru totul o asemenea posibilitate, nu gîndul la moştenire m-a determinat să mă duc la întîlnirea fixată prin faimoasa epistolă. Eram înclinat să cred mai degrabă că unul dintre colegii mei mi-a făcut o farsă. Voiam să mă duc la Făget dornic să-i explic că nu-i merge cu mine, fiindcă mi-am dat seama de la început că el este autorul scrisorii. Mai apoi, deşi soţia mea mi-a atras atenţia că acel coleg al meu se căsătorise recent şi aflîndu-se încă în luna de miere era greu de crezut că se ocupa de farse, n-am renunţat totuşi la părerea că scrisoarea era opera vreunui alt coleg glumeţ.

— Vă gîndeaţi la cineva anume?

— Nu. Singurul farsor pe care-l cunosc este inginerul Iliuţă Savin, colegul meu, însă acesta se afla în voiaj de nuntă, la Sinaia. Constatarea că nu el este autorul scrisorii m-a făcut şi mai curios. Ţineam neapărat să aflu cine era acela care voia să mă pună pe drumuri în timpul concediului.

„Eu unul aş merge şi din curiozitate“, îşi aminti maiorul cuvintele fiului său.

— Prin urmare, v-aţi dus la Făget mînat mai mult de curiozitate? întrebă Andrei Crişan degajat.

Se simţea bine în ambianţa prietenoasă a acelei încăperi. Canapeaua cu spetează şi fotoliile erau acoperite cu creton înflorat, din acelaşi material fiind confecţio-

nate și perdelele. Pe măsuța dintre fotolii și pe etajera cu cărți, în vaze mari de cristal, se răsfățau buchete de crizanteme învoalte, iar în dreptul ferestrei, dintr-un vas negru de Oboga se înălțau corolele portocalii și galbene ale cărujeleilor; ca un mănunchi de lampioane aprins în cinstea toamnei.

— Sînt ultimele din grădina noastră, spuse Rodica Mladin, observînd că privirea maiorului se oprise asupra acelor lampioane florale.

— Ați făcut bine că le-ați cules înainte să dea bruma, zise el.

În cameră plutea un parfum delicat de flori, gutui și mere. Ofițerul nu întîrzie să observe că pe șifonierul instalat într-un colț se înșiruiau cuminți gutui dolofane și mere roșii.

„Parfumul toamnei", gîndi maiorul, sorbind din cafeaua fierbinte.

— Așadar, v-ați dus la Făget mînat de curiozitate, repetă el.

— Da, recunoscu inginerul. Însă, în sinea mea, nutream speranța că am să aflu ceva despre o moștenire.

— Eu una n-am crezut nici măcar pentru o clipă că e vorba de o farsă sau de o moștenire, interveni în discuție soția lui Mladin, cu o înverșunare care-l uimi pe maior. Mie nu mi-a plăcut deloc toată afacerea și l-am rugat pe Tudor să nu se ducă. Nu e vorba de presimțiri; pur și simplu nu mi-a plăcut scrisoarea aceea. Ca să fiu sinceră, tovarășe maior, am ajuns să mă și cert cu Tudor din cauza asta, ceea ce nu mi se prea întîmplă. El însă a ținut morțiș să se ducă. Nu știu, zău, ce spera . . .

La auzul ultimelor ei cuvinte, Mladin tresări atît de tare, încît maiorul îl privi mirat. Uimirea lui crescu cînd constată că inginerul pălise îngrozitor și ochii lui albaștri, atît de senini pînă în acea clipă, se-ntunecaseră, iar pe chipul lui se ivise o expresie stranie; de parcă, dintr-o dată, făcuse o descoperire care-l întrista și-l înspăimînta deopotrivă!

Totul dură numai cîteva secunde; inginerul Mladin își recăpătă stăpînirea de sine și își privi surîzînd soția.

— Ce rost are să te enervezi, draga mea? îi zise el cu blîndețe. Doar nu mi s-a întîmplat nimic.

— Cum nu ți s-a întîmplat? replică femeia. Din cauza acelei scrisori te-ai trezit amestecat într-o crimă. Asta numești tu „nimic"?

— Pînă la urmă se vor clarifica lucrurile, spuse soțul ei împăciuitor.

— Tăticule, tăticule, strigă micul Săndel din camera vecină, vino să vezi ce-i cu mașina mea.

— Mă scuzați, tovarășe maior, spuse inginerul ridicîndu-se. Mă duc să-l liniștesc pe Săndel. Mă întorc îndată.

Mladin porni spre ușă cu mers suplu, de felină. Maiorul privi gînditor în urma bărbatului cu trup atletic. Umerii largi, șoldurile înguste, profilul de zeu antic, mersul suplu îi aduceau în minte un alt bărbat.

„Îmi amintește de cineva, își spuse el încruntîndu-se ușor. De cineva pe care l-am văzut de curînd. Umeri largi . . ., șolduri înguste . . ., pășea înaintea mea cu un mers la . . . Da, asta este! Îmi amintește de Valerian Stoleriu! De fapt, cei doi nu se . . ."

— Tovarășe maior, după părerea mea, scrisoarea aceea i-a fost trimisă soțului meu de un dușman, zise repede Rodica Mladin, de îndată ce inginerul închise ușa după el.

Cuvintele ei rupseră brusc firul gîndurilor lui Andrei Crișan.

— Vă referiți la o anumită persoană? se mulțumi s-o întrebe.

— Nu. După cîte știu eu, Tudor n-are dușmani, dar, cu toate acestea . . .

Femeia se-ntrerupse încurcată.

— Mi-e greu să vă explic, rosti ea în cele din urmă. De felul meu sînt calmă, realistă; ceea ce simt acum mă miră și pe mine. Nu reușesc să dau un nume temerilor care mă stăpînesc. Altădată aș fi rîs dacă cineva mi-ar fi spus că aș fi în stare să mă las copleșită de teamă.

— Teamă, făcu maiorul.

— Da, teamă, repetă ea. De cînd Tudor a primit scrisoarea aceea sînt stăpînită de un sentiment neplăcut. Simt că pe soțul meu îl pîndește o mare primejdie. Și . . . mă tem.

Rodica Mladin, cu trupul ei robust și obrajii rumeni, nu părea să fie genul de femeie care se lasă dominată

de nevricale și idei fixe. Tocmai de aceea vorbele ei îl impresionară pe maior.

— Temerile dumneavoastră sînt în legătură cu crima de la Făget? întrebă el, deși intuia că nu este așa.

— Nu, este... este altceva, murmură soția inginerului, ducîndu-și mîinile la tîmple. Nu reușesc să...

Auzind ușa deschizîndu-se, Rodica Mladin tăcu. Inginerul intră în cameră zîmbind. Cîteva raze de soare se strecurară printre perdelele înflorate și-l prinseră în plasa lor de lumină, făcîndu-l să semene mai mult ca oricînd cu un zeu antic.

„La chip sînt diferiți, își spuse maiorul privindu-l cercetător. Ceea ce au comun sînt mersul, alura, silueta... Ciudat! Valerian Stoleriu și Tudor Mladin..."

— Acum, Săndel are să ne lase în pace, zise inginerul instalîndu-se în fotoliu. Mașinuța lui merge din nou.

— Ai reparat-o atît de repede? întrebă soția lui.

— N-a fost nevoie. I se înțepenise doar cheia. Însă, n-ar fi bine să ne aduci niște vișinată?

— Vai, am uitat! exclamă ea și ieși grăbită, nu înainte de a-i arunca maiorului o privire rugătoare.

„E clar că nu vrea să-i pomenesc soțului ei de temerile care o chinuiesc", gîndi ofițerul.

— Avem o vișinată grozavă, i se adresă Mladin. Vișinul nostru a dat în anul acesta o recoltă bogată și Rodica e neîntrecută în prepararea vișinatei.

— Sînt convins, spuse maiorul. Și cafeaua a fost excelentă. Nu oricine se pricepe s-o prepare cum trebuie. Ei, dar între cafea și vișinată o țigară e tocmai ce trebuie. Pot să-mi aprind una?

— Cum să nu? răspunse Mladin, punîndu-i la îndemînă o frumoasă scrumieră de porțelan.

Maiorul își scoase pachetul cu țigări și-l întinse spre inginer.

— Mulțumesc, eu nu fumez, rosti acesta cu o undă de regret în glas.

— Mă scuzați. Scrumiera m-a făcut să cred că mă aflu în casa unui fumător, zise ofițerul.

— Și n-ați greșit prea mult, spuse Rodica Mladin, depunînd pe măsuță tava cu păhărelele cu vișinată. Pînă nu de mult era un fumător pasionat.

— Așa este, însă datorită voinței mele oțelite am izbutit să mă las de fumat, rosti inginerul cu emfază.

— Într-adevăr, voința joacă un mare rol, observă maiorul.

— De fapt, nu voința, ci pierderea brichetei l-a determinat pe Tudor să se lase de fumat, ținu să precizeze Rodica.

— Vrei să-mi diminuezi meritele? rîse Mladin. Ce, nu mă puteam folosi de chibrituri?

— Și, de mult v-ați pierdut bricheta? Adică, vreau să spun, de mult ați abandonat țigara? se grăbi să se corecteze Andrei Crișan.

— De cîteva zile, răspunse Tudor Mladin.

— Mai precis, în ziua de 19 octombrie, cînd a intrat în concediu, spuse soția lui zîmbind. Este o dată prea importantă ca s-o pot uita.

— Deci, la 19 octombrie ați observat că nu mai aveți bricheta? se interesă maiorul.

— Da, cred că atunci, admise inginerul. Eu cred însă că nu data la care am renunțat la fumat contează, ci faptul dacă am să reușesc să-mi respect hotărîrea de a nu mai fuma.

Maiorul Crișan scoase din buzunar bricheta găsită în preajma locului unde zăcuse cadavrul lui Ieronim Borza și o puse pe măsuță.

Cînd zări acel mic obiect, inginerul Tudor Mladin deveni livid și pe frunte i se iviră broboane de sudoare. Soția lui, părînd la fel de emoționată, se uita la bărbatul ei cu un aer rătăcit.

— Bine, dar aceasta..., începu ea cu voce înăbușită.

— E bricheta mea, zise repede Mladin, întrerupînd-o.

Rostea cuvintele cu greutate și mîinile lui, cînd luă bricheta ca s-o examineze mai atent, tremurau ușor.

Maiorul Crișan era intrigat de atitudinea celor doi soți, mai ales de emoția inginerului.

„Ce se ascunde aici?" se-ntrebă, observînd eforturile făcute de inginerul Mladin ca să se stăpînească.

— Da, e bricheta mea, repetă acesta. Iată și inițialele mele: T.M. Le-am scrijelat eu însumi cu briceagul. Nu-i așa Rodica?

— Da, așa e, murmură pierdută soția lui.

— Sînteți sigur că vă aparține? insistă Andrei Crișan.

— Cît se poate de sigur. Vedeți, aici are o rosătură, dincoace șurubul este puțin zgîriat... Este bricheta mea. Nu încape nici o îndoială. Unde ați găsit-o?

— Sub patul victimei, răspunse ofițerul liniștit.

— Sub patul victimei? făcu Mladin ca un ecou, în timp ce soția lui, simțind că o părăsesc puterile se lăsă să cadă pe un scaun.

Pentru cîteva clipe, în cameră domni o tăcere apăsătoare.

— Oare cum a ajuns acolo? întrebă încet inginerul, dîndu-și brusc seama de gravitatea situației.

— Nu știți? replică maiorul Crișan.

— Firește că nu știu, spuse Mladin cu un aer obosit. În ziua de 19 octombrie am constatat că-mi lipsește bricheta și de atunci n-am mai fumat. Credeam că am pierdut-o. La serviciu sau în altă parte. Este o brichetă ieftină, n-ar fi tentat pe nimeni. Nu înțeleg cum a ajuns sub patul victimei. La Făget n-o aveam asupra mea.

— N-ar trebui să..., începu iar Rodica, dar soțul ei nu o lăsă să continue.

— Draga mea, n-are rost să neg. E bricheta mea, dar nu știu unde am pierdut-o, spuse el. Repet, la Făget nu o aveam asupra mea.

— Nu, n-o avea, zise și soția lui, încercînd să se stăpînească. Cineva a pus-o acolo ca să...

— Să nu exagerăm, scumpo, o întrerupse repede Mladin. Dacă acel „cineva" există și-ar fi dat desigur seama că n-ar fi obținut nimic recurgînd la asemenea trucuri.

— Oare, așa să fie? făcu Rodica neîncrezătoare.

— Sînt sigur, replică inginerul, care părea să-și fi revenit întru totul. Uiți că atunci cînd am intrat în căsuța cu numărul 57 n-am fost singur? Mă însoțea actrița Sibila Doreanu, cu care mă întîlnisem în fața ușii. Dealtfel, înăuntru se aflau deja Ion Pantea și individul acela bătăios, Fărcaș. Prin urmare, prezența brichetei nu mă poate incrimina.

— Chiar dacă este așa, obiectă soția lui, e limpede că cineva a vrut să-ți facă rău. Nu a pus întîmplător bricheta acolo. Din fericire, ceilalți erau de față cînd ai intrat în căsuță. Însă, dacă ai fi sosit primul? Cum ai fi putut justifica prezența sub patul victimei a unui obiect care-ți aparține?

— Bine, dar pierdusem bricheta de mult, adică cu cîteva zile înainte de a merge la Făget, protestă Mladin fără prea multă convingere.

— Este adevărat, însă cum puteai dovedi acest lucru? replică Rodica, din ce în ce mai palidă.

„Nici acum nu-l poate dovedi", își spuse maiorul.

— Tovarășe maior, și acum este imposibil să dovedesc acest lucru, zise Mladin, parcă ghicindu-i gîndul. S-ar fi putut s-o fi mințit pe Rodica și, de fapt, să fi avut tot timpul bricheta în buzunar. S-ar fi putut să fi venit înaintea celorlalți și... Îmi dau seama că aparențele sînt împotriva mea și că m-ați putea acuza cu ușurință. Totuși, sînt convins că nu o veți face.

— De ce? întrebă maiorul Crișan.

— Pentru că dumneavoastră știți foarte bine că un asasin perfid și viclean, capabil să conceapă și să pună în aplicare un plan atît de complicat ca să încurce urmele, nu și-ar lăsa obiectele personale la locul faptei.

— Chiar și cei mai abili răufăcători comit o greșeală care le este fatală, se mulțumi să observe maiorul.

— Da. Și nu este exclus ca și asasinul lui Borza să fi comis o asemenea greșeală, replică Mladin. Pe brichetă, ați găsit, desigur, amprentele mele?

— Bineînțeles, admise maiorul, deși i-ar fi putut răspunde că el este acela care pune întrebări.

— Se vedeau bine? insistă inginerul.

— Foarte slab, rosti el, cu toate că, în realitate, pe brichetă nu se găsiseră nici un fel de amprente.

— Și nu sînteți de părere că ar fi trebuit să se vadă perfect? Dacă eu însumi aș fi pierdut bricheta în căsuța de la Făget, amprentele mele ar fi trebuit să fie cît se poate de vizibile.

— Nu și în cazul că ați fi purtat mănuși, replică maiorul.

— Așa-i, numai că eu nu aveam așa ceva. N-am părăsit nici măcar pentru o clipă căsuța și la percheziția corporală nu s-au găsit asupra mea nici un fel de mănuși.

— Nu trebuie să te justifici, spuse soția lui revoltată. Doar ești nevinovat. Mai bine gîndește-te ce e cu bricheta asta.

— N-am idee. Nu știu nici măcar unde am pierdut-o.

— Dacă vă amintiți ceva în legătură cu această pierdere sau cu cele întîmplate la Făget, vă rog să-mi telefonați la numărul pe care vi l-am dat, zise maiorul. Și acum, o ultimă întrebare: cine credeți că vă urăște atît de mult, încît să vrea să arunce bănuielile asupra dumneavoastră?

Inginerul Mladin păli și în ochi se ivi din nou acea expresie chinuită.

— Nu știu, rosti el în cele din urmă cu glas ferm.

Cînd rămaseră singuri, soția lui îl privi mustrător.

— De ce nu i-ai spus maiorului Crișan că bricheta pe care a găsit-o sub patul celui asasinat nu este aceea pe care ai pierdut-o acum cîteva zile? i se adresă ea fără să-și ascundă îngrijorarea.

— Pentru un motiv foarte simplu, răspunse Mladin. Și bricheta descoperită de el la locul crimei îmi aparține.

— Dacă e să mă iau după inițiale, atunci da, e a ta, însă eu una n-am văzut-o niciodată la tine. Oricum, trebuia să . . .

— Bricheta pe care mi-a arătat-o este a mea, repetă soțul ei cu asprime. Nu aveam ce să-i spun altceva. Am recunoscut că-mi aparține. Am făcut ceea ce era de datoria mea să fac.

— Firește. Însă ar fi fost bine să precizezi că este vorba de o altă brichetă.

— Rodica, să punem capăt acestei discuții, te rog. Am procedat corect, crede-mă. În ce te privește pe tine, cu cît te vei amesteca mai puțin în afacerea asta, cu atît va fi mai bine. Prin intervenții negîndite și destăinuiri gratuite nu vei reuși altceva decît să complici lucrurile în mod inutil. Și nu numai inutil, ci și dăunător pentru mine. Înțelegi?

— Da, Tudore, zise soția lui, deși, de fapt, nu înțelesese nimic.

Tăcută, începu să strîngă ceștile, evitînd să-și privească bărbatul. Își simțea sufletul năpădit de teamă și nesiguranță.

* * *

Ajuns la sediu, maiorul Andrei Crișan găsi pe biroul său lista cu titlurile tuturor cărților din biblioteca lui Ieronim Borza. În total erau trei sute douăzeci și nouă de volume.

Așa cum se așteptase, majoritatea erau volume de poezii și de critică de artă, biografii ale unor pictori și sculptori celebri, români și străini, și studii despre opera unor artiști plastici. Restul erau romane și dicționare.

Privi dezamăgit catalogul. Nu aceasta căutase el. De fapt, ce căutase? În acele clipe i-ar fi fost greu să spună. Cu un gest obosit, luă micul teanc de hîrtii, prinse cu o clamă: toate fuseseră găsite între filele cărților. Maiorul le verifică atent. Notițe, cataloage de la expoziții de tablouri, un pliant de la o expoziție de sculptură, cîteva ilustrate nescrise și două plicuri albe.

În acea clipă intră în încăpere locotenentul-major Ilieș.

— Tovarășe maior, v-am adus raportul referitor la convorbirea avută cu Petre Fărcaș, spuse el, depunînd pe masa superiorului său cîteva coli bătute la mașină.

Maiorul Crișan îl invită să ia loc și începu să citească cu atenție raportul.

— Prin urmare, ai impresia că gestionarul ne-a ascuns nu numai faptul că-l cunoștea pe Ieronim Borza și că a împrumutat bani de la el, ci și altceva?

— Sînt sigur, tovarășe maior, rosti cu convingere tînărul ofițer.

— Nu numai Fărcaș ne ascunde unele lucruri, observă maiorul, gîndindu-se la ciudata atitudine a inginerului Mladin.

— Nu m-ar mira. Unii oameni, din prostie sau de teamă, refuză să facă declarații sincere și ne silesc să pierdem un timp prețios, încercînd să descoperim ce ne ascund. Nu-i vorbă, pînă la urmă tot reușim să aflăm noi ce au trecut sub tăcere.

— Să sperăm că vom reuși și acum, zise maiorul gînditor, numai să nu fie prea tîrziu. Din păcate, cunosc destule cazuri cînd o declarație făcută la vreme ar fi

salvat viața unui om sau chiar a mai multora. Și ce-i mai trist este că adeseori acei care tac își pun în primejdie propria viață. Dar, să revenim la Fărcaș. Ai aflat dacă are, într-adevăr, vreo sumă depusă la CEC?

— Am vorbit cu soția lui, tovarășe maior, și am stabilit că respectivul are depuși la CEC treizeci și una de mii de lei. A avut vreo cincizeci de mii, mai precis patruzeci și nouă de mii șase sute, însă a ridicat recent optsprezece mii.

— De la ce dată are depunerea respectivă?

— A început să depună acum unsprezece ani. În ultimii ani a depus numai șase mii de lei.

— Cine mai poate ridica bani de pe carnetul lui de CEC?

— Soția lui, Mariana Fărcaș.

— Odată ce avea la CEC aproape cincizeci de mii de lei, de ce s-a împrumutat de la Ieronim Borza? Știi cumva cîți bani avea depuși la CEC, la data cînd a făcut împrumutul?

— Avea treizeci și trei de mii, veni prompt răspunsul.

— Oare și-a cumpărat ceva?

— Nu, tovarășe maior. N-are mașină și mobilierul din locuința sa este mai mult decît modest. Faptul m-a intrigat și pe mine, de aceea m-am interesat dacă nu cumva în perioada cînd a împrumutat cei patruzeci și cinci de mii de la Ieronim Borza a avut pe cineva bolnav în familie, dacă s-a dus la vreo nuntă etc.

— Și?

— Nimic, tovarășe maior. Soții Fărcaș duc o viață retrasă, nici măcar nu și-au petrecut concediul în vreo stațiune sau în străinătate. Nu văd pe ce ar fi putut cheltui o sumă atît de importantă.

— Și totuși i-a cheltuit, observă maiorul Crișan. I-a împrumutat în martie 1976 și i-a restituit în luna noiembrie a aceluiași an.

— Destul de repede, făcu locotenentul-major.

— Da, destul de repede, zise maiorul. Și mă-ntreb de unde a făcut rost de bani ca să restituie împrumutul, avînd în vedere că pînă de curînd nu s-a atins de suma depusă la CEC? Ai stat de vorbă cu șefii lui?

— Bineînțeles, tovarășe maior. Toți au o părere excelentă despre el. Este considerat un gestionar model.

— N-a avut nici o lipsă în gestiune?

— Nu. V-am spus, este un gestionar-model.

— Vecinii lui ce spun?

— Locuiește în același apartament de peste douăzeci de ani, așa că locatarii se cunosc între ei. Dealtfel, nu sînt prea mulți. E un bloc vechi cu opt apartamente.

— Cu atît mai bine. Și?

— Au declarat că Petre Fărcaș este un om liniștit, serios, care-și respectă obligațiile, plătește regulat chiria și cheltuielile de întreținere și duce un trai modest și retras. Pe scurt, deși nu este prieten cu nici unul dintre locatari, toți îl stimează și-l socotesc un om la locul lui.

— Așadar, nici un defect, nici un viciu. Toată lumea îl laudă. Mă bucur aflînd că există și oameni perfecți. Și, în ciuda acestor referințe excelente, ai impresia că nu este sincer față de noi?

— Da, tovarășe maior. Cînd m-am dus la el acasă era într-o stare îngrozitoare. Se vedea cît de colo că e sub efectul unui șoc puternic. Ce-i drept, a izbutit să se stăpînească foarte repede și să mă înfrunte. N-am putut scoate nimic de la el.

— Poate că se va decide să-și schimbe atitudinea față de noi și să dea dovadă de mai multă sinceritate. Trebuie neapărat să vedem ce-i cu acel împrumut. S-ar putea să nu aibă nici o legătură cu crima de la Făget, însă, oricum, e ceva încurcat la mijloc. Și mie nu-mi plac lucrurile încurcate. Nu putem lăsa nimic neclarificat fiindcă vorba proverbului: „Nu se știe de unde sare iepurele". A, dar să nu uit! În catalogul pe care mi l-ai predat ai trecut toate cărțile din locuința lui Ieronim Borza?

— Nu, tovarășe maior, recunoscu cam stînjenit tînărul ofițer. Am notat numai titlurile volumelor care se aflau în bibliotecă. Așa mi-ați cerut.

— E adevărat. Însă mai sînt și altele?

— Mai sînt. În biroul victimei, într-un scrin și în alte locuri.

— Să-mi aduci și o listă cu titlurile lor, zise maiorul.

— Ordonați să mă duc acum la locuința lui Borza?

— Nu. Este aproape unu, așa că la ora asta o poți găsi pe actrița Sibila Doreanu la repetiții. Du-te să-i faci o vizită.

— Am înțeles, tovarășe maior, spuse locotenentul-major salutînd reglementar. Pot pleca?

— Da. Încearcă să discuți atît cu actrița, cît și cu colega ei, Adela Tomovici. Cu siguranță că acum sînt amîndouă la teatru. Eu mă duc la studenta Tina Cernat. După cum m-a informat gazda ei, la ora asta vine de la cursuri. După ce termini cu Sibila Doreanu te poți duce acasă. Ne vedem după-amiază, la cinci și jumătate.

— Am înțeles, tovarășe maior. Și lista cu titlurile cărților?

— Vom merge diseară amîndoi pe la vila lui Ieronim Borza.

16

Printre nori se iviseră oaze albastre de cer senin și soarele, deși cam palid, izbutind să scape din strînsoarea negurilor, învăluia totul într-o lumină blîndă. Mantia aurie de raze adăuga un plus de măreție impozantei clădiri a Naționalului clujean și presăra pulbere strălucitoare pe crengile brazilor din jur.

Locotenentul-major Mircea Ilieș admiră pentru cîteva clipe clădirea teatrului luminată din plin de reflectoarele cerești și statuia lui Eminescu, situată în fața clădirii. Pe soclul statuii, așa cum se-ntîmpla în orice anotimp, mîini pioase depuseseră buchete de flori. Ajuns în fața intrării actorilor fu oprit de portăreasă, o femeie între două vîrste, cu ochi iscoditori. În preajmă se afla un grup de tineri.

— Și dumneavoastră? îl interpelă ea. Tot pentru figurație?

Ofițerul nu ezită decît cîteva secunde.

— Tot, răspunse el.

Prefera să pătrundă în felul acesta în clădire; era convins că dacă s-ar fi legitimat, în cîteva minute întreg teatrul ar fi vuit că un ofițer de Miliție se află printre ei. Faptul le-ar fi pus în gardă pe Sibila Doreanu și pe colega ei Adela Tomovici. Or, el voia să stea de vorbă

cu cele două actrițe fără să-și anunțe sosirea cu surle și tobe.

— Parcă nu v-am mai văzut pe aici, zise portăreasa.

— Nu e de mirare. Cu sutele de oameni care se perindă zilnic prin fața dumneavoastră, oricît de atentă ați fi nu-i puteți ține minte pe toți.

— Așa-i, făcu ea măgulită. Cunoașteți drumul.

— Dda, da, sigur. Nu vreau să vă mai rețin.

„Tînărul acesta e cam timid, dar foarte politicos", gîndi femeia.

— Urmați-i pe dumnealor, îi spuse ea. Au venit și ei pentru figurație.

Locotenentul-major se luă după grupul gălăgios, avînd totuși grijă să păstreze o oarecare distanță. În felul acesta, pe de o parte, evita întrebări supărătoare și, pe de altă parte, ajuns în apropierea scenei putea „dispare" mai ușor. Străbătînd coridoarele întortocheate, ofițerul își spuse că i-ar fi fost greu să se descurce în acel adevărat labirint. Din discuțiile călăuzelor sale involuntare înțelese că aceștia erau studenți și veniseră să ia parte la repetițiile cu piesa „Macbeth" în calitate de figuranți.

În culise era mare forfotă. Actori, actrițe, figuranți, electricieni, regizori, ajutori de regizori, costumiere, machiori și mulți alții se agitau și alergau de colo pînă colo. Ofițerul își dădu seama curînd că fiecare știa ce are de făcut și acționa după un plan anume. Aveau cu toții un singur țel: reușita spectacolului.

Pe scenă se repeta. Actorii și actrițele în costume de epocă. Sibila Doreanu nu se vedea.

— Adela dragă, strigă un bărbat cu început de chelie și nas proeminent, despre care ofițerul avea să afle că este regizorul Semproniu Mureșan, te rog, te implor, renunță la această gestică exagerată. Ești vrăjitoare, dragă, nu moară de vînt! Încă o dată, te rog, încă o dată!

„Deci, aceasta este Adela Tomovici", își zise locotenentul major, privind atent la femeia negricioasă, cu ochi bulbucați, buze vinete și piele pistruiată ca un ou de bibilică.

Era înfășurată în văluri fumurii care fluturau la cea mai mică mișcare. Și se mișca mai mult decît trebuia.

„Cu un asemenea aspect exterior e cît se poate de potrivită pentru rolul de vrăjitoare", gîndi ofițerul.

Furioasă, Adela Tomovici își rosti din nou replica, străduindu-se să urmeze indicațiile regizorului.

— Acum e ceva mai bine, spuse acesta. Sper să te obișnuiești cu o gestică mai moderată și să n-o mai iei razna.

— Nu-ți face griji în privința mea, replică ea ironic. Sînt perfectă în rol. Ocupă-te de cei care ar putea să dea peste cap spectacolul...

— Perfecțiunea este sublimă, numai că are un mic defect, spuse zîmbind mucalitul actor Barbu Costea.

— Și care ar fi acela? întrebă malițios tînăra actriță Ilenuța Bratu.

— Nu există! îi răspunse glumețul.

— Invidioșilor! le aruncă Adela Tomovici și le-ntoarse indignată spatele.

— Doamnă Tomovici, mi-ați putea acorda cîteva minute? i se adresă atunci tînărul ofițer, arătîndu-i legitimația.

— Ah, sînteți de la Miliție, spuse încîntată actrița. Ați venit desigur pentru crima de la Făget?

— Da. Unde am putea sta de vorbă?

— În cabina mea. Ce-i drept, o împart cu două colege, dar ele sînt acum pe scenă, așa că nu vom fi deranjați.

Adela porni înainte ca să-i arate drumul. Ajunși în cabină, îl pofti să ia loc și se instală ea însăși pe un scaun. Ofițerul constată că văzută de aproape arăta și mai urîtă.

„Și asta nu datorită machiajului", observă el.

— Doamnă Tomovici, nu vreau să vă rețin prea mult, de aceea am să intru direct în subiect.

— Vă ascult, zise femeia, încercînd să-și așeze cumva vălurile fluturînde.

— Cunoașteți textul scrisorii primite de prietena dumneavoastră Sibila Doreanu?

— Firește. Doar eu i-am citit-o. Știu textul pe dinafară. „Dacă...

— Nu de text e vorba, o întrerupse zîmbind ofițerul. Aș dori să cunosc părerea dumneavoastră despre motivul care a îndemnat-o pe doamna Doreanu să se ducă la întîlnirea fixată de expeditorul epistolei.

— Setea de bani, răspunse ea prompt. Că Sibila e ahtiată după bani. Ar vrea să aibă cît mai mulți. Așa,

cum a auzit de moștenire, s-a și repezit. Are salariu mare, mult mai mare decît mine care sînt de o mie de ori mai talentată, are și un „prieten" care-i face cadouri peste cadouri, dar nu-i ajunge. Nu s-a gîndit măcar o dată la mine. Să pună o vorbă ca să mi se mărească salariul. Că e o egoistă, tovarășe. Asta e. O egoistă fără inimă. Se gîndește numai la ea. Așa era și soră-mea, Ortansa. Apartament, toalete, mantouri... Strîngea și strîngea. Mie îmi dădea din cînd în cînd cîte o rochie de-a ei de care se plictisise. Dar, iată că a murit și eu am moștenit-o. Da, eu, că Gicuțu, bărbatu-său divorțase de dînsa. Este adevărat că l-am ajutat să vadă cu cine se însurase. I-am fost cumnată bună. Da, mare egoistă a fost răposata Ortansa. La fel ca Sibila.

— Deci, colega dumneavoastră s-a dus la Făget crezînd că e vorba de o moștenire? întrebă tînărul ofițer, reușind să nu-și arate indignarea care pusese stăpînire pe el la auzul acelei „destăinuiri".

Torentul de vorbe veninoase revărsat de Adela Tomovici îl uluise și nu fusese în stare să reacționeze imediat.

— Ei, nu numai de aceea, zise „prietena" protagonistei, schițînd un surîs ce se voia seducător. Știți, eu sînt o femeie cu caracter integru și, ca atare, nu ascund meritele nimănui. Recunosc deci că Sibila e o bună actriță, deși nu grozav de talentată, destul de prezentabilă, deși pare mult mai tînără decît în realitate, că e trecută de cincizeci, continuă „integra" Adela, „rotunjind" cu generozitate vîrsta „amicei" sale, dar nu-i dă nimeni atît că se-ngrijește. Ce spuneam? A, da. Sibila are multe calități, place bărbaților, care orbi cum sînt nu-și dau seama cît de prefăcută este și aleargă după ea ca bezmeticii. La una serioasă și fidelă ca mine nu se uită. N-am fizic suficient de atrăgător. Că ea, Sibila, ce credeți? Reușea ceva fără fizicul ei? Da de unde. Asta-i baza la...

— Mă scuzați, doamnă, că întrerup enumerarea calităților prietenei dumneavoastră, zise ofițerul ascunzîndu-și cu greu exasperarea, dar m-ați lăsat să înțeleg că nu numai perspectiva unei moșteniri a determinat-o pe doamna Doreanu să se ducă la Făget.

— E adevărat, recunoscu Adela Tomovici, plecîndu-și cu modestie fruntea. Dornică să scot în evidență calită-

ţile nepreţuitei mele Sibila, m-am abătut de la subiect. Vedeţi, aşa sînt eu: nu trec sub tăcere meritele altora. Sigur, nimeni nu este perfect, nu-i aşa? Prin urmare, nu trebuie să vă miraţi că şi scumpa mea prietenă are defectele ei. De exemplu e răzbunătoare şi ranchiunoasă.

— Nu înţeleg, făcu locotenentul-major, uluit de verva veninoasei femei.

— Să fiu mai explicită. Sibila s-a dus la Făget ca s-o pună la punct pe Maria Mărcuş, o colegă de-a noastră. Fie vorba între noi, Mărcuşoaia e o actriţă de mîna a doua şi o scorpie nemaipomenită, aşa că n-ar fi stricat ca Sibiluţa s-o scuture niţel. Din păcate însă n-a fost ea.

Locotenentul-major Ilieş, din ce în ce mai uluit, renunţă s-o mai întrerupă. Ajunsese la concluzia că e preferabil s-o lase să-şi reverse tot sacul, urmînd ca el să reţină din acel noian de vorbe otrăvite numai ceea ce i-ar fi fost de folos.

— Nu Maria Mărcuş a trimis scrisoarea, continuă Adela. Ce-i drept, Maria a stat astă-vară într-o căsuţă din campingul de la Făget, că noile căsuţe sînt foarte confortabile după cum zicea, dar nu ea a trimis scrisoarea. Şi nici n-ar fi fost posibil aşa ceva. Maria Mărcuş nu ştie să bată la maşină, nu-i în stare să scrie două rînduri ca lumea şi, mai ales, nu-i cunoaşte pe ceilalţi „invitaţi". Că după cum mi-a povestit Sibiluţa, mai primiseră şi alţii cîte o scrisoare asemănătoare. Sibila însă credea că ea i-a trimis scrisoarea ca să-i facă o farsă, deoarece o invidiază pentru că rolul lady-ei Macbeth i-a fost dat Sibilei şi nu ei. Aici, Sibiluţa are dreptate, că într-adevăr, Maria Mărcuş o invidiază. Că aceea este invidia întruchipată, tovarăşe locotenent-major. Cine n-o ştie? Deci, Sibila, crezînd că Maria Mărcuş i-a trimis scrisoarea ca să se distreze pe socoteala ei, s-a dus la Făget să-i facă scandal. Acolo însă, în loc să dea peste Maria, a dat peste cadavrul sărmanului Ieronim. Ce om nobil era! Odată, cînd jucam rolul ducesei de Albuquerque în „Ruy Blas" mi-a trimis un minunat buchet de flori. Da, păcat de el! Nu merita un asemenea sfîrşit!

— Aşadar îl cunoşteaţi? spuse ofiţerul, încercînd din răsputeri să-şi ascundă uluirea.

— Cum să nu-l cunosc pe scumpul acela de Ieronim? Un om atît de nobil, care mi-a trimis flori!

„Era, într-adevăr, un om nobil, dacă a dăruit flori unei femei ca tine", gîndi Mircea Ilieş.

— Şi doamna Doreanu? Îl cunoştea şi ea?

— Ba bine că nu, zîmbi maliţios Adela Tomovici. Doar acum vreo zece ani îi făcea Sibiluţei o curte nebună. Juca şi ea în „Ruy Blas"; în rolul reginei. Totdeauna i se dau rolurile mari. Are noroc şi... pile! Asta-i. Pe mine m-au...

— Deci, răposatul Ieronim Borza îi făcea curte, o întrerupse ofiţerul exasperat.

— Îi făcea, că aleargă toţi ca bezmeticii după dînsa. Şi acum, tovarăşe, şi acum! Studenţi de douăzeci, douăzeci şi doi de ani îi trimit scrisori, o aplaudă, o aclamă. E idolul lor. Că mă şi întreb: ce găsesc la ea? Auzi, să adore o femeie care le-ar putea fi mamă! Şi dacă o admiră cei tineri, vă-nchipuiţi ce se-ntîmplă cu cei mai în vîrstă!... Şi ea se preface că nu le dă atenţie... Aiurea! Pe mine nu mă poate păcăli. Se prăpădeşte după complimente, declaraţii de amor şi cadouri. Că şi bietul Borza mult a mai oftat după ea. O copleşea cu atenţii: flori, parfumuri, bibelouri de preţ. Şi Sibila, ce credeţi c-a făcut? A acceptat o singură dată să ia masa cu el! Atîta tot. Şi nici măcar atunci nu s-a dus singură. Nu! M-a luat şi pe mine cu dînsa.

„Îmi închipui ce mutră o fi făcut bietul om", îşi spuse ofiţerul. Acum pricep de ce i-a trimis flori acestei „devotate prietene".

— A fost o masă ca-n basme! Un menu ales. Ţin minte şi acum: cocteil de crevete, langustă cu sos de şampanie, friptură de căprioară, un excelent vol-au-vent, îngheţată Melba... Am cinat la „Ambasador".

— La „Ambasador"? se miră Ilieş.

— Fireşte. Eram în turneu. Jucam pe scena Naţionalului din Bucureşti „Ruy Blas". Mare succes! Şi cum vă spuneam, pe Ieronim masa aceea l-a costat bani grei, dar cînd era vorba de Sibila nu se uita el la bani. Din păcate, numai cu atît s-a ales. Adică, Sibila nu i-a mai acceptat invitaţiile. Pe vremea aceea era îndrăgostită de un student. Nu-i spun numele că nu-mi place bîrfa. Bineînţeles, azi nici nu-şi mai aminteşte de el. Acum, Sibila e în mare amor cu un medic. Cică se vor căsători...

Mă rog, treaba ei. Dar, bietul Borza o diviniza. Cine știe ce i-o fi lăsat...

— Ar fi fost posibil?

— Firește. Doar v-am explicat cît de mult o iubea. Și Sibila, în loc să fie măgulită, l-a respins. Chipurile, era prea bătrîn pentru ea... Un bărbat atît de generos! Iubitul ei de atunci n-avea nici pe departe situația lui Ieronim, însă...

— Dacă-mi permiteți, aș mai avea o întrebare, îndrăzni Mircea Ilieș s-o întrerupă. Doamna Doreanu v-a vorbit despre cele patru persoane cu care s-a întîlnit în căsuța de la Făget?

— Mi-a vorbit, că ea nu-mi ascunde nimic. Doar sîntem prietene, nu? răspunse Adela Tomovici cu naturalețe.

— Persoanele respective îi erau cunoscute? se mulțumi să-ntrebe locotenentul-major, evitînd să-și exprime părerea despre acea „prietenie".

— Nu, zise ea cu oarecare regret.

— Oare aș putea discuta și cu doamna Doreanu? se interesă ofițerul, după ce-i mulțumi Adelei Tomovici pentru ajutorul acordat.

— Să mergem în cabina ei, poate este acolo. Sibila nu împarte cabina cu nimeni, ținu ea să precizeze. Are noroc, nu ca mine...

„Prin urmare, Sibila Doreanu îl cunoștea pe Ieronim Borza, își spuse locotenentul-major. Nu-i de mirare că atunci cînd i-a zărit cadavrul a leșinat. Șocul trebuie să fi fost destul de puternic pentru ea."

Sibila Doreanu nu se afla în cabina ei și Adela Tomovici se oferi s-o aducă de pe scenă, bineînțeles dacă nu repeta chiar în acel moment. Actrița-vrăjitoare porni spre scenă urmată de locotenentul-major Ilieș. Protagonista se afla, într-adevăr, pe scenă, dar nu repeta. Ținea în mîini un veșmînt lung, dintr-un material vaporos de culoare trandafirie, pe care-l împingea sub nasul proeminent al regizorului Semproniu Mureșan.

— N-am să port niciodată *asta*, striga ea furioasă.

Regizorul privi nedumerit articolul vestimentar care stîrnise mînia frumoasei actrițe.

— Nu-ți place? făcu el.

— Să-mi placă? izbucni Sibila. Dar nu-ți dai seama că e ridicol? Oare este potrivit s-o îmbraci pe lady Macbeth în acest veșmînt trandafiriu și transparent?

— Lady Macbeth în roz-bombon, zise Barbu Costea cu prefăcută seriozitate. E clar că nu merge.

— Sigur că nu merge, interveni în discuție și Denis Tanciu, interpretul rolului titular. Este o idee nefericită.

— În care scenă trebuie să îmbraci drăcia asta? întrebă enervat regizorul.

— În actul cinci, scena întîi, îl lămuri Sibila Doreanu. Cînd rostesc memorabilele cuvinte: „Piei, pată blestemată!"

— Și ce propui? i se adresă Semproniu Mureșan, dornic să-și continue repetițiile.

— Să mi se facă un veșmînt dintr-un material mai plin, verzui sau vinețiu deschis, explică protagonista. Verzui sau vinețiu deschis este culoarea potrivită; datorită unei luminații adecvate voi avea un aer spectral.

— N-am nimic împotrivă, rosti plictisit regizorul. Acum, putem continua?

Adela Tomovici se apropie grăbită de „prietena" ei.

— Te caută un ofițer de Miliție, îi șopti ea la ureche.

— Iar? făcu Sibila Doreanu agasată. Condu-l, te rog, în cabina mea. Vin și eu îndată. Veți continua fără mine, i se adresă apoi lui Sempronlu Mureșan. Trebuie să lipsesc cîteva minute.

Actrița nu mai așteptă comentariile disperatului regizor și, după ce lăsă veșmîntul buclucaș în brațele unei costumiere, porni spre cabina ei. Intră ca o furtună, trîntind ușa.

— Luați loc, îi spuse ea ofițerului. Tu, Adeluțo, du-te pe scenă; te așteaptă Sempronlu.

Adela Tomovici, care se și instalase pe un scaun cu intenția de a asista la discuția dintre „buna ei amică" și locotenentul-major Ilieș, se ridică și, cu vădită părere de rău, părăsi încăperea.

— Tovarășe locotenent-major, începu Sibila furioasă, cu cîteva zile în urmă, în căsuța de la Făget, am discutat atît cu tovarășul maior Crișan, cît și cu dumneavoastră. Am declarat, verbal și în scris, tot ce știam. Nu înțeleg cu ce v-aș mai putea fi de folos. Dealtfel, după cum ați văzut, sînt extrem de ocupată.

— Îmi pare rău că vă deranjez, răspunse tînărul ofițer cu un aer spășit, însă sînt unele . . .

— Nu văd ce ar mai putea fi, îl întrerupse Sibila Doreanu nerăbdătoare.

— De exemplu, de ce v-ați dus la Făget?

— Oh, dar nu v-am spus? Vreți s-o iau iar de la capăt?

— V-aș fi îndatorat, zise ofițerul rugător.

— Timpul meu e prețios, dar treacă de la mine. Așadar m-am dus la Făget fiind convinsă că cineva mi-a făcut o farsă de prost gust.

Locotenentul-major Ilieș asculta atent, însă acest lucru nu-l împiedica să privească în jurul său. Cabina actriței era destul de mică, dar numeroasele oglinzi o făceau să pară spațioasă. În total erau șase oglinzi: trei la măsuța de toaletă, așezate astfel ca actrița să se poată contempla din orice poziție, una la dulapul de haine și două pe pereți. În încăpere se mai aflau un divan strîmt, un paravan chinezesc de lac negru, un cuier și o mică etajeră cu cărți. Pe dulap, pe ultimul raft al etajerei și chiar direct pe podea să găseau vaze cu flori: garoafe, crizanteme, trandafiri, pînă și liliac alb. Luciul oglinzilor, tapetul de un verde luminos al pereților și florile scoteau și mai mult în evidență frumusețea Sibilei Doreanu. Înveșmîntată într-o rochie de epocă, din catifea stacojie, ale cărei falduri îi reliefau talia zveltă și ținuta maiestuoasă, protagonista era mai frumoasă ca oricînd.

„O femeie ca ea este firesc să fie admirată, să stîrnească pasiuni", își spuse Mircea Ilieș, privind-o cu admirație.

— Voiam să mă răfuiesc cu persoana care îndrăznise să se distreze pe socoteala mea, continuă ea pe un ton ceva mai potolit, observînd privirile admirative ale ofițerului.

— Vă gîndeați la cineva anume? întrebă el, deoarece, pe de o parte, actrița nu specificase acest lucru în declarația sa, iar pe de altă parte voia să verifice afirmațiile Adelei Tomovici.

— Da. La colega mea Maria Mărcuș. Deși nu obișnuiește să facă farse, m-am gîndit la ea cînd Adela mi-a povestit că aceasta își petrecuse concediul într-o căsuță a campingului de la Făget. Însă faptul că cele patru persoane întîlnite acolo primiseră scrisori asemănătoare cu a mea m-a făcut să-mi dau seama că greșisem bănuind-o pe Maria Mărcuș. Nici una dintre aceste persoane nu se număra printre cunoștințele ei.

— Cine credeți că v-a trimis scrisoarea?

— Asasinul, răspunse cu hotărîre actrița. L-a ucis pe locatarul căsuței cu numărul 57 și ne-a invitat pe noi, ca să arunce bănuielile asupra noastră.

— Cunoșteați pe vreunul dintre cei patru „invitați"?

— Nu. Atunci i-am întîlnit pentru prima oară.

— Bănuiți cine ar putea fi asasinul?

— Nu. Deși . . . Vedeți, în asemenea cazuri nu e bine să faci afirmații nefondate. Eu, la început cel puțin, l-am bănuit pe individul acela, Pantea. Domnul Fărcaș îl găsise ascuns în nișa unde era dușul. Nu-l acuz, fac doar o presupunere, repet, o simplă presupunere.

— Care ar fi aceasta?

— Că Pantea a intrat în căsuță ca să fure și, surprins de locatarul ei l-a ucis. Dar, vă rog să țineți cont că este *numai* o presupunere.

— Deci, nici unul dintre cei patru nu vă era cunoscut dinainte?

— Nu.

— Dar Ieronim Borza? Vă era și el necunoscut?

— Firește, se grăbi Sibila să răspundă, înălțîndu-și cu semeție fruntea.

— Nu l-ați văzut ni . . .

— Nu, nu l-am văzut în viața mea, îl întrerupse actrița.

— Atunci, de ce ați leșinat cînd . . .

— Pentru că nu sînt obișnuită cu cadavrele, îl întrerupse ea din nou. Cu cele adevărate. Singurii „morți" pe care i-am văzut îndeaproape, au fost cei de pe scenă.

— Regret că trebuie să vă contrazic, dar mai multe persoane din anturajul dumneavoastră ne-au declarat că în urmă cu vreo zece ani Ieronim Borza era unul dintre admiratorii dumneavoastră.

— Am avut și am foarte mulți admiratori, replică ea zîmbind.

— Este firesc ca o actriță atît de frumoasă și de talentată ca dumneavoastră să aibă o mulțime de admi-

ratori. Însă, Ieronim Borza era un admirator foarte... insistent. Pînă la urmă, ați acceptat să luați masa cu el.

— Și asta înseamnă că îl cunoșteam? rosti Sibila Doreanu cu dispreț.

— Firește, zise ofițerul, mirat de cuvintele ei.

— Nu, nu-l cunoșteam. Nici numele lui nu mi-l mai aminteam. Colega mea Adela Tomovici și altele, care probabil că au trăncănit vrute și nevrute și care nu au avut în viața lor admiratori, cred că eu îi pot ține minte pe toți. Primesc scrisori, invitații, flori și alte atenții de la sute de oameni. Nu numai de la bărbați. Am și admiratoare destule. Unii dintre acei care mă admiră ca actriță m-au trecut chiar și în testamentul lor. Aceasta însă nu înseamnă că îi cunosc. Cum aș putea? Sînt atît de mulți!

— Dar eu mă refer numai la unul singur; la Ieronim Borza. Vă rog să nu mă înțelegeți greșit: am presupus că defunctul vă era nu prieten apropiat, ci doar simplu cunoscut. Oricît de puține lucruri ne-ați spune despre el, nouă ne-ar fi de mare folos.

Tulburarea tînărului ofițer și explicațiile sale o îmbunară oarecum pe frumoasa actriță. Expresia mînioasă dispăru de pe chipul ei. Firește, el i-ar fi putut aminti că făcînd declarații false încălca legea și se expunea unor sancțiuni, însă socotise că adoptînd o atare tactică cu o femeie ca Sibila Doreanu nu ar fi obținut nici un rezultat.

— Ceea ce știu despre Ieronim Borza este, într-adevăr, foarte puțin, zise ea cu un aer visător, trecîndu-și degetele fine peste ciorchinii parfumați de liliac, aflați într-o vază chiar pe măsuța ei de toaletă. Da, foarte puțin. Dacă nu mă-nșală memoria era avocat, dar avea și înclinații literare. Mi-a dedicat și mie cîteva poezii. Scria și cronici despre diferite expoziții de pictură. Parcă era și colecționar de tablouri. Nu sînt sigură. La teatru venea destul de des. Cel puțin pe atunci. Cam asta e tot.

— Nu v-a vorbit despre rudele și prietenii lui?

— N-a avut ocazia, i-o tăie actrița. De ce nu vă adresați celor cu care defunctul avea de-a face mai mult? Pictori, poeți...

— De cînd nu l-ați mai întîlnit?

— Din seara cinei la „Ambasador“, răspunse ea sec.

— Cum, nu v-a mai căutat? făcu uimit ofițerul.

— M-a căutat, însă eu n-am mai vrut să-l văd. Nu obișnuiesc să mă întîlnesc cu admiratorii. Sînt totdeauna în criză de timp. Chiar și acum..., încheie ea zîmbind.

Locotenentul-major era convins că frumoasa actriță nu-i spusese tot ce știa, dar își dădea seama că n-ar mai fi obținut nimic, oricît ar fi insistat. Cel puțin pentru moment.

— O ultimă întrebare, dacă-mi permiteți, zise el ridicîndu-se.

— Da?

— Unde ați fost în noaptea de 22 spre 23 octombrie?

Sibila Doreanu se încruntă, dar apoi izbucni în rîs.

— Prin urmare, doriți să știți dacă am un alibi? Parcă așa se numește, nu? Ei, bine, nu am. Locuiesc singură. Femeia de serviciu nu doarme în apartamentul meu. Nici colega mea Adela Tomovici. Nici prietenul meu, al cărui nume nu intenționez să vi-l dezvălui. Ce pot face? Am fost acasă, nu m-am dus la Făget ca să-l ucid pe Borza, dar... n-o pot dovedi. Altceva?

— Nu vreau să vă mai rețin, spuse locontenentul-major Ilieș înclinîndu-se. În cazul că vă veți aminti vreun amănunt care credeți că ne-ar putea ajuta, vă rog să ne telefonați.

— Detest amănuntele, replică ea cu nedisimulată ironie.

Locotenentul-major Ilieș evită să-i răspundă și, înclinîndu-se încă o dată, ieși din încăpere.

17

Viața Tinei Cernat pornise pe alt făgaș. Mai bun. În primul rînd, doamna Gîltan își schimbase cu totul atitudinea față de ea, și-i arăta mai multă afecțiune și înțelegere. Fosta profesoară era o femeie autoritară și exigentă, dar avea suflet bun și un dezvoltat simț al dreptății. De aceea, purtarea Stelei Cernat, mătușa Tinei, o revoltase profund. Cît timp maiorul Crișan fusese de

față, doamna Gîltan se străduise să se stăpînească, ca să nu împiedice desfășurarea anchetei sale, dar, îndată ce ofițerul plecase, făcuse ceea ce dorise să facă din prima clipă cînd observase cu cîtă răutate „musafira“ ei încercase să o prezinte pe Tina ca pe o posibilă ucigașă: o dăduse afară.

„Te rog să pleci imediat din casa mea, îi spusese ea Stelei Cernat, și să nu mai îndrăznești vreodată să-mi treci pragul.“

Soția unchiului Matei nu se pierdea ușor cu firea, așa că ripostase pe dată.

„Nu pe mine, ci pe nerecunoscătoarea de Tina trebuie să o izgonești de aici. Dealtfel, și eu am de gînd să n-o mai primesc la mine. E majoră și n-are decît să se descurce cum va ști. Nu intenționez să mai păstrez în căminul meu o ființă care, după cît se pare, călcînd pe urmele mamei sale a comis o crimă. Și am să...“

„Tina n-a ucis pe nimeni, tu însă vrei s-o ucizi, o întrerupsese doamna Gîltan, stăpînită de o mînie rece. Vrei să-i otrăvești tinerețea, așa cum i-ai otrăvit și copilăria. Dar te asigur că n-am să te las să-ți realizezi planurile ucigașe. Începînd de azi, Tina se află sub ocrotirea mea și nu te sfătuiesc să-ncerci să te atingi de ea.“

„Cum, mă insulți pe mine, fosta ta colegă, de dragul acelei nemernice? exclamase Stela Cernat indignată, în timp ce trupul ei gras tremura ca o piftie. Doar ne cunoaștem...“

„Pînă azi nu te-am cunoscut, i-o tăiase doamna Gîltan. Abia azi mi-am dat seama cine ești și cît de mult ai făcut-o să sufere pe biata copilă. Ieși din casa mea, ieși imediat!“

Stela Cernat plecase spumegînd de furie, iar fosta profesoară se grăbise să deschidă ferestrele, și respirase cu nesaț aerul răcoros al toamnei cu iz de frunze veștede și crizanteme. Sora ei intrase atunci în încăpere și se apropiase de ea; nu luase parte la discuție, dar auzise totul.

„Ai procedat foarte bine“, se mulțumise să-i spună.

„Știam că ai să mă aprobi, dragă Leonora“, replicase fosta profesoară.

Tina Cernat, care-n ziua aceea întîrziase din cauză că se sfătuise cu Ștefan Celaru, fusese mirată constatînd că

severa ei gazdă nu numai că nu-i făcuse vreo observație pentru întîrziere, ci dimpotrivă o întîmpinase cu multă bunătate. Bucuroasă, fata mîncase cu poftă.

„Bine că a întîrziat, se gîndea doamna Gîltan privind-o cu drag. Dacă ar fi venit la timp și ar fi auzit «destăinuirile» «iubitoarei ei mătuși» șocul ar fi fost teribil și cu urmări imprevizibile.“

Abia după ce terminase de prînzit, Tina își dăduse seama că gazdele sale stătuseră lîngă ea și observase privirile lor pline de o blîndețe pe care nu o remarcase pînă atunci.

„Vă mulțumesc pentru masă, le spusese ea mirată și emoționată. Regret că v-am reținut pînă la ora asta, dar vă promit doamnă Gîltan...“

„Mi-ar face plăcere să-mi spui tanti Sofia“, o întrerupsese gazda ei.

„Și mie, tanti Leonora“, adăugase sora acesteia, tușind de zor ca să-și ascundă tulburarea.

„Cu mare bucurie!“ exclamase tînăra mișcată.

„În ce privește faptul că ai întîrziat, nu-i cazul să te scuzi; se poate întîmpla oricui. Dacă ți-am cerut să respecți orele de masă am făcut-o spre binele tău, dar nu intenționăm să te oprimăm. Vrem să fii fericită și să te simți la noi ca acasă! Ca în casa părintească“, se grăbise se precizeze doamna Sofia, observînd umbra care-ntunecase ochii fetei.

„Vom face tot ce putem ca să te simți bine lîngă noi“, completase sora ei.

„Nici nu vă-nchipuiți cît de mult mă bucură cuvintele dumneavoastră, doam... tanti Sofia și... tanti Leonora!“ spusese fata luminîndu-se la față.

Da, din ziua aceea viața Tinei Cernat în casa doamnei Gîltan devenise deosebit de plăcută. Nu știa ce le determinase pe severa ei gazdă și pe tăcuta ei soră să-și schimbe complet atitudinea față de ea și nici nu încercase să afle; era sigură că noua ei mătușă îi va da explicațiile necesare atunci cînd va socoti de cuviință. Principalul era că cele două surori și, mai ales Sofia, o înconjurau cu multă afecțiune și înțelegere. Și tînăra fată, lipsită încă din copilărie de afecțiune și înțelegere, era în stare să le aprecieze și să se simtă fericită. Bineînțeles că la fericirea ei actuală contribuise, în mare măsură, și

dragostea lui Ştefan. Tînărul ei coleg, ca fost elev al doamnei Gîltan, se bucura de preţuirea acesteia şi era oricînd binevenit. Ca urmare, cei doi tineri învăţau împreună, iar în timpul liber se plimbau sau se duceau la spectacole. În casa severei doamne Gîltan, Tina şi Ştefan aduceau un suflu înviorător, tineresc.

* * *

„Sper ca de data aceasta Tina Cernat să fie acasă", îşi spuse maiorul Crişan sunînd la uşa vilei de pe strada Andrei Mureşanu.

Spre bucuria lui, chiar fata veni să-i deschidă.

— Bine aţi venit, tovarăşe maior, zise ea poftindu-l să intre. Dacă nu veneaţi dumneavoastră, eram hotărîţi să vă vizităm noi.

— Noi? făcu nedumerit maiorul.

— Adică prietenul şi colegul meu Ştefan Celaru şi cu mine, îl lămuri ea îmbujorîndu-se. Ştiţi, i-am povestit cele petrecute la Făget şi . . . şi după ce am discutat împreună am ajuns la unele concluzii.

— Voi fi bucuros să le aflu, replică maiorul, privind-o atent.

Tina Cernat i se părea schimbată; în bine. Obrajii ei nu mai erau palizi, ochii îi străluceau de parcă un soare mic răsărise în întunericul lor şi pe buzele ei trandafirii plutea un zîmbet fericit.

— Poftiţi, vă rog, în salon, zise fata, pornind înaintea lui cu paşi sprinteni.

„Parcă şi mersul îi este altfel", îşi spuse mirat ofiţerul. În salon se afla Ştefan Celaru şi Tina se grăbi să facă prezentările. Pe masă erau înşirate cărţi, planşe de anatomie, caiete de disecţie şi, pe o muşama, un craniu şi cîteva oase de om, pe care studentul însemnase cu roşu locul de inserţie al unor muşchi.

— După cum văd eraţi ocupaţi cu învăţatul, li se adresă maiorul. Îmi pare rău că vă deranjez, dar voiam să stăm puţin de vorbă despre crima de la Făget.

— Nu ne deranjaţi deloc, replică fata. Tanti Sofia şi tanti Leonora s-au dus după cumpărături, dar vor reveni curînd.

„Deci doamna Gîltan şi sora ei au devenit «tanti Sofia» şi «tanti Leonora», constată maiorul mulţumit, remar-

cînd căldura din glasul fetei cînd le rostise numele. Se pare că cruzimea cu care a fost atacată Tina Cernat de către soţia unchiului ei le-a făcut pe gazdele sale să se apropie de fată şi, după cum văd, ea şi-a găsit, în sfîrşit un cămin şi două mătuşi adevărate."

Tînărul Celaru era vădit încurcat, însă privirea lui sinceră şi chiar acea încurcătură a sa îi plăcură maiorului.

— Poate doriţi să mă retrag . . . , începu studentul.

— Nu, dimpotrivă, îl întrerupse maiorul Crişan zîmbind, vă rog să rămîneţi. Domnişoara Cernat mi-a spus că aţi ajuns la unele concluzii cu privire la cazul pe care-l anchetez şi aş dori foarte mult să le cunosc.

— Da, noi am . . . , începură cei doi tineri şi, dîndu-şi seama că vorbeau amîndoi deodată, tăcură stînjeniţi.

„Ei, tinereţe!" oftă maiorul şi surîse văzîndu-le chipurile îmbujorate.

— Cred că ar fi mai bine să ne puneţi întrebări, rosti fata plecîndu-şi fruntea. Pe urmă vă vom arăta şi concluziile noastre, dacă veţi mai socoti necesar.

— Le socotesc *foarte* necesare, ţinu să sublinieze ofiţerul, care nu voia să-i descurajeze pe cei doi tineri. Dar să începem. Domnişoară Cernat, iată prima întrebare: De ce v-aţi dus la căsuţa cu numărul 57?

Fata îl privi uşor dezamăgită.

— Am scris în declaraţia mea de ce, răspunse ea. Am primit o scrisoare prin . . .

— Ştiu, ştiu, o întrerupse maiorul. V-am citit cu multă atenţie depoziţia. Eu doresc să-mi spuneţi *ce* anume v-a îndemnat să daţi crezare acelei scrisori. Aşteptaţi vreo moştenire?

— Aşa da! exclamă Tina fără să vrea şi observînd privirea dojenitoare a colegului ei, îşi plecă ochii ruşinată.

— Prin urmare, aşteptaţi vreo moştenire? repetă ofiţerul, prefăcîndu-se a nu fi observat nimic. Nu v-aţi gîndit că ar putea fi vorba de o farsă?

— Nu, tovarăşe maior, răspunse fata, recăpătîndu-şi glasul. Am crezut că scrisoarea se referă, într-adevăr, la o moştenire. Vedeţi, părinţii mei au pierit amîndoi într-un accident, cînd eu aveam opt ani. Deşi ştiam că toate bunurile lor reveniseră unchiului Matei, tutorele

meu, m-am gîndit imediat că, poate, îmi lăsaseră ceva mie. Ceva care urma să-mi fie înmînat la majorat. Cum anul acesta, mai precis acum șase luni, am împlinit optsprezece ani, am socotit că era posibil ca avocatul deținător al ultimei dorințe a părinților mei să vrea să-mi vorbească. Locul întîlnirii mi s-a părut, firește, cam neobișnuit, dar mi-am spus că fusese ales tocmai ca să păstreze discreția cuvenită. Unchiul Matei are mulți cunoscuți la tribunal și printre avocații de aici, din Cluj și dacă cineva ar fi stat de vorbă cu mine la tribunal sau la notariat faptul ar fi putut ajunge la urechile tutorilor mei mai curînd decît ar fi fost necesar. Ulterior, și, ca să fiu sinceră, chiar și atunci cînd străbăteam pădurea Făget învăluită în ceață, m-am gîndit că poate greșisem grăbindu-mă să dau scrisorii un sens pe care poate nu-l avea. Pe scurt, m-am temut că de bunăvoie mă lăsasem atrasă într-o capcană. Și, de fapt, așa a și fost. Nu exista nici o moștenire. Atît eu, cît și ceilalți am fost atrași într-o capcană. Cel puțin cred că și ei au fost mînați de același considerent ca și mine. N-am vorbit despre asta. Cînd ne-am trezit în fața unui cadavru . . .

Tina Cernat se opri înfiorîndu-se.

— Sînt studentă la medicină, fac disecție zilnic, dar acel cadavru era a l t f e l, continuă ea. A fost îngrozitor . . . Și numai eu sînt de vină că am ajuns într-o asemenea situație. Dar vedeți, doream atît de mult să fie adevărat ceea ce scria acel pretins avocat, încît *am și crezut* că este așa. Voiam să restitui tutorilor mei cel puțin o parte din sumele cheltuite pentru mine, ca să pot îmbrățișa profesiunea dorită.

— Nu vă place medicina?

— Îmi place, însă . . . visul meu era să devin pilot, mărturisi fata.

— Și acum? întrebă maiorul, reușind să nu arate cît de tare îl uimise declarația ei.

— Acum, datorită lui Ștefan, care mi-a trezit interesul pentru studiul medicinei și, în mare măsură, celor petrecute la Făget, gîndesc altfel. Deși, profesiunea de pilot continuă să mă atragă.

— Ați spus „și celor petrecute la Făget“, zise maiorul. La ce v-ați referit?

— La faptul că atunci cînd doamna Doreanu a leșinat, ceilalți mi-au spus: „Ca studentă la medicină sînteți cea mai potrivită s-o ajutați. Știți, desigur, mai bine ca noi ce trebuie să faceți“. Și s-au dat la o parte! Apoi, cînd a venit medicul legist la fel, toți s-au dat la o parte, ca să-l lase să examineze cadavrul și au ascultat nu numai cu atenție, ci și cu respect spusele sale. Atunci mi-am dat seama mai bine ca oricînd că vine un moment cînd ceilalți oameni se dau la o parte și medicul este lăsat singur lîngă cel în suferință, sau lîngă cel care a încetat din viață. Numai el poate ajuta pe cel suferind, numai el poate arunca lumină asupra cauzelor reale ale morții cuiva. Și acel moment, cînd medicul este lăsat singur să lupte cu boala, ori cu moartea, este un moment greu, un moment în care alții nu mai pot interveni. De atunci, am început să priveso cu alți ochi profesiunea pe care tutorii mei mă constrînseseră s-o aleg. Ei doriseră să devin medic din motive personale: ca să-i tratez *pe ei* cînd s-ar fi îmbolnăvit și ca să se laude că nepoata lor este „domnișoara doctor“. Însă în căsuța de la Făget am simțit ceea ce Ștefan încercase de atîtea ori să-mi explice: măreția, marea răspundere, dificultatea profesiunii de medic. Am înțeles că și medicul este un pilot, un pilot al vieților omenești, că asemeni pilotului vine o clipă grea cînd el și numai el își poate ajuta semenii, cînd el și numai el îi poate salva.

Rostind ultimele cuvinte, Tina Cernat se-ntoarse spre colegul ei care o asculta profund emoționat.

— Tina, sînt atît de fericit auzindu-te vorbind astfel! exclamă Ștefan luîndu-i mîna.

Pentru cîteva clipe, cei doi tineri se priviră în ochi, uitînd de tot ce-i înconjura. Maiorul, căruia acești studenți îi plăceau din ce în ce mai mult, îi contempla cu un aer visător.

— Vă rog să mă scuzați, murmură fata roșie ca un mac, revenind curînd la realitate.

— Și eu vă . . . , începu Ștefan Celaru, dar maiorul îi întrerupse zîmbind.

— Nu e cazul să vă scuzați. Vă înțeleg prea bine sentimentele . . . față de profesiunea dumneavoastră, țin să completeze. Și le găsesc pe deplin justificate. În ce privește dorința de a deveni pilot, domnișoară Cernat,

nu văd ce ar putea împiedica un medic să-nvețe să piloteze un avion.

— Asta i-am spus și eu, rosti vesel Ștefan.

— Cred că pînă la urmă așa voi face, zise Tina. Adică, voi deveni medic și voi urma cursurile necesare ca să obțin brevetul de pilot. Dar, mă tem că m-am cam îndepărtat de subiect. Tovarășe maior, aștept cea de a doua întrebare.

— Cînd ați ajuns la căsuța cu numărul 57 ceilalți erau acolo?

— Da. Petre Fărcaș, actrița Sibila Doreanu și inginerul Mladin erau în căsuță cînd am intrat. Pantea, după cîte am aflat ulterior, sosise primul. Așa cum v-am explicat, în timp ce străbăteam cărările pădurii începusem să mă tem de o cursă și, de aceea, m-am ascuns în dosul unor tufișuri ca să cercetez mai bine împrejurimile înainte de a bate la ușa căsuței. Prezența celorlalți, și mai ales aceea a doamnei Doreanu, ca și convorbirea dintre ea și inginerul Mladin mi-au dat curajul să intru.

— Deci, faptul că ați intrat ultima este o dovadă incontestabilă că nu dumneavoastră l-ați ucis pe Ieronim Borza, dacă presupunem că unul dintre destinatarii scrisorilor este criminalul, observă maiorul.

— Nu chiar incontestabilă, replică Tina zîmbind.

— Bine, dar odată ce ați intrat ultima? făcu maiorul pe miratul. Alibiul dumneavoastră este perfect și aveți patru martori ca să-l confirme.

— Alibiul meu nu este deloc perfect, zise fata cu seriozitate. Și sînt convinsă că dumneavoastră gîndiți la fel. Dacă eu aș fi avut motive să-l ucid pe Ieronim Borza, puteam foarte bine să fac acest lucru mai devreme, să părăsesc căsuța, să stau ascunsă printre tufișuri pînă la venirea celorlalți și să apar la momentul potrivit, adică atunci cînd ei s-ar fi aflat în căsuță, asigurîndu-mi astfel un alibi.

— Firește, Tina n-avea nici un motiv să-l asasineze pe Borza, pe care nici nu-l cunoștea, însă ceea ce a arătat că *ar fi putut* face ea, ar fi putut face și ceilalți, spuse Ștefan Celaru.

— Aceasta este, dealtfel, una dintre concluziile noastre, adăugă fata.

— Găsesc concluzia dumneavoastră deosebit de interesantă, zise maiorul, care făcuse același raționament. Așadar, sînteți amîndoi de părere că nu numai Pantea, în aparență primul sosit în căsuță, ci și toți ceilalți ar fi putut comite crima. Mai precis, oricare dintre ceilalți.

— Da, tovarășe maior, admise Tina Cernat. Oricare dintre ei putea veni mai devreme la Făget și, după comiterea crimei, să aștepte ascuns sosirea celorlalți, arătîndu-se la momentul oportun.

— Și restul concluziilor? vru să știe maiorul.

— Vi le vom aduce la cunoștință, dar vă rugăm să țineți seama de faptul că nu avem nici un fel de dovezi pe care să ne sprijinim concluziile, găsi necesar să precizeze Ștefan.

— Așa este, întări și Tina. Concluziile noastre sînt, în realitate, simple presupuneri. N-am vrea ca cineva să aibă de suferit...

— Nu vă faceți griji în această privință, îi asigură maiorul Crișan. Nu acționăm decît după o temeinică verificare și numai pe baza unor dovezi concrete. Concluziile voastre însă ne pot atrage atenția asupra anumitor aspecte care, poate, ne-au scăpat și ne pot ajuta să dăm de un fir.

— Nu ne-am îndoit de acest lucru, spuse Ștefan Celaru, însă atunci cînd e vorba de un delict atît de grav cuvintele trebuiesc bine cîntărite înainte de a fi rostite. Iată, tovarășe maior, noi am ajuns la concluzia că atît actrița Sibila Doreanu, cît și Petre Fărcaș cunoșteau victima.

— Interesant, făcu maiorul. De ce credeți aceasta?

— Pentru că, atît Sibila Doreanu, cît și gestionarul Fărcaș se arătaseră mai bătăioși și mai gălăgioși decît toți, răspunse fata. Sigur, adeseori nu cei mai „înfipți" sînt și cei mai curajoși, dar faptele sînt fapte și ne bazăm numai pe ele.

— Care fapte?

— Cu toții am fost îngroziți cînd am văzut cadavrul, dar numai cînd Fărcaș l-a întors pe o parte ca să-i vadă fața Sibila Doreanu a leșinat, iar Petre Fărcaș a fost cît p-aci să aibă un atac de inimă, explică studenta. Adică, în clipa cînd au văzut cadavrul...

— Care la început zăcea *cu fața în jos*, ținu să sublinieze Ștefan.

— ...cei doi, continuă Tina, s-au speriat, lucru foarte firesc, dar, repet, numai cînd i-au văzut fața s-au pierdut cu firea. Iată ce ne-a făcut să presupunem că-l cunoșteau pe cel asasinat.

— Lor le-a făcut rău nu vederea cadavrului în sine, ci constatarea că acesta era al lui Ieronim Borza, preciză colegul ei.

— Sînt întru totul de acord, zise maiorul, care știa deja cu certitudine că Petre Fărcaș îl cunoscuse pe Borza. Mai departe?

— Tina crede că Petre Fărcaș avea ceva de ascuns, răspunse Ștefan.

— De ce?

— Fiindcă s-a străduit din răsputeri să-l convingă pe inginerul Mladin să nu cheme Miliția, spuse fata. Bineînțeles, nu este plăcut pentru nimeni să se trezească amestecat într-o crimă. Dar Fărcaș se opunea cu o violență neobișnuită la intenția inginerului de a anunța Miliția.

— Cred că era stăpînit de o teamă nebună, o teamă care-l împiedica să mai judece, observă Celaru. Gîndiți-vă că deși atît Mladin cît și Tina i-au demonstrat cu argumentele cele mai convingătoare că era curată nebunie să încerce să fugă de la locul faptei, el continua cu încăpățînare să-i ceară inginerului să nu anunțe Miliția.

— Deci, dacă domnișoara Cernat și inginerul Mladin nu ar fi fost de față, credeți că Petre Fărcaș ar fi fugit de acolo fără să anunțe autoritățile? întrebă maiorul Crișan.

— Da, așa credem, spuse studentul.

— Și ceilalți?

— Sibila Doreanu era influențată de atitudinea lui Fărcaș, iar Pantea nu prea îndrăznea să vorbească, răspunse Tina. Fărcaș îl descoperise ascuns în căsuță și susținea că el este criminalul. „A venit aici ca să fure și, fiind surprins de locatarul căsuței, l-a ucis“, striga Petre Fărcaș. Ba, la un moment dat, dacă nu-l împiedica inginerul Mladin, l-ar fi lovit. Era convins că Pantea comisese crima.

— Dar, în acest caz, de ce voia să-l împiedice pe Mladin să ne anunțe? Odată ce nutrea convingerea că Pantea era ucigașul, el n-avea motive să se mai teamă. Doar nu intenționa să-l protejeze pe Pantea? se miră ofițerul.

— Nu, răspunse fata. Dimpotrivă, îl bruftuluia întruna.

— Atunci? întrebă Andrei Crișan, dornic să cunoască părerea celor doi tineri.

— Poate că nu voia să aibă de-a face cu o crimă, zise Tina Cernat. Să depună mărturie, să dea declarații etc.

— Ar mai fi un răspuns la întrebarea dumneavoastră, interveni Ștefan în discuție.

— Care?

— Petre Fărcaș nu voia să aibă de-a face cu Miliția, rosti răspicat studentul.

„Oare de ce un om pe care vecinii săi îl socotesc demn de respect și superiorii săi un gestionar model s-ar teme de Miliție?“ se-ntrebă maiorul.

— Concluziile voastre mi-au fost de un real folos, le spuse el, și vă rog să-mi aduceți la cunoștință și alte observații. Și acum, o a treia întrebare, i se adresă el Tinei. Ați avut impresia că ceilalți patru „invitați“ în căsuța de la Făget se cunoșteau între ei?

— Nu, răspunse ea cu hotărîre. Deși, fără îndoială că între noi toți care am fost „invitați“, cum spuneți dumneavoastră, trebuie să existe o legătură. Noi, cei cinci, nu ne cunoșteam, însă ne cunoștea acela care ne-a trimis scrisorile.

— Adică asasinul, conchise Ștefan Celaru.

— În această privință nu sîntem de acord, replică fata. Nu putem afirma cu certitudine că acela care ne-a trimis scrisorile este asasinul. Poate fi un complice de-al acestuia sau...

— Sau? întrebă maiorul liniștit.

— ...chiar unul dintre noi cinci, deși..., o asemenea presupunere pare absurdă.

„Din păcate, gîndi ofițerul, adeseori presupunerile cele mai absurde se dovedesc adevărate.“

— Nu înțeleg de ce spui „dintre noi cinci“, obiectă prietenul ei, privind-o îngrijorat. Doar tu n-ai nici un amestec!

— Poate că tovarăşul maior este de altă părere, zise Tina Cernat zîmbind malițios.

— Părerea mea este că m-ați ajutat amîndoi foarte mult şi vă mulţumesc, replică maiorul Andrei Crişan.

18

„O sută de metode de a prepara cartofii", „Hommes célèbres d'Italie", „Almanah Hachette 1929", „Picasso", „Byron-Childe Harold", „Manualul filatelistului — 1925", „Brecht — Cercul de cretă caucazian", „Joseph Kessel — Echipajul", „Măşti funerare la români", „Album filatelic Schaubeck", „Isokrate — Opere", „Album cu stampe japoneze", „Cum să cultivăm lămîiul la domiciliu" etc.

Sub privirile celor doi martori, maiorul Andrei Crişan citi încă o dată cu multă atenție catalogul cu titlurile cărţilor din locuința lui Ieronim Borza, mai precis, al cărţilor care se aflau pe o etajeră, în sertarul unui scrin şi în biroul victimei. În total erau douzeci și nouă de volume.

— Tovarăşe maior, în hol, lîngă un fotoliu, am găsit pachetul acesta, zise locotenentul-major Ilieș, ivindu-se în cadrul uşii cu un pachet voluminos în mîini. Am impresia că în el sînt cărți.

— Desfă-l să vedem, porunci maiorul, continuînd să privească țintă lista din fața lui cu un aer nedumerit.

Se dovedi că subordonatul său avusese dreptate; în pachet se aflau, într-adevăr, cărţi, în limbile română, franceză, maghiară şi germană, albume cu reproduceri, precum şi un dosar cu tăieturi din diferite ziare şi reviste româneşti şi străine. Toate se refereau la acelaşi subiect: pictura naivă!

— Acum se explică de ce în căsuța cu numărul 57 de la Făget cărţile lipseau cu desăvîrşire! exclamă tînărul ofiţer. În graba plecării le-au uitat pur şi simplu.

— Tot ce se poate, făcu maiorul, fără să-și ia ochii de pe lista cărţilor.

— Se vede că Ieronim Borza a lucrat la studiul lui cîteva zile, fără să se folosească de materialul documentar, își dădu locotenentul-major cu părerea. Nu înţeleg însă de ce nu i-a telefonat Pelaghiei Ifrim să i le aducă. Oricum, pachetul cu cărţile acelea îi era necesar şi nu s-ar fi putut lipsi de el. Dacă nu voia să se ducă el însuşi după pachet, lucru care mi se pare ciudat...

— Dragă Ilieş, în afacerea asta totul este ciudat şi al dracului de încurcat, îl întrerupse superiorul său. În ce priveşte povestea cu pachetul ai dreptate. Îi putea telefona Pelaghiei sau chiar vărului său să i-l aducă. E de mirare nu numai că n-a făcut acest lucru, ci și faptul că n-a observat lipsa pachetului de îndată ce a ajuns la Făget. Avînd în vedere că se instalase acolo ca să scrie în linişte un studiu despre „Pictura naivă în România", principala lui grijă ar fi trebuit să fie tocmai aceste cărţi şi tăieturi din presa de specialitate. Dar... n-a fost aşa. Patru zile n-a cerut nimănui să i le aducă şi nici măcar nu şi-a dat seama că în tumultul plecării pachetul a fost uitat. Pentru orice eventualitate, întreabă dacă defunctul a telefonat de la Făget cerîndu-şi pachetul.

Maiorul privi gînditor în jurul lui. Se afla în salonul lui Ieronim Borza. Printre draperiile de catifea vişinie umbrele înserării se strecurau hoţeşte năpădind încet-încet încăperea. Atinse de ultimele raze ale unui soare palid cupele şi vazele de cristal, împodobite cu sculpturi măiestre, aruncau din cînd în cînd mici jerbe de scîntei multicolore, care se împleteau cu luciul mat al bibelourilor de porțelan chinezesc şi cu licărul tremurător al apelor oglinzii de Veneţia. Sulurile de întuneric, înghesuite prin colţurile salonului, se desfăşurau lin, cuprinzînd în îmbrățişarea lor molatecă fotoliile îmbrăcate în atlas înflorat, consolele delicate şi tablourile cu rame grele, aurii.

„Să-şi lase locuința aceasta, atît de confortabilă şi să se mute la Făget... Să se izoleze acolo ca să scrie un studiu despre pictura naivă şi să uite tocmai materialul documentar... şi mai este şi *asta*", îşi spuse maiorul bătînd uşor cu degetele în lista din fața lui.

Alături, pe două scaune, ajutorul său aşezase volumele găsite în afara spaţiosului dulap-bibliotecă. Maiorul

Crișan le luă și, după ce le frunzări alene, alese două dintre ele: „Manualul filatelistului — 1925“ și „Albumul filatelic Schaubeck“.

— Tovarășe maior, am reușit să vorbesc cu Pelaghia Ifrim și cu Valerian Stoleriu, raportă el cam decepționat, însă Ieronim Borza nu telefonase nici unuia dintre ei să-i aducă la Făget cărțile uitate aici. Femeia a declarat că a văzut pachetul în hol, dar l-a lăsat unde l-a găsit, deoarece lui Borza nu-i plăcea ca ea să umble cu lucrurile lui și să le mute din loc, iar Stoleriu a spus că de cînd se instalase la reședința lui temporară, „unchiul“ său nu-i telefonase nici măcar o singură dată. Faptul nu l-a mirat, fiindcă nu obișnuiau să-și telefoneze sau să-și scrie decît foarte rar.

— Bine, să admitem că este așa, oftă maiorul. Te rog aprinde lumina și ia loc.

Locotenentul-major se conformă și privi intrigat la cele două volume aflate pe masă și pe care superiorul lui le privea ca hipnotizat.

— După cîte știm, Ieronim Borza nu era filatelist, i se adresă maiorul.

— Este adevărat. Nici una dintre persoanele care-l cunoșteau nu au pomenit de așa ceva. Nici măcar Pelaghia Ifrim și vărul lui. Dealtfel, în locuința sa n-am zărit vreo colecție de timbre.

— Da, nici o colecție de timbre, zise maiorul Crișan, și totuși, avem aici un „Manual al filatelistului“ și un „Album filatelic“. Ce caută în casa unei persoane care nu se ocupă cu filatelia? Ce-i drept, atît manualul, cît și albumul sînt vechi; poate că le-a moștenit.

— În album sînt timbre? întrebă ajutorul lui, simțindu-se năpădit de o stranie neliniște.

— Foarte puține, răspunse maiorul; și după cîte mă pricep fără valoare deosebită. În schimb, aici, sub efigiile a două timbre, Ieronim Borza a notat cu pedanteria care-l caracteriza, valoarea lor în dolari, precum și data cînd le-a scos din album. Citește, te rog. Scrisul și semnătura sînt, fără îndoială, ale lui Borza.

Maiorul Crișan deschise albumul Schaubeck la o anumită pagină, unde-și pusese ca semn stiloul și-i arătă însemnarea făcută de defunctul Ieronim Borza.

— Nemaipomenit! exclamă uluit Ilieș, citind cele cîteva rînduri: „Un timbru suedez de 3 șilingi, emis în 1855; valoare 500.000 dolari. Două timbre de un cent, din Guyana Britanică, emise în 1856; valoare 1.400.000 dolari. Luate azi 17.X.1978 de mine; pentru a se ști.“ Deci aceste timbre valorau aproape două milioane de dolari! E clar că Borza le-a scos din album în ajunul plecării la Făget. Oare le-a luat cu el?

— Cred că da. Altfel, le-ar fi lăsat acolo unde se aflau de ani de zile. Firește, vom face tot posibilul ca să stabilim dacă timbrele mai sînt aici, în casă, dar, din păcate, între paginile albumului am mai găsit ceva. Și acest „ceva“ mă face să nutresc convingerea că Borza avea asupra sa cele trei timbre cînd s-a mutat în căsuța de la Făget.

Zicînd acestea, întoarse cîteva file și-i arătă două plicuri de celofan alb.

— Sînt la fel cu acelea descoperite în sertarul șifonierului din căsuța de la Făget, murmură locotenentul-major necăjit. Și eu care credeam că în plicuri fuseseră ilustrate de Anul Nou!

— În privința asta n-ai greșit, îl consolă superiorul său. În asemenea plicuri se vînd, într-adevăr, ilustrate, dar se vînd *și* timbre. Noi nu ne-am gîndit la o astfel de posibilitate. Deci e clar că Ieronim Borza luase cu el în căsuța de la Făget un plic în care pusese timbrele. N-avea nici un rost să ia cu el un plic gol. Firește, nu putem afirma cu certitudine că acestea erau cele trei timbre de mare valoare care au fost scoase din album, însă faptul că nu le-am găsit în plicul din șifonier arată că au fost furate. Or, dacă nu erau valoroase criminalul nu s-ar fi ostenit să și le însușească. Doar altceva n-a luat din căsuță, deși acolo se aflau destule obiecte de preț.

— Prin urmare, mobilul crimei îl constituie cele trei timbre! exclamă locotenentul-major.

— Nu putem fi siguri. Putem doar presupune că este așa. Oricum, cele trei timbre au fost scoase din album în ajunul plecării lui Ieronim Borza la Făget, fapt atestat de însemnarea făcută chiar de el. Și apoi, plicul găsit în sertarul șifonierului este la fel cu acestea din album, deci și în el au fost timbre. Iar dacă timbrele

nu ar fi fost de o valoare imensă, Ieronim Borza n-ar fi avut grijă să le ia cu el, la Făget. Se vede că nu voia să se despartă de ele nici măcar pentru o clipă.

— Sînt de aceeaşi părere, tovarăşe maior, deşi cred că aici, în locuinţa lui, timbrele ar fi fost în mai mare siguranţă decît acolo, în căsuţa din camping.

— Asta cam aşa-i, recunoscu maiorul.

— Se pune întrebarea, de ce a ţinut Ieronim Borza să ia cu el timbrele într-un loc unde ştia că nu le poate păstra în siguranţă?

Maiorul Crişan rămase cîteva clipe pe gînduri.

„Într-adevăr, de ce a procedat astfel Borza? Odată ce aici, în casă, lăsase obiecte de mare valoare... De ce a luat timbrele la Făget?" se întreba nedumerit.

Deodată tresări. Crima fusese comisă între orele două şi cinci dimineaţa, uşile căsuţei nu prezentau urme de efracţie, iar victima, îmbrăcată în pijama şi halat...

— Cred că răspunsul este unul singur, zise maiorul. Ieronim Borza a luat cu el timbrele, deoarece intenţiona să le vîndă cuiva. „Cumpărătorul" venise în zorii zilei şi era bine cunoscut de Borza, care i-a deschis el însuşi. Aşa se explică faptul că la o oră atît de nepotrivită patul era făcut. Da, aşa trebuie să se fi întîmplat. Borza îl aştepta pe „cumpărător". Şi-a pus peste pijama un halat de casă, şi-a aranjat aşternutul şi l-a primit pe „vizitator". De aceea nu s-au descoperit urme de efracţie. Apoi, cînd s-a aplecat să tragă sertarul şifonierului ca să ia plicul cu timbrele, „cumpărătorul" l-a ucis, a luat plicul cu timbrele, a tras cadavrul sub pat ca să nu fie găsit imediat şi a fugit. N-avea de unde să ştie că sub hîrtia sertarului se mai afla un plic asemănător pe care Borza, om pedant, îl luase să-l aibă de rezervă. Dealtfel, nu-i exclus ca, iniţial, să fi păstrat fiecare timbru în plicuri diferite.

— Mai mult ca sigur că aşa s-au petrecut lucrurile! exclamă locotenentul-major Ilieş. Poate că vînzarea timbrelor a fost *adevăratul* motiv al instalării sale la Făget. Acele timbre de valoare inestimabilă fac parte din patrimoniul cultural naţional şi prin urmare nu puteau fi înstrăinate. Ca să efectueze vînzarea fără să atragă atenţia, Ieronim Borza, sub pretext că locuinţa lui se află în reparaţie şi că are nevoie de linişte ca să scrie un

studiu despre pictura naivă în România, se instalează în căsuţa din campingul de la Făget. În cazul că „cumpărătorul" ar fi venit la el acasă putea fi văzut de vecinul său, de Pelaghia Ifrim sau de altcineva. În schimb, la Făget, „cumpărătorul" îl putea vizita fără să fie văzut. Mai ales că pentru a se întîlni fixaseră o oră atît de „matinală".

— Nu te entuziasma, Ilieş, îl temperă superiorul său, s-ar putea să greşim. Însă dacă admitem că în realitate Borza s-a mutat în căsuţa din camping ca să vîndă timbrele şi nu ca să scrie putem explica şi faptul că a putut uita volumele care i-ar fi servit ca material documentar.

— Nu numai că le-a uitat, dar nici măcar nu s-a ostenit să ceară cuiva să i le aducă, adăugă Mircea Ilieş. Nu mă entuziasmez, tovarăşe maior, însă e clar că aşa s-au petrecut faptele. Ceea ce mă frămîntă pe mine este altceva: cine putea fi acel „cumpărător"? Cine ar fi avut atîţia bani ca să le plătească? „Cumpărătorul" putea fi un colecţionar pasionat ori un revînzător. Ce-i drept, nu le-a plătit; l-a ucis pe Borza, a furat timbrele şi s-a grăbit să dispară. Însă Borza *era sigur* că-i va da bani grei pe ele, altfel nu se obosea să se mute la Făget şi să-l aştepte la o oră atît de nepotrivită. După cîte ştim, cel puţin pînă în prezent, nici unul dintre cunoscuţii lui nu ar putea avea o sumă atît de mare, încît să-şi permită să cumpere fie şi numai unul dintre cele trei timbre. Deci, concluzia logică este că Borza intenţiona să vîndă timbrele unui cetăţean străin. Dar cum un străin e greu de crezut că ar fi reuşit să ajungă singur la reşedinţa temporară a lui Ieronim Borza, înseamnă că n-a venit singur, ci însoţit de o altă persoană. Şi această persoană se bucura de încrederea victimei.

— Nu ai impresia că mergi cam prea departe cu presupunerile? observă maiorul. Oare crezi că intermediarul l-a ucis pe Borza în faţa „cumpărătorului"?

— Dacă cei doi erau complici, de ce nu? replică locotenentul-major.

— Toate acestea sînt presupuneri. Pentru moment nu avem dovezi concrete ca să le susţinem. Ce-i drept, au fost cazuri cînd obiecte de valoare inestimabilă, aparţinînd patrimoniului cultural naţional, au fost vîndute,

de obicei cu mult sub valoarea lor reală, unor cetățeni străini, care fie că le-au păstrat pentru ei, fie că le-au vîndut altora cu preț însutit, însă, repet, pînă una alta nu putem dovedi acest lucru. Și mai este un lucru care ne cam încurcă „teoria". Anume, dacă Borza avea de gînd să vîndă timbrele, de ce a făcut acea însemnare în album? Mai firesc ar fi fost să distrugă pagina respectivă sau chiar albumul. Or, el nu a procedat astfel. Dimpotrivă, a făcut acea însemnare, menționînd felul timbrelor, valoarea lor în dolari și data la care le-a scos din album! Mda, cred că ne-am cam pripit cu presupunerile...

— Tovarășe maior, exclamă Mircea Ilieș, care-l ascultase cu mare atenție, dar dacă Ieronim Borza nu avea de gînd să vîndă timbrele, ci numai să le arate cuiva?

— Cui?

— Unui expert, ca să stabilească valoarea lor reală. Poate avea unele îndoieli și...

— Între două și cinci dimineața? făcu maiorul întrerupîndu-l. L-a invitat pe expert la o asemenea oră?

— Poate că acela era un străin și nu-i convenea să fie văzut, răspunse tînărul ofițer care nu înțelegea să se dea bătut.

— Cred că facem prea multe presupuneri... Mai bine să analizăm cu grijă datele de care dispunem, zise maiorul Crișan, și să vedem ce concluzii putem trage.

Locotenentul-major tăcu descumpănit; recunoștea că superiorul lui avea dreptate.

— Este adevărat, continuă maiorul, că de date și de suspecți nu ducem lipsă. Pot chiar să susțin, de data aceasta fără teamă că greșesc, că tocmai mulțimea de date și de suspecți ne silește să batem pasul pe loc.

— Așa este, tovarășe maior, făcu abătut Mircea Ilieș. Există cazuri care nu pot fi rezolvate din lipsă de date. Noi nu putem înainta pentru că pur și simplu sîntem sufocați de ele.

— Și totuși, va trebui să rezolvăm cazul Borza și încă într-un timp cît mai scurt. Altfel, nu numai că asasinul va izbuti să scape, dar și cele trei timbre vor fi înstrăinate. Ca să obținem rezultate este necesar să triem atent datele și suspecții, alegînd numai ce ne poate fi de folos. Cu alte cuvinte, să scăpăm de firele

care nu ne duc nicăieri și pe care asasinul ni le-a pus în cale ca să ne deruteze și să rămînem numai cu firul cel bun. Firul care ne va conduce la asasin. Ca să izbutim, prima condiție este să procedăm metodic. În primul rînd să ne amintim că în căsuță s-au găsit zeci de amprente de ale celor cinci „invitați" și ale lui Borza însuși. Pe arma crimei, care a aparținut victimei, nu s-au găsit amprente. Concluzia: criminalul purta mănuși. În al doilea rînd să ne gîndim că plicurile și scrisorile primite de cei cinci nu ne-au adus nici un indiciu deosebit. Mașini de scris au: Borza, doamna Gîltan — gazda Tinei Cernat, actrița Sibila Doreanu și Petre Fărcaș; primii le au acasă, ultimul la serviciu. Dar scrisorile nu au fost scrise la nici una dintre ele. În al treilea rînd, din raportul medicului legist a reieșit că crima a fost comisă între orele două și cinci dimineața, cu pumnalul care a aparținut victimei. Moartea a fost instantanee. Lovitura a fost dată cu mare putere, de sus în jos. Pumnalul a străpuns inima. Deci, criminalul este o persoană robustă, care are cunoștințe de anatomie. A lovit o singură dată, exact acolo unde trebuia. În al patrulea rînd, moștenitorul lui Ieronim Borza este vărul lui, Valerian Stoleriu, care, după cum a declarat, știa acest lucru. El însă are un alibi de neclintit pentru noaptea de 22 spre 23 octombrie. Pelaghia Ifrim și Sibila Doreanu pot figura de asemenea printre moștenitorii prezumtivi. În al cincilea rînd, depozițiile personalului campingului concordă cu cele făcute de Valerian Stoleriu, Pelaghia Ifrim, pensionarul Aristică Dumitraș și de către cei doi angajați ai cooperativei „Constructorul". Datorită lor știm precis cînd s-a efectuat mutarea lui Ieronim Borza la Făget și cine l-a ajutat. Depozițiile salariaților campingului ne mai permit să cunoaștem obiceiurile victimei, obiceiuri confirmate de Pelaghia Ifrim și de vărul lui, Stoleriu. Totodată, de la oamenii campingului am aflat că Tina Cernat s-a interesat la paznicul de acolo în ce direcție se găsește căsuța cu numărul 57, unde locuia victima. În al șaselea rînd, să vedem ce știm despre cei cinci „invitați". Cu excepția lui Ion Pantea, nici unul dintre ei nu are cazier. Însă și acesta a fost condamnat pentru delicte minore, niciodată n-a fost implicat într-o crimă. Cei cinci nu se cunosc. Sînt de vîrste și profesiuni

diferite: un gestionar, un inginer, o actriță, un fost pușcăriaș — mai înainte muncitor — și o studentă la medicină. Ce legătură poate fi între ei? Cine i-ar putea cunoaște pe toți cinci? Oricum, cel care le-a trimis scrisorile, adică asasinul sau un complice al acestuia, cu intenția de a-i atrage în capcană și de a ne deruta aruncîndu-ne în cale cît mai mulți suspecți, le știa adresele. Firește, s-ar putea ca unul dintre cei cinci să fie asasinul, dar asupra acestui aspect vom discuta ceva mai tîrziu. Pînă acum n-am reușit să descoperim ce legătură este între aceste cinci persoane, însă, fără îndoială că o asemenea legătură există. Care-i părerea dumitale?

— Oare nu s-ar putea ca criminalul să fi luat numele lor la întîmplare? De exemplu din cartea de telefon? sugeră locotenentul-major.

— Așa ceva nu este posibil. În afară de Sibila Doreanu, care este cunoscută datorită profesiunii sale și marelui ei talent, ceilalți nu sînt celebrități. Dealtfel, Pantea și Tina Cernat nu au telefon.

— Aveți dreptate, recunoscu tînărul ofițer. Atunci?

— Atunci, trebuie să ne străduim să descoperim ce-i unește pe acești cinci oameni, atît de diferiți. Cînd vom ști acest lucru vom putea face un mare pas înainte.

— E adevărat, admise Mircea Ilieș, însă pînă în prezent, cu toate eforturile depuse n-am reușit să ajung la un rezultat. Firește, aceasta nu înseamnă că legătura nu există. Și, îndrăznesc să afirm că „legătura" este chiar omul care le-a scris, asasinul sau un complice al său, pe scurt: autorul scrisorilor îi cunoaște pe cei cinci. Deși sînt atît de diferiți ca profesiune, mediu, pregătire etc, autorul scrisorilor îi cunoaște *sigur* pe toți.

— Bineînțeles, spuse maiorul. Și nu numai atît; dacă vom arunca o privire datelor pe care le deținem despre cei cinci ajungem la concluzia că asasinul sau complicele lui nu i-a ales la întîmplare. Dimpotrivă, s-a oprit la ei, i-a ales pe ei fiindcă *fiecare* dintre dînșii are fie oarecare legătură cu victima, fie un punct vulnerabil. Dar să-i luăm pe rînd. *Ion Pantea* are cazier, recent eliberat din penitenciar, întreține legături cu indivizi dubioși. Cu alte cuvinte poate fi un „suspect ideal". *Petre Fărcaș* îl cunoștea pe Borza de la care a împrumutat bani, este robust, deci putea comite crima și căra cadavrul dintr-un loc în altul. În afară de aceasta a căutat să-l convingă pe inginerul Mladin să nu anunțe Miliția. *Sibila Doreanu* are o fire impulsivă, îl cunoștea pe Borza și este posibil ca acesta să-i fi lăsat ceva moștenire. *Inginerul Tudor Mladin* este un bărbat puternic, deci ar fi putut comite crima și căra cadavrul; în plus, sub patul victimei s-a găsit bricheta lui, pe care el pretinde că a pierdut-o cu cîteva zile înainte de „vizita" de la Făget. *Tina Cernat* este studentă la medicină, deci are cunoștințe de anatomie. Conform declarației mătușii sale, mama fetei și-ar fi ucis soțul din gelozie, simulînd un accident de automobil. Și pentru că veni vorba despre asta, ai cercetat arhiva ca să aflăm ce-i cu accidentul acela?

— Da, tovarășe maior. Din dosarul respectiv reiese că, într-adevăr, vremea era bună și șoseaua neaglomerată la ora producerii accidentului. Dealtfel, totul s-a întîmplat în plină zi. Cum însă Dorian Cernat, care se afla la volan, suferea de inimă, s-a ajuns la concluzia că accidentul s-a produs din cauză că el a avut un atac de cord și-a pierdut controlul volanului. Ca urmare, mașina a derapat, a lovit parapetul de pe marginea șoselei și, sfărîmîndu-l, s-a prăbușit, în prăpastie. Atît el cît și soția lui erau deja morți cînd au fost scoși din rămășițele fumegînde ale mașinii. În dosar se arăta că vehiculul a luat foc.

— Mda, făcu maiorul. De fapt, acea tragică întîmplare nu ne poate influența. Personal sînt convins că nu Tina Cernat l-a ucis pe Borza, dar am socotit necesar să menționez ce știm despre ea. Și acum să mergem mai departe. În al șaptelea rînd, în urma cercetărilor a reieșit clar că nici unul dintre cei cinci nu are *alibi* pentru orele la care s-a comis crima. Mai mult chiar, inginerul Mladin și Sibila Doreanu au mașină, așa că s-ar fi putut deplasa cu ușurință pînă la Făget. Ce date mai deținem despre cei cinci? Să le trecem în revistă, deoarece în felul acesta, pe de o parte vom avea o vedere de ansamblu asupra cazului și pe de altă parte, mîine îmi va fi mai ușor să-i prezint tovarășului colonel Dobrescu un raport detaliat. Le poți enumera? Intenționez să-mi fac cîteva însemnări.

— Sigur că le pot enumera, tovarăşe maior. Ion Pantea are mare nevoie de bani. Petre Fărcaş susţine că nu l-a cunoscut pe Borza şi ca atare nu recunoaşte că a împrumutat bani de la el. Nu am reuşit să stabilim de ce a avut nevoie de o sumă atît de însemnată şi nici cum a izbutit s-o restituie. Inginerul Mladin şi Sibila Doreanu nu ne-au declarat tot ce ştiu.

— Bun. Deci avem cinci suspecţi fără alibi şi un suspect cu un alibi de neclintit. Oricare dintre cei cinci putea veni la căsuţa cu numărul 57 şi după comiterea crimei, să se ascundă în pădure şi să se arate în faţa celorlalţi la momentul potrivit. Valerian Stoleriu, vărul şi moştenitorul lui Ieronim Borza, la data cînd acesta a fost ucis se afla în localitatea Felix. Bineînţeles, alibiul lui Stoleriu se cere verificat cît se poate de serios. Aşadar, din noianul de date le-am ales pe acelea care ne pot fi de folos. Fireşte, pe măsură ce ancheta noastră va continua, vom putea face o nouă triere a datelor. Şi mai este ceva. Deşi, pentru comiterea crimei asasinul s-a folosit de un pumnal care a aparţinut victimei, ceea ce la prima vedere ar putea da impresia unei crime nepremeditate, e clar că a pus totul la cale cu mult timp înainte. Scrisorile expediate celor cinci o dovedesc cu prisosinţă. Avem de-a face cu un criminal foarte abil şi nu ne va fi uşor să-l demascăm.

Cei doi ofiţeri mai stătură un timp de vorbă, întocmind un plan de acţiune amănunţit. Cînd părăsiră locuinţa lui Ieronim Borza se înnoptase de-a binelea. Ca şi pînă atunci, un subofiţer rămase de pază în holul casei.

19

Printre ferestrele mari ale sălii, razele soarelui pătrundeau în voie. După atîtea zile mohorîte, cerul se limpezise şi lumina aurie a soarelui poleia frunzişul galben al copacilor şi acoperişurile caselor. Această adevărată revărsare de lumină îi făcea pe studenţii adunaţi în

laboratorul de biochimie, pentru lucrările practice, să privească mai des decît se cuvenea pe fereastră. Pînă şi Grachus Bulzan, „cinicul anului" cum îl botezaseră colegii lui, părea să fi fost influenţat de neobişnuita frumuseţe a acelei zile însorite de toamnă tîrzie; ochii lui erau aţintiţi mai mult asupra frunzişului policrom al arborilor care se zărea prin ferestrele sălii de lucrări, decît asupra eprubetelor. Numai Tina Cernat făcea excepţie.

Într-adevăr, tînăra fată acorda mai multă atenţie Deliei Balş, decît titrării cu tiosulfat pe care o avea de făcut, sau exploziei de culori şi lumină de afară. Colega ei Delia se afla de partea cealaltă a mesei şi era atît de schimbată, încît justifica pe deplin îngrijorarea Tinei.

„Oare ce i s-a întîmplat?" se întreba ea.

Delia Balş, cea exuberantă şi veselă, era acum neobişnuit de tăcută şi, ceea ce frapa în mod deosebit, era faptul că nu se fardase deloc. Ochii ei mari, albaştri, încercuiţi de cearcăne vinete, de data aceasta nu datorate fardului, dădeau chipului ei extrem de palid, aproape cenuşiu, o expresie de cumplită deznădejde. Pînă şi părul ei blond, cu frumoase ondulaţii naturale, părea să-şi fi pierdut strălucirea.

Tina Cernat încerca să fie atentă la explicaţiile celor doi asistenţi, dar nu reuşea. Mereu se-ntorcea spre locul unde se afla Delia. Abia acum în mintea ei prindea contur un gînd; abia acum înceta s-o privească numai ca pe o tînără rîzgîiată, care printr-o înfăţişare exterioară nepotrivită, şocantă, vrea să „se răzbune" pe părinţii ei pentru că n-au lăsat-o să urmeze facultatea dorită.

„Nu, nu era asta, îşi spuse Tina, avînd senzaţia că o mînă nevăzută smulsese vălul care o împiedicase să vadă realitatea. Nu era asta."

Acum o vedea pe Delia aşa cum era. Fardurile acelea fuseseră un fel de mască, un fel de camuflaj care o determinase să-şi făurească o imagine falsă despre colega ei. Acum, cînd acea mască dispăruse, cînd putea contempla chipul Deliei, adevăratul ei chip, înţelegea că niciodată o fată ca ea n-ar fi recurs la asemenea mijloace ca să „protesteze" împotriva voinţei părinteşti.

„E o copilă, o copilă neajutorată, nu rîzgîiată, ci oarecum neglijată, oarecum uitată de preaocupaţii ei părinţi, constată Tina, privind faţa ca de ceară a colegei sale, ochii ei albaştri lipsiţi de strălucire şi expresia de cumplită oboseală şi deznădejde care-i altera trăsăturile copilăreşti. Nu, nu era asta! Delia nu s-ar fi purtat niciodată astfel... Niciodată..., din proprie iniţiativă!"

Tina tresări şi fu cît pe aci să scape din mînă eprubeta pe care tocmai se pregătea s-o pună pe stativ. „Niciodată..., din proprie iniţiativă!" Cu un efort reuşi să se stăpînească şi puse cu grijă eprubeta la locul ei. N-avea nici un rost să atragă atenţia asupra ei şi să dea ocazie asistenţilor să-i facă observaţii. Privi cu atenţie lichidul gălbui. „Cred că am reuşit", constată ea şi începu să noteze rezultatele titrării în caietul aflat la dreapta ei. Făcea totul maşinal. „Niciodată.., din proprie iniţiativă!" Gîndul acesta reveni, obsedant. Deşi continua să noteze avea senzaţia stranie că sala era goală. Discuţiile şoptite ale colegilor ajungeau pînă la ea ca un zumzet îndepărtat. Pentru cîteva clipe avu impresia că la masa aceea lungă nu se aflau decît ea şi Delia, noua Delie sau, mai precis, adevărata Delie, iar în spatele acesteia se-nălţa o umbră întunecată, ameninţătoare. Şi, în ciuda faptului că sala unde se ţineau lucrările practice era scăldată în lumina aurie a soarelui, Tina Cernat se-nfioră.

„Cineva a îndemnat-o, a sfătuit-o pe Delia să se poarte aşa, să se machieze excesiv, să umble îmbrăcată cu hainele acelea peticite, să sfideze. N-a făcut-o din proprie iniţiativă. Adevărata Delie, aceasta pe care o am acum în faţă, n-ar fi procedat n i c i o d a t ă astfel. Nu, categoric nu! A fost influenţată, „dirijată" de cineva cu o personalitate puternică, de cineva care o domina total. Să fie vorba de un bărbat? Acum s-a întîmplat ceva, desigur. Acea „influenţă", dintr-un motiv oarecare, a încetat brusc. Da, brusc. Atît de brusc, încît Delia este dezorientată, disperată, chiar speriată. Asemeni cuiva care a fost trezit cu brutalitate din somn... Dar, de ce este deznădăjduită? Cine era fiinţa care o influenţa? Cît de puţine lucruri ştiu despre Delia! Ca şi ceilalţi, m-am lăsat înşelată de aspectul ei exterior. Preocupată de propriile mele probleme, nu m-am interesat de ea atît cît

ar fi trebuit. Şi doar Delia s-a îndreptat spre mine, a vrut să fim prietene. Fără îndoială că am greşit, însă am să-ncerc să-mi repar greşeala. Şi..."

Sunetul strident al unei sonerii, care marca terminarea programului, o smulse pe Tina din noianul gîndurilor. Aşeză repede totul la loc şi porni grăbită după Delia Balş, care se şi afla lîngă uşă. Tina, cu gesturi febrile, îşi îmbrăcă pardesiul şi se repezi spre ieşire, dar colegul ei Grachus Bulzan îi taie calea, ca s-o întrebe unde era Ştefan.

— I-a murit o mătuşă, la ţară, şi s-a dus la înmormîntare, îl lămuri fata şi dîndu-l la o parte fără prea multe menajamente deschise uşa şi o luă la fugă pe scări.

O ajunse pe Delia în curtea institutului.

— Delia, nu vrei să ne plimbăm puţin împreună? i se adresă Tina apucînd-o uşor de braţ. N-am mai stat de mult de vorbă.

Delia Balş se opri locului şi chipul ei deveni atît de palid, încît colega ei se temu că are s-o vadă prăbuşindu-se leşinată.

— Ce-i cu tine? Ţi-e rău? o întrebă Tina îngrijorată.

Colegii lor treceau pe lîngă ele sporovăind veseli.

— „După atîtea ploi şi ceaţă azi vedem iar soarele, deşi încă ne îngheaţă nasul şi picioarele!" declamă colegul lor Vintilă Tulnicaş, parafrazîndu-l pe Topîrceanu. Ce faceţi fetelor, voi nu veniţi? Vă invit la o prăjitură, că babacu mi-a trimis ceva bani. Ei, nu vă surîde ideea? Acum că Ştefan e plecat şi...

— Avem ceva de discutat, îl întrerupse Tina Cernat agasată. Cu altă ocazie, te vom însoţi cu plăcere.

— Bine, bine, văd că n-am „priză" la voi, zise necăjit Vintilă şi se-ndepărtă, declamînd cu năduf „Prin curte alături saltă două colege nevesele aşa că eu plec pe dată să-mi fac interesele".

— Ce figură! zîmbi Tina fără voia ei.

Delia o privea tăcută.

„Altădată n-ar fi scăpat prilejul să mă tachineze pe seama lui Ştefan şi i-ar fi dat replica aiuritului de Vintilă, gîndi Tina Cernat. Altădată brava, juca un rol,

un rol care nu i se potrivea și care-i era dictat de altcineva."

Ochii mari, albaștri ai Deliei erau ațintiți asupra ei și Tina zări toată spaima și deznădejdea pe care o oglindeau.

— Scumpa mea, îi spuse ea impresionată de starea colegei sale, mă simt vinovată față de tine. Nu mi-am...

— Tu? exclamă Delia cutremurîndu-se. Tu? Vinovată față de m i n e?

— Da, pentru că nu ți-am venit în întîmpinare. Ar fi trebuit să...

— Te rog, nu-mi vorbi astfel, nu-mi arăta o prietenie pe care nu o merit, o întrerupse din nou Delia, rostind cuvintele cu greutate. Te rog, te rog, nu pot să suport. Să..., să vorbim despre altceva, despre orice. Deși, ar fi mai bine să mă lași să plec.

— De ce? Nu vrei să ne plimbăm? De mult n-a mai fost o zi atît de frumoasă.

Delia privi în jur cu un aer rătăcit, de parcă abia atunci își dădea seama că cerul era albastru și că soarele își revărsa cu dărnicie razele.

— E frumos, într-adevăr, murmură ea, însă ce importanță are?

Tina Cernat era din ce în ce mai îngrijorată. „Ce s-a întîmplat cu tine?" vru s-o întrebe, dar se stăpîni. Starea Deliei o înspăimînta și o făcea să-și dea seama că n-ar fi fost potrivit să-i adreseze întrebări.

— Hai să ne plimbăm prin parc. Trebuie să fie foarte plăcut acolo, propuse ea.

— Regret, Tina, însă nu te pot însoți. Nu acum. Crede-mă.

— Cum dorești. Ne vom plimba în altă zi. Unde te duci?

— Acasă, răspunse Delia și își puse pardesiul, pe care pînă atunci îl purtase pe umeri.

Era un pardesiu din stofă moale, a cărui culoare albăstrie se potrivea cu ochii Deliei. Tina nu-l mai văzuse.

„A renunțat nu numai la farduri, ci și la îmbrăcămintea aceea ponosită, gîndi ea. Nu mai poartă nici medalionul. Păcat. Nu era cazul să renunțe și la el. Dar,

cine știe, poate că adevăratei Delia nu-i plac giuvaerurile prea arătoase."

Porniră pe aleea, mărginită cu castani și frasini, care ducea spre stradă. Delia pășea cu capul plecat, tăcută.

— Unde e frumosul tău medalion? o întrebă Tina dornică să rupă tăcerea dintre ele.

— L-am aruncat, răspunse Delia abia auzit.

— L-ai aruncat? O bijuterie atît de prețioasă? Desigur glumești.

— Nu, nu glumesc, zise Delia, oprindu-se dintr-o dată. L-am aruncat, deoarece îmi fusese dăruit de o ființă nedemnă. Era un preț..., un preț al trădării. Încet, dar sigur, ființele acelea m-au tîrît...

Delia se-ntrerupse brusc și, într-un elan de duioșie, o îmbrățișă pe Tina și o sărută pe obraz.

— Tina, draga mea, tu ești pură ca o floare, rosti ea cu căldură. Nu lăsa pe nimeni să te întineze. Pe nimeni!

Apoi, porni încet pe alee. Tina Cernat, emoționată și tot mai îngrijorată de starea colegei sale, se luă după ea.

— Te rog, nu veni cu mine, o imploră Delia. Te rog.

— Cum să te las așa? Nu pot, spuse Tina apropiindu-se.

— Acum nu! Nu pot vorbi acum. Nu mă simt în stare. Mîine..., mîine, după cursuri, am să vin la tine acasă și am să-ți spun totul. Vrei?

— Firește că vreau, o asigură Tina. Dar, vei veni?

— Sigur. Așteaptă-mă la tine. S-ar putea să lipsesc de la cursuri. În acest caz, am să vin direct la tine acasă. Pe la două. Nici eu nu mai pot suporta o asemenea povară. Să mă aștepți. Am să vin negreșit.

— Bine, așa am să fac, rosti mașinal Tina.

— Acum trebuie să plec. La revedere, pe mîine.

Tina Cernat rămase locului. N-avea rost să insiste s-o însoțească.

„E clar că încă nu-i pregătită să stăm de vorbă, își zise ea, urmărind silueta zveltă ce se îndepărta. Mîine îmi va explica, în sfîrșit, ce s-a petrecut cu ea. Pentru că s-a petrecut ceva, ceva extrem de grav. Totuși, faptul că s-a hotărît să mi se destăinuiască dovedește că

are încredere în mine. De data aceasta n-am să mai greșesc; am să fac tot ce pot ca s-o ajut. «Prețul trădării!» Medalionul acela superb era un «preț al trădării». Oare la ce se referea? Și cînd mi-a spus: «Tu? Tu vinovată față de *mine?*» Privirea ei mirată și în același timp înspăimîntată... Nu înțeleg, nu înțeleg nimic."

Tina porni la rîndul ei spre ieșire, pășind pe covorul foșnitor de frunze. Soarele, scăpătînd spre asfințit, împodobea cu aur roșu clădirile sumbre din jur și făcea obrajii palizi ai frunzelor să se înroșească.

„Nu înțeleg nimic, gîndi Tina Cernat, dar mîine, Delia îmi va spune ce i s-a întîmplat și voi înțelege. La urma-urmelor, pînă mîine nu este atît de mult."

*

* *

A doua zi, la cursul de biofizică, Tina Cernat se așeză, contrar obiceiului, în ultimul rînd, chiar la margine, lîngă colegul ei Marcel Stere, care pentru firea lui închisă fusese poreclit de colegi „Taciturnul". Tocmai firea lui o determinase să-l prefere celorlalți. Ștefan, singurul cu care ar fi stat bucuroasă de vorbă, cerîndu-i sfatul, urma să sosească de la țară abia în ziua următoare și, în lipsa lui, Tina nu dorea să discute cu nimeni. Aștepta cu nerăbdare clipa cînd va putea, în sfîrșit, să asculte destăinuirile Deliei. De cînd se despărțiseră se gîndise necontenit la ea și la ciudatele ei cuvinte. Gazdele Tinei observaseră cît este de preocupată și tăcută, dar puseseră indispoziția ei pe seama absenței lui Ștefan, care, într-adevăr, se dusese la înmormîntarea mătușii sale. Fata reușise să adoarmă abia spre ziuă și somnul îi fusese bîntuit de coșmaruri, a căror protagonistă era colega ei Delia. Paloarea Tinei le făcuse pe doamna Gîltan și pe sora ei Leonora să se privească cu înțeles și... să-i servească un mic dejun copios, pe care însă fata nu-l onoră așa cum s-ar fi cuvenit. Ajunsese printre primii în sala de curs și se instalase lîngă tăcutul ei coleg. Așa cum se așteptase, acesta se mulțumise să-i spună, ce-i drept cu o umbră de surîs: „Servus, Tina. Ce mai faci?", apoi o lăsase în pace.

Curînd, sala se umplu de mulțimea veselă și cam gălăgioasă a studenților și Tina își dădu seama că Delia

Balș nu se afla printre ei. Faptul nu o neliniști, deoarece aceasta îi spusese că poate va lipsi de la cursuri.

„Înseamnă că Delia va veni direct la mine acasă, își spuse Tina. Dar dacă nu va veni? Dacă ieri mi-a făcut această promisiune numai ca s-o las în pace? Oare n-ar fi trebuit să insist?"

— Tu nu-ți notezi nimic? o întrebă „Taciturnul".

— Ba da, îi răspunse Tina și scoțîndu-și caietul de notițe, se strădui să fie atentă la expunerea conferențiarului Druescu.

„Nu, nu poate să mă fi mințit. Va veni cu siguranță. Mi-a cerut s-o aștept. «Nici eu nu mai pot suporta o asemenea povară. Am să vin negreșit...», așa mi-a spus. De aici, am să mă duc direct acasă. Sînt sigură că are să vină", căută ea să se convingă și începu să ia notițe.

După curs, porni grăbită spre casă. Ca de obicei, doamna Gîltan o aștepta cu masa pusă. Tina, deși n-avea deloc poftă, mîncă ce i se puse în față.

„E abia unu și un sfert, așa că am ajuns la timp. Cînd va veni Delia, vom merge să stăm de vorbă în camera mea. Acolo nu ne va stingheri nimeni."

— Tanti Sofia, i se adresă ea doamnei Gîltan, pe la două are să vină la mine în vizită o colegă. Pot să stau cu ea în camera mea? Avem de învățat.

— Stai unde-ți face plăcere, draga mea, răspunse cu bunăvoință doamna Gîltan. S-o servești cu prăjituri și dacă vrei am să vă fac și un ceai.

— Cred că prăjiturile ajung. Delia nu prea e amatoare de ceai, se grăbi să-i explice Tina, care nu voia ca gazda ei să întrerupă prin prezența ei destăinuirile prietenei sale.

— Atunci, servește-o tu cu ce crezi că-i face plăcere, zise împăciuitor doamna Gîltan. Sînteți colege de an?

— Bineînțeles, răspunse fata. Adeseori am...

— Tina, ai o scrisoare, o întrerupse sora doamnei Gîltan, intrînd în încăpere. M-am dus să iau ziarele și în cutia de scrisori am găsit plicul acesta pentru tine. E curios că n-are nici timbre, nici adresă. Numai numele tău. Să-l fi lăsat Ștefan?

— Doar știi că Ștefan e la țară, replică sora ei. Cum putea să-l lase el?

Tina Cernat luă plicul cu mîini tremurătoare. De cînd primise scrisoarea prin care era invitată în campingul de la Făget, ori de cîte ori primea vreun plic se simțea năpădită de teamă.

Pe plic era scris la mașină cu majuscule: DOMNIȘOAREI TINA CERNAT. Nimic altceva.

„Se vede că cineva a pus-o direct în cutia noastră de scrisori", își spuse Tina și rupse plicul.

Scoase o foaie de hîrtie pe care era scris, tot la mașină, următorul text:

„Scumpa mea Tina. Iartă-mă. Nu mă aștepta mîine. N-am să vin. Am greșit o dată față de tine; nu vreau să greșesc și a doua oară. Am chibzuit bine și am ajuns la concluzia că n-am dreptul să-ți fac din nou rău. Trebuie să duc singură povara. Trebuie să răspund pentru greșeala mea. Deși, atunci nu știam că greșesc. Nu lăsa pe nimeni să te întineze. Rămîi așa cum ești, pură ca o floare. Dacă poți, iartă-mă. În ce mă privește, am să clarific singură lucrurile. Acum ș t i u ce am de făcut.

Delia"

Semnătura era de mînă. Jos, în colțul din stînga, colega ei trecuse data: 29 octombrie a.c., ora 20.

Tina rămase pentru cîteva clipe uluită. Avea impresia că rîndurile acelea dactilografiate se înlănțuie asemeni unor șerpi. Închise ochii și făcu un efort ca să-și vină în fire.

— Ai primit o veste proastă? întrebă doamna Gîltan, privind-o îngrijorată.

— Sper că nu de la Ștefan, zise sora ei.

— Nu, nu e o veste proastă. Colega pe care o așteptam îmi scrie că nu va mai veni.

— Ei, se-ntîmplă. Desigur, s-a ivit ceva neprevăzut, spuse doamna Gîltan. Cînd am văzut cum ai pălit, m-am temut că ți se comunica ceva neplăcut.

— Știți, tanti Sofia, de cînd cu întîmplarea de la Făget, mă sperie orice scrisoare, căută Tina să se justifice. Ca să-mi revin, am să mă plimb puțin.

— Bine, draga mea, se mulțumi să spună gazda ei, deși timpul nu prea îndemna la plimbare.

De fapt, Tina nu intenționa să se plimbe, ci să se ducă la Delia acasă. Își luă pardesiul și poșeta și porni aproape în fugă spre poartă.

— Oare ce a pățit? făcu mirată tanti Leonora.

— Ne va spune ea, cînd va socoti de cuviință, răspunse doamna Gîltan gînditoare.

Tina Cernat se-ndreptă grăbită spre strada Grigorescu, unde locuia colega ei. Ajunsă în dreptul Teatrului Național, se opri ca să-și mai tragă sufletul. Soarele, care în ziua precedentă își revărsase cu dărnicie razele, se ascunsese după grămezile de nori cenușii ce se fugăreau, mînați de un vînt rece, pe fundalul plumburiu al cerului. Pe partea cealaltă a străzii, în stație, se aflau două taxiuri. Tina trecu în fugă strada, se urcă în prima mașină și dădu șoferului adresa colegei sale. Apoi, luă scrisoarea și o citi din nou.

„Deci a scris-o după ce ne-am despărțit și a pus-o în cutia de scrisori a gazdelor mele la orele 20. «Am greșit față de tine... N-am dreptul să-ți fac din nou rău...» Ce vrea să spună oare? Ce rău putea ea să-mi facă? Doar noi ne simpatizam. Atunci? Am s-o rog să-mi explice. De data asta sînt decisă să nu plec de la dînsa pînă nu mă va lămuri."

Ajunsă la destinație, Tina Cernat plăti șoferului și pătrunse în holul blocului unde locuia colega ei. Blocul era vechi, dar bine întreținut. Apartamentul familiei Balș se afla la parter. Pe ușa din lemn de stejar lustruit o plăcuță de alamă cu numele tatălui Deliei: „Dr. Mihai Balș".

Tina Cernat apăsă fără să ezite pe butonul soneriei. Se scurseră cîteva minute, fără să se arate nimeni. Fata își privi ceasul. Era aproape trei.

„La ora asta trebuie să fie cineva acasă", își spuse ea și sună din nou.

De undeva, de la etaj, se auzea plîns de copil. Prin ușa deschisă a holului vîntul rece de toamnă pătrundea în voie și Tina se înfioră. Deodată, ușa de la apartamentul Deliei se deschise. În prag se ivi o femeie în vîrstă, cu broboadă neagră pe cap.

— Pe cine căutați? o întrebă femeia neprietenos, ștergîndu-și cu colțul șorțului ochii înroșiți de plîns.

— Sînt o colegă de a Deliei, spuse Tina tulburată. E acasă?

Bătrîna o privi cu un aer mustrător și începu să plîngă molcom. Lacrimile alunecau pe obrajii ei ofiliți, dar ea nu se gîndea să le șteargă. Tina o privea uluită; purtarea acelei femei o intriga, făcea ca sufletul să-i fie năpădit de o spaimă neînțeleasă.

— E acasă? repetă fata.

— Cum? Nu știți? murmură bătrîna, frămîntînd între degete colțul șorțului.

— Nu. Ce să știu?

— Deliuța nu mai este. Ieri noapte a fost călcată de o mașină. A..., a murit!...

20

Datorită profesiunii sale, maiorul Andrei Crișan văzuse în decursul anilor multe cadavre și mulți oameni murind sub ochii lui, dar înmormîntările aveau asupra sa același efect deprimant. Poate pentru că ceremonialul funebru îi readucea în memorie, într-un mod dureros, amintirea înmormîntării mamei sale, la care luase parte cînd avea abia șapte ani. Din adîncurile memoriei reveneau la suprafață imagini..., imagini dureroase, chiar și acum, după trecerea atîtor ani... Sicriul modest din lemn de brad, femeile îmbrăcate în negru, pămîntul, pămîntul care aștepta și zgomotul acela, un fel de vaier surd, cînd bulgării cădeau pe capacul sicriului... Maiorul Crișan reuși cu greu să alunge acele amintiri de demult. Nu era momentul să se lase copleșit de trecut, n-avea nici un rost să-și readucă în minte groaznicele clipe cînd își condusese mama pe ultimul ei drum. Venise aici, la cimitir, ca să asiste la înmormîntarea lui Ieronim Borza, mai precis, ca să-i privească pe cei prezenți. Nu erau prea mulți: pensionarul Aristică Dumitraș, vecinul defunctului, Pelaghia Ifrim și soțul ei, redactori de la revistele „Steaua" și „Tribuna", pictori, în frunte cu președintele Asociației artiștilor plastici din

Cluj-Napoca și, bineînțeles, Valerian Stoleriu, vărul victimei, împreună cu logodnica.

Maiorul Andrei Crișan urmărea desfășurarea ceremoniei funebre de la oarecare distanță. Acorda o atenție deosebită lui Valerian Stoleriu. Acesta, îmbrăcat cu un costum de culoare închisă, era deosebit de prezentabil. Purtarea lui era impecabilă, în deplină concordanță cu trista ceremonie. Nu afișa o tristețe excesivă, nu vorbea mai mult decît trebuia, nu ridica în slăvi calitățile răposatului. Gesturile și cuvintele lui n-aveau nimic ostentativ, nimic nepotrivit.

Cerul era înnorat și fîșii lungi de ceață lăptoasă se-nfășurau în jurul trunchiurilor negre ale copacilor și ale monumentelor funerare. Frunze veștede cădeau alene pe pămînt, cu un foșnet ușor. Mirosul de tămîie se-mpletea cu acela al frunzelor adunate, ici-colo, în grămezi.

„Trist decor... Chiar și fără înmormîntare, aspectul cimitirului, mai ales cum arată acum, învăluit în lințoliul umed de ceață, este destul de deprimant", își spuse maiorul, fără să-l piardă din ochi pe Stoleriu.

Acesta, după cîteva clipe de pioasă reculegere, se aplecă și, așa cum cerea datina, aruncă un pumn de țărînă peste sicriu. Apoi, după o ultimă rugăciune a preotului, groparii începură să astupe groapa. Logodnica lui Stoleriu se trase ceva mai la o parte și, tremurînd, se sprijini de peretele unui cavou aflat în apropiere. Andrei Crișan își aținti privirile asupra ei. Chipul palid al fetei, aproape pămîntiu, nu era deloc plăcut la vedere. Purta un pardesiu gri închis, parcă prea larg pentru ea. Pe cap avea o basma neagră, de sub care ieșeau șuvițe de păr de un castaniu spălăcit. Valerian Stoleriu, după ce se înclină în fața mormîntului vărului său, pe care groparii și bărbatul Pelaghiei Ifrim așezau coroanele și jerbele de flori, se apropie de logodnica lui și o apucă cu afecțiune de braț. Îi șopti cîteva cuvinte de încurajare și, fără să se îndepărteze de ea, începu să primească condoleanțele celor prezenți. Se purta și acum firesc, fără nici un fel de ostentație, dar cu toate acestea, maiorul se simțea stăpînit de un sentiment neplăcut. I-ar fi fost greu să explice cuiva ce anume îl nemulțumea.

„Purtarea lui Stoleriu este exact așa cum trebuie să fie, vorba ceea «nici prea-prea, nici foarte-foarte», însă

ceva nu-mi place, ceva n u s e p o t r i v e ş t e! Asta e, gîndi maiorul Crişan continuînd să-l privească pe frumosul tînăr, asta e: c e v a n u s e p o t r i v e ş t e! Dar ce anume?"

Preşedintele Asociaţiei artiştilor plastici, care rostise o scurtă cuvîntare relevînd meritele decedatului, plecă printre ultimii. Marta Lupşa, logodnica lui Stoleriu, îl salută pe maior cu o scurtă înclinare a capului şi, la îndemnul viitorului ei soţ, se îndepărtă la braţul Pelaghiei Ifrim, păşind anevoie, de parcă n-o ţineau picioarele.

— Vin şi eu imediat, îi spuse Valerian, apropiindu-se de ofiţer. Ce să-i faci? Aşa sînt femeile: sensibile. Marta, deşi nu-l cunoştea pe unchiul Ieronim, a fost profund impresionată. Am rugat-o să nu vină la cimitir, însă n-a vrut să m-asculte. Ţinea să aducă şi ea un ultim omagiu singurei mele rude. De cîteva ori era să leşine, de aceea m-am gîndit că, cu cît pleacă mai repede de aici, cu atît va fi mai bine.

— Aveţi dreptate, zise maiorul. Ambianţa nu-i prea potrivită pentru o tînără sensibilă.

— Dar . . ., poate doreaţi să-i vorbiţi, să-i puneţi unele întrebări, făcu Stoleriu oarecum descumpănit. În acest caz pot să . . .

— Vă rog, nu e necesar, îl întrerupse maiorul. Momentan nu, intenţionez să discut cu domnişoara Lupşa.

— Văd că nu vă grăbiţi să-mi verificaţi alibiul, remarcă Valerian Stoleriu cu o uşoară maliţie.

— Toate la vremea lor, replică ofiţerul.

Nu găsea de cuviinţă să-i arate că alibiul lui fusese verificat şi că, într-adevăr, se dovedise de neclintit.

— Dumneavoastră ştiţi mai bine, rosti împăciuitor Stoleriu. Credeţi că veţi pune curînd mîna pe asasin?

— Sper, răspunse maiorul sec.

— Şi eu, se grăbi să adauge vărul victimei. Vedeţi, deşi nu ţineam în mod deosebit la unchiul Ieronim, aş dori ca ucigaşul său să fie prins şi pedepsit. Bietul meu unchi nu mai era tînăr, însă sănătatea lui era destul de bună şi ar fi putut trăi încă mulţi ani.

— Aveţi vreo bănuială în ce priveşte identitatea criminalului?

— Nu, adică . . . Ştiu şi eu? Presupun că . . .

Stoleriu se opri. Chipul lui frumos se întunecă.

— De ce nu continuaţi? Părerea dumneavoastră mă interesează. Poate că v-aţi amintit ceva, vreun amănunt, îl încurajă ofiţerul.

— Nu, însă presupun că crima a fost comisă de unul dintre cei cinci vizitatori. Fireşte, nu văd ce motiv l-ar fi determinat s-o facă, totuşi . . ., există desigur un mobil. Fiecare crimă are un mobil, nu-i aşa? Deşi . . .

— Deşi?

— Dacă răspundem la întrebarea clasică „Cui prodest?", suspectul numărul unu ar trebui să fiu eu însumi.

— Este un punct de vedere, se mulţumi să constate maiorul Crişan.

— Dar nu am ucis eu. Din nefericire pentru dumneavoastră, am un alibi de neclintit.

— Care?

— De ce mă mai întrebaţi? Ştiţi foarte bine că, la ora cînd s-a comis crima, mă aflam în staţiunea Felix, cu logodnica mea. Atît ea, cît şi personalul hotelului îmi susţine cu deplin succes alibiul. Deci, cu toate că, în oarecare măsură, moartea unchiului Ieronim îmi aduce foloase, sînt nevinovat şi nu pot fi acuzat în nici un fel de asasinarea lui.

„Nu «în oarecare măsură», ci în foarte mare măsură", îşi spuse maiorul.

— Incontestabil, aveţi dreptate, în ce priveşte întrebarea „Cui prodest", recunoscu ofiţerul. Cunoaşteţi dictonul respectiv din vreun tratat de drept sau din romanele poliţiste?

— Din ambele. Nu ascund că literatura numită „poliţistă" mă atrage, răspunse Stoleriu.

— Atunci, trebuie să ştiţi că în numeroase romane poliţiste se mai pune o întrebare.

— Da? Care anume?

— „Cherchez la femme", rosti maiorul, cu falsă seriozitate.

Dăduse intenţionat o turnură uşuratică discuţiei lor; nu voia să aibă aerul că ia un interogatoriu. Tocmai de aceea reacţia interlocutorului său îl surprinse: trăsăturile lui Stoleriu se crispară şi în ochii lui se ivi o sclipire ameninţătoare.

„Ca un fulger printre nori", își spuse maiorul, reușind să-și ascundă uimirea.

Totul durase o fracțiune de secundă și ar fi scăpat unui privitor lipsit de experiență.

— Referirea la logodnica mea îmi displace, spuse Stoleriu, cu un surîs înghețat pe buze.

— M-ați înțeles greșit, replică prompt maiorul. Nu m-am referit la domnișoara Marta Lupșa.

Privirea lui Stoleriu zăbovi iscoditoare asupra ofițerului.

— Sînteți foarte spiritual, domnule maior, îi zise el cu nedisimulată ironie. Din păcate, mă văd silit să renunț la amuzanta dumneavoastră conversație. Mai am unele obligații de îndeplinit.

— Plecați la Felix? întrebă Crișan, părînd a nu-i fi observat ironia.

— Da, însă abia poimîine dimineață. Acum, trebuie să mă duc la locuința unchiului Ieronim. Am de pus la punct unele lucruri, așa că prezența mea acolo este necesară. Dealtfel, nu este exclus ca unii vecini și cunoscuți de ai lui să vină să prezinte condoleanțe. Știți cum este în asemenea împrejurări...

— Bineînțeles.

— Deci n-aveți nimic împotrivă dacă vă las?

— Nu. Aș dori însă, ceva mai tîrziu, să schimb cîteva cuvinte cu domnișoara Marta. Va fi și ea cu dumneavoastră?

— Firește. O puteți găsi la locuința unchiului meu. Iar de poimîine se va afla cu mine la Felix. Avem locurile reținute pentru încă zece zile și nu intenționez să ne întrerupem concediul. Atunci, pe curînd, domnule maior.

Valerian Stoleriu, foarte sigur de sine, vorbea cu vădită aroganță, dar ofițerul tratá aroganța la fel cum tratase ironia: cu totală nepăsare.

— La revedere, se mulțumi să spună.

Vărul lui Ieronim Borza se îndepărtă, pășind cu mersul lui suplu, de atlet.

„Cherchez la femme, își zise maiorul privind îngîndurat în urma lui. Oare presupunerea că m-am referit la logodnica lui să-l fi tulburat într-atît, încît să-l facă,

fie și pentru o fracțiune de secundă, să-și piardă stăpînirea de sine?"

Fulgerul amenințător, care se ivise pentru o clipă în ochii lui Stoleriu, luminase un abis necunoscut. Niște vorbe rostite așa, la întîmplare, dezvăluiseră un drum necercetat, un drum a cărui existență n-o bănuise. Cu toate acestea, maiorul Crișan nu era mulțumit.

„Ceva nu se potrivește!" gîndi el înciudat și, după ce aruncă o ultimă privire mormîntului lui Ieronim Borza, porni încet spre ieșirea din cimitir.

*
* *

Marta Lupșa stătea ghemuită în fotoliu, înfofolită în pardesiul ei cenușiu. Deși în încăpere era destul de cald, cînd dădu mîna cu maiorul Crișan, acesta constată că era rece ca gheața. Privirea ei speriată îl indispuse.

După ce-i telefonase locotenentului-major Mircea Ilieș, ordonîndu-i să-l aștepte la sediu, maiorul Crișan se dusese la locuința lui Ieronim Borza. Socotea că acum este momentul cel mai potrivit să stea de vorbă cu Marta Lupșa. La sosire schimbase cîteva cuvinte cu Valerian Stoleriu care, în sufragerie, primea condoleanțele unor vecini și cunoscuți de-ai vărului său. Pe masă erau sticle cu vin, pahare și cîteva farfurii cu sandvișuri și felii de colac. Cei prezenți vorbeau în șoaptă.

— Logodnica mea este în salon, îi spuse Stoleriu de îndată ce-l zări. Desigur că pentru ea ați venit.

— Da.

— Pelaghia are să vă conducă. Eu nu vă pot însoți. De fapt, cred că acest lucru vă convine.

Maiorul Andrei Crișan nu găsi necesar să-i răspundă și se lăsă condus în salon, deși cunoștea foarte bine drumul. Rămas singur cu Marta Lupșa, maiorul îi zîmbi ca s-o încurajeze. Nu voia ca spaima care-o stăpînea să-i influențeze răspunsurile.

— Vă simțiți rău? o întrebă el.

— Puțin. Acolo, la cimitir, m-a pătruns frigul. Dealtfel, știți..., pe mine înmormîntările mă..., cum să spun, mă... doboară.

— Vă înțeleg. Era mai bine dacă nu mergeați pînă la mormînt. Logodnicul dumneavoastră nu v-ar fi reproșat,

sînt sigur, absența de la trista ceremonie. Ar fi fost suficient să fiți prezentă la capelă.

— Val spunea să nu vin deloc la cimitir. Nici la capelă. Eu însă am ținut neapărat să-l însoțesc. Doream să cinstesc memoria unchiului său. Altfel, m-aș fi simțit vinovată față de logodnicul meu.

— Sînteți logodiți de mult?

— De vreo două luni. Dar . . .

— Dar?

— Ne cunoaștem dinainte. Adică . . . , ne cunoaștem de vreo jumătate de an.

— Cu atît mai bine, zise maiorul cu un ton prietenos. Înseamnă că ați decis să vă căsătoriți după o temeinică cunoaștere reciprocă.

— Așa este, încuviință tînăra, îmbujorîndu-se la față.

— Și la Felix vă place?

— Foarte mult. Nu vă închipuiți cît m-am bucurat cînd Valerian mi-a spus că a luat bilete de la O.J.T. pentru amîndoi. N-am sperat niciodată că este posibil să-ți petreci concediul într-un mod atît de plăcut, atît de . . . , atît de minunat. Val este foarte-foarte drăguț cu mine. Sînt . . . , sînt . . .

Ochii îi străluceau și chipul ei părea aproape frumos.

„«Sînt fericită», asta vrea să spună", gîndi maiorul mișcat.

Încet-încet, aduse vorba despre noaptea de 22 spre 23 octombrie. Așa cum se așteptase, tînăra confirmă întru totul spusele lui Stoleriu.

— Da, în noaptea aceea am cinat cu logodnicul meu și pe urmă ne-am plimbat prin parcul din apropierea hotelului. Acolo, la Felix, este mai cald ca la Cluj. La întoarcere, am servit ceva la bar și apoi . . . , apoi . . . , ne-am dus la mine . . . , în . . . , în camera mea. Curînd ne vom căsători, așa că . . . Am declarat acest lucru și unui tovarăș de la Miliția din Oradea. Am declarat adevărul, că așa trebuia, nu?

— Bineînțeles.

— N-am ascuns nimic. Valerian a petrecut noaptea . . . cu mine. Dimineața ne-am trezit pe la nouă. Mai precis, pe la nouă și jumătate și . . . și am luat micul dejun în cameră.

— Așa obișnuiați?

— Nu, însă eu, în . . . , în dimineața aceea nu mă simțeam prea bine și atunci Val a cerut să ni se aducă micul dejun în cameră. Și asta este o dovadă că mă iubește, nu?

— Sigur. Deci, noaptea de 22 spre 23 octombrie ați petrecut-o în cameră, împreună cu logodnicul dumneavoastră? Nu v-a părăsit nici o clipă?

— Nu. Noi . . . , noi am dormit împreună, murmură ea roșie ca focul. Ne-am . . . , ne-am culcat pe la miezul nopții și ne-am trezit, după cum am arătat și în declarația mea scrisă, pe la nouă și jumătate.

— Suferiți de insomnie?

— Nu. De obicei dorm foarte bine.

— Și în noaptea de 22 spre 23 octombrie?

— Și atunci.

— Vă treziți întotdeauna atît de tîrziu?

— A, nu. Însă, v-am ară . . . , v-am explicat că în dimineața aceea nu m-am simțit bine.

— Vi s-a mai întîmplat să vă simțiți rău dimineața?

— Nu prea. Adică . . . , da, mi s-a mai întîmplat.

— E normal. Din păcate, nu putem fi totdeauna sănătoși.

— Nu-i așa?

— Totuși, aerul curat și clima blîndă de la Felix v-au folosit?

— O, mult. Însă, chiar azi-dimineață m-am simțit iarăși rău. Mă temeam chiar că n-am să pot merge la înmormîntare. Poate că din cauza emoției. Deși am dormit foarte bine . . . Vă rog să mă scuzați. Îndrug vrute și nevrute.

— Nu face nimic, o liniști maiorul Crișan. Nu-i cazul să vă scuzați. Și acum, pentru că am pornit pe panta destăinuirilor, îmi permiteți să fiu din nou . . . indiscret?

Ea se mulțumi să încline capul, încercînd zadarnic să zîmbească.

— Voiam să vă întreb dacă și ieri noapte ați fost împreună cu logodnicul dumneavoastră.

— Da, murmură Marta Lupșa. Noi, de obicei . . . , adesea, Val petrece noaptea în camera mea, cu . . . cu mine.

Era vădit încurcată, nu știa ce să facă cu mîinile și își tot încheia și descheia pardesiul.

„E îndrăgostită de Val al ei pînă peste cap, însă e clar că nu minte. N-ar fi în stare să mintă. Sînt convins că mi-a mărturisit adevărul. Este sinceră".

Maiorul Crișan îi privi chipul cu trăsături comune, părul lipsit de strălucire, trupul subțirel, înfășurat în acel pardesiu prea larg.

— Ce profesiune aveți, domnișoară Marta? o întrebă el, deși știa prea bine răspunsul.

— Sînt vînzătoare la O.C.L. Produse industriale, răspunse ea jenată.

„Urîțică, cam prostuță, fără pregătire, își spuse maiorul. E desigur o fată sinceră, conștiincioasă, dar . . ."

Marta Lupșa stătea în fotoliul de catifea și privind-o ofițerul își dădu seama cît de puțin se potrivea persoana ei ștearsă cu acel interior elegant, chiar somptuos.

„Nu, nu se potrivește, constată el, năpădit de un sentiment neplăcut, un fel de tristețe amestecată cu milă. Nu se potrivește nici cu acest salon, nici cu Stoleriu."

„Ceva nu se potrivește", își aminti el gîndul care-l obsedase în timpul ceremoniei funebre. Într-adevăr, *ceva* nu se potrivea, însă acum *știa* ce era acel c e v a. Gîndul îi venise pe cînd privea la Valerian Stoleriu, cu profilul lui de zeu antic, cu statura lui înaltă, cu aerul lui plin de siguranță, și la logodnica acestuia, cu chipul ei palid, urîțel, cu mișcări lipsite de grație, cu păr lins ieșindu-i de sub broboada neagră ca o coadă de șoarece. Acel c e v a era că cei doi *nu se potriveau!* Firește; în dragoste totul este posibil, dar era greu de crezut că un bărbat frumos, cult și, mai ales, orgolios și chiar îngîmfat ca Valerian Stoleriu se-ndrăgostise, fusese în stare să se îndrăgostească, de o fată atît de ștearsă ca Marta Lupșa. Să se îndrăgostească în asemenea măsură, încît să se logodească cu ea. Maiorul Crișan își aminti cît fusese de mirat cînd o văzuse pe Marta în salonul hotelului „Victoria" din stațiunea Felix și Stoleriu îi spusese că este logodnica lui. Nu, o astfel de logodnică nu i se potrivea lui Stoleriu, nu-i putea satisface în nici un fel vanitatea, orgoliul. Și pentru maiorul Crișan era clar că vanitatea și orgoliul erau trăsăturile predominante ale caracterului lui Valerian Stoleriu. Atunci? Cum se explica faptul că o alesese pe Marta Lupșa ca logodnică?

„Să fie vorba de o dragoste curată, cînd umila Cenușăreasă l-a cucerit pe preafrumosul prinț?" se-ntrebă ofițerul.

— Nu vă mai rețin, domnișoară Lupșa, i se adresă el fetei, care-l privea descumpănită. Vă mulțumesc că ați acceptat să-mi răspundeți la întrebări.

Își luă rămas bun de la ea și observă că abia acum, văzîndu-l gata de plecare, sărmana fată respira ceva mai în voie.

„Da, multe nu se potrivesc în afacerea asta" gîndi Andrei Crișan îndreptîndu-se spre sufragerie.

Stoleriu se afla încă acolo. Pelaghia Ifrim tocmai conducea ultimul grup de vecini.

— Ați și terminat? îl întrebă cu ironie pe maior.

— Firește, răspunse acesta bine dispus.

Buna lui dispoziție păru să-l surprindă pe Stoleriu, care se-ncruntă. O vagă neliniște îi umbri pentru o clipă trăsăturile perfecte.

— Aveți impresia că Marta v-a indus în eroare?

— Nicidecum, replică maiorul surîzînd. Sînt convins că domnișoara Lupșa este cît se poate de sinceră. Mărturia ei vă asigură, într-adevăr, un alibi de neclintit.

— Așadar, am trecut cu brio examenul, observă vărul lui Borza.

— Pentru moment, da. Noapte bună, domnule Stoleriu.

Maiorul Crișan nu mințise cînd spusese că este bine dispus. Chiar așa era. De mult nu se simțise atît de mulțumit. Era mulțumit nu pentru că reușise să obțină vreun rezultat spectaculos, ci pur și simplu deoarece avea convingerea că dăduse de capătul unui fir. Urmîndu-l, spera să pătrundă în miezul încîlcitei afaceri care-l preocupa.

Ajuns la sediul Miliției îl găsi pe locotenentul-major Mircea Ilieș așteptîndu-l.

— Ei, cum stăm? îl întrebă maiorul.

— Nimic, tovarășe maior, răspunse tînărul ofițer abătut. Am stat de vorbă cu paznicul Ilarie Sfetca, acela care a fost de serviciu în noaptea de 22 spre 23 octombrie, la Făget. Mi-a declarat că a patrulat prin pădure, dar n-a observat nimic deosebit. Pe la miezul nopții, cînd a trecut prin preajma căsuței cu numărul 57 lumina era stinsă și a tras concluzia că locatarul acesteia se

culcase. Paznicul a menționat că în noaptea crimei se lăsase o ceață deasă; prin urmare nu e de mirare că asasinul s-a putut strecura neobservat. Nici scriitorul Crețan, nici soții Lobonțiu, care locuiau în camping și cu care de asemenea am discutat, nu mi-au oferit ceva nou.

— Dacă personalul campingului nu ți-a putut furniza informații interesante, în schimb, poate că vei avea mai mult noroc cu angajații hotelului „Victoria" din stațiunea Felix, zise superiorul lui.

— Ordonați să plec acolo?

— Da, chiar mîine dimineață, cu primul tren. Valerian Stoleriu și logodnica lui vor mai rămîne la Cluj două zile. Faptul că vor lipsi din stațiune este în favoarea noastră. Caută deci ca în aceste două zile să obții date despre ei și nu numai despre ei. Vei consemna tot ce ți se va spune de către personalul hotelului, cît și de către unii clienți ai acestuia. Dar, ca să ai mai mult succes, nu te vei prezenta ca ofițer de Miliție; și colegii noștri din Oradea și eu am discutat cu oamenii de la Felix în această calitate și nu am obținut rezultate deosebite. Așa că dumneata te vei duce acolo ca turist. Un turist tînăr, cam vorbăreț și cam iubitor al paharului. Firește, îi vom anunța pe colegii noștri din Oradea de sosirea dumitale și, la nevoie, vei putea apela la ajutorul lor.

— Am înțeles, tovarășe maior.

— Te vei îmbrăca potrivit cu personajul pe care-l vei reprezenta și vei sta de vorbă cu toți cei din hotel: clienți, barmani, chelneri, femei de serviciu, cameriste, portari etc. Iată cum vei proceda . . .

21

Colonelul Romul Dobrescu, un bărbat robust, între două vîrste, cu un ușor început de chelie și ochi verzui, pătrunzători, asculta cu multă atenție raportul maiorului Andrei Crișan. Din cînd în cînd își nota ceva într-o agendă cu coperți albastre, aflată pe biroul lui.

— Prin urmare, în cazul Ieronim Borza, ceea ce provoacă dificultăți este existența unui prea mare număr de suspecți, rosti colonelul, cînd subordonatul său tăcu.

— Întocmai, tovarășe colonel.

— Dar, bea-ți cafeaua că se răcește, îl îndemnă acesta, sorbind el însuși cîteva înghițituri din băutura aromată.

Maiorul Crișan îl imită. Lichidul fierbinte îi făcu bine. Acum, că expusese șefului său situația, avea o vedere de ansamblu mai clară asupra cazului de care se ocupa.

— Și cu alibiul lui Valerian Stoleriu cum stăm? L-ai verificat?

— În parte, tovarășe colonel.

— În parte?

— Da. Am stabilit că în noaptea de 22 spre 23 octombrie, mașina respectivului, o Dacie 1300, s-a aflat tot timpul în parkingul hotelului „Victoria", unde este cazat. Paznicul parkingului și portarul de noapte sînt absolut siguri de aceasta. În noaptea respectivă, Stoleriu a cinat cu Marta Lupșa, logodnica lui, apoi s-au plimbat prin parcul din apropierea hotelului și, pe la miezul nopții, s-au dus în camera ei, unde Stoleriu a rămas pînă la nouă și jumătate dimineața, oră la care a comandat micul dejun. Restul dimineții de 23 octombrie l-a petrecut la piscina și la barul de zi al hotelului, împreună cu logodnica. Atît ea, cît și alți martori confirmă cele declarate de Stoleriu.

— Deci verificarea făcută îi este favorabilă?

— Momentan, da.

— „Momentan", „în parte"... Te-aș ruga să fii mai explicit.

Maiorul nu se grăbi cu răspunsul. Nu-i era ușor să-i vorbească șefului său despre capătul de fir pe care-l descoperise cu cîteva ore în urmă. Colonelul Dobrescu îi aștepta răbdător explicațiile. Aprecia faptul că subordonatul său chibzuia temeinic înainte de a-i răspunde.

— Tovarășe colonel, zise în cele din urmă Andrei Crișan, toți cei cinci „invitați" în căsuța din campingul de la Făget puteau practic comite crima și ar fi avut ceva de cîștigat. Mă refer la mobilurile evidente, dar ar putea

exista și altele care ne scapă. Nici unul dintre acești cinci suspecți nu are alibi. Mai mult: am stabilit că doi dintre ei și anume gestionarul Petre Fărcaș și actrița Sibila Doreanu îl cunoșteau dinainte pe Ieronim Borza. Cum era firesc, atît eu, cît și ajutorul meu locotenentul-major Mircea Ilieș ne-am îndreptat atenția asupra celor cinci. Însă, așa cum v-am raportat, mai există un al șaselea suspect și anume Valerian Stoleriu, vărul și moștenitorul victimei. La data comiterii crimei acesta se afla în stațiunea Felix și are un alibi de neclintit. P r e a de neclintit. Prima verificare a alibiului i-a fost favorabilă, dar...

Maiorul se opri descumpănit. Cum să-i relateze șefului său acea „nepotrivire" care-l determinase să se ocupe în continuare nu numai de cei cinci suspecți lipsiți de alibi, ci și de suspectul cu un alibi atît de neclintit?

— Dar? făcu colonelul încurajator. Ai avut impresia că logodnica lui Stoleriu te-a mințit?

— Nu, tovarășe colonel. Dimpotrivă, sînt sigur că este sinceră.

— Atunci?

— Marta Lupșa este o fată simplă și nu prea inteligentă. Din primele clipe de conversație cu ea îți dai seama că nu ar fi în stare să mintă, să se prefacă. Ieri am stat de vorbă cu dînsa și m-am convins încă o dată că este pe de-a întregul sinceră. Însă, tot ieri, privind la cei doi logodnici am ajuns la concluzia că nu se potrivesc. Afirmația mea poate să pară hazardată, dar... așa am simțit. Sînt convins că Valerian Stoleriu a ales-o tocmai pentru că este astfel, pentru că nimeni nu i-ar pune la îndoială sinceritatea.

„Oare nu te-ai lăsat tîrît prea mult de intuiție și chiar de fantezie?" vru să spună colonelul, dar se răzgîndi.

Îl cunoștea bine pe maiorul Crișan și știa că într-un asemenea caz, acesta ar fi capabil să-și observe eroarea și să se oprească la timp. Dealtfel, nu-și amintea ca subordonatul său să fi greșit vreodată din cauza unei supuneri oarbe față de intuiție și fantezie. Nu, n-ar fi procedat bine frînîndu-i elanul. La urma-urmelor, nici un capăt de fir nu trebuia neglijat.

— Și ce ai decis? se mulțumi să spună colonelul.

— L-am trimis la Felix pe locotenentul-major Ilieș. Nu ca ofițer de Miliție, ci ca turist. Un turist cam vorbăreț și chefliu. Va discuta cu personalul hotelului și cu clienții căutînd să obțină cît mai multe informații despre Valerian Stoleriu și alibiul său. Pe scurt, va efectua o temeinică reverificare a acelui alibi de neclintit.

— Ai procedat corect, se arătă colonelul Dobrescu de acord. Adeseori, oamenii vrînd să ajute Miliția se străduiesc să-și amintească faptele cele mai concludente și de aceea uită amănuntele. Or, de obicei, tocmai amănuntele sînt acelea care contează. Te rog să mă ții la curent.

— Da, tovarășe colonel.

— Și referitor la cei cinci ce propui?

— Să fie ținuți sub observație.

— Toți? Încă n-ai scos din cauză pe nici unul dintre ei?

— Ba da, tovarășe colonel. De exemplu, sînt sigur că atît studenta Tina Cernat, cît și muncitorul Ion Pantea nu mai pot fi socotiți culpabili.

— În acest caz, de ce propui să ne ocupăm și de ei?

— Din două motive. Unu: s-ar putea ca atît Pantea, cît și Tina Cernat să fie în posesia unor date de importanța cărora nu-și dau seama și pe care, din această cauză, nu ni le-au adus la cunoștință, fapt ce i-ar pune în primejdie. Și doi: asasinul sau vreun complice de-al său i-ar putea contacta.

— Îți accept argumentele. Și Valerian Stoleriu?

— N-ar strica să fie ținut și el sub observație, dar cu multă discreție. Dacă va observa că este urmărit, am ratat totul.

— Am să dau dispozițiile necesare, zise colonelul Dobrescu, apoi, cu membrii echipei care te va ajuta ai să stai de vorbă chiar dumneata, ca să le dai instrucțiunile trebuitoare. De cînd propui să-nceapă acțiunea?

— De mîine.

Pentru cîteva clipe, maiorul fu tentat să-i vorbească șefului său despre ciudata reacție a lui Valerian Stoleriu, cînd pomenise de cunoscutul dicton „Cherchez la femme", dar renunță; nu avea nici un fel de dovezi și nu voia ca șeful său să-l considere un fantezist incori-

gibil. Însă, gîndindu-se la reacția lui Stoleriu, îi veni în minte, prin asociație de idei, nu mai puțin ciudata atitudine a inginerului Mladin și temerile soției acestuia.

— Ar mai fi ceva? întrebă colonelul Dobrescu, cam intrigat de subita tăcere a subordonatului său.

— Nimic deosebit, tovarășe colonel, rosti îngîndurat maiorul, doar că, din păcate, constat din nou cîte puncte obscure există în această afacere. Fiecare dintre cei implicați ne ascunde unele lucruri. Desigur, nu toți sînt de rea credință; poate procedează astfel din convingerea că ceea ce păstrează cu atîta înverșunare pentru ei nu are nici o legătură cu asasinarea lui Ieronim Borza. Dar numai noi putem ști dacă este realmente așa sau nu.

— Ținerea lor sub observație îți va fi de folos și în această privință, observă colonelul.

Maiorul Andrei Crișan mai zăbovi cîteva minute în cabinetul superiorului său, apoi se retrase. Urma ca peste două zile să se prezinte din nou la el cu un raport detaliat.

Ajuns în biroul lui, maiorul se apropie de fereastră și privi afară. Se-ntunecase de-a binelea. O ploaie măruntă și rece îi îndemna pe rarii trecători să se grăbească spre casele lor. Lumina tulbure a becurilor de pe stîlpul aflat în preajma ferestrei așternea pete aurii pe asfaltul umed și dădea picăturilor de ploaie irizări de curcubeu. Mașinile treceau în goană stîrnind jerbe de apă.

„Da, sînt încă multe de lămurit", își spuse maiorul, privind cernerea necontenită a ploii.

Sunetul strident al soneriei telefonului îl făcu să tresară. Se apropie de birou și ridică receptorul. I se telefona de la poartă.

— Tovarășe maior Crișan, sînteți căutat de tovarășa Tina Cernat, auzi el vocea ușor răgușită a căpitanului Dan Văleanu, ofițerul de serviciu.

— Să fie condusă la mine, spuse maiorul, ascunzîndu-și cu greu uimirea.

Își privi ceasul. Era trecut de opt.

„Oare ce s-a întîmplat? Ce a determinat-o pe Tina Cernat să mă caute la o asemenea oră?" se-ntrebă el îngrijorat.

*
* *

Vestea morții Deliei Balș o năuci pe Tina. Aproape două ceasuri rătăci prin parc și pe străzile din preajma acestuia încercînd să-și vină în fire, să înțeleagă. Cum nu prea reuși, o porni încet spre casă. Pășea anevoie, de parcă avea legate de picioare greutăți de plumb. Oricît se străduia nu se putea împăca cu gîndul că Delia nu mai este. Își făcea reproșuri amare că în după amiaza precedentă, după terminarea lucrărilor practice, nu insistase s-o însoțească.

„Poate că acum mai era în viață, își spunea tînăra fată deznădăjduită. Oricum, ieri la orele 20 trăia, odată ce la acea oră mi-a pus biletul în cutia de scrisori. Nenorocirea s-a întîmplat pe urmă. Cine știe? Poate că a fost accidentată cînd se întorcea spre casă, după ce-mi adusese mie plicul. Acum Delia e moartă. Și eu care o așteptam! Delia e moartă . . ."

Cînd ajunse acasă, doamna Gîltan și sora ei ieșiră în întîmpinare. Zărindu-i chipul palid și ochii plini de lacrimi se înspăimîntară.

— Tina, scumpa mea, ce-i cu tine? i se adresă gazda ei, ajutînd-o să-și scoată pardesiul.

— Delia a murit! murmură fata cu glasul stins.

— Colega pe care o așteptai?

— Da. Scrisoarea era de la ea. Cînd am primit-o, ea nu . . . Oh, tanti Sofia, e groaznic, groaznic!

— Era bolnavă?

— Nu. Delia Balș . . .

— Delia Balș! exclamă sora doamnei Gîltan.

— Da, răspunse Tina mirată.

— Fiica doctorului Mihai Balș? întrebă din nou bătrîna.

— Chiar ea. O cunoșteai?

— Puțin. Am văzut-o numai de cîteva ori, în schimb, sînt bună prietenă cu mătușile ei, mai precis, cu mătușile mamei ei.

— La cine te referi? vru să știe sora ei.

— La domnișoarele Corbeanu. Mama Deliei este născută Corbeanu. Dar, cum s-a întîmplat?

— Mai întîi las-o pe Tina să-și revină, interveni doamna Gîltan hotărîtă.

O conduse pe fată în salon, o instală într-un fotoliu și, grijulie, îi acoperi picioarele cu un pled.

— Am să-ți aduc un ceai, i se adresă apoi Tinei, care reconfortată de atenția ce i se arăta, începuse să-și recapete stăpînirea de sine.

Curînd, fosta profesoară se-ntoarse cu o ceașcă de ceai fierbinte și o rugă pe Tina să-l bea îndată. Fata se conformă și se simți ceva mai bine. Acum era în stare să dea unele explicații gazdelor sale, fără să izbucnească în plîns.

— Delia a fost călcată de o mașină. Ieri noapte.

— Sărmana copilă! De aceea n-a venit la tine, zise îndurerată Leonora.

— Nu. Nici nu intenționa să vină. Mi-a lăsat o scrisoare. Aceea pe care ați găsit-o azi la amiază în cutie. Aș avea încă multe să vă spun despre Delia, dar nu pot acum. Nu pot...

— Te înțelegem, o asigură doamna Gîltan. Cînd ai să-ți revii complet ai să ne povestești totul. Poate că ar fi mai bine să te duci în camera ta și să te culci. Și la tine e cald.

— Da, așa am să fac, zise Tina, care voia să fie singură ca să-și pună ordine în idei, să-ncerce să găsească răspuns la o întrebare care începuse să prindă contur încet-încet în mintea ei: Delia pierise, într-adevăr, într-un accident, adică fusese lovită din întîmplare de o mașină sau se sinucisese aruncîndu-se intenționat în fața mașinii?

— Eu am să mă duc la prietenele mele, domnișoarele Corbeanu, le anunță Leonora. Amîndouă sînt trecute de șaptezeci de ani și suferă de inimă. Desigur că moartea nepoțelei lor le-a pus la grea încercare și prezența mea va fi, fără îndoială, binevenită. Locuiesc singure și cred că mama Deliei nu este în stare să se ocupe acum de ele.

— Ai dreptate, o aprobă sora ei. Te-aș însoți și eu, deși nu le sînt atît de apropiată ca tine, însă n-aș vrea s-o las singură pe Tina.

— Puteți pleca liniștită, se grăbi fata s-o asigure. Sînt convinsă că bătrînele mătuși ale dragei mele Delia au mare nevoie de dumneavoastră. Eu mi-am mai revenit și am să mă culc. Ca să fiu sinceră, va fi o alinare pentru mine să știu că vă ocupați de rudele Deliei. Poate că ar fi potrivit să vă însoțesc. Ceva mai tîrziu, cînd...

— A, nu, nici să nu te gîndești! o întrerupse cu vehemență doamna Gîltan. Promite-mi că ai să te culci, altfel nu mă duc nicăieri.

Sora doamnei Gîltan, observînd că Tina ezita să facă ceea ce i se cerea, socoti de cuviință să intervină în discuție.

— Draga mea copilă, prezența ta în aceste momente le-ar tulbura pe prietenele mele, amintindu-le într-un mod cît se poate de dureros de nepoțica lor.

— Aveți dreptate, tanti Leonora, recunoscu fata și, după ce-și sărută binevoitoarele gazde pe obraz, se retrase în camera ei.

Căldura plăcută care domnea în încăpere și parfumul delicat al crizantemelor aflate pe masa ei de lucru, într-o frumoasă vază de lut, nu o ajutară pe Tina să se liniștească. Dimpotrivă, își aminti că în urmă cu numai cîteva ceasuri se pregătea să-și primească prietena chiar în această cameră. Pe masă se găseau încă ceștile, șervețelele și tava cu fursecuri și biscuiți. Nu apucase să le ducă de acolo. Totul fusese atît de neprevăzut!

„Ceașca în care voiam să-i servesc ceaiul este aici, dar ea, Delia, e moartă! Oare s-a sinucis?"

Tina se culcă pe divan, obsedată de acest gînd. Curînd, le auzi pe gazdele sale plecînd.

„Oare s-a sinucis?" se întrebă iar fata.

Se ridică și începu să se plimbe încoace și încolo prin cameră. Deodată se opri locului.

„Scrisoarea! își spuse ea. Să mai citesc o dată scrisoarea Deliei. Poate că acum am s-o pot înțelege mai bine."

Cu mișcări febrile luă din poșetă plicul și scoțînd foaia de hîrtie pe care o conținea reciti cu atenție textul.

„Nu, nu pricep nimic! «Am greșit o dată față de tine; nu vreau să mai greșesc și a doua oară...», «n-am dreptul să-ți fac din nou rău...» Ce păcat că Ștefan nu este aici... El ar fi înțeles desigur aceste cuvinte enigmatice. Ce rău mi-a făcut mie Delia? Nu, nu-s capabilă să mă lămuresc singură. Chiar dacă aș reciti scrisoarea Deliei de o mie de ori".

Se așeză pe divan, fără să lase scrisoarea din mînă.

„Ultima scrisoare a Deliei, își spuse ea întristată. Ultima ei scrisoare și nu sînt în stare s-o înțeleg. Poate că mîine, am să găsesc sensul ascuns al cuvintelor... Ștefan are să mă ajute și el. Principalul este să n-o pierd. Da, să n-o pierd."

Cu gîndurile învălmășite, Tina luă de pe scrin o casetă din lemn de nuc. Acolo păstra unele acte și scrisori mai importante. Deschise caseta și luînd epistola nefericitei sale colege se pregătea s-o pună înăuntru. Atunci, privirea îi fu atrasă de o hîrtie cam mototolită, cu textul bătut la mașină.

„Este invitația aceea blestemată, își spuse Tina și, fără să vrea, citi primele cuvinte: «Dacă doriți să aflați amănunte interesante referitor la...» Ce rost are s-o mai citesc? Doar o știu pe dinafară", își zise fata și se grăbi să pună în casetă și scrisoarea Deliei.

Pentru cîteva clipe avu sub ochi ambele texte și privindu-le rămase înmărmurită.

— E posibil! exclamă ea, nevenindu-i să creadă că ceea ce vedea era aievea.

Aprinse toate becurile candelabrului, puse cele două scrisori pe masă și, tremurînd de emoție, se aplecă asupra lor. Nu, nu mai încăpea nici o îndoială: textele ambelor scrisori fuseseră dactilografiate la aceeași mașină de scris! Nu trebuia să fii expert ca să-ți dai seama de acest lucru: litera *e* avea deasupra o mică dungă, un capăt al literei *M* era ceva mai îngroșat, litera *ă* nu se vedea prea bine, iar codița literei *P* era ușor îndoită.

„Da, forma literelor este aceeași la ambele texte și literele defecte la fel. Atît scrisoarea așa-zisului avocat, cît și scrisoarea Deliei au fost dactilografiate la aceeași mașină de scris, își spuse Tina din ce în ce mai uluită. Dar cum este posibil? Ce legătură putea fi între acel «avocat» și colega mea?"

Căutînd să se stăpînească, Tina Cernat se așeză pe un scaun. Cercetă iar cele două scrisori, dornică să constate că se înșelase. Dar, din păcate, fu silită să se plece în fața evidenței: textele fuseseră scrise la aceeași mașină. Deodată, cuvintele din scrisoarea colegei sale căpătară sens pentru ea: „Am greșit o dată față de tine; nu

vreau să greșesc și a doua oară...", „N-am dreptul să-ți fac din nou rău..." „Dacă poți, iartă-mă..."

„O, Doamne, se gîndi Tina îngrozită. Totul e limpede! Delia se referă la răul pe care mi l-a făcut, adică la epistola aceea prin care eram invitată să mă duc la căsuța cu numărul 57, din campingul de la Făget. Ea a scris-o! Delia! Bine, dar de ce? «Deși atunci nu știam că greșesc. Nu lăsa pe nimeni să te întineze...» Da, ea a scris scrisorile acelea!"

Buimăcită de descoperirea făcută, Tina își acoperi ochii cu palmele. În minte îi reveni fraza care o chinuise în ziua precedentă, cînd fusese mirată de atitudinea Deliei: „Niciodată... din proprie inițiativă." Pentru o clipă revăzu chipul copilăresc al Deliei, ochii ei albaștri.

„Era o copilă, ea n-ar fi făcut niciodată așa ceva din proprie inițiativă. Nu! Dealtfel, o spune și în ultima ei scrisoare: «Deși, atunci nu știam că greșesc... Nu lăsa pe nimeni să te întineze...» Și mai scrie ceva!"

Tina Cernat reciti — pentru a cîta oară? — epistola Deliei.

„Da. Iată: «În ce mă privește, am să clarific singură lucrurile. Acum știu ce am de făcut.» Oare asta înseamnă că s-a sinucis sau..."

Tînăra se opri înfiorîndu-se. O bănuială groaznică i se strecura în suflet.

„Și dacă mă înșel? Dacă Delia nu s-a sinucis, ci a fost asasinată? Prea a venit acel accident de automobil la momentul oportun. Tocmai cînd Delia «știa ce are de făcut». Nu cumva o iau razna? Dar, chiar în cazul că n-am dreptate și Delia a fost, într-adevăr, victima unui accident de circulație, e de datoria mea să comunic totul maiorului Crișan. El va judeca mai bine cele întîmplate. Are posibilitatea să cerceteze, să afle adevărul. Cum de nu m-am gîndit la asta de la început? Am să-i telefonez chiar acum. La ora aceasta este cu siguranță acasă."

Scoase din poșetă agenda în care își notase numerele de telefon ale maiorului și ducîndu-se în hol, unde se afla telefonul, îl sună la domiciliu. Îi răspunse soacra lui, care aflînd că este vorba de o problemă de serviciu, o informă că maiorul era la sediu.

„Mă duc chiar acum acolo“, se hotărî brusc Tina.

Își puse pardesiul și bereta, dar cum pe de o parte ploaia se întețise și, pe de altă parte constatase că din pricina atîtor emoții n-o prea țin picioarele, se decise să cheme un taxi.

Pînă să vină mașina comandată, Tina scrise un bilet gazdelor sale, comunicîndu-le că a fost nevoită să iasă pentru vreo oră și-l lăsă pe masa din salon, la vedere. Apoi, punînd în poșetă cele două scrisori, încuie ușile și ieși în stradă. Taxiul se și afla în fața casei. Palele reci de ploaie o învăluiră și fata se grăbi să urce în mașină. După ce-i spuse șoferului s-o ducă la Miliție, se ghemui într-un colț și încercă să-și recapete calmul.

„*Trebuie* să mă liniștesc, gîndi ea, altfel n-am să-i pot relata maiorului Crișan toate cele întîmplate. Nu vreau ca din cauza tulburării să omit vreun amănunt. Poate că spusele mele îl vor ajuta la rezolvarea cazului de la Făget. Cazul de la Făget! Cine ar fi crezut că Delia Balș are vreo legătură cu acel caz?“

22

Petre Fărcaș se plimba încet printre rafturile pline cu mărfuri. Peste tot domnea o ordine desăvîrșită. Apropiindu-se de biroul lui trase sertarele; facturile, chitanțele erau așezate în teancuri, pe sortimente. Cu mișcări domoale deschise impunătorul dulap care trona într-un colț al vastei încăperi și cercetă cu privirea dosarele, registrele, cartotecile și fișele de materiale, aranjate în ordine cronologică; și aici nu se putea observa nici un fel de dezordine. Da, totul părea în perfectă ordine, nicăieri nu se zăreau mărfuri aruncate la întîmplare și, oricît ai fi căutat, n-ai fi găsit nici un fir de praf. „Ordine, curățenie, disciplină“, iată deviza ce se părea că-l călăuzește pe gestionarul acelui mare depozit, gestionar „stimat de superiori și respectat de subalterni“.

Cu aceeași încetineală închise sertarele și ușile dulapului, apoi, cu un gest de lehamite se așeză pe scaunul masiv, îmbrăcat în piele cafenie, din fața biroului său. Gesturile lui domoale nu se datorau calmului, ci oboselii și disperării. Petre Fărcaș se simțea la capătul puterilor. Știa foarte bine că ordinea din depozitul său era doar aparentă. Un control atent, o echipă de experți contabili și merceologi bine pregătiți ar fi descoperit pînă la urmă ce se ascundea, sau mai precis, ce lipsea și ce fusese înlocuit din rafturile cu mărfuri, și-ar fi dat seama ce fusese măsluit, ce-i drept, cu deosebită măiestrie, în chitanțele, fișele, cartotecile, facturile și registrele atît de grijuliu aranjate. Și știa că acest control, care avea să-i dea în vileag necinstea, n-avea să întîrzie.

„Hîrțoagele astea or să mă dea de gol“, se gîndi el necăjit, ațintindu-și privirea asupra ferestrei, care dădea în curtea depozitului.

Priveliștea nu era deloc atrăgătoare: stive de lăzi și de cutii de carton, un oțetar aproape despuiat de podoaba frunzelor și un camion pe butuci, în jurul căruia trebăluiau doi bărbați în salopete pătate de ulei. Soarele însă strălucea pe cerul senin, lucru care nu se mai întîmplase de multe zile.

„Cel puțin dacă EA mi-ar da voie s-o văd, s-o strîng în brațe, își spunea Fărcaș privind absent pe fereastră. O noapte petrecută cu EA mi-ar da putere să rezist, să mă prefac în continuare. Așa însă, cum să trăiesc? Și-n afară de mîngîieri, sînt sigur că EA mi-ar da și un sfat potrivit, ar găsi un mijloc ca să ies din impas. E groaznic să stau cu brațele încrucișate, așteptînd să fiu înhățat de cei de la Miliție. Fiindcă, pînă la urmă, asta se va întîmpla. Deși «sistemul» cu ajutorul căruia am delapidat aproape o jumătate de milion de lei este atît de bine pus la punct, va sfîrși prin a fi dat în vileag. Ce să mă fac?“

Ca să-și mai alunge gîndurile negre se apucă să verifice registrele care i se păreau mai „vulnerabile“. Calculele îl acaparară mai mult decît ar fi vrut și cînd, într-un tîrziu, își ridică ochii spre fereastră constată uimit că soarele scăpăta spre asfințit. Roșu, ca o imensă vatră de jeratic, scălda totul într-o lumină purpurie.

Ultimele frunze ale oțetarului păreau flăcări tremurătoare, iar prin geamurile proaspăt spălate, se revărsau în încăpere jerbe de raze strălucitoare roșii-portocalii, care se răsfrîngeau în luciul podelei și dădeau impresia că pe jos se rostogoleau mici rîulețe de foc.

„Parcă ar fi un incendiu“, își spuse Petre Fărcaș, admirînd fără voia lui acel spectacol măreț.

Își desprinse cu greu privirea de la rugul asfințitului și începu să strîngă registrele de pe masă. Le așeză la locul lor în dulap și, simțindu-și capul greu, deschise fereastra. Săgețile de lumină roșiatică îi impunseră într-un mod dureros ochii și-l făcură să-și plece fruntea.

„Da, parcă ar fi un incendiu“, își zise el din nou.

Deodată tresări și privi cu nesaț generoasa revărsare de flăcări solare.

„Un incendiu! Un incendiu! Cum de nu m-am gîndit pînă acum la asta? Ce poate fi mai potrivit decît un incendiu?“

Se grăbi să închidă fereastra; voia să se izoleze ca să gîndească în liniște.

„Și-apoi, un gestionar model, aflat la locul de muncă, nu stă să viseze în fața ferestrei deschise“, își spuse el, venindu-și de-a binelea în fire.

Într-adevăr, tensiunea nervoasă, disperarea dispăruseră ca prin farmec. Acum, cînd datorită hazardului găsise soluția cea mai potrivită ca să scape de un control iminent, control care ar fi avut ca rezultat condamnarea lui la ani grei de închisoare, își recăpătase energia și îndrăzneala.

„Un incendiu este exact ceea ce îmi trebuie, își repetă el satisfăcut. Dacă tot ce se află în depozit, mărfuri și hîrțoage, cade pradă flăcărilor, cum îmi vor mai putea verifica gestiunea cei de la Miliție și cei de la Centrală? Odată ce dovezile faptelor mele vor dispare, nimeni n-are să se mai poată agăța de mine, nimeni n-are să mai aibă posibilitatea să mă acuze. «Focul purifică», nu așa se spune? Și așa este! Singurul lucru care-mi rămîne de făcut este să provoc incendiul într-un asemenea mod, încît să nu stîrnesc nici un fel de bănuieli. Vorba ceea «nici usturoi n-am mîncat, nici gura nu-mi miroase»! Întrebarea este: prin ce mijloace

să provoc incendiul? Ce-i drept, fumez și aș putea «scăpa» undeva o țigară aprinsă, de exemplu lîngă bidoanele cu benzină pentru curățenie, din debaraua depozitului. Dar, asemenea soluție n-ar fi bună fiindcă bănuielile ar cădea pe mine. Nu! Trebuie să găsesc altceva. Să stropesc totul cu benzină și pe urmă să aprind un chibrit? Nu, nu merge. S-ar observa de îndată că «focul a fost pus», fără să mai vorbim de primejdia la care m-aș expune pe degeaba. Atunci?“

Flăcările rugului aprins de soare începeau să pălească și, pe nesimțite, înserarea își întindea mantia întunecată. Petre Fărcaș se hotărî să se ducă acasă. Subalternii lui plecaseră de mult și nu socotea nimerit să zăbovească în depozit după orele de program, tocmai acum cînd punea la cale incendierea lui. Încuie deci totul cu grijă și o porni spre casă. Mergea repede. Speranța că în curînd va scăpa de amenințarea care-i atîrna deasupra capului ca o spadă a lui Damocles îi înaripa pașii. E adevărat, încă nu găsise cea mai bună modalitate de a da foc depozitului, dar era sigur că acest lucru nu va întîrzia.

„Ce-ar fi să mă sfătuiesc cu EA? își spuse la un moment dat. Poate că aflînd ce pun la cale va fi dispusă să mă primească.“

Se opri la primul telefon public întîlnit în cale și formă numărul EI. Nu-i răspunse însă nimeni.

„O fi plecată în oraș, își zise el. Și dacă stau să chibzuiesc mai temeinic, cred că-i mai bine că n-am găsit-o. Mai întîi trebuie să pun totul la punct și pe urmă s-o caut.“

Cum ajunse acasă, se-ndreptă spre frigider, ca să ia ceva de mîncare și o bere. Înciudat, constată că becul din interior se arsese.

— Ei, drăcie, asta-mi lipsea acum! mormăi Fărcaș.

Fără să mai piardă timpul, luă dintr-un sertar un beculeț de rezervă și-l înșurubă în locul celuilalt. Spre mirarea și furia lui se auzi un pocnet sec și beculețul „se arse“ la rîndul său.

„Se vede că e un scurt circuit“, se gîndi el.

Își luă sculele și cum era și un electrician destul de priceput, remedie curînd defecțiunea. Ceva mai liniștit,

se așeză la masă și începu să mănînce. Apoi, luă sticla de bere și umplu un pahar.

„Dacă nu știam să repar singur stricăciunea, ar fi trebuit să chem un electrician. Așa însă, am economisit și timp și bani. Pentru un fleac de scurt circuit ca ăsta aș fi fost silit să mă duc la coope . . .“

Petre Fărcaș se bătu deodată cu palma peste frunte.

„Vai, da prost mai sînt! Cum de nu mi-a dat în minte pînă acum? Cîte incendii nu se datoresc unui scurt circuit?“

Mulțumit, mai bău un pahar cu bere.

„N-am decît să «meșteresc» unde trebuie și am scăpat de griji. Am să aranjez lucrurile în așa fel, ca focul să izbucnească în timpul nopții. Nea Damian, paznicul de noapte, cam trage la măsea și nu o dată l-am prins dormind în timpul slujbei. Nu-i pericol să observe incendiul prea devreme. Pînă să se dumirească ce și cum, depozitul va fi o mare de flăcări. Ei, acum am ce-i spune iubitei mele. Sînt sigur că și EI îi va place ideea mea și, împreună, o să chibzuim cum să punem totul la cale ca să nu dăm greș.“

Era atît de bucuros, încît nu mai ținu seamă de faptul că EA îi ceruse să-i telefoneze numai de la un telefon public.

„Am să-i spun că trebuie să ne întîlnim chiar în noaptea asta“, gîndi el și formă hotărît numărul EI.

Se auzi telefonul sunînd, dar nici de data aceasta EA nu ridică receptorul.

Intrigat, Fărcaș își privi ceasul. Era aproape opt.

„Ei, încă e devreme. Poate s-a dus la vreun film“, își zise el, refuzînd să-și piardă buna dispoziție.

Pe la nouă sună iar și aproape imediat EA ridică receptorul.

— Alo?

Glasul EI, catifelat și ușor răgușit, îl făcu pe Fărcaș să se-nfioare de plăcere.

— Pot veni la noapte la tine? întrebă el.

— Știi bine că nu, răspunse EA imediat.

— Trebuie. Este ceva în legătură cu controlul.

— De unde vorbești?

— De la un telefon public, minți Fărcaș. Trebuie să ne sfătuim. Cred că am găsit o soluție ca să scăpăm de

necazuri. Dar, nu vreau să mă apuc de treabă pînă nu discut cu tine.

— De ce nu stai liniștit?

— Nu mai pot trăi așa, cu frica-n sîn. M-am hotărît să iau măsurile cele . . .

— Vezi să nu faci vreo prostie, îl întrerupse EA tăios.

— Cînd ai să afli ce soluție am găsit, ai să mă aprobi și tu. Sînt sigur. Vin chiar acum la tine.

— Nu, nu acum, rosti EA repede. E încă prea devreme. Vino pe la miezul nopții. Și fii atent la „cozi“.

— Nu te teme, o liniști Fărcaș, fericit că EA acceptase să-l primească. Am să fiu cu ochi-n patru.

— Sper, zise EA și trînti receptorul în furcă.

*
* *

Ochii nopții, imenși și neguroși, erau ațintiți asupra lui Petre Fărcaș, care mergea încet, avînd grijă să se afle mereu acolo unde întunericul era mai dens. Deși ora întîlnirii era încă destul de îndepărtată, el și pornise spre vila EI; pe de o parte mînat de nerăbdare, iar pe de altă parte, fiindcă socotea preferabil să pășească alene, ca într-o plimbare. Acest mers lipsit de grabă i se părea cel mai potrivit: nu atrăgea atenția rarilor trecători și-i permitea să observe dacă este urmărit sau nu. Curînd se convinse că nu avea nici o „coadă“. Mulțumit de această constatare, își continuă drumul.

Ca să ajungă la locuința EI alese străzile cele mai puțin frecventate, străzi pe care le studiase cît se poate de temeinic cu ocazia altor vizite nocturne la amanta lui.

Cu toate că avea de acum convingerea că nu este urmărit, căuta să pășească pe lîngă pereții caselor și pe lîngă garduri. Ajuns pe străzile din preajma vilei EI, aproape pustii la acea oră tîrzie, Fărcaș, fără să-și dea seama, începu să meargă mai repede. Gîndul că foarte curînd avea s-o strîngă în brațe, îl făcea să tremure de dorință. Își închipuia cît de încîntată va fi EA cînd va afla de planul lui. Pînă atunci își tot frămîntase mintea ca să pună la punct acel plan.

„Am să-i explic că instalația electrică din depozit este într-o stare cam proastă, își spuse el. Prin urmare,

va fi destul s-o «aranjez» în cîteva locuri, pentru ca să declanșez un incendiu de mari proporții. Iar atunci cînd se va arăta îngrijorată din această cauză și își va exprima temerea că aș putea fi bănuit, am s-o liniștesc foarte ușor pomenindu-i de cele două rapoarte pe care le-am adresat conducerii, rapoarte în care le atrăgeam atenția asupra necesității înlocuirii instalației electrice învechite, deoarece există pericol de incendiu. Am să-i mai spun că aceste rapoarte, ale căror cópii se află în posesia mea, au fost semnate și de șeful grupului de pompieri."

Străbătînd străzile cufundate în somn din preajma turnului parașutiștilor, Fărcaș zîmbea mulțumit. Da, avea cu ce s-o convingă pe EA de seriozitatea planului său, de faptul că punîndu-l în aplicare „mergea la sigur".

Vila pe care EA o cumpărase cu banii delapidați de „gestionarul model" era foarte izolată. Tocmai de aceea o preferase altora. Amantul EI o putea vizita fără să fie observat de vecini indiscreți. Firește, nu acesta era singurul motiv care-o determinase pe EA să-și aleagă drept reședință acea vilă singuratică.

Petre Fărcaș se opri lîngă un pîlc de copaci și privi în jur. În fața lui se întindea un teren viran, unde creșteau în voie tufișuri dese, scaieți și bălării. Cum ochii lui se obișnuiseră cu întunericul putu constata că-n împrejurimi nu se afla țipenie de om. Deși în acel loc nu erau becuri care să alunge tenebrele, Fărcaș străbătu terenul viran căutînd să se găsească mereu la adăpostul tufelor de merișor și tisă. Buruienile uscate foșneau molcom la trecerea lui, ceea ce-l liniștea; ar fi fost imposibil ca cineva să-l urmeze fără să se facă auzit.

La capătul terenului viran, în dosul unui adevărat zid de plante agățătoare și tufișuri, se întindea grădina vilei unde locuia EA. Petre Fărcaș se opri din nou și ciuli urechea. Nu se auzea alt zgomot decît foșnetul imperceptibil provocat de căderea unduitoare a frunzelor veștede și de trosnetul ușor al crengilor la trecerea vreunui animal pornit la vînătoare nocturnă.

Luna, ivindu-se de după coama întunecată a unui nor, alungă într-o oarecare măsură întunericul, învăluind totul într-o lumină albicioasă, spectrală. Fărcaș își consultă ceasul. Spre mirarea lui văzu că era abia unsprezece și douăzeci.

„Am ajuns prea devreme, își spuse înciudat. Se vede că am mers mai repede decît trebuia. Ei, acum n-am decît să aștept vreo jumătate de oră. Iubitei mele îi place să vin exact la ora fixată. Deși abia aștept să fiu cu EA, am să mai rabd. N-are nici un rost s-o supăr... tocmai acum."

Merse pe lîngă masivul zid de plante și se așeză pe prima buturugă întîlnită în cale. Nu era un „scaun" prea comod, dar n-avea încotro. Hățișul de plante care se-nălța în spatele lui desigur că avea în timpul zilei un aspect plăcut, datorită nuanțelor atît de diferite ale frunzelor. Acum însă, semăna cu un zid amenințător de întuneric, parcă gata să se prăvale peste trecătorul singuratic care s-ar fi apropiat de el. Acea massă de vegetație, pe care un vînt slab o făcea să freamăte, sfîrși prin a-l indispune pe Fărcaș. Ce-i drept, dorința de a o revedea pe EA îl stăpînea încă, dar în sufletul lui își făcuse loc, pe nesimțite, un sentiment neplăcut.

În acest răstimp, EA, culcată pe un divan acoperit cu o somptuoasă învelitoare de Brussa, aștepta. Un încîntător orologiu de aur masiv, în formă de sferă, în jurul căreia se-ncolăceau ghirlande de flori, sculptate în același metal prețios și împodobite cu mici rubine, capta întreaga atenție a preafrumoasei femei.

„Oare de ce întîrzie atît, se-ntreba EA, stăpînită de o vagă neliniște. E aproape nouă și un sfert și mi-a promis că va fi aici pe la nouă."

Camera în care se afla, luminată discret de cîteva becuri verzui, în formă de lumînare, era un adevărat cuib al dragostei. Covoarele prețioase de tip Ghiordes, draperiile de catifea violetă și etajerele de cristal cu bronzuri chineze, tibetane și indiene, ca și parfumul răspîndit de cîteva buchete de liliac alb creau un cadru deosebit de propice pentru o întîlnire de dragoste.

Deodată, ușa se deschise și-n cadrul ei se ivi silueta înaltă a unui bărbat. Zărindu-l, EA tresări și în ochii ei se aprinse scînteia unei speranțe nebune. Bărbatul făcu cîțiva pași în încăpere și lucirea verzuie a becurilor-lumînare îi lumină fața. EA oftă ușor și scînteia din ochi i se stinse.

„Cum am putut crede că... Minuni nu se întîmplă... M-am înșelat din nou“, gîndi EA și, dezamăgită, se lăsă să cadă pe pernele de mătase și catifea.

Noul venit se așeză lîngă EA pe divan și, fără să scoată o vorbă, o luă în brațe și începu s-o sărute cu aviditate. Faptul că femeia nu reacționa în nici un fel nu părea să-i scadă ardoarea. EA, nepăsătoare, se lăsa pradă sărutărilor și mîngîierilor lui, care deveneau tot mai îndrăznețe. Curînd însă ardoarea bărbatului i se transmise și EI.

„S-a repezit asupra mea ca un uliu asupra prăzii“, se gîndi și zîmbind măgulită se lipi strîns de el.

Îmbrățișarea lui sălbatică nu o mai lăsa indiferentă. Și după ce își potoliră patima, el continua s-o țină strîns la piept.

— N-aș putea trăi fără tine, murmură bărbatul căutîndu-i iar buzele.

Cuvintele lui o făcură să tresară; și Petre Fărcaș i le șoptise în clipe de extaz.

— Fărcaș va fi aici la miezul nopții, rosti EA, desprinzîndu-se brusc din brațele bărbatului.

— Fărcaș? Ce, e nebun? De unde știi?

— Mi-a telefonat astă-seară, răspunse EA. Spunea că nu mai poate trăi cu frica-n sîn și că este decis să facă ceva. Mai spunea că a găsit o soluție ca să scăpăm de necazuri. Mi-am dat seama că e pornit pe fapte mari. Din fericire, nu va întreprinde nimic pînă nu se va sfătui cu mine.

— „Se va sfătui...“, făcu el ironic. Sînt convins că nu se va mulțumi numai cu sfaturile tale. Va vrea și... altceva...

— Oare ești gelos? replică EA cu dispreț.

— De ce n-aș fi? Individul ăsta nu ne mai este util, așa că nu mai sînt dispus să-i permit să se apropie de tine.

— Pînă acum nu ai avut nimic împotrivă, remarcă preafrumoasa, înălțînd din umeri.

— Ce a fost, a fost. Împrejurările nu mai sînt aceleași. Ai idee ce pune la cale?

— Nu. Însă orice ar intenționa să facă este la fel de periculos pentru noi. Nu uita că Miliția e cu ochii pe el.

— Poate că ai să-l poți determina să renunțe la planurile lui de... salvare, spuse bărbatul, fără prea mare convingere. În acest caz aș fi de acord să...

— Nu, nu cred că-mi va da ascultare, îl întrerupse EA. Era speriat și, de obicei, teama este un prost sfătuitor. Nu, sînt sigură că nu voi reuși să-l fac să-și schimbe hotărîrea. Însă, n-ar fi exclus ca planul lui să fie bun.

— Chiar dacă este așa, nu putem risca. În situația actuală...

— Situația actuală, îl întrerupse iar femeia, ți se datorează ție. Nu trebuia să-l amesteci în acel caz. Știai, *trebuia* să știi că era primejdios să atragi atenția asupra lui Fărcaș. Nu înțeleg, de ce ai făcut-o?

— În situația actuală nu ne dă mîna să greșim, continuă bărbatul, fără să-i răspundă. Imbecilul ăsta trebuie lichidat. Da, n-avem de ales, se grăbi să adauge ca să prevină protestele amantei sale. Nu încerca să mă împiedici. Nu-i nevoie să-ți demonstrez cît de binevenită va fi pentru noi dispariția lui. Desigur, îți dai seama și singură.

— N-ar fi mai bine să încerc să-l conving? Poate că...

— N-are rost să pierdem timpul, i-o tăie el. Curînd are să apară.

— Ai de gînd să-l..., să-l ucizi... aici, acum? rosti EA cu greutate.

— Bineînțeles. Este momentul și locul cel mai potrivit. Doar n-ai pretenția să mă duc să-l lichidez la el acasă sau la depozit...

— Te rog, taci! imploră EA.

— Oare dai înapoi? întrebă bărbatul încruntîndu-se. Pînă acum te-ai dovedit destul de... realistă și... înțelegătoare...

— Nu am intenția să dau înapoi, îl asigură EA. Ar fi cam tîrziu s-o fac, nu crezi?

— Atunci?

— Nu-mi place că te hotărăști atît de ușor să ucizi...

— Te rog, lasă morala. Pierdem timpul degeaba. Nu mă poți împiedica să fac ceea ce cred eu că este necesar. N-am de gînd să-l las pe acest caraghios să-mi strice planurile, tocmai acum. La ce oră urmează să vină Fărcaș?

— La miezul nopții, răspunse EA tremurînd.
— Am să-i ies în întîmpinare. Nu ai de ce să te temi.
— Și . . . cadavrul?
— Lasă totul în seama mea. Magazia din curte e descuiată?
— Da. De ce întrebi?
— Așa, ca să știu.
— Totuși, n-ar fi mai preferabil să-ncerc să-l lămuresc pe Fărcaș? Poate că, pentru o vreme, am să izbutesc să . . .
— Nu. Să nu mai discutăm despre asta, o întrerupse el.
— Ai să te întorci aici, . . . după . . .
— Nu, deși aș dori-o. Nu trebuie să-ntindem prea mult coarda.
— Bine. Dar, . . . cu Delia? Ai reușit s-o liniștești?
— În privința ei, nu ai motive să te temi. Nu ne va mai deranja cu n i m i c . . .
— Adică? întrebă EA, cutremurîndu-se și simțindu-și fruntea năpădită de sudoare rece.
— Nu ne va mai deranja cu n i m i c . . ., n i c i o d a t ă, rosti el răspicat.
Ochii EI, măriți de groază, se ațintiră asupra lui.
— Vrei să spui că ai . . ., începu EA să spună, dar se întrerupse, incapabilă să pronunțe teribilele cuvinte.
— N-am avut încotro, răspunse calm bărbatul. Era mult mai primejdioasă decît Fărcaș. Despre rest vom discuta mîine noapte.
Pentru cîteva clipe, privirea lui de gheață se opri iscoditoare asupra chipului femeii. Însă cum EA stătea ca înmărmurită, incapabilă să scoată o vorbă, bărbatul se-ntoarse și porni spre ușă.
— Nu te-aș sfătui să te lași influențată de un sentimentalism desuet. Ar fi f o a r t e primejdios pentru tine, iubito, îi zise el, înainte de a părăsi încăperea.
După plecarea lui, EA rămase multă vreme neclintită, în același loc, jalnică imagine a deznădejdii.
— Nu, nu trebuia, murmurau buzele ei palide. Nu pe Delia . . .

Între timp, complicele El ieșise din vilă și, cu pași neauziți de umbră, se ghemui în dosul unui tufiș, aflat chiar lîngă zidul clădirii.
Pe la miezul nopții, Petre Fărcaș se apropie de locuința EI și fu cam descumpănit constatînd că era cufundată în întuneric. De obicei, cînd îl aștepta, EA lăsa aprinsă lumina din hol.
„Oare ce s-a întîmplat?“ se întrebă el intrigat.
Privi cercetător în jur, dar nu zări pe nimeni.
„Poate că n-a lăsat lumina aprinsă din prevedere. De fapt, trebuie să-i dau dreptate, își spuse Fărcaș. În situația noastră prudența nu este niciodată prea multă.“
Își privi ceasul. Cifrele fosforescente licăreau lin, liniștitor.
„E abia douăsprezece fără un sfert, constată necăjit. Nu este exclus ca la ora fixată EA să aprindă lumina și să-mi iasă în întîmpinare. Prea mă arăt nerăbdător. Nu vreau s-o supăr. Doar am stabilit că voi veni la miezul nopții, nu cu un sfert de oră mai devreme. Am să mai aștept. Vorba ceea: mult a fost, puțin a rămas.“
Gîndindu-se la apropiata întîlnire cu EA, Petre Fărcaș se trase în apropierea zidului de verdeață, acolo unde tenebrele erau de nepătruns.
În clipa aceea primi o năprasnică lovitură în cap, care-l prăvăli în neființă . . .

23

Relatarea Tinei Cernat adăugase o verigă importantă în lanțul faptelor consemnate și verificate de maiorul Crișan și de ajutorul lui locotenentul-major Mircea Ilieș. Nu încăpea îndoială că Delia Balș fusese amestecată în cazul de la Făget; fie că scrisese la mașină cele cinci scrisori la îndemnul cuiva, fie că ș t i a cine anume le scrisese. Oricum, tocmai din această cauză fusese ucisă. Autorul celor cinci „invitații“, adică asasinul de la Făget, dîndu-și seama că tînăra vrea să-l demaște, se grăbise „să-i închidă gura“ pentru totdeauna. Din scrisoarea adresată

Tinei Cernat reieşea clar că Delia Balş, atunci cînd dactilografiase scrisorile sau asistase la compunerea şi trimiterea lor, socotise că este vorba de o farsă. „Deşi, atunci nu ştiam că greşesc", îi scrisese ea colegei sale. Pe urmă, cînd aflase de asasinarea lui Ieronim Borza, în căsuţa cu numărul 57, îşi dăduse seama de faptul că acele scrisori nu erau o glumă bună cum crezuse la început, ci avuseseră menirea să-i atragă pe cei cinci destinatari într-o capcană şi să arunce bănuielile asupra lor. Tot din scrisoarea Deliei reieşea că intenţiona să ia atitudine împotriva asasinului. „În ce mă priveşte am să clarific singură lucrurile. Acum ştiu ce am de făcut." Nu este exclus să fi comis imprudenţa de a-l ameninţa făţiş pe asasin şi acesta, cuprins de teamă, se grăbise s-o ucidă, înscenînd un „accident de automobil".

„Da, Delia Balş reprezintă o verigă importantă, însă, din păcate, am aflat despre ea prea tîrziu. Prea tîrziu ca s-o mai putem salva", îşi zise maiorul Crişan.

Tina Cernat venise la el cînd nu se mai putea face nimic pentru protejarea colegei sale. Dar, nu din rea-voinţă sau din nepăsare procedase astfel.

„Pe mine, atitudinea Deliei m-a preocupat de mult, mărturisise Tina Cernat cu sinceritate, însă nu v-am pomenit despre ea fiindcă nu mi-a trecut niciodată prin minte că putea avea vreo legătură cu crima de la Făget. Abia cînd, întîmplător, am constatat că atît scrisoarea pe care o primisem de la Delia, cît şi cea trimisă de aşa-zisul avocat fuseseră dactilografiate la aceeaşi maşină de scris am înţeles că era amestecată în cazul de la Făget şi am dat un alt sens, de fapt sensul adevărat, purtării colegei mele şi textului scrisorii ei. Din nefericire, acum nu o mai putem ajuta..."

Maiorul Andrei Crişan se străduise să-i dea curaj tinerei fete şi o trimisese acasă cu o maşină a Miliţiei, însoţită de un subofiţer, căruia îi ordonase să rămînă de pază în locuinţa ei. Bineînţeles, că înainte de a pleca, Tina Cernat pusese pe hîrtie cele declarate prin viu grai.

Rămas singur, maiorul îi telefonă soţiei sale că în noaptea aceea va rămîne la sediu. Apoi, ceru să i se aducă o cafea şi începu să chibzuiască cum să acţioneze,

avînd în vedere noile date. Asasinarea Deliei Balş era, desigur, o dovadă că criminalul fusese cuprins de panică.

„Fără îndoială că Delia Balş îl cunoştea bine şi, de îndată ce s-a despărţit de colega ei Tina Cernat şi chiar înainte, îi reproşase că o amestecase în cazul de la Făget şi-i declarase că acum, cunoscîndu-i vina, îl va denunţa autorităţilor, îşi spuse maiorul. Dîndu-şi seama că nu mai are nici o influenţă asupra fetei şi temîndu-se că ea îşi va pune în aplicare ameninţările, nu ezitase s-o ucidă. Faptul că a făcut tot posibilul ca noua lui crimă să pară un accident dovedeşte că n-avea cunoştinţă de existenţa scrisorii adresate de victima sa Tinei Cernat. Altfel, nu şi-ar fi dat atîta osteneala să-şi «camufleze» crima şi, mai mult ca sigur, că ar fi încercat să pună mîna pe epistola cu pricina."

Planul odată întocmit, maiorul Crişan trecu neîntîrziat la aplicarea lui. În ciuda orei înaintate ceru şi obţinu datele care-i erau necesare. I le furniză căpitanul George Precup de la Circulaţie.

— Delia Balş a fost accidentată mortal în apropiere de parcul oraşului, îi spuse el maiorului. În cursul zilei am găsit maşina în cauză. Aparţine profesorului Şerban Dudaş, care azi-dimineaţă reclamase furtul maşinii. Declarase că, de obicei, îşi lăsa maşina în faţa domiciliului său, de pe strada Eminescu nr. 16. Dimineaţa, la şapte, constatase dispariţia autovehiculului. Presupunea că i-a fost furată după orele şase seara, deoarece atunci o parcase la locul obişnuit. Cel care furase „Dacia" profesorului, după ce a ucis-o pe Delia Balş, a fugit de la locul faptei şi a abandonat maşina pe strada Cloşca. Desigur că hoţul este vreun adolescent scăpat din frîu care a vrut să facă o plimbare cu maşina. Nefiind stăpîn pe volan, ca toţi cei de felul lui, a accidentat-o pe studenta Balş şi, speriat, a căutat să scape cît mai repede de maşina furată.

Maiorul Crişan avea cu totul altă părere despre autorul furtului şi al „accidentului", dar nu socoti necesar să vorbească despre ea.

— Şi aţi dat de urma hoţului-asasin? întrebă el calm.

— Încă nu, dar cercetările sînt în curs.

— Ceva amprente aţi găsit?

— De obicei, acei care fură mașini ca să se plimbe nu au cazier, așa că amprentele nu ne-ar putea fi de folos, zise căpitanul, ușor agasat.

— Este adevărat. Totuși, aș vrea să aflu dacă ați descoperit amprente.

— Firește că am descoperit, răspunse căpitanul Precup, mirat de insistența maiorului. Amprentele profesorului, ale soției sale, ale fiicei și ale soacrei lui. Erau peste tot.

— Dar amprentele hoțului?

— V-am explicat că . . .

— Știu. Hoțul n-are cazier etc. Cu toate acestea, în afara amprentelor care aparțin proprietarului „Daciei" și familiei sale le-ați găsit și pe acelea ale hoțului?

— Nu.

— Hm, ciudat, făcu maiorul ca pentru sine. Individul care a „împrumutat" mașina, fie că are sau nu cazier, trebuia să lase și el amprente ca oricine. Cum de nu s-au găsit ale lui?

Maiorul Crișan vorbea liniștit, de parcă nu dădea spuselor sale o importanță prea mare. Căpitanul însă era acum vădit descumpănit.

— Poate că le-a șters.

— Poate, zise și maiorul. La Circulație aveți experiență în asemenea chestiuni. Desigur că vi s-a mai întîmplat ca un hoț de mașini, în clipa cînd lovește pe cineva cu o mașină furată, să dea dovadă de sînge rece și să-și șteargă amprentele înainte de a părăsi autovehiculul furat.

Vorbea fără pic de ironie, însă tînărul căpitan își dădu seama că nu tratase cazul cu destulă seriozitate.

— Mai degrabă nu, recunoscu el. În asemenea cazuri, primul lucru la care se gîndește hoțul este să scape cît mai repede de automobilul furat.

Maiorul Crișan nu păru încîntat de „victoria" obținută.

— Așa deci, se mulțumi el să constate. Și atunci, ce putem presupune . . .?

— Și ce părere aveți despre individul care a furat mașina purtînd mănuși?

— Este, într-adevăr, ciudat, rosti căpitanul încurcat. Dacă voia să facă doar o plimbare, n-avea rost să ia

astfel de măsuri. Doar nu putea ști dinainte că o va accidenta pe Delia Balș . . . Sau . . . poate că știa? Dumneavoastră credeți că știa?

— Da.

— Bine, dar atunci avem de-a face cu o crimă cu premeditare și nu cu un simplu accident! exclamă căpitanul Precup.

— Am motive să cred că este vorba de o crimă cu premeditare, admise maiorul Crișan. Oricum, informațiile date de dumneavoastră m-au ajutat foarte mult. V-aș ruga să mă țineți la curent cu mersul anchetei.

*
* *

Reîntors în biroul lui, maiorul Andrei Crișan reciti cu atenție depoziția Tinei Cernat.

„Da, nu a omis nimic, își spuse el cînd termină. Deși e sigur că asasinul nu știe de scrisoarea pe care i-a trimis-o Delia Balș, totuși, cred că am procedat bine trimițînd la locuința ei un om de al nostru. Mai ales că gazdele fetei nu sînt acasă. Unde spunea că s-au dus? A, da, la mătușile colegei sale, domnișoarele Corban . . . Nu, parcă . . ., da, Corbeanu."

Maiorul, dornic să cunoască rudele fetei asasinate, își consultă agenda și citi ceea ce își notase referitor la ele.

„Corbeanu. Mama Deliei Balș se numea ca fată Corbeanu. Domnișoarele respective sînt bătrîne și locuiesc singure. De fapt, sînt mătușile doamnei Balș."

„Prin urmare, două domnișoare bătrîne, își zise el. N-ar strica să stau de vorbă cu dînsele. Poate că mi-ar putea da unele . . ."

Se-ntrerupse și, pentru cîteva clipe, rămase pe gînduri.

„Corbeanu, Corbeanu, numele acesta . . . Da, l-am mai auzit de curînd . . . De curînd, cu prilejul anchetei prilejuite de asasinarea lui Ieronim Borza. Să fie o simplă coincidență?"

Cum nu-i plăcea să lase nimic neclarificat, maiorul Crișan scoase din fichet dosarul cuprinzînd diferitele materiale referitoare la crima de la Făget și le cercetă cu atenție. Numele respectiv nu figura în nici una din depozițiile aflate la dosar. Tocmai cînd era să renunțe, găsi atașată de copia interogatoriului luat lui Ion Pantea o

notă a locotenentului-major Ilieș. Conținutul notei era următorul: „La 27 noiembrie 1976, Ion Pantea a fost arestat și condamnat la un an închisoare pentru tentativă de spargere la locuința cetățenelor Magdalena și Violeta Corbeanu, domiciliate în municipiul Cluj-Napoca, strada Iosif Vulcan nr. 82."

„Deci nu m-am înșelat, constată maiorul satisfăcut. Iată încă o verigă care ne lipsea și care ne ajută să stabilim cum a ajuns Ion Pantea să primească una din scrisorile «avocatului». Prin urmare, asasinul a aflat atît numele Tinei Cernat, cît și pe al lui Ion Pantea de la Delia Balș; prima îi era colegă, iar cel de al doilea a fost arestat pentru tentativă de spargere la mătușile ei. Pe Sibila Doreanu a ales-o fiindcă este o actriță cunoscută, dar n-ar fi exclus ca și aceasta să fi ajuns pe „lista celor cinci" tot prin intermediul Deliei Balș. După cum a declarat Tina Cernat, nefericita ei colegă dorea să devină actriță. O discuție în acest sens cu frumoasa Sibila ar fi foarte utilă."

Maiorul își notă în agendă: „Discuție cu Sib. Dor." Apoi, strînse diferitele documente împrăștiate pe biroul lui și le puse în fichet, pe care-l încuie cu grijă.

„Așadar, își continuă el raționamentul, știm cu certitudine că dintre persoanele «invitate» în căsuța din campingul de la Făget, trei au fost alese de către asasin datorită Deliei Balș. Concluzia: asasinul era cineva din anturajul acesteia. Da, o discuție cu părinții ei se impune. Din declarația Tinei Cernat reiese că aceștia sînt foarte ocupați și . . ."

Țîrîitul strident al telefonului îi întrerupse brusc firul gîndurilor. Instinctiv își privi ceasul: era aproape miezul nopții.

„Oare cine mă caută la o asemenea oră? Să se fi întîmplat ceva la locuința Tinei Cernat?" se-ntrebă îngrijorat maiorul luînd receptorul.

Spre mirarea lui cel care-i telefona era colonelul Romul Dobrescu.

— Încă n-ai plecat acasă? îl întrebă șeful său.

— Nu, tovarășe colonel și nici nu intenționez s-o fac. Au survenit unele fapte care m-au silit să rămîn aici.

— Tocmai despre aceste fapte aș vrea să vorbim. Treci te rog pe la mine.

— Am înțeles, tovarășe colonel, zise maiorul, gîndindu-se în sinea lui: „A și aflat!"

Peste cîteva minute se prezentă în cabinetul șefului său. După ce schimbară saluturile de rigoare, acesta îl invită să ia loc.

— Sper că i-ai telefonat Silviei să nu te aștepte, se interesă colonelul.

— Bineînțeles.

— Foarte bine. Poți să-mi raportezi ce te-a determinat să-ți petreci noaptea la sediu?

— Da, tovarășe colonel.

— Te ascult. Dar fii scurt. Aș dori să ne odihnim totuși cîteva ore. Am dat ordin echipei care urmează să te ajute ca mîine dimineață să se prezinte la dumneata. Sînt însă de părere că mai de mult trebuiau luate măsuri în acest sens.

— Cred că aveți dreptate, recunoscu maiorul.

Apoi, raportă șefului său cele aflate de la Tina Cernat.

— Mi-am și alcătuit un plan de acțiune, încheie el.

— Cu atît mai bine. După cum se pare, asasinul și-a cam pierdut sîngele rece. Trebuie să acționezi cît mai prompt, deoarece, speriat cum este, s-ar putea să comită o nouă crimă. Cum intenționezi să procedezi?

— Mîine dimineață, după ce voi da instrucțiunile necesare celor din echipă, voi face o vizită părinților Deliei Balș. Firește, nu e momentul cel mai potrivit, dar nu pot amîna convorbirea cu ei. Sînt singurii care mi-ar putea da unele indicii cu privire la anturajul fiicei lor. Din declarația Tinei Cernat reiese clar că defuncta ei colegă nu avea prieteni printre colegii de an. Deci, persoana care o dirija trebuie căutată în afara mediului studențesc.

— În regulă. Altceva?

— Intenționez să discut cu actrița Sibila Doreanu, ca să aflu dacă Delia Balș a fost vreodată pe la ea și, totodată, dacă Ieronim Borza i-a vorbit despre colecția lui de timbre. Cunoscuții lui nu știu ca el să fi fost colecționar. Avînd în vedere vechimea albumului Schaubeck, găsit la locuința lui Borza, pot presupune că a aparținut tatălui său, ori altui membru al familiei sale, dar o verificare nu strică. De asemenea, trebuie să am o convorbire cu inginerul Tudor Mladin și cu gestionarul Petre Făr-

caș. Ambii ascund ceva. Mai ales Fărcaș, care deși figurează pe lista persoanelor cărora răposatul Borza le-a împrumutat bani, neagă că l-ar fi cunoscut. Tot în legătură cu Fărcaș, rămîne de clarificat motivul pentru care a împrumutat cei patruzeci și cinci de mii de lei și felul cum și-a procurat suma respectivă ca s-o restituie la timp. Poate că va fi nevoie să i se cerceteze gestiunea.

— Crezi că a împrumutat bani de la Borza ca să acopere o lipsă în gestiune?

— N-ar fi exclus, tovarășe colonel. Firește, șefii lui Fărcaș îl consideră un gestionar model, însă nu putem neglija o asemenea eventualitate.

— Da. O verificare pare necesară, admise superiorul său. Am să dau dispoziții în acest sens. Și locotenentul-major Ilieș cînd se întoarce?

— Mîine, tovarășe colonel.

— Ai nevoie de alte ajutoare?

— Pentru moment, nu.

— Bine. Ține-mă la curent și nu ezita să-mi ceri sprijinul. Nu pot afirma că sînt mulțumit. Dacă am fi dat de urma celui care l-a ucis pe Borza, Delia Balș ar fi încă în viață. E clar că a fost asasinată tocmai pentru că l-a înfruntat de una singură pe criminal. Acum, principalul este să nu-i dăm răgaz asasinului să mai lovească. Pînă una alta însă, n-ar strica să te odihnești puțin. Mîine te așteaptă o zi grea.

Maiorul Crișan nu găsi de cuviință să adauge ceva la spusele șefului său. Nu-i plăceau vorbele mari și nici nu obișnuia să facă promisiuni. Știa că în curînd asasinul avea să fie prins, dar tot atît de bine știa că pentru a ajunge la acest rezultat avea nevoie de cîteva dovezi. Deși era sigur că va reuși să le obțină, cum încă nu le avea, se feri să rostească optimista frază: „Ancheta noastră a intrat într-o fază decisivă!“

*
* *

Maiorul Andrei Crișan dormi cîteva ceasuri într-un fotoliu, așa că dimineața nu se simțea prea odihnit. Cu toate acestea trecu neîntîrziat la acțiune. După ce dădu instrucțiuni oamenilor din echipa sa care și porniră să-și îndeplinească misiunea, ceru să se facă un control cît

mai amănunțit al mașinii folosite de asasin ca s-o ucidă pe Delia Balș, apoi, se duse la domiciliul acesteia.

Ca și Tinei Cernat, îi deschise bătrîna femeie de serviciu a familiei Balș.

— Doamna nu vă poate primi, îi spuse ea morocănos, cînd ofițerul se legitimă. E foarte bolnavă și stă în pat.

— Atunci, anunță-mă, te rog, tovarășului doctor Balș, zise maiorul, care se interesase în prealabil și știa că acesta este acasă.

Femeia se duse bodogănind să-l anunțe. Reveni curînd și-l conduse într-o încăpere mobilată foarte sobru, care-i servea medicului drept cameră de lucru. Biblioteca, o masă de scris, două fotolii îmbrăcate în stofă cafenie, un scaun, un cuier și o măsuță pe care se afla o mașină de scris alcătuiau mobilierul. Coloritul sumbru al mobilelor și covorului, cafeniu și verde închis, crea o atmosferă apăsătoare. Nici o floare, nici o pată de culoare nu veneau să însenineze acel interior.

Doctorul Mihai Balș, un bărbat de statură potrivită, cu păr cărunt și ochi cenușii, reci, îl întîmpină pe maior cu vădită ostilitate. Îl invită să ia loc și, după ce se așeză și el, porni la atac.

— Nu înțeleg ce rost are vizita dumneavoastră, începu el cu răceală. Soția mea a suferit un puternic șoc nervos și are nevoie de îngrijirea mea. Oare în loc să ne vizitați pe noi, într-un moment atît de nepotrivit, n-ar fi preferabil să vă ocupați de prinderea individului care mi-a ucis fiica?

Chipul doctorului, extrem de palid și brăzdat de riduri timpurii, precum și umerii încovoiați, în ciuda eforturilor sale de a se arăta distant și sigur de sine, îi trădau suferința.

— Tocmai asta și fac, tovarășe doctor, răspunse calm maiorul, observîndu-i starea de deprimare ascunsă cu abilitate.

— Nu înțeleg. Aici îl căutați pe criminal?

— Nu numai aici, replică Andrei Crișan. Însă, am toate motivele să cred că și dumneavoastră mi-ați putea da unele indicii ca să-l arestăm mai repede pe ucigaș.

— Eu? făcu uimit medicul. De unde să știu *eu* cine este acel conducător auto inconștient care după ce mi-a accidentat fetița a fugit ca un laș de la locul faptei?

Dacă Miliţia ar arăta mai multă exigenţă atunci cînd eliberează permise de conducere auto, asemenea nenorociri ar fi evitate.

— Tovarăşe doctor, rosti maiorul cu fermitate, fiica dumneavoastră nu a fost victima unui accident de circulaţie. A fost asasinată.

Pentru cîteva clipe, Mihai Balş îl privi uluit, în timp ce fruntea îi era năpădită de o sudoare rece, rău prevestitoare.

— Nu se poate, murmură el cu greutate. Asasinată? Nu, nu se poate!

— Din păcate, în această privinţă nu există nici un dubiu.

— Bine, dar de ce? exclamă tatăl Deliei, nevenindu-i să creadă.

— Am să vă explic, zise liniştit maiorul. Fiica dumneavoastră a fost amestecată în crima de la Făget. Nu ştia că prin ceea ce este pusă să facă . . .

— Nu vă permit să întinaţi memoria fiicei mele, îl întrerupse cu vehemenţă medicul. Vă depăşiţi, desigur . . .

— Un moment, vă rog, îl întrerupse la rîndul său maiorul Crişan cu un ton împăciuitor. Vă înţeleg durerea, însă numai dumneavoastră ne puteţi ajuta să-l arestăm pe asasinul Deliei.

Simţind că-i vine rău, medicul îşi cuprinse capul în mîini. Maiorul Crişan profită de acest răgaz ca să pună o coală de hîrtie în maşina de scris de pe măsuţă şi să bată cîteva cuvinte. Încă din prima clipă îşi dădu seama că la această maşină fuseseră dactilografiate atît scrisoarea trimisă de Delia colegei sale Tina Cernat, cît şi scrisorile adresate celor cinci. Cu un gest obosit scoase coala din maşina de scris şi i-o întinse medicului. Apoi, puse pe birou, în faţa acestuia, fotocopiile celor şase epistole.

— Ce-i asta? întrebă doctorul Balş, reuşind să-şi recapete stăpînirea de sine.

— Dovada că v-am spus adevărul, cu privire la amestecul fiicei dumneavoastră în crima de la Făget. A fost ucisă pentru că ştia prea multe şi era decisă să-l denunţe pe asasin. Aceasta reiese limpede din scrisoarea trimisă colegei sale Tina Cernat.

Tatăl Deliei privea uimit hîrtiile din faţa lui. Apoi, încet-încet, îşi plecă fruntea. Se convinsese şi el că, într-adevăr, toate fuseseră scrise la aceeaşi maşină, *la maşina de scris din biroul lui!* Maiorul Crişan era sigur că acum i se va permite să vorbească şi se grăbi să relateze îndureratului părinte felul în care fusese folosită fiica lui de către asasinul lui Ieronim Borza.

— Deoarece sînt convins să doriţi la fel de mult ca şi noi ca acest periculos criminal să fie prins şi arestat, v-aş ruga să-mi spuneţi cu cine era prietenă fiica dumneavoastră şi cine putea intra în biroul acesta, încheie el.

Doctorul Balş, deşi-i urmărise cu mare atenţie explicaţiile, nu răspunse imediat. Rămase cu ochii pironiţi în gol, incapabil să-şi adune gîndurile. În cele din urmă, reuşi să-şi revină şi pe chipul lui marcat de suferinţă se ivi o expresie de nemărginită tristeţe şi regret.

— Mă tem că nici eu, nici soţia mea nu v-am putea spune cine erau prietenele şi prietenii Deliei, zise el într-un tîrziu, rostind cu greutate cuvintele. Amîndoi ne-am ocupat foarte mult de chestiuni profesionale, am efectuat cercetări în specialitatea noastră, am publicat rezultatele acestor cercetări, am participat la numeroase congrese, atît în ţară, cît şi în străinătate, dar, în ultimii ani . . ., în ultimii ani nu ne-am interesat suficient de copila noastră. Voia să se facă actriţă şi noi am silit-o să urmeze medicina. Asta a fost singura ocazie cînd ne-am „ocupat" de ea. Dacă Delia a ajuns sub influenţa unor răufăcători, sîntem şi noi, părinţii ei, vinovaţi. Da, foarte vinovaţi. Nu am dat atenţie nici purtării ei din toamna aceasta. Am socotit machiajul acela excesiv, îmbrăcămintea pestriţă ca pe o toană copilărească. Mama ei s-a mulţumit s-o ironizeze, eu . . . nimic. Am . . . am lăsat-o să se descurce singură şi Delia nu . . . a . . . nu a reuşit . . .

Maiorul Crişan înţelegea foarte bine suferinţa profundă a acestui tată, chinuit de regrete şi ar fi vrut să-l cruţe, însă nu avea dreptul s-o facă. Trebuia să-şi îndeplinească datoria, să-l aducă cît mai curînd în faţa justiţiei pe asasinul care cu atîta cruzime curmase viaţa Deliei.

— Vă respect durerea, i se adresă el doctorului, însă nu trebuie să uitaţi că ucigaşul copilei dumneavoastră

este încă în libertate și ar fi posibil să comită noi crime. De aceea, vă rog să încercați să vă amintiți de cine era mai apropiată Delia și cine putea intra în biroul dumneavoastră.

— În biroul meu puteau intra cei ai casei, adică soția mea, fetița mea și femeia de serviciu. Altcineva...

— Rude, prieteni?

— Rude, da, ar fi putut intra, doar ușa nu era niciodată încuiată, dar mă-ndoiesc că mătușile soției mele, două fete bătrîne și frumoasa mea verișoară, de fapt verișoară de a doua, ținu el să precizeze, au intrat vreodată aici. Cînd veneau la noi, mătușile beau cafea și jucau o partidă de cărți, îndopînd-o pe Delia cu tot felul de dulciuri, iar verișoara mea, manechin și creatoare de modele de rochii, discuta cu Delia și, cînd o găsea, și cu nevasta-mea despre modă, parfumuri și altele asemenea. În ce privește prietenele și prietenii fiicei mele, repet, nu-i cunosc, însă, ... știu eu? N-ar strica s-o întrebați pe verișoară-mea. Venea rar, chiar foarte rar pe la noi, fiindcă soția mea n-o prea agrea... Da, poate că ea v-ar putea da unele indicii.

— Delia ținea la verișoara dumneavoastră?

— Foarte mult. Mai ales că a fost de partea Deliei cînd a vrut să urmeze Institutul de Teatru. Tocmai de aceea soția mea n-o simpatiza pe Diana. Era de părere că-i băgase în cap fiicei noastre aiureala cu teatrul.

— Da, e firesc, spuse maiorul, ascunzîndu-și cu greu interesul. Sînteți amabil să-mi dați adresele rudelor dumneavoastră?

— Mătușile, domnișoarele Corbeanu, locuiesc pe strada Iosif Vulcan la numărul 82, în cartierul Andrei Mureșanu, iar verișoara mea, Diana Sever, locuiește pe strada Dealului, la numărul..., nu știu numărul. N-am fost niciodată la dînsa. Mi se pare că e undeva pe Cetățuie...

— Ne descurcăm noi, îl asigură maiorul, apoi, cedînd unei inspirații de moment, adăugă. Fiica dumneavoastră avea un superb medalion de aur. Era un cadou din partea dumneavoastră?

— Nu. I l-a dăruit verișoara mea, cînd Delia a reușit la examenul de admitere.

— Prin urmare, acestea erau singurele persoane care veneau în casa dumneavoastră? întrebă maiorul, izbutind să nu-și trădeze uimirea.

— Bineînțeles că nu. Uneori veneau colegi de ai mei, doctorii Alexandru Șaitiș și Pompiliu Iordănescu, însă ei nu intrau singuri în biroul meu, ci totdeauna însoțiți de mine. Doriți și adresele lor?

— Da.

— Este ridicol să credeți că acești medici ar putea avea vreo legătură cu cazul de care vă ocupați, remarcă Mihai Balș, după ce-i dădu adresele cerute.

— Eu nu cred nimic, zise ofițerul.

— Aveți unele indicii în privința asasinului? întrebă doctorul, ridicîndu-se anevoie de pe scaun.

— Am să vă țin la curent, îl asigură maiorul, evitînd să răspundă direct la întrebarea lui. V-aș ruga să-mi telefonați la unul din aceste numere, dacă vă amintiți vreun amănunt care ne-ar putea ajuta la bunul mers al anchetei, spuse el, înainte de a-și lua rămas bun.

24

Locotenentul-major Mircea Ilieș nu era deloc mulțumit. Se afla de aproape douăzeci și patru de ore la hotelul „Victoria“ din stațiunea Felix, dar nu obținuse informațiile dorite. Stătuse de vorbă cu zeci de oameni: turiști, chelneri, femei de serviciu etc., i se aduseseră la cunoștință o mulțime de lucruri, însă, din nefericire, nici unul nu avea vreo legătură cu Valerian Stoleriu și logodnica sa. Necăjit cum era îi venea cam greu să facă pe turistul vesel, vorbăreț și chefliu, dar... n-avea încotro.

„Nu-mi pot permite să mă dau bătut, își spuse el ca să-și facă curaj. Acel alibi de neclintit trebuie să aibă pe undeva vreo fisură și dacă n-am dibuit-o înseamnă că n-am căutat cum trebuie.“

Se duse la bar, hotărît să facă o nouă încercare. Barmanul Costică, un tînăr cam de vîrsta lui căruia „îi fă-

cuse cinste" în repetate rînduri și cu care ajunsese repede să se tutuiască, îl întîmpină cu un surîs prietenos.

— Cum, tot aici ești? făcu ofițerul pe miratul.

— Tot. M-am odihnit puțin în cursul după-amiezii și am să fiu de serviciu pînă la ora închiderii. În schimb, mîine îmi iau zi liberă.

— Ei, așa mai merge. Dă-mi te rog, un coniac; unul mare.

— Știu eu cum trebuie să fie, zise barmanul, făcîndu-i cu ochiul.

În clipa aceea se apropie un nou client. Era un bărbat între două vîrste, înalt, uscățiv, cu ochi bulbucați și tenul galben-verzui, caracteristic bolnavilor de ficat. Locotenentul-major îl mai zărise pe noul venit în aceeași dimineață, în sala de mese.

— Numai ăsta-mi lipsea, îi șopti Costică ofițerului. Cu ce vă putem servi? i se adresă el apoi politicos uscățivului.

— O pepsi-cola, dar să fie rece, zise acesta cu glas acru.

Barmanul alese o sticlă din frigider și se grăbi să-l servească.

— Păi, asta e rece ca gheața! strigă individul, după ce bău o înghițitură. Ce, vrei să mă nenorocești?

— Dar, ați comandat o pepsi rece, îi aminti barmanul, străduindu-se să zîmbească.

— Rece-rece, dar nici chiar așa! replică furios uscățivul. Doar n-ai vrea să fac o criză de ficat! Dă-mi alta, mai puțin „congelată".

Costică, fără să mai facă vreun comentariu, luă o sticlă cu pepsi din raft și umplînd un pahar, îl puse în fața „furiosului".

— Domnule, dumneata îți bați joc de mine? exclamă acesta gustînd băutura. Asta e caldă de-a binelea!

Barmanul, obișnuit se vede cu toanele acelui arțăgos client, luă o halbă și turnă în ea conținutul celor două pahare.

— Sper că acum are să vă placă, zise el punîndu-i halba dinainte.

Cu un aer revoltat, clientul gustă băutura și, găsind că, în sfîrșit, are temperatura dorită, goli pe îndelete halba.

— N-a fost rău, mormăi el, dar nu puteai să mă servești așa de la început?

Costică, cu un aer resemnat îi întinse nota de plată. Uscățivul o luă și după ce o cercetă cu atenție, o aruncă furios pe tejghea.

— Două pepsi! explodă el. Cum două pepsi, domnule?

— Ați băut două pepsi, rosti calm barmanul.

— Dar de ce două, cînd eu am comandat una? protestă „furiosul".

— Una era prea rece, cealaltă prea caldă și atunci le-am amestecat ca să vă fie pe plac, îl lămuri Costică, ștergînd liniștit tejgheaua.

„Băiatul acesta are nervi de oțel!" gîndi locotenentul-major plin de admirație.

— „Ca să-mi fie pe plac", îl îngînă disprețuitor uscățivul. Nu mai știți ce să scorniți ca să păcăliți oamenii.

Apoi, plăti suma cuvenită și bodogănind se așeză la o masă, ceva mai încolo.

— Cine e individul? întrebă ofițerul.

— Un avocat pensionar. Se numește Melhior Perju. De două săptămîni de cînd e aici, ne face la toți zile fripte. Nimic nu-l mulțumește și are mereu impresia că vrem să-l înșelăm. La început, purtarea lui m-a jignit, dar, pînă la urmă, m-am obișnuit cu hachițele lui.

— Ce-i drept, nu-i plăcut să servești un asemenea client, zise locotenentul-major Ilieș compătimitor.

— Dacă ar fi vorba numai de servit mai treacă-meargă, spuse barmanul oftînd. Însă omul ăsta născocește încontinuu cîte ceva, umblă cu tot felul de reclamații. Săptămîna trecută era cît p-aci să anunțe Miliția.

— Ei, nu mai spune! se miră ofițerul. Cum așa?

— Individului i s-a năzărit că cineva s-a folosit de mașina lui.

— Are mașină?

— Da. Un Fiat 850. Mic, însă în perfectă stare.

— Și? făcu locotenentul-major interesat.

— Într-o bună dimineață a început să strige că cineva se plimbase cu mașina lui. Că el știe cîți kilometri parcursese, că acum kilometrajul indica mai mulți și altele de felul acesta. Aiureli!

— Îi luase, într-adevăr, cineva mașina?

— Da de unde! Doar se afla parcată lîngă hotel, că zgîrie-brînză cum este n-a vrut s-o lase în parking. A, da. Vreau să-ți spun că era lîngă hotel și paznicul ar fi văzut dacă i-o lua careva. Însă nu i-a luat-o nimeni, sînt sigur. În cazul că i-o șterpelea cineva era prost să i-o aducă înapoi și, mai ales, fără să ia nimic, nici o piesă sau vreun cauciuc?

Locotenentul-major Ilieș, de data aceasta nu era de acord cu barmanul, dar își păstră părerea pentru sine.

„Un individ atît de meticulos și zgîrie-brînză ca Perju ține desigur o evidență scrupuloasă a kilometrilor parcurși, gîndi el. Povestea asta cu mașina «împrumutată» mi se pare ciudată".

După ce mai bău un coniac, oferindu-i și barmanului „un rînd", ofițerul se-ndreptă spre masa arțăgosului avocat-pensionar.

— Domnul Perju? întrebă locotenentul-major, înclinîndu-se ceremonios.

Avocatul îi aruncă o privire disprețuitoare și-i întoarse spatele ca să-i arate că nu-i place să fie deranjat de necunoscuți.

— Vă rog să mă scuzați că îndrăznesc să vă deranjez, i se adresă respectuos tînărul ofițer. Însă am auzit că cineva s-a folosit de mașina dumneavoastră fără să vă ceară voie.

— Și ce vă interesează pe dumneavoastră? se rățoi Perju.

— Vă rog să mă iertați, zise locotenentul-major Ilieș cu un aer umil, mi-am permis să vă vorbesc, deoarece mă aflu și eu în aceeași situație. Locuiesc în acest hotel de mai multe zile și . . .

— Nu v-am observat, îl întrerupse celălalt.

„Nici nu puteai, odată ce am venit abia azi-dimineață", își spuse ofițerul.

— Am și eu un Trabant, continuă el cu un aer spășit, și am constatat că persoane necunoscute s-au folosit de mașina mea în cursul nopții. Bănuiesc că e vorba de o bandă care acționează în stațiune.

— Credeți? făcu avocatul-pensionar vădit interesat.

— Da. Și alți locatari ai hotelului s-au plîns. Dar aceasta să rămînă între noi. Vă rog foarte mult.

— Deci au pățit-o și alții! mormăi „furiosul".

— Da. Se pare că în noaptea cînd au luat mașina mea, au fost „împrumutate" și celelalte mașini, șopti Mircea Ilieș pe un ton confidențial.

— Cînd anume?

— În noaptea de 19 spre 20 octombrie, zise la întîmplare ofițerul.

— Ei, asta înseamnă că banda a dat mai multe lovituri, constată furios avocatul. Și Miliția nu face nimic.

— Credeți?

— Sînt sigur, răspunse uscățivul cu un ton ce nu admitea replică. Mașina mea a fost folosită de membrii bandei în noaptea de 22 spre 23 octombrie.

— Nu greșiți cumva?

— Nu greșesc deloc. Fiatul meu a fost „împrumutat" în noaptea de 22 spre 23 octombrie. Pentru orice eventualitate, mi-am notat atît data, cît și numărul de kilometri parcurși în noaptea cu pricina de indivizii care mi-au furat mașina. Pentru că, deși au adus-o înapoi, tot furt se numește, rosti Melhior Perju triumfător.

— Evident, evident, se grăbi să-l aprobe ofițerul. Și cam cîți kilometri au . . .

— Peste trei sute, zise Perju întrerupîndu-l. Închipuiți-vă, mi-au folosit mașina și mi-au cheltuit benzina. Că în dimineața aceea îi făcusem plinul. E nemaipomenit! Am făcut scandal, am reclamat conducerii hotelului, dar mi-au spus că întrucît nu lăsasem Fiatul în parkingul lor, ei nu răspund de nimic! Cum adică? Cineva îmi ia mașina, mi-o umple de noroi, îmi consumă benzina și ei nu răspund?

— Dar la Miliție ați reclamat? întrebă locotenentul-major profitînd de faptul că Melhior Perju se oprise ca să-și mai tragă sufletul.

— Nu, recunoscu el.

— Atunci, s-o faceți neîntîrziat, îl sfătui Ilieș. Păcat că nu ați reclamat cazul imediat. Acum, după ce ați spălat mașina . . .

— Dar n-am spălat-o deloc! îl întrerupse din nou avocatul. Am lăsat-o așa cum era. De fapt, de cînd sînt în stațiune nici nu am folosit-o. Ei, cum de nu m-am gîndit la asta? Miliția cercetîndu-mi Fiatul va descoperi, desigur, urme și amprente și va pune mîna pe hoți. Aveți

dreptate. Mă duc chiar acum la Miliție. Veniți și dumneavoastră?

— Eu am reclamat deja, se grăbi să spună locotenentul-major. Duceți-vă, nu mai pierdeți timpul.

— Da, așa am să fac, zise avocatul Perju ridicîndu-se și pornind hotărît spre ieșire.

Tînărul ofițer, de îndată ce-l văzu părăsind hotelul, telefonă colegilor săi din stațiune punîndu-i la curent cu vizita bătăiosului avocat și cu necesitatea de a se verifica într-un mod cît se poate de meticulos Fiatul. Apoi își reluă investigațiile.

Din păcate, cu toate eforturile lui, în seara aceea, locotenentul-major Ilieș nu reuși să obțină și alte informații.

„Și mîine e o zi, încercă el să se consoleze. Dealtfel, și cele aflate cu privire la mașina «împrumutată» nu sînt de lepădat. Verificarea Fiatului ne va furniza, cu siguranță, indicii prețioase".

Dimineața însă maiorul Crișan îi telefonă să se întoarcă imediat la Cluj.

„Colegii noștri de acolo au fost anunțați și ți-au reținut loc la primul tren", încheie el.

„Oare ce s-a întîmplat?" se-ntrebă îngrijorat tînărul ofițer, cînd află de această neașteptată chemare.

*

* *

Actrița Sibila Doreanu îl primi pe maiorul Crișan cu o politețe rece.

— Nu văd ce v-aș mai putea spune, i se adresă ea după ce se așezară. Am dat pînă acum două declarații. Oare nu sînt suficiente?

— Cum să nu, răspunse maiorul.

Se aflau în salonul actriței. Era o încăpere mare, dreptunghiulară, prin ferestrele înalte ale căreia se zărea frunzișul ruginiu al copacilor din parcul apropiat. Pereții de un galben luminos contrastau plăcut cu mocheta verzuie și cu fotoliile îmbrăcate în velur mov. Vaze mari cu crizanteme albe și mov erau așezate lîngă ferestre și pe măsuța joasă dintre fotolii. O imensă oglindă situată într-un colț își oferea privirilor luciul mat.

— Atunci? întrebă agasată actrița.

— V-am deranjat ca să clarific un amănunt.

— Un amănunt! exclamă ea. Uitați se pare că premiera piesei „Macbeth" se apropie și că sînt extrem de ocupată cu repetițiile.

— Nu uit, stimată doamnă Doreanu, dar vă asigur că n-am să vă rețin decît cîteva minute.

Nelipsita Adela Tomovici, care în ciuda purtării ei atît de neprietenești avea în continuare acces în casa protagonistei, aduse o tavă cu cafele.

— Vă rog să serviți, zise ea punînd cu grijă ceștile pe măsuță și aruncînd priviri iscoditoare maiorului.

— Te-aș ruga să ne lași singuri, i se adresă frumoasa Sibila, fără multe menajamente.

„Prietena" părăsi încăperea cu o grabă ostentativă, care însă nu păru s-o impresioneze pe interpreta Lady-ei Macbeth.

— Despre ce amănunt e vorba? îl întrebă ea pe maior, cînd rămaseră singuri.

— V-aș ruga să vă amintiți dacă răposatul Ieronim Borza v-a vorbit vreodată despre colecția lui de timbre.

— Iarăși Ieronim Borza? strigă Sibila Doreanu. Dar nu v-am explicat de atîtea ori că acel om n-a însemnat nimic pentru mine? De ce trebuie să-mi tot amintesc de el?

— Am avut impresia că întrebarea mea este cît se poate de clară, replică maiorul imperturbabil. V-am rugat să vă amintiți dacă vreodată defunctul Borza v-a vorbit despre colecția lui de timbre. Nimic altceva. Însă deoarece ați ținut să-mi explicați că „acel om" n-a însemnat nimic pentru dumneavoatsră, îmi permit să vă spun că, în schimb, dumneavoastră ați însemnat mult pentru el. Dovadă că v-a lăsat prin testament cîteva minunate porțelanuri chinezești și cîteva bijuterii deosebit de valoroase. Știu că ați fost pusă la curent cu...

— Da, mi s-a comunicat acest lucru, îl întrerupse actrița. Nu are rost să ne pierdem vremea cu un subiect care nu mă interesează. Să revenim deci la ceea ce m-ați întrebat.

— N-am nimic împotrivă, zise maiorul. Sînt convins că veți accepta să ne acordați ajutorul dumneavoastră.

Maiorul Crișan zîmbea, însă seriozitatea cu care rostise ultimele cuvinte o făcu pe Sibila Doreanu să-și dea seama că se purtase nepotrivit.

— Vă rog să vă serviţi, i se adresă ea, zîmbind la rîndul ei.

Îşi băură cafeaua în tăcere. Ofiţerul, deşi în dimineaţa aceea avea încă multe de făcut, aştepta răbdător.

— Din păcate, n-am prea avut ocazia să discut cu răposatul Borza, spuse Sibila Doreanu în cele din urmă. Mai precis, *am refuzat* să discut cu dînsul. În cele cîteva ori cînd ne-am întîlnit nu ţin minte să fi pomenit de colecţia lui de timbre. Nu. Adică . . . , da. Însă nu despre colecţia lui era vorba, ci numai de cîteva timbre de mare valoare, moştenite de la tatăl sau de la bunicul său. Spunea că ar putea obţine pe acele timbre cîteva zeci de milioane. Bineînţeles că nu l-am crezut. Am avut impresia, şi o am şi acum, că pur şi simplu se lăuda ca să mă impresioneze, să mă uluiască. Oare această poveste absurdă are vreo importanţă pentru dumneavoastră?

— Are. Şi vă mulţumesc pentru sprijinul acordat.

— Aşadar, acele timbre atît de preţioase se aflau într-adevăr în posesia lui? făcu ea neîncrezătoare.

— Se pare că da, spuse maiorul.

„Şi din cauza acelor timbre a fost ucis", gîndi el întristat.

— Şi eu care n-am crezut niciodată în existenţa lor! zise actriţa cu regret.

— De aceea nici nu ne-aţi relatat pînă acum acest amănunt, observă Andrei Crişan.

— Fireşte. Dealtfel, nici nu m-a întrebat nimeni despre asta. Ar mai fi ceva? întrebă, observînd aerul cam încurcat al maiorului.

— Da, recunoscu el.

— Ce anume?

— Aţi cunoscut o tînără pe nume Delia Balş?

— Nu-mi amintesc. Ar fi fost posibil s-o cunosc?

— Voia să devină actriţă, îi explică maiorul Crişan.

— A, toate fetele visează să devină actriţe, fie că au talent, fie că nu au. Dacă ar şti ce le aşteaptă, vă asigur că s-ar răzgîndi, spuse Sibila Doreanu încruntîndu-se. Deci această tînără . . . Nu, numele nu-mi este cunoscut. Dar, ce ar fi s-o întrebăm pe Adela?

Frumoasa actriţă părăsi salonul cu mersul ei de regină şi maiorul nu se putu abţine să n-o admire. Curînd,

reveni însoţită de „fidela" ei prietenă, care ţinea sub braţ un registru voluminos.

— Adela ne va lămuri îndată, zise protagonista cu convingere. Ţine evidenţa celor care-mi scriu sau mă vizitează pentru motive profesionale.

— Iată, am găsit, li se adresă mîndră Adela Tomovici. Tînăra respectivă te-a vizitat de două ori, la teatru. În mai şi în iulie, anul curent. Apoi, tot în iulie, ţi-a scris, însă tu nu i-ai răspuns.

— Nu vă amintiţi ce aţi discutat cu ea? întrebă maiorul.

Actriţa se gîndi cîteva clipe, dornică să-i fie de folos.

— Nu. Tu, Adeluţo, ştii ce voia de la mine?

— Da. Venise să te roage să-i dai lecţii de dicţiune sau aşa ceva, răspunse prompt „Adeluţa".

— Aşa-i. Acum mi-am amintit şi eu. Este o tînără foarte drăguţă. Mă implora să-i dau lecţii. Aşa este. Dar, de ce n-o întrebaţi pe ea?

— Pentru că a murit, răspunse maiorul Crişan şi, vrînd să evite prelungirea discuţiei, se grăbi să-şi ia rămas bun.

* * *

Locotenentul-major Mircea Ilieş, ajuns la Cluj, se prezentă de îndată la şeful său, căruia îi raportă cele aflate la staţiunea Felix. Ca de obicei, maiorul Crişan îl ascultă cu multă atenţie şi chiar zîmbi.

— Deci în noaptea de 22 spre 23 octombrie, cineva s-a „folosit" de Fiatul avocatului Perju. Ciudatul răufăcător a luat maşina şi a avut grijă s-o aducă înapoi, după ce a parcurs peste trei sute de kilometri, adică distanţa Felix — Cluj şi retur! Frumos! Nu cunosc alţi hoţi de maşini care să procedeze astfel. Dacă Perju n-ar fi fost atît de meticulos şi n-ar fi ţinut evidenţa kilometrilor parcurşi, acel „împrumut" nici n-ar fi fost remarcat, conchise maiorul.

În timp ce superiorul lui vorbea, locotenentul-major Ilieş îi privea chipul palid şi ochii înroşiţi de nesomn.

„Ce s-o fi întîmplat în lipsa mea?" se-ntrebă el din ce în ce mai îngrijorat.

— Vrei să ştii, desigur, de ce te-am rechemat? i se adresă maiorul Crişan, parcă ghicindu-i gîndurile.

— Este adevărat, recunoscu tînărul ofițer. Urma să mai stau la Felix încă o zi.

— Da, însă după plecarea dumitale s-au petrecut două evenimente cît se poate de neplăcute. În primul rînd, Delia Balș, colegă de an cu Tina Cernat, a fost ucisă. Mai precis, a fost călcată, în mod intenționat, de o mașină. După cum s-a stabilit, fata stătea pe marginea trotuarului și mașina a dat buzna peste ea...

Maiorul Crișan îl puse la curent pe subordonatul său cu moartea nefericitei tinere și cu rezultatele anchetei efectuate cu acest prilej.

— Mai multe amănunte poți afla studiind dosarul respectiv, continuă maiorul, în timp ce ajutorul său îl privea uluit. Chiar azi vom merge să facem o vizită doamnei Diana Sever, care după cît se pare avea o mare influență asupra Deliei Balș. Poate că vom găsi răspuns și la cunoscutul dicton: „Cherchez la femme". Da, sînt convins că rezultatele convorbirii noastre cu doamna respectivă vor fi deosebit de fructuoase. În schimb, pentru moment cel puțin, va trebui să renunțăm la vizita pe care intenționam să i-o facem gestionarului Petre Fărcaș.

„De ce?" vru să-ntrebe tînărul ofițer, dar se stăpîni.

— Va trebui să renunțăm, deoarece respectivul a dispărut fără urmă, răspunse maiorul Andrei Crișan la întrebarea lui mută.

— A dispărut?

— Da. Oamenii din echipa mea au stabilit dispariția lui Fărcaș. Ei, dar despre asta vom mai vorbi. Acum mă duc să prezint un scurt raport tovarășului colonel Dobrescu și, dacă va fi de acord, vom face o vizită doamnei Sever. Această „vizită" trebuie să fie bine pregătită. Pînă mă reîntorc, rămîi aici ca să primești comunicările celor din echipă.

— Am înțeles, tovarășe maior, însă cînd noi vom lipsi cine va ține legătura cu ei?

— Totul e aranjat, răspunse Andrei Crișan părăsind încăperea.

25

Se însera. O pîclă deasă și umedă se lăsase peste oraș, dînd caselor și arborilor un aer fantomatic. Inginerul Tudor Mladin dădu la o parte documentația inovației la care lucra și se ridică de pe fotoliu.

„Ar trebui să aprind lumina", își spuse el, dar rămase locului.

În casă domnea o liniște apăsătoare, cu care nu era obișnuit. Soția lui plecase pentru două zile la mama ei, luîndu-l și pe micul Săndel. Mladin rămăsese acasă deoarece avea de pus la punct o inovație care-l preocupa de multă vreme. Se hotărîse ca ultimele zile de concediu să le dedice acelei lucrări. Acesta era și motivul pentru care nu-i însoțise pe cei dragi. Le promisese însă că duminica, ultima din concediu, se va duce și el la țară, la soacra lui.

„Și așa e bine, îi spusese Rodica înțelegătoare. Luni ne vom întoarce cu toții acasă cu mașina, și cu ocazia asta vom aduce cartofii și merele dăruite de mama."

Inginerul făcu cîțiva pași prin cameră ca să se mai dezmorțească. Aproape patru ceasuri lucrase încontinuu și se simțea cam obosit. Și apoi, liniștea aceea îl călca pe nervi.

„Săndel nici n-a plecat bine și îi și duc dorul", își spuse el zîmbind.

Renunțînd să aprindă lumina, se apropie de fereastră și privi afară. În cameră, umbrele se făceau tot mai dese, dar semiîntunericul nu-i displăcea; îl odihnea. Și afară se întunecase. Ici-colo, prin pîcla care-nvăluise grădina, se zărea corola cu petale învoalte a vreunei crizanteme sau sclipea stins aurul vreunei frunze. Panglici albicioase de ceață se înfășurau alene în jurul copacilor. Tăcerea era atît de adîncă, încît lui Mladin i se părea că *aude* picurii alunecînd de pe crengile umezite de pîclă și foșnetul mătăsos al frunzișului veșted.

„Parcă ar fi pădurea de la Făget, se gîndi el, năpădit de un sentiment neplăcut. Și atunci, ceața se..."

Țîrîitul strident al telefonului îi întrerupse brusc firul gîndurilor. Ridică receptorul și spuse „Alo".

— Dorule, sînt eu.

Vocea femeii, caldă, învăluitoare, îi mîngîie auzul ca o muzică îndepărtată. Nu îndrăznea să scoată o vorbă, de teamă că vraja s-ar putea rupe. Fiindcă, desigur, acel glas atît de dorit cîndva nu era decît o iluzie, o vrajă . . .

— Dorule, mă auzi? Știu că vorbesc cu tine. Știu.

„Nu, nu este o iluzie, nu mi se năzare! Este EA!" își spuse inginerul, amețit de șuvoiul amintirilor stîrnit de vocea femeii.

— Da, te aud, șopti el.

— Dorule, poți veni la mine?

— La tine? Vrei tu să vin la tine? întrebă Mladin uluit.

— Da. Trebuie să-mi iau rămas bun. Nu vreau să plec fără să te văd . . . pentru ultima oară . . .

Glasul femeii se frînse și Mladin tresări.

— Am să vin. Unde locuiești?

— În cartierul Gruia, pe Cetățuie. Strada Dealului, numărul opt, rosti EA repede.

Apoi, cu aceeași grabă, îi dădu indicații pe unde s-o ia.

— Ai să vii? îl întrebă.

— Da. Cînd?

— Acum.

— Acum?

— Altfel s-ar putea să fie prea tîrziu.

— Bine. În cel mult o jumătate de oră am să fiu la tine.

— Te aștept, zise EA.

Inginerul Mladin, deși convorbirea luase sfîrșit, continua să stea nemișcat, cu receptorul în mînă. În cele din urmă, îl puse încet în furcă. Voia să raționeze, dar nu putea sau, mai precis, nu voia. Nu, nu voia. Acum, cînd după atîția ani auzise din nou glasul ei, își dăduse seama cu o claritate dureroasă că în tot acest răstimp dorise să-i audă glasul, dorise s-o revadă.

„Mă cheamă . . . Vrea să-și ia rămas bun . . ., rămas bun", își spunea el neîncetat.

La altceva nu se mai gîndea. Ieși din casă, încuie ușa, scoase mașina din garaj și se așeză la volan. Abia în stradă își aminti că lăsase poarta grădinii descuiată. Coborî, încuie poarta și urcîndu-se din nou în mașină porni brusc. Omul din echipa maiorului, instalat într-o mașină ceva mai încolo, abia avu timp să se ia după el, și să anunțe prin radiotelefon în ce direcție se îndreaptă.

Maiorul Andrei Crișan, care tocmai intrase în biroul său, primi comunicarea și cînd află unde se ducea inginerul Mladin, nu mai stătu nici o clipă pe gînduri. Dădu unele dispoziții oamenilor aflați în subordinea sa și luîndu-și din cuier pardesiul se-mbrăcă din mers.

— Pornim și noi, îi spuse locotenentului-major Ilieș. Imediat!

Între timp, inginerul Mladin ajunsese la destinație. Nu mai fusese niciodată acolo, însă reuși să găsească locuința căutată cu multă ușurință, de parcă era călăuzit de o mînă nevăzută.

În alte împrejurări, văzînd fațada coșcovită a vilei și cercevelele crăpate ale ferestrelor s-ar fi mirat că EA accepta să locuiască într-o clădire atît de prost întreținută, acum însă nu dădu nici o importanță acelor amănunte. Lăsă mașina în apropiere, lîngă un adevărat zid vegetal, care în ciuda ceții și a înserării reușea să-și mai arate ceva din splendidul colorit. Frunzele galbene, roșii, cafenii și verzi ale plantelor din care era alcătuit dobîndeau un farmec nespus proiectate pe fundalul mohorît al cerului.

Inginerul se apropie de vilă și sună. Ușa se deschise îndată. În holul cufundat în semiîntuneric îl aștepta EA. Purta o rochie de casă verzuie, în țesătura căreia sclipeau fire argintii. Chipul ei extrem de palid era încadrat de plete lungi, arămii. Se priviră tăcuți, apoi, Mladin se apropie de EA și o strînse la piept. Cu capul pe umărul lui, cu ochii închiși, EA avu impresia, pentru o fărîmă de timp, că nu se schimbase nimic, că totul era . . . ca atunci . . .

— Diana, șopti el.

O sărută și inimile lor își contopiră bătăile. Apoi, femeia se desprinse încet din îmbrățișare. Ochii ei erau plini de lacrimi.

— Diana, de ce? rosti Mladin tulburat.

— Dorule, ce-am făcut din viața mea . . ., murmură EA abia auzit.

— Credeam că . . ., începu el, dar Diana îl întrerupse.

— Vino, îi spuse apucîndu-l de mînă.

Intrară împreună în încăperea care-i servea EI ca dormitor și salon. Lumina de un verde palid a becurilor în formă de lumînare îți dădea impresia că pătrunzi într-un imens acvariu. Somptuozitatea acelui interior îl uimi și îl șocă pe Mladin.

— Aici stai tu? o întrebă, privind bibelourile prețioase din jad, aur și alabastru, covoarele moi și mobilele din lemn scump.

— Da. Aici stau de cînd m-am ... vîndut.

Se așezară unul lîngă altul pe o canapea cu speteează. Încă se mai țineau de mînă, însă vraja care-i învăluise începea să se destrame.

— Oare de ce a trebuit să așteptăm atît? zise Mladin ca pentru sine.

— Crezi că acum ne-am regăsit? întrebă EA cu tristețe în glas.

— Da. Odată ce sîntem împreună ...

— Nu, Dorule, îl întrerupse EA. Nu ne-am regăsit. Diana pe care ai iubit-o nu mai există.

— Bine, dar tu? Tu nu ești Diana?

— Nu, nu mai sînt *aceea*. M-am tăvălit în noroi ...

— E imposibil. Tu?

— Acesta este adevărul, Dorule. Peste cîteva zile, mai precis poimîine, ar trebui să plec, dar cum nu cred că va mai fi posibil, vreau să-ți spun totul despre mine și ... să ne luăm rămas bun.

— Să pleci? Unde?

— Într-o excursie în Franța. Mă tem însă că nu voi mai pleca. El mă va ucide. Am citit asta în ochii lui. Aseară.

Femeia rostea cuvintele cu greutate, ca în transă.

— El? Nu înțeleg. Te temi că vei fi ucisă?

— Nu mă tem. Știu. Atît. Cine ucide o dată ...

— Diana, te rog, explică-mi, ce e cu tine? Simt că înnebunesc.

— Dorule, iubitule, am vrut să te mai văd o dată. Un condamnat are dreptul să-și îndeplinească ultima dorință, nu-i așa? I se îndeplinește ultima dorință, nu-i așa?

— Diana, vino-ți în fire! exclamă Mladin și o cuprinse în brațe.

— Ai dreptate. Trebuie să mă stăpînesc și să-ți povestesc totul. Cineva *trebuie* să afle adevărul, nu? Vreau ca tu să fii acela. Cînd ai să-l afli, n-ai să mă mai regreți.

Se desprinse iar din brațele lui și se trase în celălalt capăt al canapelei. Mladin vru să se apropie, dar un gest al ei îl opri.

— Dorule, ascultă-mă. După ce am refuzat să mă căsătoresc cu tine, pentru că ... Dar știi foarte bine de ce te-am părăsit. Îmi plăceau petrecerile, distracțiile, cadourile, banii. Tu erai student în ultimul an, aveai de învățat, erai sărac ... Am întîlnit bărbați care mi-au oferit ceea ce doream: distracții, cadouri costisitoare, bani. Tot ceea ce doream. Ceea ce *crezusem* că doresc. Însă te pierdusem pe tine, Dorule. După un timp, mi-am dat seama că pierzîndu-te pe tine, pierdusem totul. Nu mă puteam regăsi, nu-mi păsa de nimic. M-am interesat ce deveniseși și am aflat că te-ai căsătorit, ai un băiețel și lucrezi ca inginer. Tu îți găsiseși calea, eu nu. N-avea nici un rost să te caut, să-ți tulbur liniștea. Ai să mă-ntrebi de ce am făcut-o acum? Pentru că *acum* nu mai are nici o importanță. Eu nu mai exist.

— Diana!

— Taci și ascultă-mă. Deși ...

— Deși?

— Ascultă. Știam că greșisem despărțindu-mă de tine. De acum știam. Dar ..., era prea tîrziu. Și odată ce te pierdusem pe tine, odată ce nu puteam fi a ta, nu mai avea nici o importanță a cui eram. În perioada aceea am cunoscut doi bărbați. Unul m-a atras pentru că îți semăna. Uneori, reușeam să mă înșel, să cred că ești tu, Dorule. Celălalt ..., către celălalt mai bine-zis, m-a împins primul. Acela care-ți semăna ..., la înfățișare ... Numai la înfățișare. Încolo n-avea nimic comun cu tine. Era ahtiat după bani, visa să trăiască în huzur și pentru asta ar fi făcut orice, chiar și o crimă. Nu-l condamnam. Oare eu nu gîndisem ca el? Nu te părăsisem pentru aceleași dorințe ca și el? Se numește Valerian Stoleriu.

Inginerul Mladin o privea cu durere, dar și cu nesaț. Nici măcar nu tresări cînd auzi numele vărului lui Ieronim Borza.

— Văd că nu te miră, continuă Diana. De fapt, de ce să te mire? Cînd ți-a fost arătată bricheta găsită acolo, în căsuța cu numărul 57, ai știut despre . . .

— Da, mi-am dat seama că erai amestecată. Bricheta era a mea, însă ți-o dăruisem cîndva . . . Doreai să ai ceva al meu . . . și . . . ți-am dat-o.

— Și ai tăcut. N-ai pomenit numele meu.

— Nu. Cum aș fi putut? Credeam că, din întîmplare, obiectul dăruit ție a ajuns în alte mîini. Am declarat celor de la Miliție că pierdusem bricheta la serviciu și nu înțelegeam cum ajunsese în căsuță.

— Bine, dar așa, puteai fi bănuit!

— Nu m-am gîndit la asta. Cel mai greu mi-a fost cînd am văzut bricheta pe care ți-o dăruisem, cînd mi s-a spus că fusese găsită sub patul victimei.

— Nu eu am pus-o, ci Stoleriu. Te ura. Voia să te distrugă. Vezi, el știa că te iubesc, că numai pe tine . . . Dar, asta nu contează . . ., acum. Mai bine să continui. Stoleriu știa că vărul lui are cîteva timbre de mare valoare. Acesta le ținea ascunse, nu le declarase, așa cum ar fi trebuit. Stoleriu era convins că nu știe nimeni de existența lor. Cu mult tact a început să-și „prelucreze" ruda. Cînd voia știa să fie foarte . . . convingător. I-a spus că găsise un cumpărător pentru cele trei timbre. Fiindcă atîtea erau: un timbru suedez, emis în 1855 și două din Guyana Britanică, emise în 1856.

Femeia se întrerupse și scoțînd dintr-o casetă de pe masă un plic de celofan, în care se găseau cele trei timbre, i le dădu inginerului. Acesta o privea uluit.

— Iată-le. Pentru aceste petice de hîrtie au fost uciși trei oameni. Te rog să le predai autorităților.

— De ce nu le predai tu? o întrebă Mladin. De ce ai tăcut . . .

— Dorule, n-are rost să-mi ții predici. Cu mine s-a sfîrșit. Eu am să plec.

— În Franța?

— Poate. Dar, să nu pierdem timpul. Ia timbrele. Te rog.

— Cred că . . .

— Dorule, nu vrei să mă ajuți? îl întrerupse EA din nou.

— Ba da. O știi foarte bine.

— Atunci, ia timbrele. La tine vor fi în siguranță, pînă cînd ai să le predai celor în drept. Dacă vor fi la tine, am să mă simt mai liniștită.

— În acest caz le iau, zise inginerul și puse plicul cu cele trei timbre în buzunar. Însă . . .

— Dragule, lasă-mă să-ți spun totul. Nu avem prea mult timp la dispoziție. Așadar, Stoleriu i-a explicat vărului său că banii primiți pe timbre vor fi depuși în străinătate și că de acolo putea primi bibelouri de valoare, tablouri și bijuterii, adică ceea ce bătrînul colecționa cu pasiune de ani de zile. În realitate nu exista nici un cumpărător. Scopul lui Valerian Stoleriu era să-și ucidă vărul și să ia timbrele. Apoi, intenționa să le vîndă el, ca să poată trăi în străinătate fără griji. Numai ucigîndu-l pe Ieronim Borza putea pune mîna pe timbre. L-a convins să se instaleze pentru o săptămînă la Făget, chipurile ca să-i permită cumpărătorului străin săl viziteze nestingherit. De fapt, intenția lui era să-și creeze condiții cît mai prielnice pentru comiterea crimei plănuite. Eu urma să plec într-o excursie în Franța, prin O.N.T. și să duc cu mine cele trei timbre. Curînd, avea să vină și el. Stoleriu era sigur că nu voi încerca să vînd timbrele. Știa că, în fond, banii nu mă mai interesează. Ca să-i încurce pe anchetatori și totodată ca să cîștige timp, a trimis cele cinci scrisori. Tînăra mea verișoară, Delia Balș, le-a scris și lea trimis la sugestia lui. O cunoscuse în casa mea și-i sucise capul. Așa cum a făcut și cu cealaltă fată, cu Marta Lupșa. Dar să nu încurc lucrurile. Așadar, Delia a dactilografiat și a expediat cele cinci „invitații", crezînd că e vorba de o farsă. Bineînțeles. textul era „opera" lui Stoleriu. Cînd a aflat că se folosise de ea ca de o unealtă, fata a reacționat violent. Se-ndrăgostise sincer de el și pe mine mă iubea de asemenea; avea încredere în mine. Vezi, Delia era neglijată de părinții ei, care dedicîndu-se științei uitaseră de propria lor copilă. Mărturisesc că n-am făcut nimic ca să-l împiedic pe Valerian să se folosească de biata fetiță. Cred însă că și dacă aș fi încercat n-aș fi reușit s-o fac să-l vadă așa cum era în realitate. Îl adora și el o dirija; în mîinile lui Delia ajunsese o marionetă. Nimeni nu știa că se cunosc. Se-ntîlneau la mine. Observi? Nu-ți ascund nimic. Vreau să-ți dai seama cît de mult am decăzut. Și

asta nu e totul. Dar, să termin cu Delia. Cînd a înțeles că „gluma“ servise de fapt la comiterea unui asasinat și că Stoleriu era un asasin, copila a făcut greșeala să-l amenințe că-l denunță. Nu cunosc toate amănuntele, dar cam așa s-a întîmplat. Cuprins de teamă, Valerian a ucis-o. Noua lui crimă m-a scîrbit, m-a revoltat. I-am spus că nu trebuia s-o ucidă pe Delia. Era doar o copilă. M-a privit și mi-am dat seama că din clipa aceea nu mă mai bucuram de încrederea lui. Însă, nu despre asta e vorba. Pe Marta Lupșa a folosit-o ca să-și asigure un alibi de neclintit. S-a dus în camera ei, dar la cină i-a pus în băutură sau în mîncare un somnifer extrem de puternic. Cînd „logodnica“ lui a adormit, el a ieșit din hotel pe scara de serviciu, a luat mașina unui client al hotelului și s-a dus la Făget. Cînd vărul lui s-a aplecat ca să ia timbrele din sertarul șifonierului, l-a ucis. „Cu pumnalul victimei“, cum a stabilit ancheta. A lovit o singură dată. Știa cum și unde trebuia să dea lovitura. Se exersase temeinic pentru asta.

— Tu, ai . . . ai fost de față cînd l-a ucis pe Borza?

— Nu. Amănuntele le cunosc de la Stoleriu. Nu-mi ascundea nimic. Mă socotea a lui. Acest lucru însă nu-l împiedica să mă împartă cu altul.

— Cu altul? murmură Mladin.

— Da. Ți-am spus că am cunoscut doi bărbați. Stoleriu m-a îndemnat să devin amanta celui de al doilea. Acesta, de dragul meu și folosind un „sistem“ pus la punct de Valerian, a delapidat aproape o jumătate de milion de lei.

— Cine . . . este?

— Era. Petre Fărcaș.

— Tu? Cu . . . Fărcaș?

— Firește. Doar ți-am explicat că pentru mine nu avea importanță a cui eram, odată ce nu mai puteam fi a ta. Bietul Fărcaș! E mort.

— Mort? făcu uluit Mladin, care avea impresia că este pradă unui coșmar.

— Da. L-a ucis Stoleriu. Ieri noapte. Nu știu ce a făcut cu cadavrul. N-a apucat să-mi spună.

— L-a . . . ucis?

— Ți-am spus: Cine ucide o dată . . .

— De ce? șopti cu greutate inginerul.

— Se temea să nu facă vreo prostie. Prin Fărcaș se putea ajunge la mine. Apoi, mai era și delapidarea aceea . . . Valerian nu voia să riște. Deși, chiar Valerian comisese greșeala să-l amestece pe Fărcaș în crima de la Făget, trimițîndu-i și lui o scrisoare. Nu știusem de această intenție a lui. Mi-a mărturisit totul după . . . Îi expediase gestionarului o epistolă numai din dorința de a-i face rău. Cu toate că el mă îndemnase să devin amanta lui Fărcaș, îl ura de moarte. Cînd a socotit că nu-i mai poate fi de folos, odată ce eu urma să plec din țară cu timbrele, l-a „invitat“ la Făget. L-a „invitat“, deși știa că prin Fărcaș Miliția putea ajunge la mine și deci și la Stoleriu. Mi-a explicat că în felul acesta se răzbună pe omul care se bucurase de trupul meu și, totodată, îi încurca și mai mult pe anchetatori. Stoleriu se socotește un fel de supraom, dar s-a lăsat orbit de gelozie, ca un omuleț oarecare. Prostul!

— Da, am fost un prost că m-am încrezut într-o femeie ca tine, se auzi un glas în spatele lor.

Mladin și Diana Sever, surprinși, întoarseră capul. Valerian Stoleriu se afla acolo, cu un pistol în mînă.

— Nici o mișcare, domnule inginer, îl avertiză el pe Mladin, care încercase să se așeze în fața Dianei. Ce ți-a povestit amanta mea?

— Ceea ce ai auzit, răspunse EA în locul inginerului.

— Am auzit numai ce i-ai spus despre Fărcaș.

— Ei, atunci ai întîrziat. Află că . . .

— De fapt, nu are nici o importanță, o întrerupse vărul lui Ieronim Borza. Și așa veți muri amîndoi. Mai întîi am să te ucid pe tine, frumoasa mea și după aceea . . .

Valerian Stoleriu nu apucă să-și termine fraza. Din dosul draperiilor care încadrau fereastra se aruncară asupra lui doi ofițeri de Miliție, care-l imobilizară. În aceeași clipă, ușa zbură în lături; maiorul Andrei Crișan și locotenentul-major Mircea Ilieș se iviră în prag cu pistoalele în mînă.

— Puneți-i cătușele, ordonă maiorul. Și doamnei, de asemenea. Tovarășe inginer, sînteți teafăr? i se adresă el apoi lui Mladin.

Acesta îl privi fără să răspundă.

— Mie nu mai e cazul să-mi . . . puneți . . . cătușe, murmură Diana Sever.

— Diana, ce-ai făcut? strigă inginerul Mladin, repezindu-se spre ea.

— Am făcut..., ceea ce... trebuia... Am profitat de con... fu... zia... iscată, așa să... scrieți.., în pro..., Doru... le...

Inginerul Mladin o luă în brațe.

— Tovarășe maior, trebuie s-o salvăm! strigă el. Chemați un medic!

Andrei Crișan dădu ordinele necesare, deși vedea că umbra morții se întinsese deja pe chipul frumos al Dianei.

— N-are rost... E... o otra... vă... care nu... iar... tă...

— Diana, iubito, șopti Mladin zguduit. De ce?

— Așa e mai... bine..., Do... ru... le..., izbuti EA să rostească.

Apoi, un spasm îi înfioră trupul și rămase nemișcată.

26

Într-o zi ploioasă de noiembrie, în cabinetul colonelului Romul Dobrescu se aflau maiorul Andrei Crișan și locotenentul-major Mircea Ilieș, precum și actrița Sibila Doreanu, studenta Tina Cernat, muncitorul Ion Pantea și inginerul Tudor Mladin. Cei patru ca invitați ai colonelului.

— Cazul de la Făget, în care ați fost implicați fără voie, li se adresă colonelul celor patru, în măsură mai mare sau mai mică a avut repercusiuni asupra vieții dumneavoastră. Mă refer la repercusiuni de ordin moral. V-a produs suferință, dar în același timp v-a ajutat să clarificați unele probleme de ordin personal. V-a făcut să vă puneți întrebări asupra unor chestiuni care pînă la un moment dat vi se păreau cît se poate de limpezi, însă totodată v-a rănit. Oricum am lua-o, fiecare dintre dumneavoastră a avut de suferit. Și anchetatorii au trecut prin momente grele. Și aceasta nu numai datorită eforturilor depuse pentru depistarea și arestarea criminalului. Pentru că dumneavoastră patru ați participat, într-un fel sau altul, la cercetări alături de anchetatori v-am convocat aici. Acum, cazul de la Făget sau cazul Ieronim Borza a fost rezolvat. Principalul vinovat, numitul Valerian Stoleriu, a fost condamnat la moarte și, curînd, sentința va fi executată. Totuși, am găsit de cuviință să asistați la expunerea pe care ne-o va prezenta maiorul Andrei Crișan. Ajutorul său, locotenentul-major Mircea Ilieș, a contribuit de asemenea la întocmirea acesteia. Repet, am găsit de cuviință să asistați la expunerea cazului de la Făget, pe de o parte ca să luați cunoștință de toate aspectele sale și, pe de altă parte, ca să înțelegeți mai bine că fiecare cetățean, atunci cînd este amestecat într-un delict, direct sau indirect, are datoria să ajute organele de anchetă. Nu-mi plac frazele sforăitoare și nu intenționez să fac nimănui procese de conștiință, dar, așa cum va reieși din desfășurarea faptelor și așa cum dumneavoastră, mai ales cei care au greșit, v-ați dat deja seama, dacă fiecare și-ar fi făcut cum trebuie datoria de cetățean, de om, am fi avut de plîns mai puține victime. Dealtfel, dintre acei care au greșit, încercînd să-l înfrunte singuri pe criminal sau ascunzînd unele fapte, doi au plătit cu viața. Știu, că în realitate, lucrurile nu sînt atît de simple. Tocmai de aceea am arătat că nu intenționez să fac nimănui procese de conștiință, reproșuri. Cazul de la Făget a fost pentru noi toți o lecție aspră, pe care nu o vom putea uita. Și este foarte bine să n-o uităm.

Colonelul tăcu și privi la cei de față. Toți îl ascultau cu atenție. Tina Cernat avea un aer mai matur, Sibila Doreanu părea mai înțelegătoare, Ion Pantea era vădit mai liniștit, iar inginerul Mladin profund îndurerat.

„Dintre toți cei prezenți, el a suferit cel mai mult, își spuse colonelul Dobrescu, privind chipul brăzdat de suferință al inginerului. A avut ocazia să-și dea seama cît de mare a fost greșeala lui. Și nu numai în legătură cu cazul de la Făget, ci și atunci, în trecut. Da, lucrurile nu sînt atît de simple..."

Ca să mai destindă atmosfera, colonelul comandă cafele pentru toți. Apoi, cînd socoti că invitații săi își mai reveniseră, îi dădu cuvîntul maiorului Andrei Crișan.

— Deși, în mare parte, cazul de care ne ocupăm vă este cunoscut, am să încerc să fac o scurtă trecere în revistă a faptelor. Ieronim Borza a fost avocat, poet și critic de artă, dar, mai ales, a fost un pasionat colecționar. De la tatăl și de la bunicul său moștenise cîteva colecții de mare valoare: statuete și portelanuri din Extremul Orient, tablouri și bijuterii. În decursul vieții a păstrat și a îmbogățit aceste colecții. Pe lîngă colecțiile amintite, el moștenise însă și trei timbre de o valoare imensă: un timbru suedez, emis în 1855 și două timbre de un cent din Guyana Britanică, emise în 1856. Cînd i-a declarat doamnei Doreanu că aceste timbre valorează cîteva zeci de milioane de lei nu exagera. Deși timbrele respective făceau parte din patrimoniul cultural național, el nu le-a declarat. Le ținea într-un album Schaubeck, moștenit de asemenea de la tatăl său. Vărul său de al doilea, Valerian Stoleriu, a aflat numai cu cîteva luni în urmă de existența acestor timbre. I-a vorbit despre ele chiar Borza. Ahtiat după bani și visînd să-și asigure o viață de huzur în străinătate, Stoleriu dorea să intre în posesia celor trei timbre. Deja își „aranjase" un trai mai mult decît îmbelșugat prin exploatarea frumuseții amantei sale Diana Sever. Da, degradarea morală a lui Stoleriu ajunsese pînă acolo, încît o „împărțea" pe amanta lui cu gestionarul Petre Fărcaș. Acesta din urmă, de dragul Dianei și folosind un „sistem" pus la punct de Valerian Stoleriu, delapidase aproape o jumătate de milion de lei. Bineînțeles că „sistemul" îi fusese transmis prin intermediul Dianei; gestionarul nu bănuia existența lui Stoleriu. În orice societate, și din păcate și în societatea noastră, apar uneori indivizi de genul lui Stoleriu, care deși au o profesiune care le asigură un venit mulțumitor, aleargă necontenit după o viață opulentă, după lux și bani, cît mai mulți bani. Ca să le dobîndească nu se dau înapoi de la nimic. Asemenea indivizi sînt excrescențe oribile pe trupul societății și, din nefericire, nu întotdeauna pot fi depistați și făcuți inofensivi la timp. Dar, să revenim la fapte. Cu toate că Petre Fărcaș, atras de Stoleriu și amanta sa pe calea infracțiunii, le furniza ambilor un trai mai mult decît luxos, Stoleriu nu era mulțumit. După cum ne-a mărturisit, deoarece trebuie să arăt că atunci cînd s-a convins că pentru el totul este pierdut a făcut mărturisiri complete, și-a dat seama că nu putea lua cu el în străinătate bijuteriile, covoarele, bibelourile valoroase și mobilele din lemn prețios care se aflau în vila dăruită de Fărcaș amantei sale. Chiar dacă ar fi putut lua cu el unele bijuterii sau tablouri, cînd le-ar fi vîndut în Occident n-ar fi putut obține o sumă prea mare, o sumă care să-i asigure o viață de huzur. Cu timbrele era altceva. Puteau fi transportate relativ ușor și putea căpăta pe ele o adevărată avere. Timbrele urmau să fie scoase din țară de amanta și complicea sa Diana Sever, care la începutul acestei luni, adică noiembrie, avea să plece în Franța, cu un grup de turiști. Excursia era organizată de O.N.T. și Diana Sever avea deja toate formele legale îndeplinite. Stoleriu avea motive temeinice să fie sigur că ea nu va încerca să valorifice timbrele, ci avea să-l aștepte în Occident. E de menționat că Stoleriu, care era un economist de prima mînă și un specialist în marketing, fusese propus să plece în Germania Federală pentru un schimb de experiență și pentru studierea pieței. Plecarea lui urma să aibă loc în luna februarie a anului viitor. Dornic să comită o „crimă perfectă", deși așa ceva nu există, Valerian Stoleriu a început „să pregătească terenul" din vreme. A acționat pe trei planuri. În primul rînd, l-a convins pe vărul său să vîndă timbrele unui cumpărător din străinătate, care i-ar fi putut procura noi piese valoroase pentru colecțiile sale. Cu trecerea anilor, Ieronim Borza căpătase o pasiune bolnăvicioasă pentru colecțiile lui; ajunsese chiar să împrumute și bani cu dobîndă ca să-și mărească veniturile. De aceea, propunerea vărului său Valerian i-a surîs, mai ales că acesta i-a arătat că ar avea neplăceri dacă s-ar afla că nu declarase forurilor în drept deținerea acelor timbre. Lucru, dealtfel, bine cunoscut și de el însuși. Valerian Stoleriu i a spus că i-a găsit un cumpărător și l-a sfătuit să se mute într-o căsuță din campingul de la Făget, chipurile ca să-și scrie în liniște studiul despre pictura naivă. Și repararea exteriorului locuinței lui Borza făcea parte, de asemenea, din „scenariul" lui Stoleriu. Ieronim Borza a adus la Făget timbrele, vărul lui a venit la el la trei dimineața, sub pretextul punerii la punct a primirii „cumpărătorului străin", care după cum îi spusese rudei sale urma

să sosească pe la orele cinci dimineața, „ca să nu atragă atenția"... Firește, „cumpărătorul" nu exista decît în imaginația lui Stoleriu care l-a ucis pe Borza cu propriul lui pumnal chiar atunci, a „aranjat" apoi locul faptei și s-a întors la Felix. Deoarece, în perioada respectivă, Stoleriu își luase concediul legal de odihnă și se instalase la hotelul „Victoria" din acea stațiune. Împreună cu logodnica lui Marta Lupșa, despre care voi vorbi pe urmă. Valerian Stoleriu s-a dus la Făget cu mașina unui pensionar care locuia la același hotel. La întoarcere a lăsat mașina exact în locul unde o luase, firește, fără știrea proprietarului. Din hotel a ieșit pe scara de serviciu. Cînd a comis crima, Valerian Stoleriu se afla la Felix de aproape o săptămînă, așa că avusese timp suficient să studieze împrejurimile și să pună la cale ceea ce era necesar pentru „plimbarea" lui nocturnă. În al doilea rînd, Stoleriu s-a îngrijit să-și asigure un alibi de neclintit. La aceasta avea să-l ajute, bineînțeles fără să știe, Marta Lupșa, o tînără simplă, modestă și sinceră. Faptul că începuse „să-i facă curte" fetei cu vreo șase luni înainte de crimă este încă o dovadă că premeditase totul din vreme. Cum a procedat Stoleriu? Și-a luat logodnica, pentru că se și logodise cu nefericita tînără, la Felix, a instalat-o în hotelul unde locuia el și noaptea se ducea în camera ei. În noaptea crimei i-a dat Martei un somnifer puternic și cînd ea a adormit, a ieșit, a „împrumutat" Fiatul pensionarului Perju și s-a dus la Făget. După ce și-a ucis vărul a venit înapoi la hotel și s-a culcat. Cînd Marta Lupșa s-a trezit l-a găsit lîngă dînsa și de aceea, fiind convinsă că spune adevărul, ne-a declarat că în noaptea de 22 spre 23 octombrie logodnicul ei a fost tot timpul cu ea.

— Sper că Marta Lupșa n-a avut neplăceri, zise Sibila Doreanu.

— Nu. N-avea nici o vină.

— Îmi închipui cît de mult suferă, continuă actrița. Desigur, a fost groaznic pentru ea cînd a aflat că acela pe care-l iubea era de fapt un asasin și a folosit-o ca unealtă.

— Da. Nu-i este deloc ușor, recunoscu maiorul.

— Oare..., începu cu timiditate Tina Cernat, oare n-aș putea să o văd, să stau de vorbă cu ea?

— Sigur, spuse și actrița. Și mie mi-ar place s-o vizitez, să-i dau curaj. Să mergem împreună, Tina, ce părere ai? În clipe grele e bine să simți lîngă tine o prezență prietenească. Aveți ceva împotrivă tovarășe colonel, tovarășe maior?

— Nu, n-avem nimic împotrivă, zise colonelul mișcat.

— Unde este acum Marta Lupșa? întrebă frumoasa actriță.

— La Psihiatrie, Salonul 4, pavilionul A2, răspunse prompt locotenentul-major Ilieș, încercînd zadarnic să-și ascundă tulburarea.

— Ar..., ar putea veni și soția mea cu dumneavoastră? întrebă Ion Pantea.

— Desigur, tovarășe Pantea, zise Sibila cu căldură. Va fi foarte bine dacă va veni cu noi. Principalul este ca Marta să nu se simtă singură, să-și dea seama că are prieteni. De fapt, cînd își va mai reveni, cred că am putea merge cu toții s-o vizităm. Nu?

— Bineînțeles, spuse Tina.

Colonelul Dobrescu era mulțumit de turnura pe care o luaseră lucrurile.

— Vei vedea că cei patru, deși sînt atît de diferiți, vor deveni prieteni, îi șopti el maiorului.

— Sînt sigur, răspunse acesta zîmbind.

— Dar, continuă, te rog, i se adresă apoi colonelul.

— În al treilea rînd, Valerian Stoleriu s-a folosit de studenta Delia Balș, o verișoară a amantei sale. Tînăra fată, negăsind înțelegere și suficientă afecțiune la părinții ei, se atașase de ruda ei, Diana Sever. În casa acesteia a cunoscut-o Stoleriu. Bărbat frumos, înzestrat cu mult farmec personal, a fost un joc pentru el să o transforme pe Delia Balș într-o unealtă docilă. Influența lui asupra ei era atît de mare, încît biata fată ajunsese să se îmbrace, să se machieze și să se poarte așa cum îi dicta el. Domnișoara Tina Cernat a intuit foarte corect că Delia, colega ei, nu s-ar fi purtat niciodată într-un mod atît de ostentativ și de șocant din proprie inițiativă. Din păcate, domnișoarei Cernat îi era imposibil să bănuiască legătura care exista între „excentrica" ei colegă și crima de la Făget. Într-adevăr, Stoleriu avusese grijă să se întîlnească cu Delia numai în vila amantei lui sau în locuri foarte... singuratice. La un moment dat, cînd a fost

sigur că tînăra îi era întru totul supusă, a pus-o să bată la mașină cele cinci scrisori. Textul îl compusese el. I-a spus Deliei că „vrea să facă o farsă bătrînului său unchi, un tip morocănos și încuiat". Criminalul a ales cu atenție cele cinci persoane cărora urma să le expedieze scrisorile. Cu atenție și deloc la întîmplare. Se interesase de fiecare în parte. Unele date i le furnizase chiar Delia Balș, altele le-a obținut singur sau prin Diana Sever. Astfel...

Maiorul se opri brusc. Își dădea seama că nu putea arăta motivele care-l îndemnaseră pe asasin să-i aleagă pe cei cinci. Ar fi însemnat să pomenească de dragostea dintre inginerul Mladin și Diana Sever și, mai ales, să se refere la împrejurările destul de ciudate ale accidentului în care pieriseră părinții Tinei Cernat. Schimbă o privire cu superiorul său și primind încuviințarea lui tacită răsuflă ușurat.

— Astfel, continuă maiorul, era sigur că va reuși să inducă în eroare autoritățile și să îngreuneze considerabil cercetările. Și, la început, așa a fost: mulțimea suspecților și a probelor de tot felul, pe care Stoleriu a avut grijă să le „presare" în calea noastră, ne-au creat destule dificultăți. Însă, cum se întîmplă cu orice răufăcător, și Valerian Stoleriu a comis greșeli. Am să le amintesc numai pe cele mai importante: includerea lui Petre Fărcaș printre cei cinci și felul cum s-a purtat cînd l-am vizitat la Felix. Nu intenționez să intru în amănunte, dar referitor la Fărcaș s-a constatat că Stoleriu nu avea cunoștință de faptul că numele acestuia figura pe lista celor cărora Borza le împrumutase bani. Aici trebuie să arăt că gestionarul împrumutase patruzeci și cinci de mii de lei de la Ieronim Borza, iar după cîteva luni îi restituise suma. Banii îi fuseseră necesari pentru „cucerirea" Dianei Sever. În ce privește purtarea lui Valerian Stoleriu față de mine, am să amintesc numai atît: vrînd să pară cît mai degajat, cît mai „nevinovat", a ajuns să braveze, să „iasă din cadru", ceea ce m-a pus pe gînduri. Dar, repet, nu doresc să intru în amănunte. Cînd a aflat de crima de la Făget, Delia Balș și-a dat seama de rolul pe care-l jucase. Lovitura a fost cruntă pentru ea: ființele la care ținea atît de mult o înșelaseră, o folosiseră ca unealtă pentru realizarea planurilor lor

criminale. După cum a mărturisit Valerian Stoleriu, reacția Deliei Balș l-a surprins. „Oița se transformase într-o leoaică rănită" ne-a declarat el. Tînăra fată, pe care pînă atunci o „dirijase" după plac, i-a spus în față ce crede despre ticăloșia lui și l-a amenințat că-l va denunța autorităților. „Am să-mi ispășesc și eu vina, i-ar fi zis fata, dar și tu ai să dai socoteală pentru crima comisă". A încercat zadarnic s-o potolească. Nici el, nici Diana Sever nu mai aveau nici o influență asupra Deliei. Atunci, cuprins de panică, s-a decis s-o ucidă. Și a făcut-o. Cu destulă abilitate, s-a străduit să dea crimei sale aparența unui accident de circulație. Amanta sa, Diana Sever, care fie că-i fusese complice, fie că asistase pasivă la fărădelegile lui, aflînd de asasinarea tinerei sale verișoare i-a făcut reproșuri. Menționez că Stoleriu nu-i dezvăluise amantei sale că intenționează s-o ucidă pe Delia. Deci, Diana Sever i-a făcut reproșuri și, — cine știe? — văzîndu-l pornit pe panta crimei a început să se teamă că în cele din urmă o va ucide și pe ea. Și am toate motivele să cred că ar fi făcut-o. Dealtfel, Stoleriu nu ne-a ascuns faptul că își pierduse încrederea în frumoasa Diana. În ce-l privește pe gestionarul Petre Fărcaș, speriat că cercetările efectuate pentru elucidarea cazului de la Făget aveau să ducă la descoperirea delapidării comise de el, se hotărîse „să ia măsuri serioase". Măsuri menite, bineînțeles, să nu permită descoperirea delapidării. Valerian Stoleriu află toate acestea de la amanta lui, căreia Fărcaș, dornic să se sfătuiască cu ea, îi telefonase cerîndu-i o întîlnire. La rîndul lui, Stoleriu fu cuprins de temeri. În împrejurările acelea, cînd organele de Miliție erau cu ochii pe „cei cinci", cum ne-a declarat, nu găsea deloc potrivit ca Fărcaș să acționeze în vreun fel. Își dădea seama că orice ar fi făcut, gestionarul ar fi fost demascat și, de la el, s-ar fi ajuns la Diana Sever, care peste cîteva zile urma să plece în Franța. Petre Fărcaș devenise primejdios. Pentru ca să scape de amenințarea pe care o reprezenta gestionarul și, totodată, ca să mai cîștige timp, Stoleriu s-a hotărît să-l suprime. L-a pîndit deci în apropierea locuinței Dianei Sever și l-a ucis. Apoi, a îngropat cadavrul pe terenul viran din fața vilei. În felul acesta scăpa de pericolul

pe care Fărcaş ajunsese să-l reprezinte şi arunca bănuielile asupra lui.

— Cum adică? întrebă Sibila Doreanu.

— Petre Fărcaş era considerat de noi suspect, or cînd un suspect fuge, dispare, înseamnă implicit că se recunoaşte vinovat, o lămuri maiorul. Fireşte, aceasta nu este o regulă, însă de obicei aşa se întîmplă şi aşa s-a gîndit şi Stoleriu.

— Şi suma împrumutată de Fărcaş? mai întrebă actriţa. Cum de a reuşit să-i restituie atît de repede?

— Banii, care-i trebuiau gestionarului ca să facă daruri scumpe Dianei Sever, au fost restituiţi din sumele obţinute de el prin delapidare. Cînd a început să folosească, să pună în aplicare „sistemul" lui Stoleriu, a făcut rost cu uşurinţă de suma respectivă şi i-a dat-o înapoi lui Borza.

— Pot să pun şi eu o întrebare? zise Pantea.

— Desigur, tovarăşe Pantea, răspunse colonelul.

— Cum este posibil că nimeni nu ştia de legăturile lui Petre Fărcaş cu Diana Sever? vru să ştie Ion Pantea.

— Petre Fărcaş o vizita numai noaptea şi nu prea des, spuse maiorul Crişan. Dealtfel, locuinţa Dianei Sever era situată într-un loc izolat, între un teren viran şi două grădini. Nu existau vecini apropiaţi. Mai are vreunul dintre dumneavoastră de pus vreo întrebare?

— Cum a reuşit Stoleriu s-o ucidă pe colega mea? întrebă Tina Cernat. De unde ştia că va fi în locul unde a pus la cale „accidentul"?

— Ştia, deoarece chiar el îi dăduse întîlnire în acel loc, rosti maiorul cu amărăciune. Chipurile ca să stea de vorbă cu dînsa, înainte de a se duce la Miliţie. Delia Balş aştepta pe marginea trotuarului şi Stoleriu s-a repezit cu maşina asupra ei.

— Ce grozăvie! murmură Tina înfiorîndu-se.

Pentru cîteva clipe în încăpere domni o tăcere apăsătoare.

„Dacă mi-aş fi dat seama la timp ce se întîmplă cu Delia poate că o puteam ajuta", gîndi Tina Cernat îndurerată.

— Mi se pare că nu mai sînt întrebări, observă colonelul, aşa că poţi continua.

— Deşi îi lichidase pe aceia care l-ar fi putut demasca zădărnicindu-i planurile, Valerian Stoleriu nu era liniştit. Ca să asiste la înmormîntarea vărului său a venit la Cluj, împreună cu logodnica, întrerupîndu-şi concediul pentru două zile. Fiindcă îşi pierduse încrederea în amanta şi complicea lui Diana Sever s-a hotărît să-i facă o „vizită" inopinată. El ne-a declarat că intenţia sa era să discute cu dînsa ca să vadă dacă mai poate conta pe sprijinul ei, ca şi pînă atunci. Aşa ne-a declarat, însă faptul că s-a dus la locuinţa amantei sale cu un pistol în buzunar mă face să mă îndoiesc de sinceritatea acestei declaraţii.

— Cum, a ucis-o şi pe complicea lui? exclamă Sibila Doreanu.

— Nu. Vedeţi, noi ştiam deja cu certitudine cine este criminalul şi luasem măsuri ca să nu ne scape. Valerian Stoleriu n-ar mai fi putut face rău nimănui. Deîndată ce a pătruns în locuinţa amantei sale a fost făcut inofensiv. Mai precis, i-am pus cătuşe. Diana Sever însă s-a pedepsit mult mai aspru decît ar fi făcut-o judecătorii. S-a sinucis.

— S-a sinucis? murmură actriţa pălind.

— Poate . . ., poate că nu era atît de vinovată, spuse Tina Cernat.

Maiorul Crişan nu răspunse. Tudor Mladin, cu chipul pămîntiu şi ochi tulburi, privea undeva, în gol.

— Şi eu sînt vinovat, rosti inginerul cu glas înăbuşit. Am iubit-o pe Diana şi ea m-a iubit. A murit în braţele mele. Sînt vinovat că n-am luptat pentru dragostea mea. Atunci, cu cîţiva ani în urmă, m-am retras . . . De ce am făcut-o? Din orgoliu? Din laşitate? Ce importanţă are acum? Diana nu mai este . . .

— Însă Rodica şi Săndel există şi au nevoie de dumneavoastră, de dragostea dumneavoastră, îi spuse încet maiorul Crişan. Dacă aţi greşit faţă de Diana, încercaţi să nu greşiţi şi faţă de ei . . .

Inginerul Mladin îl privi tăcut cîteva clipe, apoi îşi plecă fruntea.

— Şi cu timbrele ce s-a întîmplat? se interesă Ion Pantea. Au fost găsite?

— Da, răspunse maiorul. Diana Sever i le-a dat inginerului Mladin ca să mi le predea. Ceea ce el a şi făcut.

— Prin urmare, zise colonelul Dobrescu, putem considera cazul de la Făget ca rezolvat. Sper că vom mai avea prilejul să ne întîlnim, fireşte în împrejurări mai plăcute.

— O, împrejurările nu ne vor lipsi. De exemplu, una va fi aceea a premierei cu piesa „Macbeth", care va avea loc luna viitoare, spuse actriţa Sibila Doreanu. Promit să procur bilete tuturor celor prezenţi şi, e de la sine înţeles, familiilor lor. Sper, tovarăşe colonel, că veţi binevoi să veniţi şi dumneavoastră la spectacol. Împreună cu soţia.

— Dacă nu va surveni ceva neprevăzut, voi veni negreşit, mai ales că „Macbeth" poate fi socotită şi piesă poliţistă. Se comit atîtea crime în ea, nu? făcu malițios colonelul Dobrescu.

Cu excepţia inginerului Mladin, toţi izbucniră în rîs.

După ce-şi luară rămas bun de la cei trei ofiţeri, Sibila Doreanu, Tina Cernat, Tudor Mladin şi Ion Pantea părăsiră sediul Miliţiei. Spre mirarea şi bucuria lor, în stradă îi aşteptau cei dragi: doctorul Traian Dunca, viitorul soţ al Sibilei, Ştefan Celaru, prietenul Tinei, Vetuţa, soţia lui Pantea şi Rodica, soţia lui Mladin. Se opriră şi cei care nu se cunoşteau încă fură prezentaţi unii altora.

— Deci, dragă Tina şi dragă Vetuţa, zise frumoasa actriţă, mîine la două să fiţi acasă. Am să trec să vă iau cu maşina ca să mergem la spital s-o vedem pe Marta Lupşa. De acord?

— Bineînţeles, spuseră Tina şi Vetuţa într-un glas.

— Sper că nu veţi conduce în stilul dumneavoastră atît de... îndrăzneţ, rîse Ion Pantea.

— Oh, în oraş conduc foarte încet, răspunse Sibila cu un aer spăşit.

Îşi strînseră mîinile şi se pregăteau de plecare, cînd actriţa, după ce-i şopti ceva la ureche doctorului, îi opri.

— Vă rog, li se adresă ea, nu pot accepta să ne despărţim astfel. Am trecut împreună printr-o experienţă amară şi ar fi păcat să nu ne împrietenim. Ne-ar face o mare plăcere, atît viitorului meu soţ, cît şi mie să veniţi la mine luni seara. Atunci nu am spectacol. Cum vi se pare propunerea mea? Veniţi?

Spre mulţumirea ei, toţi, chiar şi inginerul Mladin, îi acceptară invitaţia.

Cînd rămaseră singuri, Rodica Mladin îi spuse soţului ei:

— Dacă vrei, mîine vom merge la cimitir. Am pregătit o jerbă de garoafe albe.

— Îţi mulţumesc, murmură el emoţionat.

O luă de braţ şi, păşind încet, porniră spre casă.

SFÎRŞIT

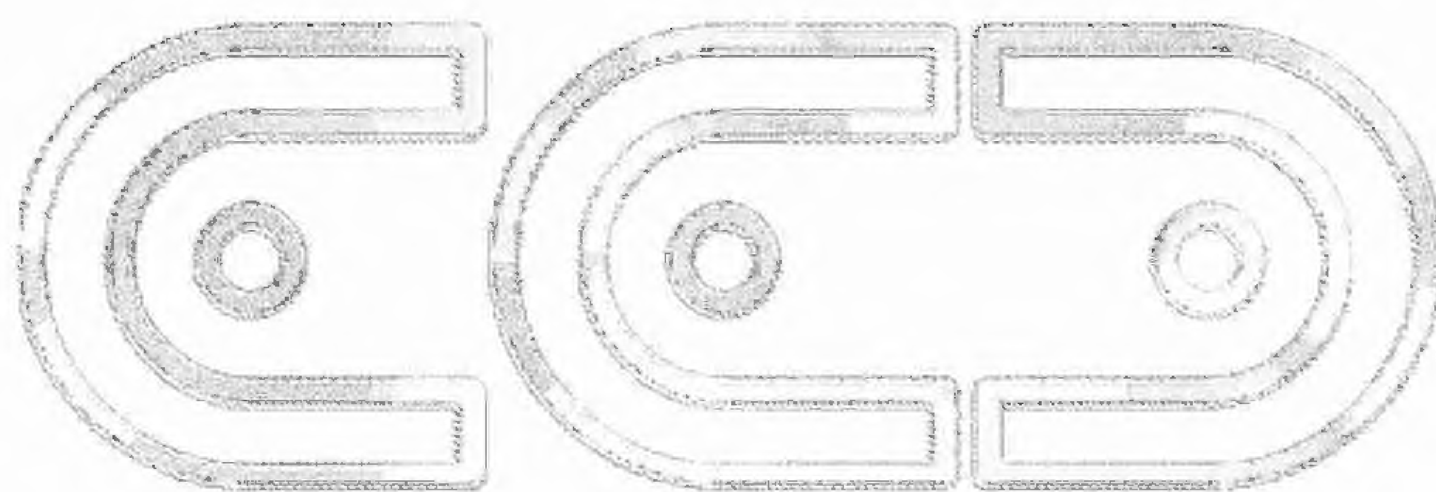
Lector: MIRCEA OPRIȚĂ
Tehnoredactor: L. HLAVATHY

Apărut: 1985. Bun de tipar: 29 VI 1985
Comanda nr. 2622 Coli de tipar: 17
Hîrtie semivelină 60 g/mp. Format: 16/54×84

Tiparul executat sub comanda nr. 280/1985
la ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ CLUJ,
B-dul Lenin nr. 146
Municipiul Cluj-Napoca
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

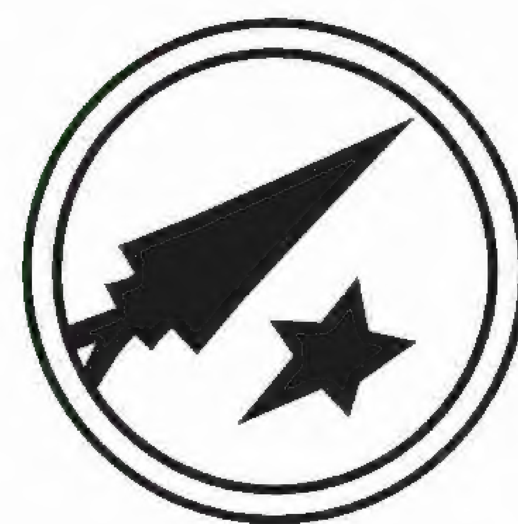
Anonim

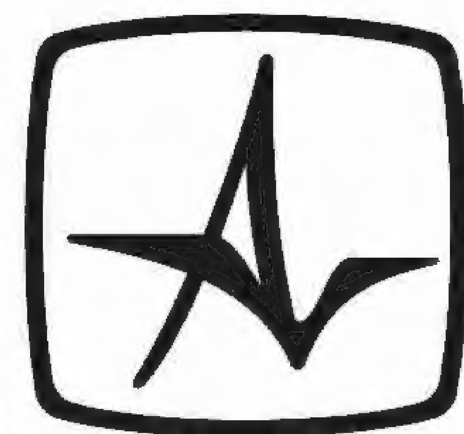
și

CAT Graur

Antwerpen

2023

